

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

Journal of Legal Entity Management and Local Innovation

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น เดิมชื่อ "วารสารเสถภูมิวิชาการ" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2630-0842 ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1: 2558 และได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN (Online): 2673-0928 ตั้งแต่ปีที่ 5 ฉบับที่ 1: 2562 เป็นต้นไป วารสารเสถภูมิวิชาการ แจ้งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ISSN (Print): 2697-6161 มีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 12 ฉบับ ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อนันต์ กระสังข์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สมาน งามสนิท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เลขานุการ: นางสาวณิชาภัทร เกิดฤทธิ์ ศิลปกรรม: นายสุรัชย์ บุญพิทักษ์, นายคมสัน จันทร์แจ้ง

สำนักงานวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์

99/173 ม. 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทรศัพท์ : 08-2872-3538 e-mail: selaphum.academic@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุดม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อมรินทร์ จันตะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รศ.ดร.ศิวัช ศรีโกคางกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.พิเชฐ หังโต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อัฉรา หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร.วิชุกร นาคน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.นงศ์ลักษณ์ ใจฉลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.วรฉัตร วรวิรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.สุภาพ ผู้รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.นพดล ดีไทยสงค์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.จิตินุณี หมั่นมี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.อนันต์ อุปสอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผศ.ดร. ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผศ.มานิตย์ อรรถชาติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.ธีรภัทร กิจจารักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ว่าที่ร้อยตรีพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
อ.ดร.ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
อ.ดร.ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
อ.ดร.ทศพร มะหะหมัด	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
อ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อ.ดร.กรกต ชำบัณฑิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อ.ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อ.ดร.อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด	วิทยาลัยนครราชสีมา
อ.ดร.เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ	มหาวิทยาลัยพะเยา
อ.ดร.ผกามาศ ชัยรัตน์	มหาวิทยาลัยพะเยา

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 7 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2564 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 25 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้นิพนธ์ในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคุณอาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ กระสังข์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

หน้า

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี.....	107
สุภาพร อิมโพ, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยนนท์, อวยพร เรืองโรจน์	
การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่ส่งผลต่อความคิดเชิงระบบและการเรียนรู้ ของหัวหน้างาน.....	119
วชรวรรณ ปิยะรัตน์มงคล, พีรเทพ รุ่งคุณากร	
ผลกระทบของการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาวในเขต อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี.....	137
สมพร เพื่อนสัจจา, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยนนท์	
การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ที่มีต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	153
อัสนะฮ์ มุ่งมาตร, อมรรัตน์ สนั่นเสียง	
การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.....	167
จิตินันท์ บัวอุบล, ขจรอรุณพน พงศ์วิโรทธิ์ธร, มัลลย์ วงศ์ฤทัยวัฒนา บุศรา เชื้อดี, ศิภาณูจน์มณี ไชเออร์ส, สาลินี ชัยวัฒนพร	
รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การ เผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลาง.....	181
สมศรี แก้วกิตติ, จุรี สายจันเจียม, อติศักดิ์ ทุมอนันต์, บรรจง ลาวะลี	
การเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง.....	197
สุทธิวัฒน์ ไตสมบุญ, พีรเทพ รุ่งคุณากร	
การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์และความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแอง เจลโลและครอส.....	211
ลำเทียน อรรคชาติ, ลลิตา ธงภักดิ์, มานิตย์ อรรคชาติ	

สารบัญ (Content)

หน้า

การพัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของ ผู้ประกอบการโคฟฟันด์สตาร์ ในพื้นที่จังหวัดตาก.....	225
ธนภรณ์ นาคนรินทร์, จักรพันธ์ วงศ์ฤกษ์ดี, ขจรอรรรณ พงศ์วิริทธิ์ธร สิรินี ว่องวิไลรัตน์	
ความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมียนมาศูนย์ การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร.....	239
อัมย์รัตน์ เสริมเสนาพร, พีรเทพ รุ่งคุณากร	
ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตผู้ใช้บริการ GRABFOOD.....	255
จิตาภรณ์ สุพิพัฒน์, นพปฎล สุวรรณทรัพย์	
ศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดพัทลุง.....	269
ตฤยา เพชรสง, ชมพูนุช จิตติถาวร, ผกามาศ ชัยรัตน์	
รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.....	281
จันจิรา เผือกจีน	
กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 กรณีศึกษา: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านคลองมวน ตำบลหนองปรือ อำเภอร้อยก จันทบุรี.....	295
ชลธิชา ชุมอินทร์, ศิริรัตน์ อินทร์, สุธิมาภรณ์ วินฉ้วน, อธิภัทร ปานดำ อภิษฎา น้อยผุด, ฮาซันอักกริม ดงนะเค็ง	
Scaffolding Improving Vocabulary Skill and Enhancing Reading Confidence: The Scaffolding Reading Approach.....	311
Thananya Viriyapanyanont	
การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรม ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล.....	327
ธนวัฒน์ พูลเขตนคร, นิตยา นาคอินทร์, พิษณุภา ยวงสร้อย	
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: สู่องค์การแห่งการเรียนรู้.....	337
ภิมภวิมล ปรมัตถ์วโรชิตี	

สารบัญ (Content)	หน้า
แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ..... สุดารัตน์ ทิพาพงศ์	353
ภาคผนวก..... หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	367

การส่งเสริมและพัฒนาการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยัญชง
ของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
The Promotion and Development Electronic Marketing of Hemp
Fabric for Community Enterprise in Khirirat Sub-district, Phop Phra
District, Tak Province

จักรพันธ์ วงศ์ฤกษ์ดี¹ ธนภรณ์ นาคนรินทร์² ขจรอรรรถพน พงศ์วิริทธิ์ธร³
สิรินี ว่องวีไลรัตน์⁴

Chakkapan Wongrerkerdee, Thanaporn Naknarin, Kajornatthapol Pongwiritthon,
Sirinee Wongwilairat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และความพึงพอใจในการใช้งานระบบการตลาดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอใยัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยมีขั้นตอนเริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์ผ้าใยัญชงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และพัฒนาช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าใยัญชงของกลุ่ม โดยใช้หลักการออกแบบ และพัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน ด้วยการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ สมาชิก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าใยัญชงตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เป็นผู้ใช้งานระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ หลังจากที่ได้ทดลองใช้งานระบบการตลาด

Received: 2020-10-31 Revised: 2020-11-14 Accepted: 2020-11-17

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก จังหวัดตาก Bachelor of Business Program in Business Information System, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Lanna Tak.
e-mail: wonglerdee@gmail.com

² โรงเรียนอนุบาลวังเจ้า อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก Anubanwongchao School

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

อิเล็กทรอนิกส์แล้ว พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถในการใช้งานอุปกรณ์พกพา (สมาร์ทโฟน) เป็นประจำ และมักซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ดังนั้น ระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น จึงเหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอใยัญชงของ วิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยมีผลการประเมินความพึงพอใจ เฉลี่ยอยู่ที่ 4.27 หรือในระดับดี

คำสำคัญ (Keywords): การตลาดอิเล็กทรอนิกส์; ผ้าใยัญชง; ตำบลคีรีราษฎร์; อำเภอพบพระ

Abstract

This research to study the development of electronic marketing system. Develop an electronic marketing system and satisfaction in using marketing systems that are suitable for the hemp textile products of community enterprises. Khirirat Sub-district, Phop Phra District, Tak Province, with the initial process from collecting data of hemp cloth products by community enterprises. Then, take the data obtained for analysis and develop electronic marketing channels suitable for the group's hemp fabric products by using design principles and developed in accordance with the knowledge that has been studied. Then, The researcher conducted a satisfaction assessment from a target group of 60 people by randomly selecting. The sample is a specific method, They are the members of the hemp cloth community enterprise group in Khirirat Sub-district, Phop Phra District, Tak Province who using the electronic Marketing System. After using the electronic marketing system, found that the sample population have the ability to regularly operate mobile devices (smartphones). And often buy products in online or the Internet. Therefore, the developed electronic marketing system is suitable for the community enterprise, the hemp cloth of the community enterprise in Khirirat Sub-district, Phop Phra District, Tak Province, with an average satisfaction rating of 4.27 or at a good level.

Keywords: Electronic Marketing; Hemp Fabric; Khirirat Sub-district; Phop Phra District

บทนำ (Introduction)

หลังคณะรัฐมนตรีมีมติเกี่ยวกับกรอบแนวทางการพิจารณาเพื่อการควบคุมและส่งเสริมการปลูกกัญชงให้เป็นพืชเศรษฐกิจเมื่อปี 2548 “กัญชง” (Hemp) ที่เคยเป็นพืชต้องห้ามและถูกจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ก็ได้กลายเป็นพืชเศรษฐกิจเนื่องด้วยคุณสมบัติพิเศษจากเส้นใยกัญชงเป็นเส้นใยที่มีคุณภาพสูงเหมาะกับการนำไปประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ได้ในหลากหลายอุตสาหกรรม ในเชิงวัฒนธรรม การปลูกต้นกัญชงนับเป็นประเพณีและวิถีชีวิตที่อยู่คู่กับชาวม้งตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย ชาวม้งมักนำเส้นใยกัญชงมาทอเป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวัน หรือทำเป็นรองเท้าวัดใช้ยามเดินทางในป่าเพื่ออพยพย้ายถิ่นฐาน เนื่องจากสามารถป้องกันสัตว์มีพิษกัดต่อยได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ ชาวม้งจึงทำการปลูกต้นกัญชงเพื่อนำเส้นใยมาใช้ประโยชน์เป็นประจำทุกๆ ปี นอกจากนี้ผ้าทอใยกัญชงยังเปรียบเสมือนทองคำที่พ่อแม่มอบให้กับลูกสาวไว้ติดตัวไปตอนออกรเรือน และเมื่อถึงอายุ 40 ปี ชาวม้งจะมีการเตรียมชุดที่ทอจากใยกัญชงไว้ใส่ในพิธีกรรมตอนเสียชีวิต ซึ่งธรรมเนียมดังกล่าวก็ยังคงมีการปฏิบัติสืบกันมาจนถึงทุกวันนี้ (ชมพูนุท วิริกิตติ และ ปิยวรรณ กลิ่นศรีสุข, 2556) ผ้าใยกัญชงเป็นผ้าที่ชนเผ่าม้งนำมาจากต้นกัญชงเพื่อนำมาถักทอเป็นเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่ ในปีพ.ศ. 2537 ได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าใยกัญชง และในปีพ.ศ.2554 ได้ลงทะเบียนเพื่อเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ของอำเภอพบพระ และได้มีการเปลี่ยนชื่อต้นกัญชงเป็นชื่อ "เฮมพ์" ซึ่งในปัจจุบันได้มีการจำหน่ายผ้าทอใยกัญชงอย่างแพร่หลายโดยมีลายที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ "ลายกันหอย" ที่ทางกลุ่มนิยมนักทอจำหน่ายมาจนถึงในปัจจุบัน

การตลาดบนอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า Internet Marketing เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านของการตลาดโดยครอบคลุมทั้งมุมมองภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นจึงทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ได้มาจากการใช้เทคโนโลยี ทำให้เกิดการลงทุนทำตลาดบนอินเทอร์เน็ต อย่างเช่น เว็บไซต์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แนวคิดทางการตลาดสมัยใหม่มองว่าการตลาดมองว่าการตลาดไม่ได้ เป็นแค่การโฆษณาหรือการขาย ตามปรัชญาทางการตลาดสมัยใหม่ องค์กร ต้องดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญไปที่ลูกค้า ทุกฝ่ายในองค์กรจะต้อง ประสานร่วมมือกัน ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการตามความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ โดยก่อให้เกิดผลกำไร ตามมาการริเริ่มนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในธุรกิจ และการเริ่มต้นทำธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ส่วนมากเกี่ยวข้องข้องกับการทำวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในประสบการณ์ของลูกค้า และปรับปรุงแบบการบริการให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของลูกค้า (ขจี นุช สวัสดิ์นาม, 2560) การส่งเสริมและพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้

เพิ่มรายได้ของชุมชน ช่วยทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้บริโภคได้ตลอด 24 ชั่วโมงในรูปแบบของระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ทั้งนี้การนำระบบดังกล่าวมาใช้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญและมีลักษณะจำเพาะของตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก (ชุตินันต์ เกิดวิบูลย์เวช, 2560)

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอใยกล้วย ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนเผ่าม้งที่นำใยกล้วยมาถักทอเป็นเสื้อผ้าสวมใส่ และจำหน่าย โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นงานแฮนด์เมดทำให้ต้องใช้เวลาในการผลิตค่อนข้างนานทำให้ลูกค้าอาจไม่เข้าใจในกระบวนการผลิตของกลุ่ม และขาดการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักของกลุ่มลูกค้า ทางกลุ่มจึงมีความต้องการระบบที่สามารถติดต่อพูดคุยกับลูกค้าในช่องทางอื่นๆ ที่ทันสมัยนอกจากทางโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว รวมทั้งต้องการช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยตามความต้องการของผู้บริโภคในยุคสมัยปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการจัดทำโครงการการส่งเสริมและพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จะช่วยในการส่งเสริมช่องทางการตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์ผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตากได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งช่วยสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตากได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

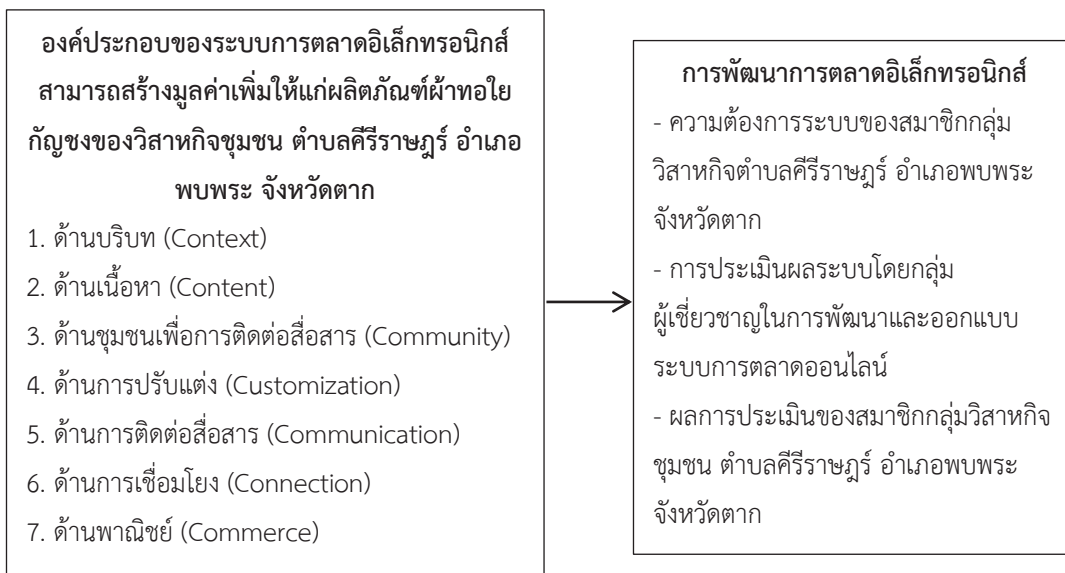
1. เพื่อศึกษาการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้งานระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมและพัฒนาการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอใยกล้วยของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก” มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับองค์การธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถานการเงิน หรือธุรกิจอื่น ๆ โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินโครงการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

2.2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากการให้ข้อมูลมีความสำคัญกับงานวิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 60 คน ที่จะเป็นผู้ใช้ ระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ฯ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ซึ่งแบ่งแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะคำถามปลายปิด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การใช้อุปกรณ์พกพาที่เชื่อมต่อระบบสัญญาณ EADGE, 3G หรือ 4G และเคยซื้อสินค้า หรือบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินในส่วนของการใช้งานระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะคำถามเป็นการถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้งานระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งความสำคัญเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบบวัดนี้จะถามความเห็น โดยให้ผู้ตอบตอบในระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจต่อปัจจัยด้านการใช้งานระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผลิตภัณฑ์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีลักษณะแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Form) เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถตอบคำถามตามความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างของการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์

4.2 ดำเนินการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถประมวลผลได้ผ่านโปรแกรม Google Docs แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุป ลักษณะของกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวเลข ที่เก็บรวบรวมมาซึ่งไม่สามารถอ้างอิงลักษณะประชากรได้ (ยกเว้นมีการเก็บข้อมูลของประชากรทั้งหมด) ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

1) แบบสอบถามในส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การใช้อุปกรณ์พกพาที่เชื่อมต่อระบบสัญญาณ EADGE, 3G หรือ 4G และเคยซื้อสินค้า หรือบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) แบบสอบถามในส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นในส่วนของการใช้งานระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งความสำคัญเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) คือ ค่ากลาง ซึ่งคำนวณจากผลรวมของข้อมูล และหารด้วยจำนวนของชุดข้อมูล และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

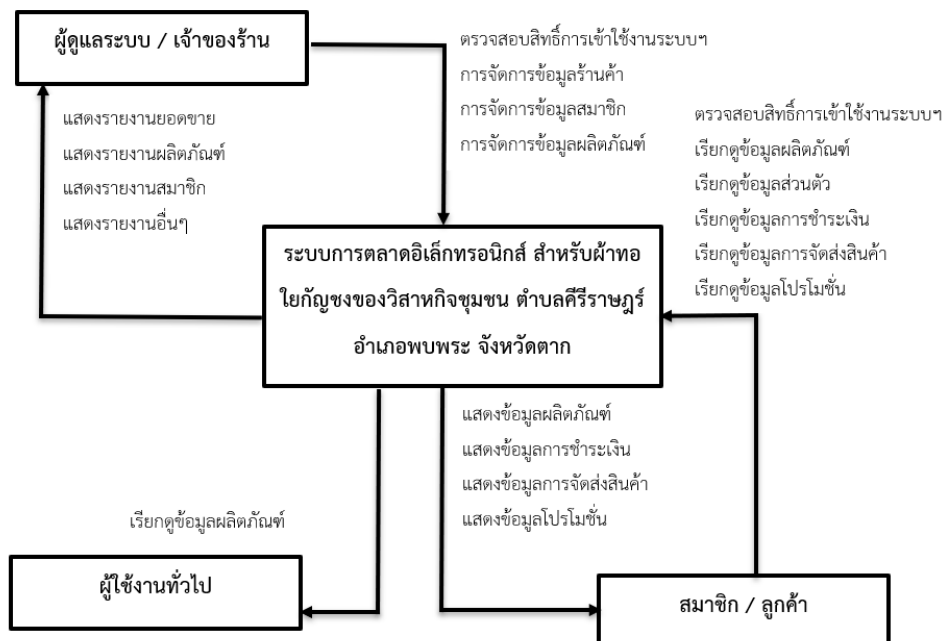
ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมและพัฒนากการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยักษ์ของวิสาหกิจชุมชน ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก” สามารถแบ่งส่วนของผลสรุปของการวิจัยในครั้งนี้ได้เป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน ร้อยละ 53.34 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 26 คน ร้อยละ 43.33 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 37 คน ร้อยละ 61.67 มีปริมาณการใช้อุปกรณ์พกพาเป็นประจำ จำนวน 34 คน ร้อยละ 56.66 และประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ต จำนวน 50 คน ร้อยละ 83.33 จากการศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ทำให้พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน มีความสามารถในการใช้งานอุปกรณ์พกพา (สมาร์ทโฟน) เป็นประจำ และมักซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ดังนั้นระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น จึงเหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอยักษ์ของวิสาหกิจชุมชนตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

2. การออกแบบ และพัฒนาระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยักษ์ของวิสาหกิจชุมชน ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า การขายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางระบบออนไลน์ ช่วยทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มช่องทางการติดต่อซื้อผลิตภัณฑ์ และยังเป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้ผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องไปเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ยังสถานที่จำหน่ายด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาเว็บไซต์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้า

ทอโยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคปัจจุบัน

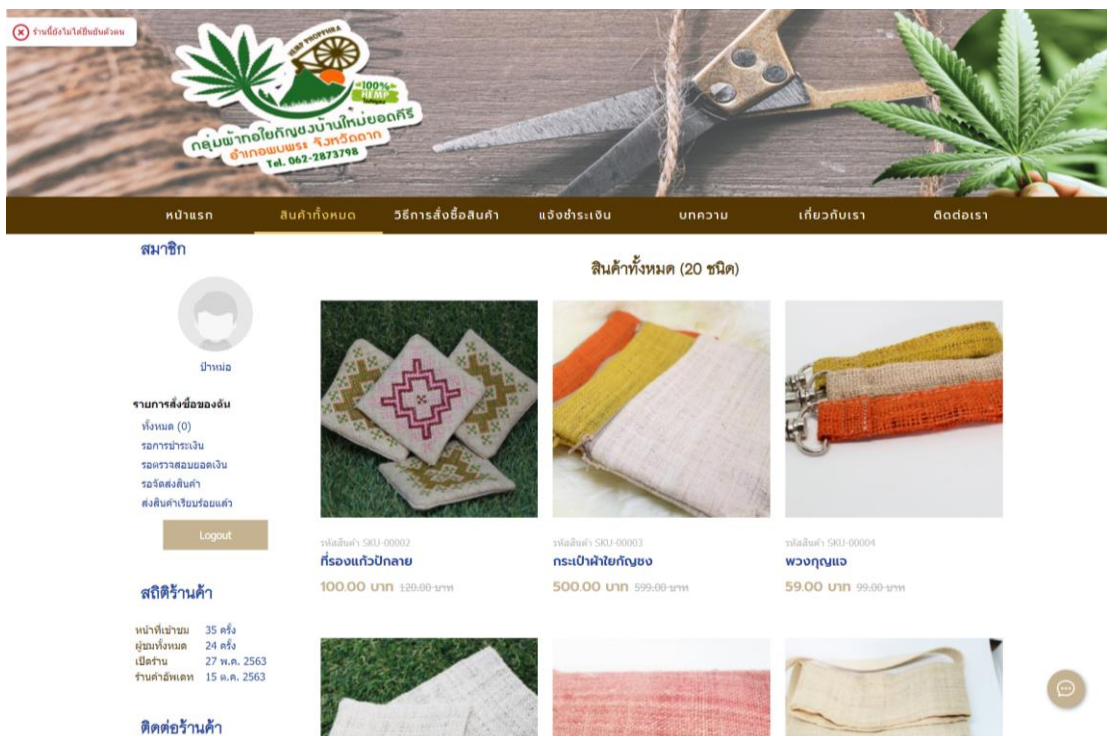
การส่งเสริมและพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอโยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อใช้ในการออกแบบระบบงาน แล้วจึงจัดทำขั้นตอนการทำงานทั้งหมดของระบบฯ โดยใช้แผนผังบริบทในการออกแบบ และพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอโยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งมีรายละเอียดของระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอโยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ดูแลระบบ / เจ้าของร้าน กลุ่มสมาชิก/ลูกค้า และผู้ใช้ทั่วไป โดยแต่ละกลุ่มมีหน้าที่การจัดการข้อมูลหรือการใช้งานแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับการใช้ที่ระบบฯ ได้กำหนดไว้ของระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอโยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนผังบริบทของระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผ้าทอโยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

การจัดทำเว็บไซต์สำหรับบริหารจัดการร้านค้า เช่น รูปภาพ ผลิตภัณฑ์ การตั้งราคา เนื้อหา และโปรโมชั่น เป็นต้น ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอโยกัญชง ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีแนวคิดที่อยากจะจัดทำระบบเว็บไซต์ขึ้น โดยต้องการให้มีรูปแบบ และ

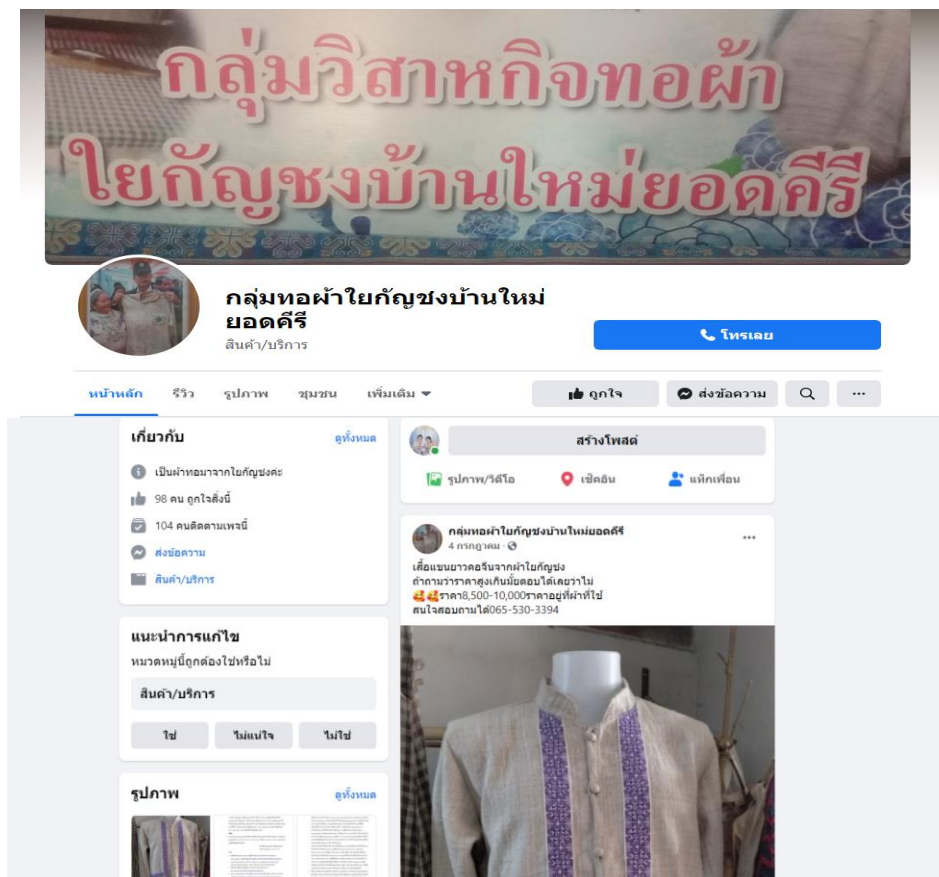
เนื้อหาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของผ้าไทยทอถิ่นของตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก รวมทั้งเพื่อให้ง่ายต่อการซื้อขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ลูกค้าสามารถเข้าชม และซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยถิ่นของกลุ่มฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง และยังช่วยส่งเสริมให้ลูกค้าสามารถเลือกชมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้อย่างครบถ้วนช่วยให้สามารถตัดสินใจซื้อได้อย่างรวดเร็ว เพราะเว็บไซต์สามารถช่วยให้ผู้เข้ามาใช้บริการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและหลากหลาย จึงเป็นช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์หนึ่งที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และบริการของทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยถิ่น ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตากได้เป็นอย่างดี ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผลการออกแบบ และพัฒนาเว็บไซต์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ()

การเปิดเว็บไซต์เพียงอย่างเดียวอาจไม่ครอบคลุมกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อขยายช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยถิ่น ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จึงเพิ่มวิธีการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ผ่าน Facebook แพนเพจ เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ เมื่อลูกค้ามีคำถาม หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้าสามารถสอบถามได้ทันทีผ่านช่องทาง Facebook แพนเพจ รวมทั้งยังช่วยประชาสัมพันธ์เนื้อหาที่

เป็นประโยชน์รวมถึงรูปภาพที่น่าสนใจ เพื่อนำไปสู่การขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่อไปในอนาคต โดยมีผลการพัฒนาช่องทาง การตลาดด้วย Facebook แพนเพจ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ผลการออกแบบ และพัฒนา Facebook แพนเพจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ

3. การประเมินคุณภาพระบบช่องทางการตลาดในรูปแบบเว็บไซต์ และ Facebook แพนเพจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.27) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์ฯ

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ผลลัพธ์
ด้านที่ 1 ด้านความยากง่ายในการใช้งานระบบฯ (ส่วนของเว็บไซต์)	4.21	0.726	ดี
ด้านที่ 2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งาน (ส่วนของเว็บไซต์)	4.29	0.073	ดี

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ผลลัพธ์
ด้านที่ 3 ด้านความยากง่ายในการใช้งานระบบฯ (ส่วนของ Facebook แฟนเพจ)	4.25	0.580	ดี
ด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานระบบฯ (ส่วนของ Facebook แฟนเพจ)	4.36	0.66	ดี
การประเมินคุณภาพ ระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์ฯ โดยรวม	4.27	0.509	ดี

ส่วนในรายด้านของการประเมินคุณภาพระบบช่องทางการตลาดในรูปแบบเว็บไซต์และ Facebook แฟนเพจ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านความยากง่ายในการใช้งานระบบฯ (ส่วนของเว็บไซต์) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีความสามารถในการจัดการร้านค้ามากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก รองลงมา มีความสามารถในการเพิ่ม ลบ แก้ไขสินค้า และมีขั้นตอนและความสะดวกในการเข้าใช้งานระบบฯ ที่ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.26 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีความสามารถในการติดต่อกับลูกค้า มีค่าเฉลี่ย 4.08 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานระบบ (ส่วนของเว็บไซต์) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีประโยชน์ในเรื่องของความเร็ว ง่าย และมีประสิทธิภาพในการแสดงข้อมูลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.55 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถใช้งานได้ทุกระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 4.26 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีคุณภาพของตัวอักษรที่แสดงบนเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ย 4.18 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3) ด้านความยากง่ายในการใช้งานระบบฯ (ส่วนของ Facebook แฟนเพจ) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอยกัญชงของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีความรวดเร็ว ง่าย และมีประสิทธิภาพในการแสดงข้อมูลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก รองลงมา มีความสามารถในการจัดการร้านค้า และมีความสามารถในการจัดการเนื้อหา และรูปภาพ มีค่าเฉลี่ย

เท่ากัน คือ 4.25 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีความสามารถในการเพิ่ม ลบ แก้ไขสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.21 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานระบบฯ (ส่วนของ Facebook แพนเพจ) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบช่องทางการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอไทยถิ่นของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีประโยชน์ในเรื่องของความรวดเร็ว ง่าย และมีประสิทธิภาพในการแสดงข้อมูลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถใช้งานได้ทุกระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 4.33 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีคุณภาพของรูปภาพที่แสดงบน Facebook แพนเพจ มีค่าเฉลี่ย 4.28 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอไทยถิ่นของวิสาหกิจชุมชน ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่ทางกลุ่มต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องนวัตกรรมสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีแห่งความยั่งยืนของชุมชนบ้านโคกประดู่ ตำบลมหาโพธิ์ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี (เพ็ญญา จุมพลพงษ์, สุนทรี วิพัฒนกุล, อุษณีย์ จิตติมนิ และเสาวพร สุขเกิด, 2563) ที่คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 20 คน คือ กลุ่มผู้นำ และตัวแทนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านโคกประดู่ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ซึ่งพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีความต้องการนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณีและอาหารท้องถิ่นในชุมชนผ่านสื่อดิจิทัล

การจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไทยถิ่น ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีรูปแบบ และเนื้อหาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของผ้าไทยถิ่นของตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก รวมทั้งเพื่อให้ง่ายต่อการซื้อขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ลูกค้าสามารถเข้าชม และซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยถิ่นของกลุ่มฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง และยังช่วยส่งเสริม

ให้ลูกค้าสามารถเลือกชมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้อย่างครบถ้วนช่วยให้สามารถตัดสินใจซื้อได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นในการสร้างแบรนด์ชุมชนกาแพดอยเผ่าไทยของบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก (ยรรยงวรกร ทองแถม และพัสกร ลีวิศิษฐ์พัฒนา, 2563) พบว่า อัตลักษณ์ทางการตลาดของกาแพบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก สามารถรับรู้ได้ผ่านสื่อทั้งในรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์ (Online & Offline) ไม่ว่าจะเป็นบูตสินค้า ตัวสินค้า ตราสินค้า ช่องทางสื่อออนไลน์ที่เป็นโซเชียลมีเดีย คลิปวิดีโอโฆษณา และเนื้อหาอื่น ๆ โดยสื่อสารสนเทศที่ดีควรสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว และสะดวก ดังนั้นการทำช่องทางการตลาดออนไลน์จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับยุคปัจจุบัน

หลังจากประเมินผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ ดี สอดคล้อง กับงานวิจัยหัวข้อโครงการวิจัย การพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้ศึกษาสถานการณ์การจัดจำหน่ายและการซื้อสินค้าวิสาหกิจชุมชนผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สู่การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด ออกแบบระบบการจัดจำหน่ายสินค้าบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของช่องทางการจัดจำหน่ายระหว่างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นกับเว็บไซต์สำเร็จรูป โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการกลุ่มสินค้าวิสาหกิจชุมชน 150 ราย และกลุ่มผู้บริโภคสินค้าวิสาหกิจชุมชน 50 ราย และวิเคราะห์ผลมาพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ชื่อว่า www.otopta.com และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับช่องทาง Facebook แพนเพจแล้วลูกค้าสามารถเข้าถึงได้มากกว่าเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นถึงร้อยละ 64.75 (รัฐพล สังคะสุข และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับโครงการวิจัย การพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าทอไยก์ของวิสาหกิจชุมชน ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ได้มีการพัฒนาระบบการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเป็นที่ยอมรับอยู่ใน ปัจจุบันมาใช้เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ เช่น เว็บไซต์ และ Facebook แพนเพจ เพื่อดึงดูดลูกค้าให้กลับมาใช้บริการ หรือซื้อสินค้าซ้ำอีกต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1) ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอไยก์ของ ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการทำตลาดออนไลน์ หรือเว็บไซต์ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการเพื่อฝึกอบรมด้านการใช้งานเว็บไซต์ซื้อ-ขายสินค้าออนไลน์

หรือการใช้งาน Facebook แฟนเพจ สำหรับซื้อ-ขายสินค้าแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอโยกัญชง ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดออนไลน์แก่กลุ่มฯ ต่อไป

2) หากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอโยกัญชง ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก สามารถเชื่อมโยงให้ผู้บริโภคได้เห็นชัดเจนว่าการซื้อสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ นอกจากได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวม้ง และมีคุณภาพในราคา ยุติธรรมแล้ว จะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนชาวบ้านที่ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเอง มีรายได้ ในการช่วยเหลือครอบครัว เป็นการเพิ่มจุดขายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่อยากสนับสนุน และกระจาย รายได้ให้แก่คนในชุมชน

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศกระทรวงพาณิชย์. (2560). **รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก.**

นนทบุรี : หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การ

มหาชน) สำนักยุทธศาสตร์. (2560). **รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์**

อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2560. กรุงเทพฯ : กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ขจัญญ์ สวัสดิ์นาม. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ใน**

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.

จินตนา กาญจนวิสุทธิ. (2558). **เส้นทางวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาอาชีพและการพึ่งพา**

ตนเอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฑาภา โพธิ์ทอง. (2558). **แบบจำลองปัจจัยของเอสคอมเมอร์ซและความไว้วางใจที่มีอิทธิพลต่อ**

ความตั้งใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ชมพูนุท วีรภักดี และ ปิยวรรณ กลิ่นศรีสุข. **HEMP THAI ผ้าทอโยกัญชง.** [ออนไลน์]. แหล่งที่:

<https://www.tcdcmaterial.com/en/article/materials-application/20021>. [18 กรกฎาคม 2563]

- ชุตินันต์ เกิดวิบูลย์เวช. (2560). **สื่อดิจิทัลใหม่ สื่อแห่งอนาคต**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธัญนันท์ วรเศรษฐพงษ์. (2558). **ความไว้วางใจในธุรกิจ E-Commerce ของบริษัท LAZADA**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์เทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์โกสินทร์.
- พนิดา อ่อนลออ และสุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2559). **กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่ทำให้ ลาซาด้า (LAZADA) ประสบความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรชัย พันธุ์ธาดาพร. (2558). **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- เพ็ญภา จุมพลพงษ์, สุนทรี วิวัฒน์ครูท, อุษณีย์ จิตติมณี และเสาวพร สุขเกิด. (2563). **นวัตกรรม สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีแห่งความยั่งยืนของชุมชนบ้านโคกประดู่ ตำบลมหาโพธิ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี**. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและ นวัตกรรมท้องถิ่น** 6(3), 15-27.
- ยรรยงวรกร ทองแถม และพัสกร ลีวิศิษฐ์พัฒนา. (2563). **กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นในการสร้างแบรนด์ชุมชนกาแปดอยเผ่าไทยของบ้านรักไทย อำเภอ เนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก**. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น** 6(4), 55-68.
- รัฐพล สังคะสุข และคณะ. (2560). **การพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์**. **วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์** 12(1), 38-49.
- วรรณพงศ์ ช่วยรักษา. (2560). **แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษา กลุ่มสตรีทอผ้า ผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า จังหวัดสกลนคร**. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรีพร โพธิ์งาม. (2559). **อิทธิพลภาพลักษณ์ตราสินค้า ความเชื่อถือ และความพึงพอใจต่อความ ภักดีต่อ LAZADA ของลูกค้าในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์, หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2558). **แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัด มหาสารคาม**. **วารสารวิชาการแพรวาภาพสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์** 2(3), 68-85
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2560). **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม)**.

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด

Key Success Factors of Community Occupation Groups in Tourism

Attraction Important in Roi Et Province

ลลิตา พิมทา¹

Lalita Pimta

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด และเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ด้านประชากรศาสตร์คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ ลักษณะผู้นำ การมีส่วนร่วม เครือข่ายความร่วมมือ การบริหารงานกลุ่ม และการเงิน การบัญชี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นกลุ่มอาชีพชุมชนที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) จำนวน 223 ราย ได้รับการตอบแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 214 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย ข้อคำถามทุกข้อได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.60 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล เท่ากับ 0.926 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจง ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ทดสอบทีและทดสอบเอฟ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) ได้แก่ ด้านลักษณะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ด้านการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 3.98) ด้านการบริหารงานกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านการเงิน บัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.81) และด้านเครือข่ายความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 3.72) ผลการทดสอบสมมติฐาน สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่ม

Received: 2020-11-30 Revised: 2020-12-21 Accepted: 2020-12-22

¹ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด Bachelor of Accounting Program in Accounting, Faculty of Business Administration and Accountancy Roi Et Rajabhat University. e-mail: lalitapimta@hotmail.com

อาชีพชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า เพศต่างกัน การศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกัน มีความสำเร็จทางการดำเนินงานกลุ่มอาชีพชุมชนต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัยสู่ความสำเร็จ; กลุ่มอาชีพชุมชน; แอ่งทองเขียว

Abstract

The quantitative research have studies success of key factors level and compare of answer opinions from the community groups that were important of tourism attraction in Roi-Et Province. The classified of demographic data was research variable including; genders, age, graduate, occupation, income or salary per month. An evaluation of this research for key factors are; the leader of group, the participation, the network of co-operation group, group management and financial and accounting. The sample of research was target used for 223 people but get through completed only of 214 people from the community group who received certificated of the quality of product standards guarantee. The research instruments was questionnaire which are all indicators greater than 0.60 at the point of confidential information at 0.926 that were analyzed of; frequency, percentage, mean and standard deviation. The statistics of the research used for hypothesis testing was T-test and F-test by used statistically significant level at 5.00 Otherwise is results found that the overall success of key factors of the community groups was at the highest level ($\bar{x}$ =3.90) which is compiled of; the leader of group ($\bar{x}$ =4.07), the participation ($\bar{x}$ =3.98), group management ($\bar{x}$ =3.90), financial and accounting ($\bar{x}$ =3.81) and the network of co-operation group ($\bar{x}$ =3.72) The hypothesis testing was result that differences demographic data and differences answer opinions had success ways of key factors operation of statistically significant level at 0.05 such as different of gender, graduate, occupation had different success of operation.

Keywords: Key Success Factors; Community Occupation Group; Tourism Attraction

บทนำ (Introduction)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีกรอบแนวคิด ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และมีรายได้ที่ดีขึ้น รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ โดยในปี พ.ศ. 2561 ชุมชนและเมืองต่าง ๆ ได้รับการถูกคัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีตามนโยบาย โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของรัฐบาล และจังหวัดร้อยเอ็ดได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการดังกล่าวจำนวน 20 อำเภอ 58 ตำบล 68 หมู่บ้าน ตาม 4 แอ่งท่องเที่ยวของจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ แอ่งร้อยเอ็ดเมืองงาม, แอ่งมหาเจดีย์ชัยมงคล, แอ่งทุ่งกุลาร้องไห้และอารยธรรมขอม และแอ่งเกษตรอินทรีย์และผ้าลายแคน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2561 : 1-10) จังหวัดร้อยเอ็ดมีนโยบายให้หมู่บ้านทั้ง 68 หมู่บ้าน ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นมาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์/หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 680 ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนดังกล่าวให้ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อสร้างค่านาเชื่อถือให้กับลูกค้าและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ต่อไป

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมาช้านานโดยมีกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ พระมหาเจดีย์ชัยมงคล บึงพลาญชัย บึงเกลือ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติร้อยเอ็ด สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด วนอุทยานผาน้ำย้อย สวนพฤกษศาสตร์และวรรณคดี กุกาสิงห์ บ่อพันขัน เป็นต้น จากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพชุมชนเพื่อผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของฝาก ของที่ระลึก ขนมพื้นเมือง อาหารพื้นเมืองจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวใน 4 แอ่งท่องเที่ยว จังหวัดร้อยเอ็ดมีผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จำนวน 3,343 ผลิตภัณฑ์ 2,092 กลุ่ม และมีผู้ผลิตที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) 20 อำเภอ จำนวน 223 กลุ่ม (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด, 2562 : ออนไลน์) ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นที่สุด คือ ผ้าไหม ข้าวหอมมะลิ ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ เครื่องจักสาน โดยกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ถือเป็นแบบอย่างความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนและผลิตภัณฑ์ชาวบ้านภูมิปัญญาไทย ซึ่งทำให้ผู้ผลิตเกิดภาพพจน์ที่ดีว่าเป็นสินค้าคุณภาพเทียบสินค้าแบรนด์เนมทั้งหลาย และการผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เป็นการสนับสนุนผู้ผลิตรายย่อยให้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับให้มีการปรับปรุงการผลิตให้ดี

ยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจชุมชน และเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดให้เป็นที่ยอมรับและเพิ่มความเชื่อถือของผู้ซื้อโดยมุ่งให้ความสำคัญกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนาและสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น มีคุณภาพ มีจุดเด่น มีเอกลักษณ์ และจากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อสำรวจความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ชุมชนตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี พบปัญหาว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนบางผลิตภัณฑ์หยุดการผลิตเนื่องจากกลุ่มไม่สามารถบริหารจัดการให้มีการผลิตและจำหน่ายได้อย่างต่อเนื่อง บางผลิตภัณฑ์สินค้าดีมีคุณภาพแต่ไม่สามารถวางจำหน่ายในตลาดออนไลน์หรือจำหน่ายในตลาดที่กว้างได้เพราะผลิตภัณฑ์ไม่มีมาตรฐานรับรองคุณภาพสินค้า ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่ากลุ่มอาชีพชุมชนต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีเพื่อนำไปสู่การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เนื่องจากปัจจุบันผลิตภัณฑ์ชุมชนยังไม่สามารถจำหน่ายได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผลิตภัณฑ์ไม่มีเครื่องหมายมาตรฐานรับรองคุณภาพสินค้า ซึ่งจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนของสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรมพัฒนาชุมชน (2560 : 15), เจริญภา คงอิม (2561), วันชัย ชันประสิทธิ์ (2560), เอกสิทธิ โอมณี (2559) ผู้วิจัยจึงได้ปัจจัยความสำเร็จจากการทบทวนวรรณกรรมและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ปัจจัยที่ใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ ลักษณะผู้นำ การมีส่วนร่วม เครือข่ายความร่วมมือ การบริหารงานกลุ่มและการเงิน การบัญชี งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาผลลัพธ์ให้ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กลุ่มอาชีพและองค์กรในชุมชนสามารถรับรู้ถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนและเข้าใจรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านั้นที่ส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ การพัฒนากลุ่มอาชีพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

กลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน ความคิดเห็นต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และ ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านลักษณะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารงานกลุ่ม และด้านการเงิน บัญชี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มอาชีพชุมชนใน 4 แอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) จำนวน 223 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 5 ด้าน 35 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านลักษณะผู้นำ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ 4) ด้านการบริหารงานกลุ่ม และ 5) ด้านการเงิน บัญชี ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert (1967) ได้กำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด 5 คะแนน, มาก 4 คะแนน, ปานกลาง 3 คะแนน, น้อย 2 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 223 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มอาชีพชุมชน พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม เมื่อครบกำหนดปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 214 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.96 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัย บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการกำหนดขอบเขตข้อมูลและจัดทำแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำข้อคำถามมาจากตัวแปรงานวิจัย และได้รับการตรวจสอบความตรง (Validity test) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.60 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มสมาชิกธุรกิจชุมชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.926 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีมาตรฐานเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนาม

5.2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบที (t-test) ทดสอบเอฟ (F-test) และการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย (Research Results)

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 156 คน (คิดเป็นร้อยละ 72.88) มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 102 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.66) การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.98) ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 143 คน (คิดเป็นร้อยละ 66.82) มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 46.73)

2. ระดับของปัจจัยที่สู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับของปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ของกลุ่มอาชีพชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความ เบ้	ความ โด่ง	ระดับความ คิดเห็น
1. ลักษณะผู้นำ	4.07	0.76	-0.29	-0.04	มาก
2. การมีส่วนร่วม	3.98	0.63	-0.84	1.33	มาก
3. เครือข่ายความร่วมมือ	3.72	0.78	-1.16	1.45	มาก
4. การบริหารงาน กลุ่ม	3.90	0.58	-0.51	0.27	มาก
5. การเงิน บัญชี	3.81	0.69	-0.53	0.03	มาก
รวม	3.90	0.49	-0.67	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านลักษณะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ด้านการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 3.98) ด้านการบริหารงานกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านการเงิน บัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.81) และด้านเครือข่ายความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 3.72) ตามลำดับ

ผู้วิจัยตรวจสอบการแจกแจงปกติของตัวแปรโดยพิจารณาจากค่าความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ที่แสดงถึงการแจกแจงปกติ (Kline, 2005) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ทั้ง 5 ตัวแปร ซึ่งแสดงว่าตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรมีการแจกแจงปกติจึงนำปัจจัยสู่

ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชน 5 ตัวแปร มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชน

ตัวแปร	ลักษณะผู้นำ	การบริหารงาน กลุ่ม	การมีส่วนร่วม	เครือข่าย ความร่วมมือ	การเงิน บัญชี
ลักษณะผู้นำ	1				
การมีส่วนร่วม	.358**	.617**	1		
เครือข่ายความร่วมมือ	.295**	.415**	.266**	1	
การบริหารงาน กลุ่ม	.661**	1			
การเงิน บัญชี	.445**	.724**	.708**	.565**	1

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงให้เห็นว่าตัวแปรในการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรอยู่ในระหว่าง 0.266 - 0.724 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า 0.80 แสดงว่าไม่พบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเองสอดคล้องกับ Hair, Black and Anderson (2010) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.80

3. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่งเทียว จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ของกลุ่มอาชีพชุมชน	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน
1. ลักษณะผู้นำ	.016*	.307	.221	.049*	.446
2. การมีส่วนร่วม	.610	.528	.338	.925	.375
3. เครือข่ายความร่วมมือ	.004*	.171	.000*	.002*	.173
4. การบริหารงานกลุ่ม	.030*	.160	.311	.309	.367
5. การเงิน บัญชี	.012*	.581	.000*	.349	.082
รวม	.003*	.304	.005*	.163	.200

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน ด้านลักษณะผู้นำ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารงานกลุ่ม และด้านการเงิน บัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วม

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน ด้านลักษณะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารงานกลุ่ม และด้านการเงิน บัญชี ไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามการศึกษา พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน ด้านเครือข่ายความร่วมมือ และการเงิน บัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านลักษณะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงานกลุ่ม

3.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน ด้านลักษณะผู้นำ และด้านเครือข่ายความร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานกลุ่ม และด้านการเงิน บัญชี

3.5 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชน ด้านลักษณะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการบริหารงานกลุ่ม และด้านการเงิน บัญชี ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดมีระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านลักษณะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ด้านการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 3.98) ด้านการบริหารงานกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านการเงิน บัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.81) และด้านเครือข่ายความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 3.72) และเมื่อนำปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด 5 ปัจจัยมาวิเคราะห์ผลสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านลักษณะผู้นำ ในภาพรวมเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) โดยกลุ่มมีผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่สมาชิก กลุ่มมีผู้นำที่กล้าตัดสินใจเด็ดขาดเมื่อได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และกลุ่มมีผู้นำที่เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ เจนิภา คงอิม (2561) ที่ค้นพบ ปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนนทบุรีด้านความเป็นผู้นำมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้นำกลุ่มควรเป็นผู้นำที่แท้จริง เป็นผู้ริเริ่มให้มีการรวมกลุ่มและเป็นผู้มีศิลปะจูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามคำสั่งของตนเองอย่างไม่มีข้อแม้ และสอดคล้องกับ ชมพูนุช หุ่นนาค (2559) ที่ค้นพบว่า คุณลักษณะผู้นำในการสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวการทำเกษตรแบบยั่งยืนคือ ต้องเป็นผู้นำทางความคิด นำปฏิบัติ จูงใจให้สมาชิกทำกิจกรรมต่างๆ สร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ชักถาม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ได้อย่างเสรีในการดำเนินกิจกรรม ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ สามารถประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพชุมชนที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในประเด็นการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำให้เป็นผู้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถด้านเทคนิค ด้านการตัดสินใจและด้านความคิดรวบยอด มีศิลปะในการพูดการสื่อสารโน้มน้าวสมาชิกให้ปฏิบัติตาม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเสียสละประโยชน์ส่วนตน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ร่วมในการวางแผนดำเนินงานกลุ่ม มีการคัดเลือก/แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และร่วมรับผลิตที่ได้จากกลุ่มไปบริโภค/อุปโภคในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

มนชนก ยุพาตา (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มสิ่งสำคัญคือ การปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มจะทำให้กลุ่มสามารถประสบความสำเร็จและกลุ่มจะต้องมีองค์ประกอบของกลุ่มเพื่อเป็นการดำเนินงานร่วมกัน เช่น มีแบบแผนต่อกัน ความรับผิดชอบ หน้าที่ บทบาท และมีผลประโยชน์ร่วมกัน ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ สามารถประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพชุมชนที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในประเด็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยการพัฒนาความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีกิจกรรมพบปะสังสรรค์กันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และได้ร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและมีคุณค่ากล้าแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของกลุ่ม

1.3 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ในภาพรวมเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.72) โดยภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีการศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ และซึ่งสอดคล้องกับ วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม และอุษณกร ทาวะรัมย์ (2561) ได้ศึกษาแล้วพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนสูงสุด โดยที่ผ่านมาชุมชนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านองค์ความรู้ การวางแผน การพัฒนาแผนชุมชน ด้านงบประมาณ และลงไปช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนที่เกิดจากความต้องการของชุมชนเอง ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้สามารถประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพชุมชนที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในประเด็นการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มควรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดอบรมพัฒนาความรู้ให้ที่เป็นประโยชน์กับกลุ่มอาชีพของตนเองเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็แรงเสริมให้กลุ่มประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการบริหารงานกลุ่ม ในภาพรวมเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) โดยกลุ่มมีการแต่งตั้งประธานหรือหัวหน้ากลุ่ม คณะกรรมการกลุ่มที่มีความเหมาะสมในการทำงาน และแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนอย่างทั่วถึง กลุ่มได้กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานกลุ่มไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ เจณิภา คงอ้อม (2561) ที่ค้นพบปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนนทบุรีด้านการบริหารจัดการกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มมีการแต่งตั้งประธานและคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม และสอดคล้องกับดารารัตน์ ธาตุรักษ์ และ วรารุช คำก้อน

(2560) ค้นพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ สามารถประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพชุมชนที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในประเด็นการพัฒนาการบริหารงานกลุ่ม กลุ่มต้องนำหลักกระบวนการทางด้านการจัดการมาใช้ ผู้นำมีบทบาทสำคัญในการทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ควรจัดทำแผนการดำเนินงานและโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจนและจัดบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานและความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล

1.5 ด้านการเงิน บัญชี ในภาพรวมเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยมีระบบการจัดทำบัญชีที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้านการเงินหรือการลงทุน มีการวางแผนด้านการเงินก่อนการลงทุน และมีการจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย อย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ สายจิตตา สระภักแก้ว และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2561) พบว่า การบริหารด้านการเงิน มีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ คือผู้ประกอบการมีการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมและใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีการวางแผนและควบคุมกิจกรรมทางการเงิน และสอดคล้องกับ ภาควัต ศรีสกุล และ ศิวชัย ศรีโกคางกุล (2560) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มอาชีพและสมาชิกภายในกลุ่มอาชีพ การศึกษาดูงาน สนับสนุนการจัดทำระบบบัญชีอย่างง่าย สนับสนุนการจัดกิจกรรม ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ สามารถประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพชุมชนที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในประเด็นการพัฒนาด้านการเงิน บัญชี กลุ่มต้องจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน ควรจัดหาแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานอื่นๆ นอกจากเงินทุนของสมาชิกเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มอย่างเพียงพอ และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้นได้

2. ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญผาคองอิม (2561) ที่ได้ศึกษาแล้วพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนนทบุรีที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนนทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ เอกสิทธิ์ โอมณี (2559) ได้ศึกษาแล้วพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ ระดับการศึกษา รายได้ มีความรู้สึกรับรู้ต่อความรู้สึกพึงพอใจต่อปัจจัยของกลุ่มต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) โดยภาพรวมแตกต่างกันที่

ระดับสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนสมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีอายุ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพชุมชนไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ สมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งทองเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดมีอายุไม่แตกต่างกันจึงมีพื้นฐานความคิด ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกลักษณะและไลฟ์สไตล์ที่ไม่แตกต่างกัน และมีรายได้ต่อเดือนไม่แตกต่างกันมากเพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงทำให้ความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กลุ่มอาชีพชุมชนในแอ่งทองเที่ยวสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดที่ต้องการให้กลุ่มประสบผลสำเร็จควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการปัจจัยความสำเร็จทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านลักษณะผู้นำ ควรพัฒนาผู้นำให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะด้านการคิด วิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ถ้าตัดสินใจ มีความรู้ด้านการบริหารจัดการ มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน การใช้เทคโนโลยี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเสียสละ

2. ด้านการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนการดำเนินงานกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับร่วมกัน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อให้เกิดความชัดเจน และรับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

3. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับหน่วยงานภายนอก สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ สนับสนุนเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ

4. ด้านการเงิน การบัญชี แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอพร้อมรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกได้รับทราบ วางแผนการผลิตและควบคุมคุณภาพสินค้าให้สม่ำเสมอตามมาตรฐาน ประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชนให้หลากหลายช่องทางจัดทำเว็บไซต์การจำหน่ายสินค้าชุมชนเพื่อให้กลุ่มอาชีพชุมชนมีรายได้อย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มอาชีพชุมชน ที่มีผลการดำเนินงานล้มเหลวหรือไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องว่าเกิดมาจากสาเหตุใด หรือปัจจัยใดเพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มธุรกิจชุมชนให้สามารถดำรงได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- เจณิภา คงอ้อม. (2561). “การดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนนทบุรี”.
- วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 4(1), 156-170.
- ชมพูนุช หุ่นนาค. (2559). “คุณลักษณะผู้นำในการสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวการทำเกษตรแบบยั่งยืนศึกษารณิ: สหกรณ์บ้านคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม”. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 27(2), 131-138.
- ดรรารัตน์ ธาตุรักษ์ และวราวุธ คำก้อน. (2560). “ปัจจัยการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผ้าฝ้ายทอมือ บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอบำรุง จังหวัดลำพูน”.
- วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 1(1), 51-69
- ภาควิต ศรีสุรพล และศิริวัช ศรีโกคางกุล. (2560). “แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้มีความเข้มแข็งในตำบลนาชุมแสง อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น”. วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม. 4(1), 85-98.
- มนชนก ยุพาตา. (2561). “การบริหารจัดการและการพัฒนากลุ่มผ้าทอยกดอก ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 13 (1), 192-210.
- วันชัย ชันประสิทธิ์. (2560). “ปัจจัยความสำเร็จของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”. วารสารสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 16(2), 147-158.
- วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม และอุษณากร ทาวะรัมย์. (2561). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี”. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. 11(1), 39-50.
- สายธิดา สระกบแก้ว และวิโรจน์ เจริญลักษณ์. (2561). “คุณลักษณะและศักยภาพการจัดการธุรกิจที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการฟาร์มกุ้ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 11(1), 35-50.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด. (2561). เอกสารสรุปข้อมูลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดร้อยเอ็ด. ศาลากลาง จังหวัดร้อยเอ็ด.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด, ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดร้อยเอ็ด, [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.industry.go.th/roiet/index.php/download/22660-2560-2564-2563/file>, [1 เมษายน 2562].

- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรมพัฒนาชุมชน. (2560). **แนวทางการจัดตั้งและพัฒนา
กลุ่มอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: สไตร์ครีเอทีฟเฮ้าส์.
- เอกสิทธิ์ โอมณี. (2559). “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ประเภทอาหาร
ในจังหวัดสตูล”. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 2
(2), 79-88.
- Aaker, D. A., Kumar, V. and Day, G. S. (2001). **Marketing research**. New York : John
Wiley & Son.
- Cronbach, L. J. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York : Mc-
Graw Hill.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. and Anderson, R.E. (2010). **Multivariate data
analysis: A global perspective**. New Jerrey. Pearson Publishing.
- Kline, R. B. (2005). **Principles and practice of structural equation modeling** .
2nded. New York : Guilford Press.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In **Reading
in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement**. New York :
Wiley & Son.

**การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
Moral and Ethical Development of School Administrators Under
Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3**

นฤมล ต่วนโต¹ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา² ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร³ บุศรา เชื้อดี⁴
วลัยลักษณ์ พันธุ์⁵ บดินทร์ พญาพรหม⁶

Naruemon Tuanto, Malai Wongruethaiwattana, Kajornatthapol Pongwiriththon,
Busara Chuadee, Walailak Panturee, Bordin Phayaphrom,

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 127 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ซึ่งใช้การกำหนดโควตา และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบ ค่าที (t-test) ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัย

Received: 2020-11-02 **Revised:** 2020-11-16 **Accepted:** 2020-11-17

¹ โรงเรียนวัดลพภูษิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 Vullapanusorn School, Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3. e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁶ ศูนย์การจัดการอีเลิร์นนิงแห่งเอเชีย, มาเลเซีย Asia eLearning Management Center, Malaysia

พบว่า ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านอำนาจ และบารมี, ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี, ด้านสังคหวัตถุ 4, ด้านอิทธิบาท 4 และด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี โดยลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ รายได้ และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): คุณธรรม; จริยธรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; การศึกษา

Abstract

This research is a descriptive research with the objective to study the level and compare the moral and ethical development of the school administrators under Petchabun Primary Educational Service Area Office 3. The population and sample were 217 school administrators of the schools under Petchabun Primary Educational Service Area Office 3 using a nonprobability sampling method, which used the specific quota and purposive sampling technique. As the information is important, therefore it is necessary to be voluntarily provided by the respondents. The research instrument was a questionnaire, which was a checklist and a 5-level rating scale. The quantitative data were analyzed by descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance. The research results showed that the moral and ethical development of the school administrators under Petchabun Primary Educational Service Area Office 3 in overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects had a high level of moral and ethical development with the mean in descending order as follows: Power and prestige aspect, good personality aspect, Sangaha-vatthu 4 (Four principles of service) aspect, Iddhipada 4 (Four successful paths) aspect, and honesty/ loyalty aspect. The

status of the respondents who differ in age, income, and work experience showed no different mean on moral and ethical development of the school administrators under Petchabun Primary Educational Service Area Office 3. The differences of respondents in gender showed the differences mean on moral and ethical development of the school administrators under Petchabun Primary Educational Service Area Office 3 with statistically significant differences at the level of 0.05.

Keywords: Moral; Ethical; School Administrators; Education

บทนำ (Introduction)

สภาพสังคมโลกวัตถุนิยมในปัจจุบันนำไปสู่ปัญหาของบุคคลหรือสังคมที่มีความรุนแรงและกระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อวิถีเรียบง่ายของคนไทย ประเด็นปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับความสนใจจากสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น เพราะหลักคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง ต่อวิชาชีพ ต่อองค์กรและต่อสังคม การผลักดันด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารสถานศึกษา คุณธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญและต้องปลูกฝังให้กับคนในชาติ ปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการองค์กร คือผู้บริหารหรือผู้จัดการขององค์กรเป็นผู้มีคุณธรรม คุณธรรมจะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารสามารถครองตน ครองคน ครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ผลการพัฒนาที่ผ่านมา คุณธรรมจริยธรรมเริ่มเสื่อมถอยและนำไปสู่ปัญหาสังคม ผู้นำการบริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่สุด ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา เช่นเดียวกับสถาบันครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจะต้องจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการเป็นผู้นำในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และพัฒนาครูผู้สอนในการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และเจตคติของผู้เรียน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้เป็นเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนำไปใช้ในการสร้างและเตรียมทรัพยากรมนุษย์ ให้ประเทศมีคุณภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดกลยุทธ์ โดยเปลี่ยนแปลงกระบวนการ

เรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น และผู้บริหารจะต้องเร่งรัดพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพที่เหมาะสมที่จะให้การศึกษาอบรมพัฒนาเยาวชนของชาติในฐานะที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ (ทิพวรรณ ล้วนปัสสิทธิ์สกุล, 2562)

คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญมากผู้บริหารทุกคนทุกระดับต้องมีโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษารับรู้บรรลุจุดหมาย หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณธรรมและจริยธรรมจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชาขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหารการบริหารงานจะต้องยืดยาวระบียบของทางราชการสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นการบริหารงานผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการครองตนครองคนและครองงานพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้งสามด้านของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างมากซึ่งโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นนอกจากจะเกิดกับตัวครูนักเรียนวิธีการสอนแล้วผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะมีคุณธรรมมีจริยธรรมทั้งดงามจะต้องยึดมั่นในระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจริยธรรมของคุรุปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ขวัญเรือน สุวรรณจันทร์, 2561)

สภาพปัญหาของการขาดคุณธรรมจริยธรรมที่ได้กล่าวถึงในเบื้องต้นนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาซึ่งเป็นต้นแบบในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ของชาติ จึงต้องให้ความสำคัญกับคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะหลักคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองต่อวิชาชีพ ต่อองค์กรและต่อสังคมหลายประการ ได้แก่ 1.) ทำให้ได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการบริหารงาน อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงการประกอบวิชาชีพ 2.) ทำให้ได้รับคำยกย่องสรรเสริญและเป็นที่เคารพของผู้ได้บังคับบัญชา 3.) ทำให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไร้ภัยอันตรายใด ๆ เพราะแวดล้อมไปด้วยบุคคลและศิษย์ที่ให้ความรักความเคารพนับถือ 4.) ครอบครัวยังมีความอบอุ่นและมั่นคงเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัวของผู้ได้บังคับบัญชาและสังคมทั่วไป 5.) ทำให้องค์กรหรือหน่วยงานของตนได้รับความร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือจากประชาชน ชุมชน ในการพัฒนาอย่างเต็มที่ 6.) ทำให้สังคมและชุมชนเกิดสันติสุขและได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เพราะสมาชิกของสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาองค์กรหรือการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาและการบริหารสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคมคือการผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ (จิตตภา นา เบญจาทิกุล, 2560) ซึ่งผลลัพธ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อนหน้าที่ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานโดยภาพรวมของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสังคมโดยภาพรวมในระดับกว้าง ฉะนั้นการผลักดันด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในการนำองค์กร รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในความรับผิดชอบของตนให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเหมาะสม มีหลักยึดที่ตังาม เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งในส่วนของสภาพปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของคนที่สังคมและความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนความประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในความเป็นวิชาชีพและการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (1) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ (2) อธิปไตย (3) ความซื่อสัตย์/จงรักภักดี (4) อำนาจ และบารมี และ (5) สังคหวัตถุ 4

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นกลุ่มตัวซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้

วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ซึ่งใช้การกำหนดโควตา จำนวน 127 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ การพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงมีการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนั้นค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่ามีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.924 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ครู

วิชาการที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 127 คน เป็นเพศชาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทต่อเดือน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 66.10 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60

การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมมีการพัฒนายู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91) เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านอำนาจ และบารมี, ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี, ด้านสังคหวัตถุ 4, ด้านอิทธิบาท 4 และด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี ($\bar{X}$ = 3.96, 3.95, 3.95, 3.94, 3.57) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวม

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี	3.95	0.75	มาก
2. ด้านอิทธิบาท 4	3.94	0.73	มาก
3. ด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี	3.57	0.75	มาก
4. ด้านอำนาจ และบารมี	3.96	0.81	มาก
5. ด้านสังคหวัตถุ 4	3.95	0.76	มาก
โดยภาพรวม	3.91	0.76	มาก

การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสุขภาพอนามัยด้วยการออกกำลังกายสม่ำเสมอ, ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจระวัง ความประพฤติปฏิบัติ ทางกาย และวาจาให้เรียบร้อย, ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารบุคลากรให้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ($\bar{X}$ = 4.11, 4.00, 3.98) ตามลำดับ

2. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านอิทธิบาท 4 มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร, ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณา วินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการให้สถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงาน ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X}$ = 4.11, 4.05, 4.04) ตามลำดับ

3. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประพฤติซื่อตรงต่อคนทั่วไป, ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ มี ($\bar{X}$ = 3.66, 3.61, 3.56) ตามลำดับ

4. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านอำนาจ และบารมีมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้พยายามพัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีภาวะผู้นำจนสามารถทำงานแทนได้, ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและช่วยเหลือให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้พัฒนาตนเอง, ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจให้กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา สร้างความแข็งแกร่งให้สถานศึกษาด้วยการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพและผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม สร้างบารมีโดยการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนา ($\bar{X}$ = 3.98, 3.97, 3.95) ตามลำดับ

5. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านสังคหวัตถุ 4 มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม, ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อบังคับของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้

ผู้ได้บังคับบัญชาไปฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญในหน้าที่ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประพาดิตนเป็นแบบอย่างด้านระเบียบ วินัย ($\bar{X}$ = 4.15, 4.09, 4.08) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้าน วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่แตกต่างกัน แสดงได้ดังตารางที่ 2 ซึ่งการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านรายได้ โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ทางด้านประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		รายได้		ประสบการณ์ การทำงาน	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		รายได้		ประสบการณ์ การทำงาน	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig
1. ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี	-1.56	0.12	2.16	0.12	-1.21	0.23	-1.64	0.11
2. ด้านอิทธิบาท 4	-2.33*	0.02	1.02	0.36	-0.14	0.89	-1.11	0.27
3. ด้านความซื่อสัตย์/ จงรักภักดี	-0.14	0.89	1.41	0.25	-0.62	0.54	-1.23	0.22
4. ด้านอำนาจ และบารมี	-2.59*	0.01	1.38	0.26	- 2.24*	0.03	-1.74	0.09
5. ด้านสังคหวัตถุ 4	-1.32	0.19	1.27	0.28	-1.63	0.11	-0.97	0.33
โดยภาพรวม	- 2.24*	0.0 3	2.46	0.09	-1.73 9	0.0 9	-1.75 8	0.0 8

* แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านอำนาจ และบารมี, ด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี, ด้านสังคหวัตถุ 4, ด้านอิทธิบาท 4 และด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Abdullah, N. A. W, DeWitt, D., & Alias, N. (2013) ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงมีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl, (1997) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์มีความฉับไวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี ศิริพันธุ์ (2561) พบว่า

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ทางกาย, ซันติ คือ ความอดทนต่อความยากลำบากในการทำงาน คำคำทองจากผู้อื่นที่อาจสร้างความขุ่นเคืองใจอันไม่พึงปรารถนา และจาละ คือ ความเสียสละความสุขและผลประโยชน์ของตน รวมถึงการลพจากกิเลส รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความทุกข์ร่วมกับผู้อื่น อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา กล่าวโดยสรุปการพัฒนาอยู่ในระดับมาก มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณลักษณะองค์กรและคุณลักษณะผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นแนวทางที่จะสร้างคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้พร้อมรองรับไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งต้องเป็นผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีกระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิตทั้งด้านการครองตนครองคนและครองงานอย่างสม่ำเสมอเป็นนิสัย โดยให้การสนับสนุนบุคลากรภายในสถานศึกษาในการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ รายได้ และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ รายได้ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่ามีการพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ และในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีได้สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาเพศชาย เนื่องจากว่าเพศหญิงเป็นเพศที่มีความอ่อนโยน กิริยามารยาทเรียบร้อยดีงาม ได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมจึงส่งผลให้มีการพัฒนาตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี ศิริพันธ์ (2561) พบว่า ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และทำงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจากผลการวิจัยที่ได้ควรจะมีให้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำและพัฒนา

ยุทธพัฒนาภาวะผู้นำสู่ความเป็นเลิศทางด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถใช้ในการปรับทัศนคติของผู้บริหารและครูให้ตรงกันและเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอื่น ๆ นำไปใช้การพัฒนาแผนงานในด้านการส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมในสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันกระตุ้นและสนับสนุนให้ครู บุคลากรและนักเรียนควรมียึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิตทั้งด้านการครองตนครองคนและครองงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้ผู้บริหารพัฒนาโรงเรียนประพจน์ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับครู บุคลากรในด้านเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี ด้านอิทธิบาท 4 ด้านความซื่อสัตย์/จงรักภักดี ด้านอำนาจ และบารมี ด้านสังคัตถุ 4 เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนและในเชิงการบริหารสถานศึกษานั้นก็ได้เกิดความรู้ใหม่ที่ผู้บริหารควรมีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของตนเองที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวโน้มที่เปลี่ยนไปของการศึกษาที่กับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละการไม่รัดเอาเปรียบ ความรักความห่วงใย การมองโลกในแง่ดี และการยึดระบบคุณธรรมในการบริหารงานของผู้ร่วมงาน และการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ใช้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรกับการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ตามแนวโน้มที่เปลี่ยนไปของการศึกษากับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ขวัญเรือน สุวรรณจันทร์. (2561). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ (Proceedings) การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17. 526-535.
- ฐิตาภา เบ็ญจาทิกุล. (2558). รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ดวงฤดี ศิริพันธุ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. 1161– 1173.
- ทิพวรรณ ล้วนปสิทธิสกุล. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Abdullah, N. A. W, DeWitt, D., & Alias, N. (2013). **School Improvement Efforts and Challenges: A Case Study of a Principal Utilizing Information Communication Technology**. Ministry of Education Kuala Lumpur Malaysia Faculty of Education, University of Malaya,
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Fishbein. M. (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Yukl, G. A. (1997). **Leadership in Organization**. 3rd ed. Eagle Wood Cliffs: Prentice Hall.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
People' opinions towards the Administration According to the Principles
of Good Governance of Don Sak Municipality, Donsak District
Surat Thani Province

นิรันดร์ สุดประเสริฐ¹

Nirun Sudprasert

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ เทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ เทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสภาพส่วนบุคคล 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองดอนสัก จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) การทดสอบค่า (f-Test) วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว แบบ one-way ANOVA โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ .05 หากพบความแตกต่างที่มีค่าในสำคัญดังกล่าวจะทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่โดยวิธีการของ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ หลักการกระจายอำนาจ หลักการตอบสนอง หลักการมีส่วนร่วม

Received: 2020-11-03 Revised: 2021-01-12 Accepted: 2021-01-18

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration Program Department of Public Policy Graduate school Suan Sunandha Rajabhat University. e-mail: nirunsud@gmail.com

หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส และหลักนิติธรรม 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ของ เทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ประชากร จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนบุคลากรที่มี เพศ อายุ และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ก็คือผู้บริหารเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรรักษาและพัฒนากการใช้ หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของเทศบาลเมืองดอนสัก ต่อไปอีกให้ถึงที่สุด โดยผู้บริหารต้อง เป็นผู้ที่วิสัยทัศน์ในการบริหาร มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในการทำงาน คำนึงถึงประโยชน์ของ ประชาชนเป็นหลักสำคัญ

คำสำคัญ (Keywords): ความคิดเห็นของประชาชน; การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

Abstract

Research on public opinion towards the administration, according to the principles of good governance of DonSak Municipality, Donsak District, Surat Thani Province. Objectives 1) To study the level of public opinion towards the administration, according to the principles of good governance of DonSak Municipality, Donsak District, Surat Thani Province, namely effectiveness principles. Main performance Response principle Responsibility principles of transparency and participation principles principle of decentralization, rule of law, equality principle and a consensus-focused principle. 2) To compare people's opinions towards the administration, according to the principles of good governance of DonSak Municipality, DonSak District, Surat Thani Province. 3) To suggest guidelines for the management development according to the good governance principles of Don Sak Municipality, Donsak District, Surat Thani Province. Classified by personal condition. A sample population was 387 people in DonSak municipality. The research

instruments were divided into 3 parts : part 1, personal status questionnaire, part 2, questionnaire on the level of opinion of people to the administration according to the good governance principles of Donsak Municipality, Donsak District, Surat Thani Province, including effectiveness principles Main performance Response principle responsibility. The main transparency principle of participation. The principles of decentralization, the rule of law, the equality principle, and the principle of consensus focus are available at five levels: highest, most moderate, least and least, and type 3 questionnaires, opinions and suggestions. The statistics used for data analysis are frequency distribution (Frequency), percentage (Percentage), statistical mean (Mean), standard deviation (t-Test), test (f-Test). One-way ANOVA was analyzed by determining the statistical significance of .05. If a significant difference was found, it was analyzed in pairs by means of LSD. The research results were found that 1) The level of opinions of the people towards the administration according to the principles of good governance Of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province Overall, it was at a high level and when considered on a case-by-side basis, the decentralized principle response principle of participation and principle of equality effectiveness main focus on consensus responsibility, performance, transparency and the rule of law. 2) The principles of good governance of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province, found that the population classified according to educational level were different, opinions on the administration according to the principles of good governance of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province. At .05 level of statistical significance, personnel with gender, age and occupation had opinions on the management according to the principles of good governance. Of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province. There is no different at the statistical significance level .05 3) Guidance on the management development according to the good governance principles of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province. The researcher has policy recommendations. If the administrator of Donsak Municipality, Donsak District, Suratthani Province The

principles of good governance should be maintained and developed in the administration of Donsak Municipality. Going further to the end the management must have a vision of management. Take responsibility Have a sense of work and consider the benefits of the people as the main principle.

Keywords: Public Opinion; Corporate Governance

บทนำ (Introduction)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2560-2564 ยังคงเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ และยังได้เน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา และบริหารจัดการท้องถิ่นด้วย ในแผนพัฒนาที่ผ่านมา เน้นการปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 รูปแบบ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (Provincial Administration Organization) (2) เทศบาล (Municipality) (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (Sub district Administration Organization) (4) กรุงเทพมหานคร (Bangkok Metropolitan Administration) (5) เมืองพัทยา (Pataya City) เพื่อให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนโดยเน้นที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในทุกระดับ ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนซึ่งคาดหวังไว้ว่าจะต้องทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนเนื่องจากการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นนั้น เป็นรากฐานที่สำคัญของการให้สิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเองของประชาชน และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เทศบาลถือว่าเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุดจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในเขตเทศบาล มีอำนาจและหน้าที่บริหารจัดการงานทุกขั้นตอนของท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการวางแผนจนถึงการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลเมืองไว้ (กำหนดไว้ในมาตราที่ 53) แสดงภารกิจหน้าที่ของเทศบาลเมืองดังนี้ (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 (2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (3) ให้มี

โรงฆ่าสัตว์ (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ (5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ (6) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น และ (8) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น (พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) เทศบาลเมือง เป็นองค์กรปกครองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดกลาง การจัดตั้งเทศบาลเมืองกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลเมืองตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหาร โดยได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเทศบาลเมืองมีหน้าที่หลักในการให้บริการสาธารณะของประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยให้เทศบาลเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของตนเองได้ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) นั้นเทศบาลเมืองจึงเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นในอดีตที่ผ่านมา ก่อนที่จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมือง การดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นมักจะดำเนินการโดยการตัดสินใจผู้บริหารและทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและมีสภาเทศบาลเป็นเครื่องมือในการบริหาร ขาดการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบของประชาชน บริหารแบบเล่นพรรคเล่นพวกเป็นเครื่องมือของนักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ กระทั่งได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างระบบการบริหารที่ดีในทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนโดยหมายรวมถึงราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นรวมถึงองค์กรอิสระของรัฐจึงจำเป็นจะต้องปรับปรุงกลไกและระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพโดยได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 10 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ เหมาะสมสำหรับนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐ และเพื่อให้มีความง่ายต่อความเข้าใจ สะดวกต่อการจดจำและการนำไปปฏิบัติรวมทั้งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความเปิดเผย/ โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักคุณธรรม/ จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555 : 19) ในปัจจุบันการนำเอาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยกำหนดให้หน่วยงานราชการ จัดทำแผนธรรมาภิบาลเพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐบริหาร

จัดการและดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง ประกอบกับรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ได้ส่งเสริม และให้ความสำคัญต่อการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น หน่วยงานราชการควรมีแนวทางในการกำกับดูแลตนเองที่สามารถดำเนินการในทุก ๆ ภารกิจด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้มีจริยธรรมและยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานเป็นทั้งคนเก่งและคนดีมีจริยธรรมและธรรมาภิบาลประพฤติตนต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมถึงการใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างมีความรับผิดชอบต่อและบุคลากรในองค์กร ต้องมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและธรรมาภิบาลต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมถึงผู้บริหารควรมีการกำหนดกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติตนของบุคลากรในองค์กรว่าเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าเทศบาลเมืองดอนสัก มีการเปิดโอกาสให้ผู้นำองค์กร หัวหน้าส่วนราชการและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนในการเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอ และเสนอโครงการ/กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่ยังคงขาดความร่วมมือของผู้นำองค์กร หัวหน้าส่วนราชการและประธานชุมชนในหลาย ๆ ขั้นตอน ทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินการลดน้อยลง จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานของบุคลากรสังกัดเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานของบุคลากรเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานของบุคลากร สังกัดเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีการดำเนินงานตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 12,082 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองดอนสัก 11 ชุมชน จำนวน 387 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย คลอบคลุมทั้ง 10 ด้าน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดย 1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือไปยังนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2. แบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารแบบสอบถามรับกลับคืนมา จำนวน 387 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100%

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และหาค่าสถิติในการวิเคราะห์ผลการศึกษา คือ 1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 1.2 วิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน และการแปลความหมาย 2. สถิติอนุมาน (Inferential Research) 2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test แบบ Independence Samples 2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และ

อาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหาความต่างรายคู่โดยใช้วิธี LSD

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้ ตารางแสดงผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	16.8
หญิง	322	83.2
รวม	387	100
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	15	3.9
21-30 ปี	33	8.5
31-40 ปี	166	42.9
41-50 ปี	39	10.1
51-60 ปี	90	23.3
61ปีขึ้นไป	44	11.4
รวม	387	100

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่า ม.6 / ปวช.	47	12.1
อนุปริญญาตรี / ปวส.	70	18.1
ปริญญาตรี	163	42.1
สูงกว่าปริญญาตรี	107	27.7
รวม	387	100
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	15	3.9
พ่อบ้าน / แม่บ้าน / รับจ้าง	130	33.6
พนักงานบริษัทเอกชน	41	10.6
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	78	20.2
ธุรกิจส่วนตัว	28	7.2
อื่น ๆ	95	24.5
รวม	387	100

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 387 คน ดังนี้
เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 83.20 และเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาได้แก่ อายุ 51-60 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 อายุ 41-50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 อายุ 21-30 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 และอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 รองลงมาได้แก่ อนุปริญญาตรี / ปวส. จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 และ ต่ำกว่า ม.6 / ปวช. จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาชีพ พ่อบ้าน / แม่บ้าน / รับจ้าง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 รองลงมาได้แก่ อื่น ๆ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ข้าราชการ/

พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 และ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมและจำแนกรายด้าน

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	4.15	.57	มาก	5
2. หลักประสิทธิภาพ	4.14	.58	มาก	8
3. หลักการตอบสนอง	4.22	.55	มาก	2
4. หลักการรับผิดชอบ	4.15	.54	มาก	6
5. หลักความโปร่งใส	4.13	.61	มาก	9
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.18	.62	มาก	3
7. หลักการกระจายอำนาจ	4.23	.66	มาก	1
8. หลักนิติธรรม	4.13	.61	มาก	10
9. หลักความเสมอภาค	4.17	.57	มาก	4
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.15	.59	มาก	7
รวม	4.17	.47	มาก	

จากตารางผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ หลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาได้แก่

หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.22$) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.18$) หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.17$) หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.15$) หลักการรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ($\bar{X} = 4.15$) หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.14$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.13$) และ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.13$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (PostHoc) ได้ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่แสดง

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ม.6 / ปวช.	อนุปริญญาตรี / ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.87	3.86	3.67	3.84
ต่ำกว่า ม.6 / ปวช.	3.87	-	.107	.242	.629
อนุปริญญาตรี / ปวส.	3.86		-	.001*	.014*
ปริญญาตรี	3.67			-	.409
สูงกว่าปริญญาตรี	3.84				-

* $P \leq .05$

ตามตารางข้างต้นเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี LSD ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอ

ดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอยู่ 2 คู่ คือ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาตรี / ปวส. มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาตรี / ปวส. มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรศักดิ์ ว่องไว (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพการดำเนินงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์ศักดิ์ ไทยสิทธิ (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของของเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ บัวหลวง (2562) ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระชัยณรงค์ กันตสีโล (อินทร์แก้ว) ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโมถ่าย อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า อายุต่างกัน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโมถ่าย อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ บัวหลวง (2562) ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับธรรมาภิบาลการบริหารงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ บัวหลวง (2562) ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับอาชีพต่างกัน มีระดับธรรมาภิบาลการบริหารงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ 1. ผู้บริหารเทศบาลเมืองดอนสัก ควรรักษาและพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเมืองดอนสัก

ต่อไปอีกให้ถึงที่สุด 2. ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในการทำงาน 3. ผู้บริหารควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองดอนสัก 2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ติดตามตรวจสอบ แผนงานโครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณของเทศบาลเมืองดอนสัก 2.3 ควรศึกษาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรม/จริยธรรม แล้วนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกพร จินมหันต์ และธานี เกสทอง. (2556) แนวทางการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 10(50), 57.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2555) คู่มือหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ส่วนส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงานมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เกียรติกมล คำวิมล. (2557) การพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกองช่าง ในองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนประเทศไทย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- เทพ คุณกิตติ. (2548) หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2556). การจัดการภาครัฐแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- อนุศิธา เหลืองมาตรฐาน. (2557) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ หน่วยการให้บริการสินเชื่อเครดิตภูมิภาค ถนนเพชรเกษม นครชัยศรี ธนาคารกสิกรไทย. สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การเพิ่มมูลค่าความรู้ด้านกลยุทธ์ทางการค้า โดยระบบ AR เพื่อส่งเสริมแนวความคิด การพัฒนาเมืองสู่ Smart City

Adding the Value of Commercial Strategy Knowledge by the AR System to Promote the Concept of Urban Development Towards Smart City

อรวรรณ เชื้อเมืองพาน¹ จิรภา ศักดิ์กิตติมาลัย² รจนา บุญลพ³ เอกชัย อุตสาหะ⁴

Orawon Chuamaungphan, Jiraphasak Kittimalai, Rachana Boonlop

Ekachai Ausaha

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยว จากการประยุกต์ใช้ระบบ AR (Augmented Reality) ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือและศึกษาความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือมีขั้นตอนการพัฒนามีดังนี้คือ 1) สร้างนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) 2) สร้าง แอปพลิเคชันบนมือถือ เพื่อการสร้างความน่าสนใจและเป็นการประชาสัมพันธ์การสัมผัสโลกเสมือนจริงผ่านมือถือของหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างคือหมู่บ้านปางห้าตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้ตอบแบบสอบถามจาก

Received: 2020-11-26 Revised: 2020-12-21 Accepted: 2020-12-22

¹ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University. E-mail: shoukuoy@hotmail.com

² สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University.

³ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย Rajamangala University of Technology Lanna. Chiang Rai

⁴ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University.

การใช้นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) และแอปพลิเคชันบนมือถือดังกล่าว จำนวน 400 ราย จากการศึกษาได้แอปพลิเคชัน ชื่อว่า PANGHA 360 เป็นแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ สำหรับนำไปส่องที่จุดมาร์คเกอร์เพื่อรับการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง โดยมีจุดมาร์คเกอร์ ทั้งหมด 5 มาร์คเกอร์ และมีการแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบภาพ รูปแบบวิดีโอ และพบว่าความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.79) ซึ่งด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือด้านภาพรวมของสื่อ ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.79)

คำสำคัญ (Keywords): การเพิ่มมูลค่า; กลยุทธ์ทางการค้า; โลกเสมือนจริง

Abstract

This research aimed to increase the value of OTOP villages and tourism. The application of AR (Augmented Reality) to present product information and mobile travel and study the satisfaction of using virtual reality technology to present information of products and travel on mobile. The development steps are as follows: 1) Create an E-Book 2) Create a hands-on application. To create interest and to promote the mobile virtual world experience of OTOP Village and tourism. The sample group was Pang Ha Village, Koh Chang Sub-district, Mae Sai District, and Chiang Rai Province. Number of respondents from the use of electronic magazines (E-Book) and hand-held applications of 400 users. The application form this study called PANGHA 360 .It is an application on the Android operating system to bring to the marker to view the information of products and Mobile travel in the form of virtual technology. There are 5 markers in total and are displayed in 3 virtual technology formats: image format, video format. And found that the satisfaction of using virtual reality technology to present information of products and travel on mobile. At a good level ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.79), where the respondents were most satisfied with the media overview ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.79).

Keywords: Adding Value; Trade Strategy; Augmented Reality (AR)

บทนำ (Introduction)

วิกฤติ COVID-19 สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางทางโครงสร้างเศรษฐกิจและตลาดแรงงานของไทยในหลายมิติ จากการขาดการกระจายตัวของภาคเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา การพึ่งพาการเติบโตจากภายนอก อันได้แก่ ภาคการท่องเที่ยวและภาคการส่งออก ขาดแรงขับเคลื่อนจากภายใน เช่น การบริโภคและลงทุนภาคเอกชน ที่แข็งแกร่งพอที่จะสร้างแรงขับเคลื่อนทดแทนกันได้ เศรษฐกิจไทยจึงได้รับผลกระทบอย่างหนัก (พิพัฒน์ เหลืองนฤมิตชัย, 2020) เมื่อเจอกับวิกฤติที่ทำให้การท่องเที่ยวหยุดชะงักและการค้าระหว่างประเทศหดตัวอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการมุ่งเน้นหันมาพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้นในช่องทางการจัดจำหน่าย สื่อประชาสัมพันธ์ การเพิ่มกลยุทธ์ต่างๆ ด้วยเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ ซึ่งการแข่งขันที่เหนือกว่าโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AR (Augmented Reality) โลกเสมือนจริง กับหมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยว หมู่บ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งถือเป็นหมู่บ้านที่เหนือสุดของไทย นับได้ว่าเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่เหนือสุดของไทย จุดเด่นของหมู่บ้าน คือผลิตภัณฑ์จากกระดาศา และยังมีกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้านมากมาย เช่น กิจกรรมการทำขนมพื้นบ้าน นั่งรถอีต๊อก กิจกรรมทำเทียน หมู่บ้านปางห้าแวล้อมและอุดมธรรมชาติ วิถีชีวิตชาวบ้านด้านการเกษตร ผลไม้ที่นิยมและมีชื่อเสียงคือฝรั่งกิมจู อาหารที่ขึ้นชื่อของหมู่บ้านนี้เป็นกล้วยปิ้งและน้ำสมุนไพรร การเปี่ยมด้วยรอยยิ้มของคนในหมู่บ้าน สิ่งต่างๆ เราไม่ควรถูกเผยแพร่ไปอย่างสุนทรีย์ภาพด้วยนวัตกรรมภาพเสมือนจริง เพื่อเห็นภาพแล้วอยากสัมผัสกับบรรยากาศจริงซึ่งหมู่บ้านนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มกลยุทธ์ทางการค้า การนำเทคโนโลยี AR มาใช้ในเชิงการตลาด ว่าเป็นจุดเปลี่ยนแนวคิดทางการตลาดของการโฆษณา เพราะด้วยระบบเสมือนจริงบนโทรศัพท์มือถือ (Mobile AR) ทำให้ผู้ใช้สามารถรับข้อมูลหรือข่าวสารได้ทันทีตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมต่างๆ ที่อยู่ในโทรศัพท์มือถือ แบบที่ผู้ใช้สามารถพกพาได้อย่างสะดวกพกพา ดันศิริ (2561) เพื่อต้องการศึกษาหาการเพิ่มมูลค่าความรู้ด้านกลยุทธ์ทางการค้า โดยระบบ AR เพื่อส่งเสริมแนวความคิดการพัฒนาเมืองสู่ SMART CITY เพื่อเป็นการแนะนำการท่องเที่ยวรวมไปถึงการแนะนำผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อเพิ่มมูลค่าหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยว หมู่บ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย ในอำเภอแม่สาย จากการประยุกต์ใช้ระบบ AR (Augmented Reality) ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ผู้วิจัยคัดเลือกพื้นที่วิจัยที่เป็นกรณีศึกษาในการประยุกต์ใช้ระบบ AR เพื่อเป็นโครงการนำร่อง มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่วิจัยเป็นกรณีศึกษาในการประยุกต์ใช้ระบบ AR เพื่อเป็นโครงการนำร่องดังนี้

- 1) เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีรูปธรรมของพื้นที่ กิจกรรม การจัดการและการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว
- 2) เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่า 3 กิจกรรมขึ้นไป
- 3) เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีความต้องการในการประยุกต์ใช้ระบบ AR
- 4) บุคลากร วิทยากร รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในหมู่บ้านท่องเที่ยวมีความเต็มใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยได้ตลอดโครงการวิจัย

จากการลงสำรวจพื้นที่พบว่าหมู่บ้านท่องเที่ยวที่เข้าเกณฑ์ตามคุณลักษณะตามที่กำหนดครบทั้ง 4 เกณฑ์ ได้แก่ ได้แก่ หมู่บ้านปางห้า หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการนำร่องทดลองใช้ ระบบ AR (Augmented Reality) กับการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้าน

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบปฐมนุฎิ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จากผู้ที่เคยทดลองใช้ ระบบ AR (Augmented Reality) ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 400 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อเสนอของ W.G. Cochran (1953 อ้างถึงใน ยุทธ ไทยวรรณ, 2552) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

โดย n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม

Z = ความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (เชื่อมั่น 95%)

d = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

สำหรับงานวิจัยนี้กำหนดสัดส่วนความน่าจะเป็นของประชากรที่ต้องการจะสุ่มเท่ากับ 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้คลาดเคลื่อน 5%

แทนค่า $P = 0.50$, $Z = 1.96$, $d = 0.05$

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{(0.5)(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

ดังนั้นต้องใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 384 คน เพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ระบบ AR ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ AR ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ

โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการเก็บรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นคำถามในแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยทำการประเมิน 5 ด้าน มีข้อคำถามรวมทั้งหมด 21 ข้อ ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา หมายถึง รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ปรากฏในนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์และการแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ประกอบด้วยข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว และภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

2) ด้านการนำเสนอ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการเป็นสื่อในการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

3) ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบการใช้งาน หมายถึง ลักษณะของการออกแบบนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์และการแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

4) ด้านประโยชน์ของแอปพลิเคชันต่อการนำไปใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง ประโยชน์ในการนำแอปพลิเคชันไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

5) ภาพรวมของสื่อ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์และการแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ระบบ AR ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยให้กลุ่มตัวอย่างดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน PANGHA 360 แล้วนำไปส่องบริเวณที่มีจุดมาร์คเกอร์ จากนั้นขอความอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้ ระบบ AR วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยจากการประยุกต์ใช้ระบบ AR กับหมู่บ้านปางห้า หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายมีดังนี้

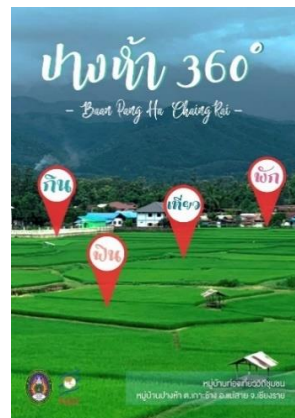
1) การประยุกต์ใช้ระบบ AR กับหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยวในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กรณีศึกษาหมู่บ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาคือ ได้แอปพลิเคชัน ชื่อว่า PANGHA 360 เป็นแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ สำหรับนำไปส่องที่จุดมาร์คเกอร์เพื่อรับชมการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง โดยมีจุดมาร์คเกอร์ ทั้งหมด 5 มาร์คเกอร์ และมีการแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบภาพ รูปแบบวิดีโอ และรูปแบบโมเดล 3 มิติ ที่มีการเคลื่อนไหว ทั้งนี้จุดมาร์คเกอร์เพื่อรับชมการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ติดตั้งอยู่บนเอกสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ ชื่อปางห้า360 องศา และป้ายประชาสัมพันธ์ที่พิมพ์ออกมาจากนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 1 นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ “แผนที่การท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า”
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 2 รหัสคิวอาร์ (QR Code) นิตยสาร
อิเล็กทรอนิกส์ “ปางห้า 360 องศา”
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 3 ปกนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ “ปาง
ห้า 360 องศา”
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4 นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ “ปางห้า 360 องศา”

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 5 QR Code สำหรับการดาวน์โหลด

แอปพลิเคชัน PANGHA 360

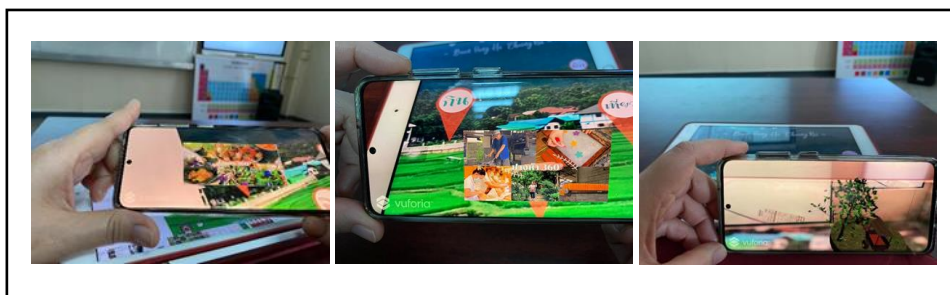
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 6 ไอคอนของแอปพลิเคชัน

PANGHA 360

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 7 การแสดงผลในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

ที่มา: ผู้วิจัย

2) ความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบการใช้งาน ด้านประโยชน์ของแอปพลิเคชันต่อการนำไปใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว และด้านภาพรวมของสื่อ พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.06$, $S.D = 0.79$) ซึ่งด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านภาพรวมของสื่อ ($\bar{X} = 4.14$, $S.D = 0.79$) และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 3.97$, $S.D = 0.87$)

หากพิจารณาในรายละเอียดความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.97$, $S.D = 0.87$) ในส่วนของภาษาที่ใช้ในการแนะนำการท่องเที่ยวเข้าใจง่าย กระชับ อธิบายข้อมูลชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$, $S.D = 0.86$) และในส่วนของเนื้อหาของสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมในฐาน และข้อมูลด้านอาหาร มีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, $S.D = 0.89$) 2) ด้านการนำเสนอ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.06$, $S.D = 0.76$) โดยในด้านของการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการท่องเที่ยวมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, $S.D = 0.76$) และในด้านของการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการท่องเที่ยวทำให้รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวได้ง่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, $S.D = 0.80$) 3) ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบการใช้งาน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.03$, $S.D = 0.78$) โดยในด้านของความเหมาะสมในการเลือกใช้สื่อนำเสนอข้อมูล (ภาพ วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว:3D) มีค่าเฉลี่ยมาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.08$, S.D = 0.76) และในด้านของแอปพลิเคชัน มีการประมวลผลการทำงานรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D = 0.80) 4) ด้านประโยชน์ของแอปพลิเคชันต่อการนำไปใช้งาน แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.76) โดยมีด้านของการเป็นช่องทางที่ดีสำหรับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านปางห้า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D = 0.78) และในด้านการเป็นช่องทางนำเสนอโปรโมชั่นและส่วนลดต่างๆแก่แหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.78) และ 5) ด้านภาพรวมของสื่อ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.79) โดยในด้านความเหมาะสมโดยรวมของการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D = 0.79) และในด้านความเหมาะสมในการใช้เป็นช่องทางในการจัดทำโปรโมชั่นและส่วนลดทางการท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.08$, S.D = 0.79)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้ระบบ AR กับหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยวในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กรณีศึกษาหมู่บ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาคือ ได้แอปพลิเคชันในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงชื่อแอปพลิเคชัน PANGHA 360 รูปแบบไฟล์ .apk บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ผู้ใช้งานสามารถใช้งานด้วยการดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน PANGHA 360 แล้วนำไปส่องที่จุดมาร์คเกอร์หรืออาจจะเรียกว่า “AR Code” จำนวน 5 จุด ที่อยู่ในเอกสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ และป้ายประชาสัมพันธ์ที่พิมพ์ออกมาจากนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบการใช้งาน ด้านประโยชน์ของแอปพลิเคชันต่อการนำไปใช้งาน แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว และด้านภาพรวมของสื่อ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.79)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการเพิ่มมูลค่าความรู้ด้านกลยุทธ์ทางการค้า โดยระบบAR เพื่อส่งเสริมแนวความคิดการพัฒนาเมืองสู่ SMART CITY พบว่า ผลของการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการประยุกต์ใช้ระบบ AR กับหมู่บ้านโอท็อปและการท่องเที่ยว ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กรณีศึกษาหมู่บ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย แอปพลิเคชันในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงนี้ ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า ทำให้หมู่บ้านปางห้าถูกรู้จักแพร่หลายมากขึ้น สอดคล้องจิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์ สุขประเสริฐ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง และได้กล่าวถึงแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงว่าเป็นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ และนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจ เพิ่มช่องทางในการให้ข้อมูล และก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิจัยพบว่าแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นรูปภาพ คำบรรยายสั้น ๆ บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และมาร์คเกอร์สำหรับใช้ส่องเพื่อแสดงวิดีโอในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง และมีผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริงอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับพจนศิริพันธ์ ลิ้มปิ่นนันทน์ (2562) ที่ศึกษาการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคามโดยใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง ซึ่งผลจากการพัฒนาแอปพลิเคชัน AR มหาสารคาม ได้ผลลัพธ์ 3 ส่วน ได้แก่ 1) Marker ในรูปแบบโปสการ์ดที่ระลึกประชาสัมพันธ์ข้อมูลท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม 5 แห่ง 2) Model ในรูปแบบแอนิเมชัน 3 มิติ ที่มีการเคลื่อนไหว ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม 5 แห่ง และ 3) แอปพลิเคชันบนแอนดรอยด์ จำนวน 1 แอปพลิเคชัน ภายใต้ชื่อ AR มหาสารคาม ที่สามารถถ่ายภาพและแชร์ภาพไปยังสังคมออนไลน์ต่างๆ ได้ และผลการประเมินความเหมาะสมของแอปพลิเคชัน AR มหาสารคาม 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการทำงานได้ตามด้านประสิทธิภาพการทำงาน และด้านการใช้งาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการยอมรับและพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันเสมือนจริงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับทรงสิริ วิชิราพันธ์ และคณะ (2562) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เทคโนโลยี

เสมือนจริงส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนคูบัวจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาคือได้ แอปพลิเคชัน AR KUBUA รูปแบบไฟล์ .apk และ มาร์คเกอร์วิถีชุมชนคูบัว จังหวัดราชบุรี ประกอบวิดีโอ จำนวน 6 มาร์คเกอร์ ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์เทคโนโลยีเสมือนจริงส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนคูบัว จังหวัดราชบุรีของผู้ค้าและนักท่องเที่ยวในชุมชนคูบัว อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้แอปพลิเคชัน PANGHA 360 ที่นำเสนอเทคโนโลยีความจริงเสมือนที่เกี่ยวกับหมู่บ้านปางห้า และนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ ปางห้า360 องศา ยังส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีเสมือนจริงในการนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวบนมือถือในด้านประโยชน์ของแอปพลิเคชันต่อการนำไปใช้งานแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.12$, $S.D = 0.76$) แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเป็นแหล่งสำหรับหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า การเป็นช่องทางที่ดี สำหรับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านปางห้า ทำให้นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวของหมู่บ้านปางห้าได้เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มในการตัดสินใจท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า ซึ่งสอดคล้องกับบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวในด้านของการส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยว ที่เป็นการอำนวยความสะดวกข้อมูลทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวโดยผ่านสื่อต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารทางการท่องเที่ยวเหล่านั้น ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยว จะก่อให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวขึ้นภายในจิตใจของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างจุดมาร์คเกอร์ในรูปแบบบนนิตยสารเพื่อการประชาสัมพันธ์หมู่บ้านปางห้าบนนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ชื่อ ปางห้า360 องศา ที่ได้จัดทำไว้และมีการนำเสนอบนเพจเฟซบุ๊กของท่องเที่ยวชุมชนปางห้าโฮมสเตย์ และเพจเฟซบุ๊กของท่องเที่ยว กิจกรรม กระจาดสา เชียงราย Jinnaluck Miracle of Saa รวมถึงป้ายประชาสัมพันธ์ที่พิมพ์ออกมาจากนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนปางห้า ให้สำหรับผู้สนใจศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมก่อนการตัดสินใจในการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการจัดทำโปรโมชั่นและส่วนลดทางการท่องเที่ยวหมู่บ้านปางห้า โดยวิธีการจับภาพหน้าจอภาพที่มีเทคโนโลยีเสมือนจริงซ่อนอยู่เพื่อรับส่วนลดกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดบริการ 7P's ในส่วนของการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ที่เป็นกิจกรรมด้านการออกแบบสิ่งจูงใจและการสื่อสารด้านการตลาดเพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับลูกค้าสำหรับการธุรกิจการให้บริการประเภทใดประเภทหนึ่ง (Kotler and Keller, 2016 ; Armstrong

and Kotler. 2014 อ้างถึงในฤทธิ์เจตน์ รินแก้วกาญจน์. 2561) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ เพื่อเป็นการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการท่องเที่ยวและซื้อบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว (ชุดิมา นุตยะสกุล และประสพชัย พลสุนนท์, 2559) และยังสามารถคล้องกับสมมล วิทยานรธนา (2554) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยี AR มาใช้ในการท่องเที่ยวในด้านการเข้าถึง ซึ่งเทคโนโลยีความจริงเสมือนสร้างโอกาสในการเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยวทั่วไปไม่ว่าจะด้วยเหตุผลว่าสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวนั้นไกลเกินไป ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป ไม่เปิดรับการท่องเที่ยว อีกทั้งในด้านการตลาดที่ความจริงเสมือนสามารถนำมาใช้เพื่อทำการตลาดของสถานที่ต่างๆได้ เนื่องจากข้อมูลที่แสดงให้เห็นนั้นเต็มไปด้วยความรู้สึก ซึ่งการท่องเที่ยวนั้นเป็นสินค้าประเภทไม่สามารถทดลองก่อนซื้อได้ ดังนั้นการที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับเท่านั้น เทคโนโลยีเสมือนจึงมีความสำคัญมากเพราะให้ข้อมูลที่มีความเพียบพร้อม เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่เหมือนจริงมาก จึงมีความคาดหวังที่ใกล้เคียงกับความจริงและมักนำไปสู่ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจริงการท่องเที่ยวนั้นส่วนมากใช้ความจริงเสมือนหรือเทคโนโลยีอื่นที่คล้ายกันในการให้ข้อมูลเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับพินดา ต้นศิริ (2561) ที่กล่าวถึงการนำเทคโนโลยี AR มาใช้ในเชิงการตลาด ว่าเป็นจุดเปลี่ยนแนวคิดทางการตลาดของการโฆษณา เพราะด้วยระบบเสมือนจริงบนโทรศัพท์มือถือ (Mobile AR) ทำให้ผู้ใช้สามารถรับข้อมูลหรือข่าวสารได้ทันทีตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมต่างๆ ที่อยู่ในโทรศัพท์มือถือ แบบที่ผู้ใช้สามารถพกพาได้อย่างสะดวก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำระบบ AR (Augmented Reality) ไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ การค้าและการบริการด้านการท่องเที่ยว อื่นๆได้อย่างหลากหลาย รวมไปถึงการปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ให้ความสนใจและมีความต้องการให้นิยมกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น

การพัฒนาแอปพลิเคชันให้ใช้งานอย่างง่าย หรือการสร้างเนื้อหาโลกเสมือนจริงให้มีความดึงดูดน่าสนใจมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชุติมา นุตยะสกุล และประสพชัย พสุรินทร์. (2559). “ปัจจัยการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวตลาดน้ำวัดลำพญา จังหวัดนครปฐม”. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 10(1), 132-150.
- ทรงสิริ วิชิรานนท์, รุ่งอรุณ พรเจริญ, สุณารี จุลพันธ์ และ ฉันทนา ปาปัดถา. (2562). “การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เทคโนโลยีเสมือนจริงส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนคุบัวจังหวัดราชบุรี”. งานประชุมวิชาการระดับชาติด้านการท่องเที่ยวกับมนุษยศาสตร์, ครั้งที่ 1, 734-746.
- ฤทธิ์เจตน์ รินแก้วกาญจน์ .(2561). “ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 7Ps และปัจจัยด้านการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการบริการคลินิกการแพทย์แผนจีนหัวเลี้ยวกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสยาม.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ซี.พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด.
- พนิดา ต้นศิริ, โลกเสมือนผสานโลกจริง Augmented Reality. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.bu.ac.th, [14 มิถุนายน 2563.]
- พจน์ศิริพันธ์ ลิ้มปิ่นนันทน์.(2562). การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคามโดยใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม. 6(1). 8-16
- พิพัฒน์ เหลืองนฤมิตชัย, ผลกระทบของ COVID-19 ต่อประเทศไทย ในปัจจุบันและอนาคต.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.thaipublica.org, [20 ธันวาคม 2563.]
- สยามล วิทยานรธนา. ความจริงเสมือน (Virtual Reality): การนำไปใช้และผลกระทบด้านการท่องเที่ยว.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.etatjournal.com, [2 มีนาคม 2563.]

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2

Internal Supervision Process of Educational Opportunity Expansion
Schools in the Area of Nam Nao District under Phetchabun Primary
Educational Service Area Office 2

วัชร คำต้อ¹ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา² ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร³ บุศรา เชื้อดี⁴
ปทุมรัตน์ สีรูป⁵ ชัญญาณิษฐ์ ธนินันท์⁶

Watchara Khamtue, Malai Wongruethaiwattana, Kajornatthapol Pongwiritthon,
Busara Chuadee, Patumrat Seetup, Chanyanit Thanitnan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและการเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 จำนวน 130 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครชีและมอร์แกนและนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

Received: 2020-11-04 Revised: 2020-12-15 Accepted: 2020-12-16

¹ โรงเรียนบ้านห้วยหญ้าศรีศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 Ban
Huaiyakrue School Primary Educational Service Area Office 2. e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ โรงเรียนบ้านโป่งแก้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 1 Ban Pong Keng
School Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 1

⁶ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบ ค่าที (t-test) ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า ระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอภูพาน จังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกในการนิเทศ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.24) ด้านจัดลำดับความสำคัญของงานของการนิเทศ ($\bar{X}=3.88$, S.D.= 0.24) ด้านประสานงานในการนิเทศ ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.16) ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศ ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.32) ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.28) ด้านการออกแบบวิธีการนิเทศ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.41) การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอภูพาน จังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การนิเทศภายใน; สถานศึกษา; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

This descriptive research has the objectives to study the level and comparison of the internal supervision process of educational opportunity expansion schools in the area of Nam Nao District under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2. The population and sample were 130 school teachers who are working in the educational opportunity expansion schools in the area of Nam Nao District under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2. The sampling method using Krejcie and Morgan table and applied with the purposive sampling method. The data of the respondents are important, then it required the respondents to voluntarily provide the information. The research instrument was a questionnaire which contained the part of the checklist and the part of 5-level rating scale. The quantitative data were analyzed using the descriptive statistic, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA). The results of the research showed that the level of the internal supervision process of educational

opportunity expansion schools in the area of Nam Nao District under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2 in overall was at quite high level ($\bar{X}$ =3.85, S.D.=0.72). Once considering each aspect, it was found the level in descending order as follows: the supervision administration aspect ($\bar{X}$ =4.20, S.D.=0.24), the prioritization of supervision work aspect ($\bar{X}$ =3.88, S.D.= 0.24), the supervision coordination aspect ($\bar{X}$ =3.87, S.D.=0.16), the allocation of resources for supervision aspect ($\bar{X}$ =3.79, S.D.=0.32), the assessment of the working condition of supervision aspect ($\bar{X}$ =3.74, S.D.=0.28), and the supervision method design aspect ($\bar{X}$ =3.62, S.D.=0.41), respectively. The test comparing the characteristics of the respondents in terms of gender, age, educational level and work experience showed the result that the average level of the internal supervision process of educational opportunity expansion school in the area of Nam Nao District under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2 had no difference at a significance level of 0.05.

Keywords: Internal Supervision; Educational Opportunity Expansion Schools; Education

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเมืองการปกครอง และการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในทุกด้าน การจัดการศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการตามสถานการณ์นโยบายปฏิรูปการศึกษามาโดยลำดับ โครงสร้างหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยโดยมุ่งผลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ประชากรได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นสากล ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีภารกิจอันสำคัญยิ่งในการสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพที่จะเป็นกำลังและเป็นฐานรากสำคัญของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นการจัดการศึกษาที่ต้องปรับตัวให้มีความสอดคล้องกับการ

เปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็น ผู้จัดการศึกษาและผู้รับบริการการศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้ ในส่วนของการนิเทศการศึกษาได้มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ระบุให้การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมที่จะสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553)

การนิเทศการศึกษาเป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน โดยปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 ก็ยังประสบปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก ซึ่งแต่ละภาคส่วน มีประเด็นข้อรายละเอียดความแตกต่างกันหลายประการตลอดจน ความรู้ ความเข้าใจและทักษะการนิเทศของผู้นิเทศก็แตกต่างกัน และการนิเทศภายในโรงเรียนหลายแห่งยังดำเนินการไม่เป็นระบบและนิเทศอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง บุคลากรมีเวลาน้อย ทำให้การนิเทศไม่ครบตามแผนที่กำหนด การบันทึกและรายงานการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดแคลนบุคลากรขาดความเป็นระบบ (Ratthanon P., Busara C., Malai W., Benyapa K., Kanyakan S., 2020)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาซึ่งประกอบด้วยกระบวนการเรียน การสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการบริหารจัดการดังกล่าวที่ว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจ นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศการศึกษาที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี ในการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และสอดคล้องกับบริบทด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2

คณะผู้วิจัยในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตบริหารของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัด ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา นำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล มีความสมบูรณ์ทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องและเหมือนกันซึ่งได้ประมวลความรู้จากกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของ Ban M. Harris (1975, pp. 14-15) โดยมีขอบเขตเนื้อหา 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ 2) ด้านจัดลำดับความสำคัญของการนิเทศ 3) ด้านออกแบบวิธีการนิเทศ 4) ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศ 5) ด้านประสานงานในการนิเทศ และ 6) ด้านการอำนวยความสะดวกในการนิเทศ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 รวมทั้งหมด 137 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความ

เชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Check List) จำนวน 2 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประกอบด้วย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนถึงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอัตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดจนถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่ามีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.966 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจง

ข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ครู วิชาการที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากร สองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 และเพศหญิง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 มีอายุระหว่าง 51 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และมีอายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 และ มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 และมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70

การวิเคราะห์ระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขต อำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 พบว่า ระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกในการนิเทศ ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.24$) ด้านจัดลำดับความสำคัญของงานของการนิเทศ ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.24$) ด้านประสานงานในการนิเทศ ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.16$) ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศ ($\bar{X}=3.79$, $S.D.=0.32$) ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ ($\bar{X}=3.74$, $S.D.=0.28$) ด้านการออกแบบวิธีการนิเทศ ($\bar{X}=3.62$, $S.D.=0.41$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยภาพรวม

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ	3.74	0.28	ระดับค่อนข้างมาก
2. ด้านจัดลำดับความสำคัญของงานของการนิเทศ	3.88	0.24	ระดับค่อนข้างมาก
3. ด้านการออกแบบวิธีการนิเทศ	3.62	0.41	ระดับค่อนข้างมาก
4. ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศ	3.79	0.32	ระดับค่อนข้างมาก
5. ด้านประสานงานในการนิเทศ	3.87	0.16	ระดับค่อนข้างมาก
6. ด้านการอำนวยการในการนิเทศ	4.20	0.24	ระดับค่อนข้างมาก
โดยภาพรวม	3.85	0.28	ระดับค่อนข้างมาก

การวิเคราะห์ระดับระดับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอหน้าหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =3.74, S.D.=0.28) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษามีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน สถานศึกษามีการทบทวนสิ่งรอบตัว สถานศึกษามีการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน สถานศึกษามีการวัดพฤติกรรมการทำงาน สถานศึกษามีการสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัว สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องต่าง ๆ ในการนิเทศ ($\bar{X}$ =3.91, 3.89, 3.79, 3.76, 3.62 และ 3.45) ตามลำดับ

2. ด้านจัดลำดับความสำคัญของงานของการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =3.88, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญ สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ สถานศึกษามีการกำหนดทางเลือก สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ ($\bar{X}$ =4.08, 4.07, 3.84, 3.78 และ 3.63) ตามลำดับ

3. ด้านการออกแบบวิธีการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =3.62, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษามีการจัดระบบการทำงาน สถานศึกษามีการหาวิธีการนำเอาทฤษฎี หรือหลักการไปสู่ปฏิบัติ สถานศึกษามีการกำหนดแผนในการทำงาน สถานศึกษามีการจัดสายงานเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน สถานศึกษามีการเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำ งาน ($\bar{X}$ =3.67, 3.64, 3.62, 3.61 และ 3.6) ตามลำดับ

4. ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =3.79, S.D.=0.32) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ สถานศึกษามีการสำรวจทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ สถานศึกษามี

การจัดสรรทรัพยากรเฉพาะอย่างสำหรับการนิเทศ สถานศึกษามีการมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละกิจกรรม ($\bar{X}$ =4.25, 3.76, 3.7, 3.64 และ 3.62) ตามลำดับ

5. ด้านประสานงานในการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =3.87, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษามีการกำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วงการนิเทศ สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น สถานศึกษามีการปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด สถานศึกษามีการประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น สถานศึกษามีการสร้างความกลมกลืนและพร้อมเพรียงกัน สถานศึกษามีการร่วมมือในการทำงานด้านการนิเทศ สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X}$ =4.22, 4.1, 3.88, 3.77, 3.75, 3.71 และ 3.69) ตามลำดับ

6. ด้านการอำนวยความสะดวกในการนิเทศ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ =4.20, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศที่ได้กำหนดไว้ สถานศึกษามีการกำหนดเวลาวิธีในการนิเทศ สถานศึกษามีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการนิเทศ สถานศึกษามีการแนะนำในการปฏิบัติงานการนิเทศ สถานศึกษามีการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงานในการนิเทศ สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบแบบแผนในการนิเทศอย่างชัดเจน สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคคลกรในการนิเทศ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษามีการนำเสนอผลการนิเทศที่ได้ไปปรับปรุง ($\bar{X}$ =4.32, 4.29, 4.27, 4.21, 4.17, 4.15, 4.13, 4.13 และ 4.12) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		ระดับ การศึกษา		ประสบการณ์ การทำงาน	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig
1. ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ	0.40	0.28	0.07	1.01	0.42	0.87	0.77	0.23
2. ด้านจัดลำดับ ความสำคัญของงานของ การนิเทศ	0.61	0.40	0.37	0.78	0.01	0.39	0.03	0.91
3. ด้านการออกแบบวิธีการ นิเทศ	0.76	0.13	0.06	0.99	0.09	0.93	0.94	0.66
4. ด้านจัดสรรทรัพยากรใน การนิเทศ	0.21	0.23	0.11	0.95	0.15	0.99	0.02	0.56
5. ด้านประสานงานในการ นิเทศ	0.35	0.72	1.18	0.32	0.01	0.81	0.19	0.16
6. ด้านการอำนวยการใน การนิเทศ	0.71	0.91	3.23	0.03	0.06	0.01	0.46	0.14
โดยภาพรวม	0.51	0.45	0.18	0.40	0.12	0.67	0.40	0.44

* แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้ 1.) กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.72$) เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เพชรบูรณ์ เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นความพยายามที่จะทำให้โรงเรียนให้ดีขึ้น ในการดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดและสอดคล้องกับบริบทด้านการจัดการศึกษา ซึ่งการนิเทศการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาซึ่งประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการบริหารจัดการดังคำกล่าวที่ว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศการศึกษาที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดีของกระบวนการบริหารจัดการการศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมที่จะสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา, สุวพร เข้มเฮง, อิศรภรณ์ รินโธสง (2561) ที่ได้ศึกษา รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศภายใน 4 ด้าน และหลักการส่งเสริมประสิทธิภาพ 4 หลักการ เป็นตัวขับเคลื่อน กระบวนการนิเทศภายใน ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายใน การให้ความรู้ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการปฏิบัติงานและการประเมินผล ส่วนหลักการส่งเสริมประสิทธิภาพ ได้แก่ การใช้ภาวะผู้นำ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การตระหนักในความมีมนุษยสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกับ อนงค์ จันทรหอม (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการพัฒนากระบวนการนิเทศการมุ่งเน้น 1) มีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งทำการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) สำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับความต้องการและตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ 3) ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 4) ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการไว้อย่างเหมาะสม 5) ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้อง

กับเวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ 6) ควรมีการปรึกษาหารือ ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือก แนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 2.) ลักษณะ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องงานวิจัยของ เมธินี สะไร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ทำการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาด สถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้โรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในที่ดีกว่าเดิมจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้inalgยุทธ์ดังกล่าวไปใช้พัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนอื่นต่อไป และลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอน้ำหนาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไคร้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในคู่มือการนิเทศภายในซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้ครูทุกคนต้องวิเคราะห์ปัญหาที่ผ่านมาหาแนวทางการแก้ไขปัญญาและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพไปพร้อม ๆ กัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา มาลาแฉจันทร์, จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2557) ที่ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์(ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยได้พบว่าผลกระทบของการใช้เทคนิคการนิเทศ แบบคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและผู้เข้าร่วมในการนิเทศผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมในการวิจัยทัศนคติ รูปแบบคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า สามารถส่งผลกระทบด้านบวกต่อการปฏิบัติงานในชั้นเรียนและผู้เข้าร่วมในการนิเทศได้ถ้าหากใช้กระบวนการนิเทศดังต่อไปนี้ 1) การส่งเสริมและการสร้างจุดหมายสูงสุด 2) เพิ่มระดับของการให้ความช่วยเหลือครูในด้านการบริหารงาน ให้ครูได้มีโอกาสเลือกจุดมุ่งหมายและมี

ทางเลือกมากขึ้น 3) การพัฒนาวิธีการเพื่อรายงานผลสะท้อนกลับได้อย่างต่อเนื่อง จากระเบียบวิธีการวิจัยเข้าด้วยกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสควรจะต้องมุ่งเน้นในแต่ละด้านดังนี้ 1.) ด้านประเมินสภาพการทำงานของการนิเทศ ควรมีการสำรวจและประเมินสภาพพื้นฐานของโรงเรียนในเบื้องต้นก่อนวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศการศึกษابرลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ 2.) ด้านจัดลำดับความสำคัญของงานของการนิเทศควรกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการนิเทศให้ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3.) ด้านการออกแบบวิธีการนิเทศ ควรออกแบบวิธีการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนแต่ละขนาด ควรวางแผนการนิเทศภายในให้ชัดเจน 4.) ด้านจัดสรรทรัพยากรในการนิเทศควรสำรวจความพร้อมของบุคลากร จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ และนำมาใช้อย่างคุ้มค่า โดยมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมที่ชัดเจน 5.) ด้านประสานงานในการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันควรใช้การแนะนำ ช่วยเหลือมากกว่าการจับผิด และ 6.) ด้านการอำนวยความสะดวกในการนิเทศควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโดย กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการประเมินผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนาวิธีการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำของผู้บริหารสถานศึกษา ครูศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น เทคนิคการอบรม หรือศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลผลิตของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาและควรศึกษาวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา และการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ในกระบวนการและรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองหรือการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความสอดคล้องและลุ่มลึกในเชิงปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทในสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กษมา มาลาแฉจันทร์, จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2557). การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา)ในพระราชูปถัมภ์ฯ. **An Online Journal of Education**. 9(4), 164-175
- นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา, สุพร เข้มเฮง, อิศริฎฐ์ รินไธสง. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8. 8(1), 1278 – 1286.
- เมธินี สระไ . (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1.ยะลา. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2563). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=6703. [5 กันยายน 2563].
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564.** กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- อนงค์ จันทรหอม. (2560). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale.** In Reading in Fishbein. M. (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Ratthanon Pongwirithon, Busara Chuadee, Malai Wongruethaiwattana, Benyapa Kantawongwan, Kanyakan Syers. (2020). Organizing Student – Centered Learning Activity in the Basic Educational Institutions Under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(5), 231-244.

ปัจจัยการรับรู้และทัศนคติการใช้งานเทคโนโลยี 5G ในสถานการณ์เปลี่ยนผ่าน ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

Perception Factors and Attitude of using 5G Technology during Transitional Situation, Case of Amphoe Muang, Chiang Mai Province

ภาควิภาส¹ สุธีมนต์ ทรงศิริโรจน์²

Pakphum Pakvipas, Sutheemonedha Chongesirojana

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้งานกับการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี 5G ของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรเพศชายและหญิง อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่มีประสบการณ์การใช้งานเทคโนโลยี 5G จำนวน 400 ราย ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงและเชิงเส้นพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการรับรู้ของปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ด้านการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.43$) และด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของทัศนคติต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และการตัดสินใจเลือกใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยการรับรู้ทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่อการใช้งาน ทั้งยังพบว่าทัศนคติต่อการใช้งานมีอิทธิพลและส่งผลกับการตัดสินใจเลือกใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): เทคโนโลยี 5G; การรับรู้; ทัศนคติ

Received: 2020-12-05 Revised: 2021-01-14 Accepted: 2021-01-19

¹ หลักสูตรการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา International Business Management Department, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna.
e-mail: nott.nbtc@gmail.com

² สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ภาค 3
Office of National Broadcasting and Telecommunications Commission Region 3

Abstract

This research aims to investigate first, factors affect attitude toward using 5G technology. Second, to study relationship between attitude and behavior intention of using 5G technology of people in Amphoe Mueang, Chiang Mai Province. Sample size was 400 people who had experience of using 5G technology. Questionnaire was conducted as a research tool to collect data. Several descriptive statistics were applied i.e, frequency, percentage, mean, standard deviation (SD). Test hypothesis by using multiple regression analysis. The result of research indicated that Perceived Usefulness was rated as the highest agreed ($\bar{X} = 4.55$), Perceived Ease of Use was rated as high agreed ($\bar{X} = 4.43$), and Perceived Technology was rated as the high agreed ($\bar{X} = 4.41$). In addition, average mean of Attitude toward Using 5G technology was high ($\bar{X} = 4.34$) and Behavioral Intention was rated as the highest agreed ($\bar{X} = 4.60$) respectively. Furthermore, result of hypothesis testing found that all 3 perception factors had positive relationship with attitude towards using 5G technology. It also found that attitude towards using 5G technology had affect to Behavior Intention of using 5G technology.

Keywords: 5G technology; Perceiving; Attitude

บทนำ (Introduction)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) เป็นแผนแม่บทการพัฒนาประเทศไทยระยะยาว นับเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายอนาคตของประเทศไทยได้ในระยะยาว ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Communication Technology: ICT) ด้านการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ด้านความมั่นคงและพลังงาน ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ในทุกประเด็นยุทธศาสตร์ต่างมีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ระบบและกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ดังนั้นจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบการพัฒนาใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้สามารถทัดเทียมกับประเทศพัฒนาอื่นๆ อีกทั้งยังสอดคล้อง

รองรับกับแผนพัฒนาประเทศในอนาคต (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560). ทั้งนี้ เทคโนโลยี 5G ถือเป็นเทคโนโลยีที่ทั่วโลกต่างมีตระหนักและให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถรองรับรูปแบบการติดต่อสื่อสารในภาคส่วนต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติและการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ มีแนวโน้มการเจริญเติบโตด้านอุตสาหกรรมจะมีการเชื่อมต่อระหว่างอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ (Internet of things: IoT) และการทำงานแบบอัตโนมัติจะเข้ามามีบทบาทในการสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและพฤติกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทใหม่ที่จะเกิดขึ้น โดยคาดว่าในประเทศไทยจะสามารถให้บริการเทคโนโลยี 5G ได้ภายในปี พ.ศ. 2563 และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้งานอย่างแพร่หลายภายใน 15 ปี ซึ่งเศรษฐกิจประเทศไทยในปี พ.ศ. 2578 จะมีผลประโยชน์โดยรวมกว่า 2.3 ล้านล้านบาทผ่านกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมการผลิตบริการ การสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสาธารณสุขปลอดภัยและการขนส่ง เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) องค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งเป็นกิจการที่มีความเป็นพลวัตสูงอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดและการหลอมรวมของเทคโนโลยี (Technology Convergence) ในการนี้ จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562-2566) ที่มุ่งเน้นการจัดสรรทรัพยากรโทรคมนาคม สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมที่ครอบคลุม ส่งเสริมประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพของกลไกเครือข่ายความร่วมมือขับเคลื่อนในการพัฒนาอันเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน (แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562-2566), 2561) และเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. และมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าร่วมพิธีลงนามเพื่อเตรียมความพร้อมของการให้บริการโทรคมนาคมในระบบ 5G กระจายและครอบคลุมไปยังพื้นที่ส่วนภูมิภาคและเป็นการวางรากฐานที่เข้มแข็ง พร้อมรองรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่เทคโนโลยี 5G ด้วยกลไกการสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมและความก้าวหน้าทางบุคลากรและเทคโนโลยีดิจิทัล (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2562)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยฯ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยการรับรู้ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานและศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้งานกับการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี 5G ในสถานการณ์การเปลี่ยนผ่านของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน การตัดสินใจเลือกใช้และนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานและ/หรือเพื่อนำไปปรับใช้ในแผนส่งเสริมการให้ความรู้และความตระหนักรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี 5G ขณะเดียวกันยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาทักษะ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย บุคลากรในสถาบันการศึกษา รวมถึงบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้งานกับการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี 5G ของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยฯ ได้ศึกษา ค้นคว้าและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action: TRA) แนวคิดการรับรู้ในเทคโนโลยี (Perceived Technology) และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี 5G หรือเทคโนโลยีการสื่อสารแบบไร้สายยุคที่ 5 (5th Generation) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยการรับรู้ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้งานกับการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี 5 ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี (2) ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ (3) ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายต่อการใช้งาน (4) ทัศนคติต่อการใช้งาน และ (5) การตัดสินใจเลือกใช้ ตามลำดับ

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 226,671 คน (กระทรวงมหาดไทย, 2562) และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรสัญชาติไทย

เพศหญิงและเพศชาย อายุ 20 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีประสบการณ์ในการใช้งานเทคโนโลยี 5G จำนวน 400 คน คำนวณจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% วิธีการสุ่มโดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบแบ่งตามลำดับชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จาก 16 ตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งได้จัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่ 16 ตำบลๆ ละ 25 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยฯ ได้เลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม (2) ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี (3) ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ (4) ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายต่อการใช้งาน (5) ทศนคติต่อการใช้งาน และ (6) การตัดสินใจเลือกใช้ ซึ่งส่วนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเลือกตอบข้อเดียว และส่วนที่ 2-6 มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนถึงน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และมีการแปลความหมายตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 แสดงว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จนถึงค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 แสดงว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด และดำเนินการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) มีผลการประเมินค่า IOC (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547 สุวิมล ติรภานันท์, 2546 มนสิข สิริธสิมบุรณ์ อ่างใน จิตราภา กุณทลบุตร, 2550) ของทุกคำถามได้ค่ามากกว่า 0.5 และได้ดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าแอลฟาตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (Cronbach, 1984)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยฯ ได้กำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ คือ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อประมวลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมและใช้อธิบายถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง (Simple Linear Regression Analysis) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีอย่างละ 1 ตัว และการวิเคราะห์เชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีมากกว่า 1 ตัว เพื่อนำ มาอภิปรายผลต่อไป (สุทิน ชนะบุญ, 2562)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า โดยมากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 อายุ มากกว่าหรือเท่ากับ 20-35 ปี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 เป็นผู้ประกอบการ/เจ้าของธุรกิจ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยี 5G อย่างสม่ำเสมอ จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.75 ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 มีความรู้ความเข้าใจบทบาทของเทคโนโลยี 5G ในบริบทการเป็นฐานรากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รับรู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่/ความรับผิดชอบของสำนักงาน กสทช. จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียด		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	248	62.00
	หญิง	152	38.00
อายุ	≥20-35 ปี	200	50.00
	36-50 ปี	158	39.50
	≥51ขึ้นไป	42	10.50
การศึกษาระดับ	ต่ำกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี	91	22.75
	ปริญญาตรี	121	30.25
	สูงกว่าปริญญาตรี	188	47.00
อาชีพ	ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน	104	26.00

ผู้ประกอบการ/เจ้าของธุรกิจ	176	44.00
อาชีพอิสระ	68	17.00
ข้าราชการ/บุคลากรภาครัฐ	52	13.00
ติดตามข่าวสาร อย่างสม่ำเสมอ	283	70.75
เกี่ยวกับเทคโนโลยี โดยปกติทั่วไป	61	15.25
5G		
บางครั้งคราว	56	14.00
ช่องทางในการ สื่อสังคมออนไลน์	265	66.25
ติดตามข้อมูล สื่อดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์	98	24.50
ข่าวสาร		
แหล่งบุคคลอ้างอิง เช่น ครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน	37	9.25
ความรู้ความเข้าใจ บริบทการเป็นฐานรากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต	264	66.00
บทบาทของ ยุคสมัยของการติดต่อสื่อสารไร้สาย อุปกรณ์	95	23.75
เทคโนโลยี 5G		
เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ (IoT)		
ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	41	10.25
และภาพรวมประเทศ		
บทบาทหน้าที่/ความ รับรู้และเข้าใจในระดับมาก	171	42.75
รับผิดชอบของ รับรู้และเข้าใจในระดับปานกลาง	151	37.75
สำนักงาน กสทช. รับรู้และเข้าใจในระดับน้อย	78	19.50

2.ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีการรับรู้เฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.51) เมื่อลำดับจากคะแนนมากไปน้อย พบว่า (1) อัตราการส่งข้อมูลสูงสุดต่อพื้นที่ (Area Traffic Capacity) เพิ่มขึ้น 100 เท่า ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.47) (2) ความหนาแน่นในการเชื่อมต่อ (Connection Density) หรือจำนวนอุปกรณ์ที่สามารถรองรับได้เพิ่มขึ้น 10 เท่า ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.45) และ (3) อัตราการส่งข้อมูลที่ผู้ใช้ได้รับ (User Experienced Data Rate) เพิ่มขึ้น 10 เท่า ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.47) (4) ประสิทธิภาพในการใช้พลังงานของโครงข่าย (Energy Efficiency) เพิ่มขึ้น 100 เท่า ($\bar{X}$ =

4.50, S.D. = 0.36) (5) มีอัตราการส่งข้อมูลสูงสุด (Peak Date Rate) เพิ่มขึ้น 20 เท่า ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.33) (6) ประสิทธิภาพการใช้คลื่นความถี่ (Spectrum Efficiency) เพิ่มขึ้น 3 เท่า ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.38) (7) ความหน่วงของระบบ (Latency) ลดลง 10 เท่า ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.38) และ (8) ความสามารถในการรับข้อมูลในขณะเคลื่อนที่ (Mobility) มีความเร็วเพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลระดับค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี

การรับรู้ในเทคโนโลยี	$\bar{X}$	SD	ระดับการรับรู้	ลำดับที่
อัตราการส่งข้อมูลสูงสุด (Peak Date Rate) เพิ่มขึ้น 20 เท่า	4.48	0.33	มาก	5
อัตราการส่งข้อมูลที่ใช้ได้จริง (User Experienced Date Rate) เพิ่มขึ้น 10 เท่า	4.53	0.47	มากที่สุด	3
ความหน่วงของระบบ (Latency) ลดลง 10 เท่า	4.17	0.38	มาก	7
ความสามารถในการรับข้อมูลในขณะเคลื่อนที่ (Mobility) มีความเร็ว เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า	4.12	0.50	มาก	8
ความหนาแน่นในการเชื่อมต่อ (Connection Density) หรือจำนวนอุปกรณ์ที่สามารถรองรับได้เพิ่มขึ้น 10 เท่า	4.57	0.45	มากที่สุด	2
ประสิทธิภาพในการใช้พลังงานของโครงข่าย (Energy Efficiency) เพิ่มขึ้น 100 เท่า	4.50	0.36	มาก	4
ประสิทธิภาพการใช้คลื่นความถี่ (Spectrum Efficiency) เพิ่มขึ้น 3 เท่า	4.26	0.38	มาก	6
อัตราการส่งข้อมูลสูงสุดต่อพื้นที่ (Area Traffic Capacity) เพิ่มขึ้น 100 เท่า	4.65	0.47	มากที่สุด	1
รวม	4.41	0.51	มาก	

3. ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีการรับรู้เฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.44) เมื่อลำดับคะแนนจากมากไปน้อย พบว่า (1) พัฒนาและยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.41) (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับความต้องการของทุกภาคส่วนและพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.40) (3) สร้างความเข้มแข็งและเสริมประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐบาลทั้งระบบในการสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจได้ในระดับสากล ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.48) (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำ ICT มาใช้ในการบริหารจัดการและบริการทุกภาคส่วนอย่างมีธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำข้อมูลสถิติมาใชวางแผน/ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.50) (5) มีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับ Mega Trends เช่น Big Data & Analytics, Internet of Things, Future Communications, Cyber Security and Trust ให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.32) และ (6) สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงผลระดับค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์

การรับรู้ประโยชน์	$\bar{X}$	SD	ระดับการรับรู้	ลำดับที่
พัฒนาและยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy)	4.72	0.41	มากที่สุด	1
สร้างความเข้มแข็งและเสริมประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐบาลทั้งระบบในการสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจได้ในระดับสากล	4.59	0.48	มากที่สุด	3
สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของ	4.37	0.39	มาก	6

ประชาชน				
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับความต้องการของทุกภาคส่วนและพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4.63	0.40	มากที่สุด	2
ส่งเสริมและสนับสนุนการนำ ICT มาใช้ในการบริหารจัดการและบริการทุกภาคส่วนอย่างมีธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำข้อมูลสถิติมาใช้วางแผน/ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.51	0.50	มากที่สุด	4
มีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับ Mega Trends เช่น Big Data & Analytics, Internet of Things, Future Communications, Cyber Security and Trust ให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	4.45	0.32	มาก	5
รวม	4.55	0.44	มากที่สุด	

4. ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีการรับรู้เฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.43) เมื่อลำดับคะแนนจากมากไปน้อย พบว่า (1) สามารถใช้ได้กับการเชื่อมต่ออุปกรณ์หลากหลายผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet of Things: IoT) ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.48) (2) มีความสะดวก รวดเร็วและทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.45) และ (3) มีความปลอดภัยในการใช้งาน การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว มีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงผลระดับค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน

การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	$\bar{X}$	SD	ระดับการรับรู้	ลำดับที่
มีความสะดวก รวดเร็วและทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่	4.48	0.45	มาก	2
สามารถใช้ได้กับการเชื่อมต่ออุปกรณ์หลากหลายผ่าน	4.53	0.48	มากที่สุด	1

อินเทอร์เน็ต (Internet of Things: IoT)					
มีความปลอดภัยในการใช้งาน การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	4.27	0.38	มาก	3	
และความเป็นส่วนตัว มีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์					
รวม	4.43	0.43	มาก		

5. ทศนคติต่อการใช้งาน

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.57) เมื่อลำดับคะแนนจากมากไปน้อย พบว่า (1) การลงทุนในเทคโนโลยี 5G เป็นมาตรฐานใหม่ในอนาคตและส่งผลกระทบต่อเชิงบวกที่สามารถผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.63) (2) โดยรวมมีความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี 5G เป็นสิ่งใหม่ที่มีบทบาทประโยชน์ สะดวกต่อการใช้งานและมีความปลอดภัยสูง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.43) และ (3) เทคโนโลยี 5G มีผลกระทบต่อเชิงคุณภาพ ปริมาณและเชิงการเปลี่ยนแปลง เช่น ระบบ Ecosystem, New Institution Economics ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลระดับค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการใช้งาน

ทัศนคติต่อการใช้งาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	
			ความเห็น	ลำดับที่
การลงทุนในเทคโนโลยี 5G เป็นมาตรฐานใหม่ในอนาคตและส่งผลกระทบต่อเชิงบวกที่สามารถผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่อย่างต่อเนื่อง	4.56	0.63	มากที่สุด	1
เทคโนโลยี 5G มีผลกระทบต่อเชิงคุณภาพ ปริมาณและเชิงการเปลี่ยนแปลง เช่น ระบบ Ecosystem, New Institution Economics เป็นต้น	4.11	0.51	มาก	3
โดยรวมมีความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี 5G เป็นสิ่งใหม่ที่มีบทบาทประโยชน์ สะดวกต่อการใช้งานและมีความปลอดภัยสูง	4.35	0.43	มาก	2
รวม	4.34	0.57	มาก	

6. การตัดสินใจเลือกใช้

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.58) เมื่อลำดับคะแนนจากมากไปน้อย พบว่า (1) มีความต้องการใช้งานเทคโนโลยี 5G ควบคู่ไปกับระบบเดิมที่ใช้อยู่ ($\bar{X}$ = 4.83, S.D. = 0.40) (2) มีความสนใจ ยินดีและยอมรับในเทคโนโลยี 5G ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.44) และ (3) มีความต้องการเปลี่ยนมาใช้งานเทคโนโลยี 5G เพียงอย่างเดียว ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลระดับค่าเฉลี่ยการตัดสินใจเลือกใช้

การตัดสินใจเลือกใช้	$\bar{X}$	SD	ระดับ	
			ความเห็น	ลำดับที่
มีความสนใจ ยินดีและยอมรับในเทคโนโลยี 5G	4.83	0.40	มากที่สุด	1
มีความต้องการใช้งานเทคโนโลยี 5G ควบคู่ไปกับระบบเดิมที่ใช้อยู่	4.61	0.44	มากที่สุด	2
มีความต้องการเปลี่ยนมาใช้งานเทคโนโลยี 5G เพียงอย่างเดียว	4.35	0.49	มาก	3
รวม	4.60	0.58	มากที่สุด	

7. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย โดยผลวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี (H_1 : Beta=0.42; $p<0.05$) ด้านการรับรู้ประโยชน์ (H_2 : Beta=0.11; $p<0.05$) และด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (H_3 : Beta=0.14; $p<0.05$) ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (sig<0.05) และสามารถแทนค่าการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสมการในการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $ATU = 1.14 + 0.47 (PT) + 0.10 (PU) + 0.12 (PEOU)$ และพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับทัศนคติต่อการใช้งานในระดับสูง ($R=0.67$, Adjusted R Square=0.33) อีกทั้งยังมีอิทธิพลและส่งผลต่อทัศนคติต่อการใช้งานและการตัดสินใจเลือกใช้ โดยจะมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการประมาณเท่ากับ 0.22

ผลจากวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่าทัศนคติต่อการใช้งานและการตัดสินใจเลือกใช้มีความสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลส่งผลต่อกัน (H_4 : Beta=0.40; $p<0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($sig<0.05$)

ตารางที่ 7 แสดงผลสรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัย H_1 - H_4

สมมติฐานการวิจัย	Standardized Coefficients Beta	t	P-Value (<0.05)	ผลการทดสอบ
H_1 ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยีส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน	0.416	4.822	.000	ยอมรับสมมติฐาน
H_2 ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน	0.111	2.092	.003	ยอมรับสมมติฐาน
H_3 ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน	0.145	2.812	.000	ยอมรับสมมติฐาน
H_4 ทัศนคติต่อการใช้งานส่งผลกับการตัดสินใจเลือกใช้	0.400	8.798	.000	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 8 ผลค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยเชิงพหุคูณและเชิงเส้นตรง และสรุปความสัมพันธ์ตัวแปร

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.
			Beta		
	B	Std. Error			
(Constant)	1.140	.241		3.710	.000
PT	0.474	.036	0.416	4.822	.000
PU	0.101	.064	0.111	2.092	.003
PEOU	0.120	.050	0.145	2.812	.000

a. Dependent

Variable:

ATU

(Constant)	1.262	.283		8.222	.000
ATU	0.524	.054	0.400	8.798	.000

a. Dependent

Variable: BI

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std Error of the Estimate
1	0.672 ^a	0.330	.314	.2200242

a. Predictors: (Constant), PT PU & PEOU

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการรับรู้และทัศนคติการใช้งานเทคโนโลยี 5G ในสถานการณ์เปลี่ยนผ่านของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีประเด็นที่สนใจ คณะผู้วิจัยฯ นำมาอภิปรายเพิ่มเติมได้ดังนี้

ปัจจัยการรับรู้ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานเทคโนโลยี 5G ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับค่าเฉลี่ยด้านการรับรู้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.44) ด้านการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.43) และด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.51) แตกต่างจากนพมาศ เสียมไหม (2554) พบว่าการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับสูง การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้ส่งผลต่อการรับรู้ถึงประโยชน์และปัจจัยภายนอกด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล งานและสภาวะแวดล้อมส่งผลกระทบต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของทัศนคติต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.56) และการตัดสินใจเลือกใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.58) ซึ่งสอดคล้องกับสิงหะ ฉวีสุข และสุนันทา วงศ์จุฑาทิ (2555) พบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมเกิดจากการประเมินภาพรวมของพฤติกรรมจากความเชื่อ การรับรู้ของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับความคาดหวัง ความต้องการของกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น การแสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมถือเป็นแรงจูงใจให้ปฏิบัติตามความต้องการของกลุ่มบุคคลในสังคม ขณะที่ศักรินทร์ ต้น

สุพงษ์ (2557) พบว่าปัจจัยด้านประโยชน์ในการใช้งาน ความง่ายในการใช้งาน ความสามารถในการควบคุมการใช้งานและความคุ้มค่าทางการเงินไม่ส่งผลต่อการยอมรับแต่อย่างใด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (1) ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี (H_1 : $\text{Beta}=0.42$; $p<0.05$) ด้านการรับรู้ประโยชน์ (H_2 : $\text{Beta}=0.11$; $p<0.05$) และด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (H_3 : $\text{Beta}=0.14$; $p<0.05$) ส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig}<0.05$) สามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุด ได้แก่ ด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี ด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานและด้านการรับรู้ประโยชน์ (2) ทัศนคติต่อการใช้งานและการตัดสินใจเลือกใช้มีความสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลส่งผลต่อกัน (H_4 : $\text{Beta}=0.40$; $p<0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\text{sig}<0.05$) ซึ่งสอดคล้องกับอรรถพรณ ปิรันธน์โอวาท (2552) กล่าวว่าเมื่อบุคคลมีความรู้และทัศนคติต่ออย่างไรก็จะแสดงถึงพฤติกรรมตามความรู้และทัศนคติที่มี คือเกิดความสอดคล้องกันหรือมีความสัมพันธ์กันระหว่าง K (Knowledge) A (Attitude) และ P (Practice) กุลปรีชา นกดี (2558) พบว่าปัจจัยการรับรู้ถึงความง่ายต่อการใช้งาน คุณภาพการบริการและการเข้าถึงการบริการส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พร้อมกับที่พรรณาภรณ์ แสงดี (2554) พบว่าปัจจัยการรับรู้ถึงประโยชน์และทัศนคติการใช้งานมีอิทธิพลมากที่สุดต่อเจตนาที่จะใช้งาน และเกศวิฑู ทิพย์ศ (2557) พบว่าพฤติกรรมการใช้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านสื่อออนไลน์

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติจากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ในเทคโนโลยี การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถนำผลมาใช้ในการพยากรณ์เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติต่อการใช้งานได้ถึง 67.20% ดังนั้นควรมีการบูรณาการแผน/นโยบายลงสู่การปฏิบัติโดยเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและการสนับสนุนการเลือกใช้งาน/การตัดสินใจในนวัตกรรม (Innovation-Decision Process) ส่วน 32.80% นั้นเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงปัจจัยเกี่ยวข้องอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกับทัศนคติต่อการใช้งานและการตัดสินใจเลือกใช้ ปรับเพิ่มจำนวนตัวแปรอิสระเพื่อให้ค่า R Square มีค่าที่สูงขึ้น โดยดำเนินงานในลักษณะ Cross Functional Team ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและมีการขยายพื้นที่วิจัยไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศจากนั้นนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากรจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.
2562. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
https://www.chiangmaihealth.go.th/cmpho_web/detail_article2.php?info_id=67
1. [9 มิถุนายน 2562.]
- กุลปริยา นกดี. (2557). การยอมรับเทคโนโลยี GPS Tracking ของบริษัท พี.ที. ทราน เอ็กซ์เพรส จำกัด.
การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เกศวิฑู ทิพย์ศ. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านสื่อ
ออนไลน์ กรณีศึกษา ธนาคาร ซีไอเอ็มบีไทย จำกัด (มหาชน). **การค้นคว้าอิสระ**.
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). “ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ
20 ปี พ.ศ. 2560-2579”. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จิตรภา กุณทลบุตร. (2550). การวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
สหธรรมกิจ.
- นพมาศ เสียมไหม. (2554). การศึกษาการยอมรับในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (e-government)
(G2E) ของข้าราชการในระดับปฏิบัติการ กรณีศึกษา สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทยกับ
สำนักปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. **การค้นคว้าอิสระ**. วิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
“แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)”. (2561, 12
พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 135 ตอนพิเศษ 284ง, หน้า 15.
- พรรณภรณ์ แสงดี. (2554). ทศนคติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับและเจตนาการนำไปใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SCM (Supply Chain Management). **การค้นคว้าอิสระ**. วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มข. 1 ใน 3 มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคจับมือ กสทช. สนับสนุน
การศึกษาและจัดตั้งศูนย์ทดลองทดสอบ 5G. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<https://cmu.ac.th/th/article/40f596d8-b494-4d61-b82d-998393ecda84>.
[9 มิถุนายน 2562.]

ศักรินทร์ ต้นสุพงษ์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันไลน์. **การค้นคว้าอิสระ**.

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สุทิน ชนะบุญ. (2560). **สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยด้านสุขภาพเบื้องต้น**. ขอนแก่น:

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(กสทช.), เทคโนโลยี 5G กับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย: Smart Contract และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา

<https://rb.gy/eyvwgk>. [10 มิถุนายน 2562.]

อรรณณ ปิรันธน์โอวาท. (2552). **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ajzen, I., & Fishbein, M. (1977). Attitude-behavior relations: a theoretical analysis and review of empirical research. **Psychological Bulletin**, 84(5), 888–918.

Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). **Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

Cronbach, L. J. (1984). **Essentials of Psychological Testing. (4th ed.)**. New York, NY: Harper & Row.

Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. **MIS Quarterly**, 319-340.

Gefen, D., Karahanna, E. and Straub, D. W. (2003). Trust and TAM in online shopping: an integrated model. **MIS Quarterly**, 27(1), 51-90.

Hawkins, Del I., and Mothersbaugh, D. L. (2010). **Consumer Behavior: Building Marketing Strategy. (11th ed.)**. Boston, MA: McGraw Hill/Irwin.

International Telecommunication Union, “IMT Vision–Framework and overall objectives of the future development of IMT for 2020 and beyond (Recommendation ITU-R M.2083-0, 09/2015)”, Geneva, **ITU Publication**, 2015.

Kotler, Philip. (2003). **Marketing Management. (11th ed.)**. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
Participation in Politics of the Voters in General Election for National
Representatives of Voting in 2019 in Tha Luang District
Lopburi Province

สุภาพร อิมโป¹ วิจิตรา ศรีสอน² สันฐาน ชยนนท์³ อวยพร เรืองโรจน์⁴

Supaporn Impo, Wichitra Srison, Sunthan Chayanon, Ouaphon Rueangrot

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษามีวัตถุประสงค์ที่คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีกับปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากแบบสอบถาม กับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Received: 2020-11-05 Revised: 2020-12-09 Accepted: 2020-12-10

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการเมืองการปกครองวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Government, College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University Candidates for the House of Representatives. e-mail: s61463825020@ssru.ac.th

² วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

³ วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

⁴ วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการแจ้งให้สมาชิกในครอบครัวได้รับทราบอยู่ในระดับดี ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลด้านต่างๆการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน การเสนอแนะแนวทางพัฒนาทางการเมืองควรสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกทางการเมือง การจัดให้มีกลุ่มประชาคมเพื่อประชาธิปไตยและการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งและการจัดกิจกรรม เพื่อมุ่งพัฒนาทางการเมือง

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วมทางการเมือง; การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร; การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Abstract

The objective of the study was 1) To study the level of political participation of the people in the 2019 election of members of the House of Representatives in Tha Luang District. Lopburi Province 2) To compare the political participation of people in elections of members of the House of Representatives in 2019 in Tha Luang District. Lopburi Province and personal factors classified by sex, age, education level, occupation, income and marital status. 3) To suggest guidelines for the development of political participation of the people in the elections of members of the House of Representatives 2019 in Tha Luang District Lopburi Province By using the method of quantitative research by questionnaire survey With people who have the right to vote in the area of 400 people analyzed the data with an average And the standard deviation. The results of the study showed that people were involved in politics. Stay informed about the election And informing family members to acknowledge is at a good level Well, in terms of personal factors, participation is no different. Political development guidance should build knowledge and understanding. Build political consciousness Establishing a community for democracy and electoral corruption prevention and organizing activities for political development.

Keywords: Political Participation; Election of Members of Parliament; Development of Political Participation

บทนำ (Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศตัวเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตย อันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยประชาชนจะใช้อำนาจออกกฎหมายผ่านรัฐสภาใช้อำนาจบริหารผ่านรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านศาล จนทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองในอุดมคติของหลาย ๆ ประเทศ (ทินพันธ์ นาคะตะ. 2543) ซึ่งสะท้อนลักษณะที่เห็นได้อย่างชัดเจนของประชาธิปไตยที่ว่ารัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมของประชาชน (อมร รักษาสัตย์และคณะ. 2543) ดังนั้น ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาผ่านกลไกต่าง ๆ ที่กำหนดไว้หรือให้สิทธิ์ที่จะแสดงบทบาทต่าง ๆ ได้โดยตรง และการกระทำของรัฐบาลทุกอย่างต้องรับผิดชอบต่อประชาชน

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างเป็นทางการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในประเทศได้มีโอกาสเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเข้าบริหารประเทศ โดยการยอมรับในเสียงส่วนใหญ่ที่ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งมาใช้สิทธิอย่างถูกต้องตามกฎหมายหมาย (โกวิท พวงงาม. 2542) การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการแสดงทางด้านสิทธิเสรีภาคความคิดของประชาชนที่ต้องการตัวแทนของตนเองให้มันโยบายในการบริหารงานในรูปแบบใด ต้องการให้มีการพัฒนาท้องถิ่นหรือประเทศไปในทิศทางใด และต้องการผู้แทนของตนเองที่มีคุณลักษณะเช่นใด (บวรศักดิ์ อวรรณโณ. 2542) ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศในระบอบประชาธิปไตย จะเป็นการสะท้อนถึงอิสระทางด้านความคิดของประชาชน รวมถึงพฤติกรรมทางด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ว่าแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะเช่นใด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ให้การเลือกตั้งเป็น “หน้าที่” ของประชาชนโดยตรงที่ทุกคนมีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละระดับ ได้ทำหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ถ้าบุคคลใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ของตนเอง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จะต้อง 2 ถูกตัดสิทธิด้านอื่น ๆ ตามกฎหมาย (สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. 2561) แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นอย่างยิ่งจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ปรากฏว่ามีประชาชนผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งทั่วประเทศ มีจำนวน 51,239,639 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 38,268,375 คน คิดเป็นร้อยละ 74.69

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ามีประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งลดลง เมื่อเทียบกับจำนวนร้อยละของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในปี 2554 ที่มีจำนวนมากถึงร้อยละ 75.03 ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องหาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดประชาชนจึงให้ความสนใจมาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนน้อยลง ทั้งที่มีการเรียกร้องให้เกิดการเลือกตั้งหลังรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 (สำนักข่าวเอมไทย. 2562) อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรี เป็นเขตปกครองที่แยก 6 ตำบลออกจากอำเภอลำทะเมนชัยเนื่องจากพื้นที่ของอำเภอลำทะเมนชัยเดิมกว้างขวางมาก ทำให้ทางราชการดูแลได้ไม่ทั่วถึง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 45 หมู่บ้าน ได้แก่ 1. ตำบลลำทะเมนชัย จำนวน 9 หมู่บ้าน 2. ตำบลแก่งผักกูด จำนวน 8 หมู่บ้าน 3. ตำบลซับจำปา จำนวน 7 หมู่บ้าน 4. ตำบลหนองผักแว่น จำนวน 8 หมู่บ้าน 5. ตำบลทะเลวังวัด จำนวน 5 หมู่บ้าน 6. ตำบลหัวลำ จำนวน 8 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตกวังก้านเหลือง อยู่ติดกับเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่การเกษตรที่มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งจังหวัดลพบุรียังไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก มีประชากรจำนวน 25,807 คน (กรมการปกครอง. 2561) ซึ่งประชากรเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ถือว่าเป็นการเลือกตั้งที่มีความสำคัญครั้งหนึ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยหลังรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 และเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรีมีพฤติกรรมการเลือกตั้งในลักษณะเช่นใด มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอลำทะเมนชัยนั้น สามารถเข้าร่วมได้หลายวิธีไม่ว่าจะเป็นให้ความสนใจทางการเมือง การไปเลือกตั้ง เป็นผู้เปิดประเด็นพูดคุยเรื่องเลือกตั้ง การเชิญชวนให้ผู้อื่นไปเลือกผู้ที่ตนเองสนับสนุน การร่วมประชาสัมพันธ์ การติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำทางการเมือง การบริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง การร่วมการประชุมทางการเมือง ช่วยรณรงค์หาเสียง หรือการมีส่วนร่วมโดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเองก็เป็นได้ จากกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่หลากหลายนั้นปัญหาที่พบคือ ประชาชนในพื้นที่มีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมแต่ยังไม่เข้าใจขั้นตอนและการเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ หากมีการเข้าร่วมก็เป็นไปด้วยการถูกเชิญชวน การได้รับข้อมูลข่าวสาร บางครั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นต้องใช้เวลาทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ อาจเพียงรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้เหล่านี้มาปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองร่วมแรง ร่วมใจกันในการพัฒนาทางการเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรีกับปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรีตามทะเบียนราษฎรของกรมการปกครองของอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2561 จำนวน 6 ตำบล 45 หมู่บ้าน จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 25,807 คน (กรมการปกครอง. 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนอำเภอลำลูกเกดจังหวัดลพบุรีที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของยามานะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาจากวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย รวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามประชากรในพื้นที่โดยตัวเองโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านในอำเภอท่าหลวงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าให้ประชาชนได้รับทราบ
3. ดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้รับการดำเนินงาน ตามขั้นตอนของการศึกษาวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของประชาชนใช้สถิติ จำนวน และร้อยละ
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมของประชาชน เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่นำเสนอในรูปแบบของความถี่และค่าร้อยละ
4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ส่วน นำเสนอได้ดังนี้

ส่วนที่ 1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53) และมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับเพศหญิง (ร้อยละ 47) มีอายุอยู่ระหว่าง 26-40 ปี (ร้อยละ 32) รองลงมา กลุ่มอายุอยู่ระหว่าง 18-25 ปี (ร้อยละ 26) กลุ่มอายุระหว่าง 41-60 ปี (ร้อยละ 24.75) และกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 17.25) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 33.75) รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 25.5) ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. (ร้อยละ 15.5) ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 13.25) ระดับ

การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 12.5) และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 5) ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 47) รองลงมา เป็นอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 15.5) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 13.5) อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 15.5) และอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 11.25) ส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 56) รองลงมา และระดับรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 18.25) ประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 56.5) รองลงมา มีสถานภาพสมรสเป็นโสด (ร้อยละ 24.5) และสถานภาพสมรสเป็นหม้าย/หย่าร้าง (ร้อยละ 19) ตามลำดับ และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีได้แก่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี จำนวน 10 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้สนใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.71 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 อยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีกับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรสแสดงว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมไม่ต่างกัน เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยภาพต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 3. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ และ สร้างจิตสำนึกทางการเมือง รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองให้แก่ประชาชนทั่วไปในอันที่จะปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบยั่งยืน

2. การจัดให้มีกลุ่มประชาคมเพื่อประชาธิปไตย เพื่อมิให้การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในลักษณะการถ่ายโอนอำนาจในรูปตัวแทน แต่เป็นวิธีที่จะแสวงหาอำนาจ

ที่ขออบรมให้กับประชาชน จึงต้องจัดหากลุ่มประชาคม เพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมาจากกลุ่มที่หลากหลาย เช่น ผู้นำเยาวชน อาสาสมัครในท้องถิ่น กลุ่มผู้สนใจ ทางการเมือง เป็นต้น และการจัดตั้งกลุ่มนี้ต้องมีบทบาท ภารกิจที่อย่างต่อเนื่อง มิใช่กิจกรรมเกิดขึ้นเฉพาะช่วงเลือกตั้งเท่านั้น

3. การป้องกันการทุจริตเลือกตั้ง ประชาชนควรมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน นอกเหนือจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว ยังควรจะต้องติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งเพื่อความสุจริตและเที่ยงธรรม โดยการสร้างเครือข่ายการทำงาน ให้องค์กรเอกชน สื่อสารมวลชน และประชาชน เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการควบคุมตรวจสอบนักการเมืองและพรรคการเมือง

4. การจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะต้องให้ความสนใจมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีส่วนในการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง ประชาชนควรมีสติเลือกวิถีการมีส่วนร่วมของตนเอง ควรเปิดช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวทางการเมือง จะช่วยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในอีกระดับหนึ่ง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลวิจัยที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี จำนวน 10 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้สนใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.71 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 อยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานของอรนุช โจมาตุรงค์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานครพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ได้แก่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแล้วแจ้งให้สมาชิกในครอบครัวได้รับทราบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามสมมติฐานการวิจัย : ประชาชนมีสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมไม่ต่างกันเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานของคงฤทธิ กุลวงษ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่ 91 ต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล ในด้านรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเยี่ยม อยู่คง (2550) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน แต่ปัจจัยด้านรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐาน จะเห็นได้ว่ารายได้ของประชาชนส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจเป็นเพราะประชาชนต้องทำมาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกก่อนที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีมีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกทางการเมือง การจัดให้มีกลุ่มประชาคมเพื่อประชาธิปไตย การป้องกันการทุจริตเลือกตั้งและการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนาการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเยี่ยม อยู่คง (2550) ที่ศึกษาเรื่อง

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจ และ สร้างจิตสำนึกทางการเมือง กระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมการเมือง และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมือง เพื่อการพัฒนาส่งเสริมประชาธิปไตยการจัดให้มีกลุ่มเป็นรูปของคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ในอันที่จะพิทักษ์ผลประโยชน์ประชาชน การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งเพื่อความสุจริตและเที่ยงธรรม โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการทางการเมือง การจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาระบบประชาธิปไตย แต่ไม่สอดคล้องกับบุศรา โพธิสุข (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง คือ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งมากกว่านี้ เพราะบางที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่ทราบว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งได้ จึงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านนี้ ดังนั้น ในช่วงที่มีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ควรมีการประชุม จัดตั้งคณะกรรมการ 92 ดำเนินการจัดการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้ง ประชาชนที่สนใจมาเป็นกรรมการเลือกตั้งด้วยเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและให้ความสำคัญในการเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการคัดค้านร้องเรียนผลการเลือกตั้งดำเนินการเลือกตั้ง ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคัดค้านร้องเรียนผลการเลือกตั้งให้มากขึ้น โดยชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบถึงสิทธิและประโยชน์ในการคัดค้านการดำเนินการเลือกตั้งหากประชาชนเกิดความสงสัยในคณะกรรมการดังกล่าว เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ รัฐหรือพรรคการเมือง ผู้นำชุมชน ควรตระหนักถึงกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญที่สุดเนื่องจากการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน จำเป็นต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมพัฒนาการเลือกตั้งให้มีความเป็นประชาธิปไตย และมีความต่อเนื่อง เข้าถึง

ประชาชนทุกพื้นที่ชุมชนด้วย และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง การลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง ยังไม่ครอบคลุมในเชิงพื้นที่

2. ควรจัดให้ให้มีการอบรมความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งอาจทำให้เกิดการสร้างสมรรถนะทางการเมือง และความเชื่อมั่นในการสร้างสำนึกทางการเมืองของตน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองอันเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

3. นักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชนควรตระหนักในการเข้ารับฟังปัญหาของประชาชนอย่างทั่วถึงและนำไปปฏิบัติจริง มิใช่รับแล้วไม่ปฏิบัติให้บรรลุผล ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายการเมืองและการเลือกตั้งมากขึ้น

4. ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมจนทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวทางการเมือง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในชุมชนอื่นๆ และเปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกิดขึ้น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาองค์ความรู้ในการเลือกตั้งต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

4. ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมของของในชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการเป็นผู้นำชุมชน และตัวแทนของประชาชน

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมการปกครอง. (2561). บริการข้อมูลทางสถิติประชากร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

https://www.dopa.go.th/public_service/service1. [23 มกราคม 2563]

โกวิท พวงงาม. (2542). การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ:

บพิธการพิมพ์.

- คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**. 14
(3), 109-125.
- ทินพันธ์ (2543). **ประชาธิปไตยไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน จำกัด
- บุญเยี่ยม อยู่คง. (2550). แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**.
- บุศรา โพธิสุข. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบล
ช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. **รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่**.
- สำนักข่าวเอ็มไทย. (26 มี.ค. 2562). **ข่าวการเลือกตั้ง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://news.mthai.com/tag/เลือกตั้ง-2562>. [21 มกราคม 2563]
- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. (2561). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.
- อมร รักษาสัตย์ และคณะ. 2543. **ประชาธิปไตย อุดมการณ์ หลักการและแบบอย่างการปกครอง
หลายประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช โจมตาธรงค์. (2549). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิก
สภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**.

การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่ส่งผลต่อความคิดเชิงระบบ

และการเรียนรู้ของหัวหน้างาน

The Application of the Board-game in Employee Training Affecting on Systematic Thinking among Supervisors

วชรวรรณ์ ปิยะรัตน์มงคล¹ พีรเทพ รุ่งคุณากร²

Vacharavadh Piyaratnamongkol, Bheeradheva Rungkunakorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน และ 2. เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อการเรียนรู้ของหัวหน้างาน ประชากรเป็นหัวหน้างานของสายการบินไทยแอร์เอเชีย จำนวน 48 คน ที่เข้าอบรมในหลักสูตรการพัฒนาความคิดเชิงระบบ เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดความคิดเชิงระบบ มีค่า IOC = 0.6-1.0 ความเชื่อมั่น = 0.96 2) แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก มีค่า IOC = 0.6-1.0 3) บันทึกสะท้อนคิด 21 วันหลังการฝึกอบรม และ 4) บันทึกของนักวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Paired t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมส่งผลให้เกิดการพัฒนาความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน โดยหลังการฝึกอบรมทันที หัวหน้างานมีการพัฒนาความคิดเชิงระบบสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อมีการติดตามผล 21 วันหลังการฝึกอบรม หัวหน้างานมีการพัฒนาความคิดเชิงระบบสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรมทันทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมส่งผลให้หัวหน้างานเกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนกรอบความคิดที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมใน 3 มิติ ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลง

Received: 2020-11-18 Revised: 2020-11-25 Accepted: 2020-11-25

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Doctor of Education in Lifelong Education and Human Development, Faculty of Education, Silpakorn University. e-mail: PIYARATTANAMONG_V@su.ac.th

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Faculty of Education, Silpakorn University

ด้านความคิด การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ และการแปลงด้านการกระทำ ซึ่งสะท้อนในบทบาทหน้าที่หลักของหัวหน้างาน

คำสำคัญ (Keywords): ความคิดเชิงระบบ; บอร์ดเกม; การเรียนรู้; หัวหน้างาน

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the effect of the application of the board-game in employee training on supervisor's systematic thinking and 2) To study the effect of the application of the board-game in employee training on supervisor's learning. The population was 48 supervisors of Thai AirAsia, all of which were trained in 'Systematic Thinking Development' training program. 4 research tools were used for this research which consists of 1) The systematic thinking assessment, with IOC value equal to 0.6-1.0 and the reliability of 0.96, 2) In-depth Interview questions, with IOC value equal to 0.6-1.0, 3) A 21-Day reflective thinking note. and 4) Field note. The analytical mechanisms of frequency, percentage, mean, standard deviation, Paired t-test and content analysis were used for this research's analysis. The result revealed that 1) The application of the board-game in employee training has affected on the systematic thinking development of supervisors which was significantly increased at 0.05 level, immediately after training. In the follow-up assessment 21 days after training, the systematic thinking of supervisors was significantly increased at 0.05 level comparing to both of pre-training and post-training assessment. And The application of the board-game in employee training has constructed learnings among supervisors which led to the behavioral changes; in 3 perspectives; Notion, Emotion and Action that reflected in the key supervisory roles and responsibilities

Keywords: Systematic thinking; Board game; Learning; Supervisor

บทนำ (Introduction)

ปี พ.ศ.2563 โลกเปิดศักราชด้วยเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน จากการระบาดของเชื้อ COVID19 วิกฤติการณ์ที่คร่าชีวิต และส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจไปอย่างกว้างขวางแล้วกว่า 160 ประเทศทั่วโลก (ดลพร รุจิรวงศ์, 2563) ส่งผลให้เกิดความท้าทายที่แต่ละองค์กรจะต้องปรับพัฒนา องค์กร และก้าวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่มีผลตามมา ซึ่งหัวใจหลักที่สำคัญที่สุดที่ในการพัฒนา เป็นลำดับแรกก็คือ การพัฒนาบุคลากรนั่นเอง (ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์, 2561) และทักษะที่สำคัญ มากอย่างหนึ่งที่บุคลากรในองค์กรพึงมี คือ “การคิดเชิงระบบ” เพราะเป็นการคิดในภาพรวมที่เป็น ระบบ และมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างมีเหตุมีผล เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วในองค์กรรวม การคิดเชิง ระบบนั้น ให้ความสำคัญไปที่การขยายมุมมองเพื่อให้สามารถนำเอาภาพรวมและส่วนประกอบต่าง ๆ มาทำการศึกษา หรือพิจารณา ซึ่งจะช่วยให้ผลลัพธ์ที่ได้เป็นผลสรุป หรือเป็นแนวทางที่ครอบคลุม และชัดเจนมากกว่า ผลลัพธ์ที่ได้จากวิธีคิดแบบดั้งเดิม (รัตนพร กองพลพรหม, 2552)

แนวทางในการส่งเสริมให้พนักงานมีความคิดเชิงระบบอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน มากที่สุด คือการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบการคิดนี้ เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือขีดความสามารถที่แสดงออกที่ค่อนข้างถาวร (พงษ์พันธ์ พงษ์ โสภา, 2542) ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการฝึกอบรม อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มุ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม (รมย์ฤดี เวสน์, 2554) โดยในปัจจุบัน การฝึกอบรมมีการพัฒนารูปแบบหลากหลาย และหนึ่งในการปรับประยุกต์เพื่อการพัฒนาที่สำคัญ คือ การนำบอร์ดเกมเข้ามาใช้ในการฝึกอบรม ตามแนวคิด การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ซึ่งเป็นการ เรียนรู้ที่ถูกออกแบบมาให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานในการเล่นไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ ด้วยการ สอดแทรกเนื้อหาความรู้ (วรุตต์ อินทสระ, 2562)

บอร์ดเกมนั้นกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ มากมาย เช่นพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ การเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ในอนาคต ทักษะ การคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น (Yusuf, 2016) สำหรับในประเทศไทย สายการบินไทย แอร์เอเชีย เป็นอีกหนึ่งองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม และได้้นำเอาบอร์ดเกมมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบุคลากรระดับหัวหน้างาน (Supervisor) ซึ่งเป็นคนสำคัญในการกำกับ และควบคุมพนักงานปฏิบัติการ (ดุจดาว ดวงเด่น, 2558) เพราะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้บริหาร

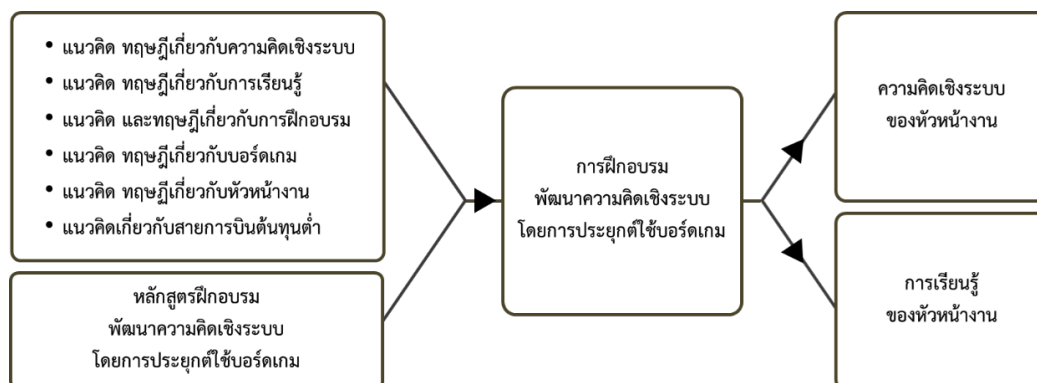
องค์กร และทีมงานแต่ละคน หากไม่มีหัวหน้างานที่มีทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างผลการปฏิบัติงานโดยองค์รวมอย่างยอดเยี่ยม หัวหน้างานที่ดีมีประสิทธิภาพมักจะดำเนินการบริหารจัดการทีมในด้านต่าง ๆ ได้ดี (Ashley, 2018)

จากที่ได้กล่าวมา “หัวหน้างาน” มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เกิดความคิดเชิงระบบ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพทั้งในการขับเคลื่อนทีมงาน และการนำพาทีมงานเหล่านั้นรับมือกับทุกๆ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาให้เกิดสิ่งเหล่านี้เพียงเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการนำสื่อการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ อาทิเช่น บอร์ดเกม หรือเกมกระดาน มาปรับประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมช่วยพัฒนาความคิดเชิงระบบ และส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างไร ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสำรวจเบื้องต้นพบว่าสายการบินไทยแอร์เอเชียเป็นองค์กรที่มีการจัดการฝึกอบรมโดยใช้บอร์ดเกมเพื่อพัฒนาความคิดเชิงระบบ แต่ยังไม่มีการดำเนินการศึกษาผลที่ได้รับอย่างถูกต้องลึกซึ้ง จึงนำมาเป็นกรณีศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน
2. เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อการเรียนรู้ของหัวหน้างาน

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-study) โดยมีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

2. ประชากร

หัวหน้างานจากแผนกต่าง ๆ ของสายการบินไทยแอร์เอเชีย ที่มีกำหนดต้องเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาความคิดเชิงระบบในไตรมาสที่ 1 ปี 2563 จำนวน 48 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดความคิดเชิงระบบ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ตัวชี้วัดตามคุณลักษณะการคิด 4 ด้านของความคิดเชิงระบบ คือ 1) ด้านการคิดแบบเป็นองค์รวม 2) การคิดแบบมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยง 3) การคิดอย่างมีเหตุผล 4) การคิดอย่างมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นกรอบการกำหนดเนื้อหาของแบบทดสอบ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC = 0.6 -1.0 และมีความเชื่อมั่น = 0.96

3.2 แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวทางรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากกรณีศึกษาใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ความคิดเชิงระบบ โดยใช้คุณลักษณะการคิด 4 ด้านของความคิดเชิงระบบ เป็นกรอบการกำหนดแนวคำถามสัมภาษณ์ และประเด็นที่ 2 การเรียนรู้ โดยใช้การเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนในบทบาทหน้าที่ 5 ประการของหัวหน้างาน คือ 1) การวางแผน 2) การบริหารจัดการ 3) การประเมิน 4) การพัฒนาทีมงาน และ 5) การรายงานและสื่อสาร เป็นกรอบการกำหนดแนวคำถามสัมภาษณ์ มีค่า IOC = 0.6 -1.0

3.3 บันทึกสะท้อนคิด 21 วัน เป็นบันทึกที่หัวหน้างานเขียนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงระบบตามคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านหลังการฝึกอบรม ต่อเนื่อง 21 วัน ผ่านการตรวจสอบเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 บันทึกของนักวิจัย เป็นแบบบันทึกสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ในระหว่างการศึกษา โดยมีประเด็นในการจดบันทึก ประกอบด้วย 1) ข้อสังเกต ที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยพบเห็น 2) ข้อคิดเห็นของผู้วิจัยที่มีต่อพฤติกรรม และการแสดงออกของหัวหน้างาน และ 3) ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยในศึกษาครั้งนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 กำหนดจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาความคิดเชิงระบบสำหรับหัวหน้างาน จำนวน 3 รุ่น ในวันที่ 24, 25 และ 26 กุมภาพันธ์ 2563 โดยมีผู้เรียนรุ่นละ 16 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน

4.1.2 นำหลักสูตร “การพัฒนาความคิดเชิงระบบ” ของสายการบินไทยแอร์เอเชีย มาพัฒนา และทำการสังเคราะห์บอร์ดเกมที่เหมาะสมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรม จำนวน 10 เกม ซึ่งบอร์ดเกม Ticket to ride เป็นบอร์ดเกมที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้

4.1.3 ให้ผู้เข้าฝึกอบรมทำแบบวัดความคิดเชิงระบบ ในระบบออนไลน์ ก่อนการฝึกอบรม

4.1.4 จัดการฝึกอบรม “การพัฒนาความคิดเชิงระบบ” ที่มีการนำบอร์ดเกม Ticket to ride มาประยุกต์ใช้

4.1.5 ให้ผู้เข้าฝึกอบรมทำแบบวัดความคิดเชิงระบบ หลังการฝึกอบรมทันที

4.1.6 ให้ผู้เข้าฝึกอบรมทำแบบวัดความคิดเชิงระบบอีกครั้ง ในการติดตามผล หลังการฝึกอบรม 21 วัน

4.1.7 วิเคราะห์ผลข้อมูลจากแบบวัดความคิดเชิงระบบ ทั้งก่อน และหลังการฝึกอบรม ทั้ง 2 ครั้ง และนำเสนอเป็นข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.2.1 หลังการฝึกอบรม – ดำเนินการแจกบันทึกสะท้อนคิด 21 วันให้กับหัวหน้างาน และมอบหมายให้ผู้หัวหน้างานเขียนบันทึกสะท้อนคิด 21 วัน หลังการฝึกอบรม

4.2.2 คัดเลือกจากหัวหน้างานที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเดี่ยว 12 กรณี โดยมีเกณฑ์จากผลคะแนนความเปลี่ยนแปลงของความคิดเชิงระบบเปรียบเทียบระหว่าง ผลคะแนนการทำแบบวัดก่อนการฝึกอบรม กับผลคะแนนการทำแบบวัดหลังการฝึกอบรมทันที ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 10 เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเดี่ยว

เกณฑ์การคัดเลือก	ส่วนงานปฏิบัติการ		ส่วนงานสนับสนุน	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
- มีผลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากที่สุด	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน
- มีผลการเปลี่ยนแปลงในระดับปานกลาง	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน
- มีผลการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน

4.2.3 คัดเลือกจากหัวหน้างานที่ผ่านการฝึกอบรมการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกลุ่มเพิ่มเติม 8 กรณี โดยมีเกณฑ์จากการพิจารณาการเขียนบันทึกสะท้อนคิด 21 วันหลังการฝึกอบรม ดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 10 เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเดี่ยว

เกณฑ์การคัดเลือก	ส่วนงานปฏิบัติการ		ส่วนงานสนับสนุน	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
- เขียนบันทึกสะท้อนคิดครบถ้วน 21 วัน	2 คน	2 คน	2 คน	2 คน
- มีความหลากหลายของข้อมูลที่จดบันทึก				
- มีการบันทึกที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งทางความคิด จิตใจ และการกระทำ				

4.2.4 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเดี่ยว 12 กรณี และสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกลุ่มเพิ่มเติม 8 กรณี หลังการฝึกอบรมผ่านไป 21 วัน

4.2.5 เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษา 20 คน และข้อมูลจากบันทึกสะท้อนคิด 21 วันที่เก็บรวบรวมจากหัวหน้างาน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: ผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน

การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมส่งผลให้เกิดการพัฒนาความคิดเชิงระบบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การคิดแบบเป็นองค์รวม การคิดแบบมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยง การคิดแบบมีเหตุผล และการคิดแบบมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการวัดความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน

	หัวหน้างาน (N= 48)		Paired t test	
	Mean	S.D.	t	P value
การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมทันที				
ก่อนการฝึกอบรม	73.27	11.76		
หลังการฝึกอบรมทันที	84.62	7.16	-7.32	0.00*
การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมทันทีและการติดตามผลหลังฝึกอบรม 21 วัน				
หลังการฝึกอบรมทันที	84.62	7.16		
หลังการฝึกอบรม 21 วัน	89.60	2.22	-6.80	0.00*
การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมและการติดตามผลหลังฝึกอบรม 21 วัน				
ก่อนการฝึกอบรม	73.27	11.66		
หลังการฝึกอบรม 21 วัน	89.60	2.22	-9.49	0.00*

โดยใช้สถิติ Paired t test

$$P < 0.05$$

จากตารางที่ 1 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการวัดความคิดเชิงระบบ โดยใช้สถิติ Paired t test พบว่า

- หลังการฝึกอบรมหัวหน้างานมีการพัฒนาความคิดเชิงระบบสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- หลังการฝึกอบรมผ่านไป 21 วันหัวหน้างานมีการพัฒนาความคิดเชิงระบบสูงกว่าช่วงก่อนการฝึกอบรม และหลังฝึกอบรมทันทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกสะท้อนคิด 21 วัน พบว่าหัวหน้างานเกิดการพัฒนาความคิดเชิงระบบสูงขึ้น ซึ่งมีผลสะท้อนในคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของความคิดเชิงระบบ ดังนี้

1. ด้านการคิดแบบเป็นองค์รวม - เกิดการหยุดคิดก่อนการวางแผน หรือการตัดสินใจในการทำอะไรสักอย่าง มีการสำรวจข้อมูลรอบด้าน และมองภาพรวมของสิ่งนั้นๆ เพื่อให้เกิดการพิจารณาอย่างรอบคอบ มีการใช้เวลาในการคิดก่อนการเริ่มต้นวางแผน การทำงาน หรือการทำอะไรที่สำคัญที่ต้องอาศัยการไตร่ตรองนานขึ้นกว่าเดิม

2. ด้านการคิดแบบมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยง - วิธีการมองความสัมพันธ์ของการทำงาน หรือสัมพันธ์ภาพกับบุคคลรอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น มีความเข้าใจเงื่อนไขของความเชื่อมโยงที่เป็นไปได้ที่มีระหว่างกันของสิ่งที่กระทำอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ประโยชน์จากการมองเห็นถึงความสัมพันธ์กันทำเป้าหมายให้สำเร็จ บริหารจัดการความสัมพันธ์ได้ดีขึ้น

3. ด้านการคิดอย่างมีเหตุผล - การตัดสินใจด้วยอารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวมีระดับลดลงกว่าช่วงก่อนการฝึกอบรม มีการตั้งคำถาม อาทิ เช่น “ถ้าเป็นคนอื่นจะตัดสินใจอย่างไร” “ถ้าไม่ทำแบบนี้ จะสามารถทำวิธีการไหนได้อีก” เพื่อประกอบการพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล และมีความระมัดระวังในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น

4. ด้านการการคิดอย่างมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

เป็นด้านที่มองเห็นการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสูงสุด เนื่องจากต้องเผชิญวิกฤติการณ์ COVID-19 ซึ่งเห็นได้ชัดว่ามีความยืดหยุ่นทางความคิดเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงก่อนเข้าฝึกอบรม มีการเตรียมแผนสำรองดีขึ้นกว่าเดิม สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วขึ้น และมีความตื่นตระหนกลดลง เกิดความตระหนักในการหาความรู้ และพัฒนาตนเองเพื่อความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่

ตอนที่ 2 ผลการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมที่มีต่อความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน

การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ โดยหัวหน้างานเกิดการเรียนรู้ใน 3 ระยะสำคัญด้วยกัน ดังนี้

1. การเรียนรู้ระหว่างการฝึกอบรม - เมื่อหัวหน้างานได้ทำแบบวัดความคิดเชิงระบบ และการทดลองเล่นบอร์ดเกมครั้งที่ 1 นับเป็นการเปิดโอกาสให้บทวนกระบวนการคิด และระดับของความคิดเชิงระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันตามที่ยึดที่ในกรอบความคิดเดิม ส่งผลให้ผู้เรียนตระหนักถึงความไม่สมบูรณ์ของทักษะการคิดที่ตนมีอยู่ ซึ่งส่งเสริมให้เห็นถึงความจำเป็นตามวัตถุประสงค์การฝึกอบรมและการเรียนรู้ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรมยังเปิดโอกาสให้หัวหน้างานได้เกิดประสบการณ์ในการทดลองนำความรู้มาใช้จริงผ่านสถานการณ์

จำลองต่าง ๆ ของการเล่นเกม จนเกิดประสบการณ์ใหม่ที่มีผลต่อความเชื่อ และทัศนคติในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงระบบ และเรื่องอื่น ๆ

2. การเรียนรู้หลังการฝึกอบรม - เกิดขึ้นเมื่อหัวหน้างานนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมมาเปรียบเทียบกับความคิด การกระทำ การตัดสินใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ทั้งในการทำงาน และชีวิตส่วนตัว จึงค้นพบว่า ผลลัพธ์น่าจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม หากปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด วิธีการปฏิบัติ ตลอดจนการตอบสนองต่อสิ่งรอบข้าง ด้วยรูปแบบที่ต่างไปจากเดิม เป็นการต่อยอดให้เกิดการเรียนรู้ในมิติอื่น ๆ ของชีวิต จนนำไปสู่การ ทดลองนำความรู้ความเข้าใจตามกระบวนการคิดใหม่ไปใช้ในชีวิตด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

3. การเรียนรู้จากการจดบันทึก 21 วันหลังการฝึกอบรม - เกิดขึ้นจากการที่ได้ทบทวนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ทำในแต่ละวันระหว่างทำการเขียน จนเกิดข้อค้นพบทั้งเชิงเปรียบเทียบ และเชิงประจักษ์ต่อผลลัพธ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก ซึ่งทำให้เกิดทั้งการต่อยอดความเชื่อมั่นในกระบวนการคิดใหม่ที่ได้ปรับเปลี่ยนมา และเกิดการเปลี่ยนแปลงของกรอบความคิดด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หรือสิ่งที่ทบทวนในตอนนั้น

นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมใน 3 มิติคือ 1) การเปลี่ยนแปลงทางความคิด 2) การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ และ 3) การเปลี่ยนแปลงด้านการกระทำ ซึ่งสะท้อนออกมาในบทบาทหน้าที่หลักสำคัญ 5 ประการในฐานะ หัวหน้างาน ตลอดจนในชีวิตส่วนตัวด้านอื่น ๆ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมจากการเรียนรู้ที่สะท้อนในบทบาทหน้าที่หลักของหัวหน้างาน และชีวิตส่วนตัว

บทบาทหน้าที่	การเปลี่ยนแปลงทางความคิด	การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ	การเปลี่ยนแปลงด้านการกระทำ
1. การวางแผนการทำงาน	คิดอย่างมีสติรอบคอบมากยิ่งขึ้น มีการใช้ข้อมูลมากยิ่งขึ้น และพิจารณาถึงปัจจัยรอบข้างมากยิ่งขึ้นในการวางแผน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนจัดสรรกำลังพล การวางแผน	มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในการวางแผนด้วยกระบวนการคิดแบบใหม่ รู้สึกมีอิสระทางความคิดเพิ่มมากยิ่งขึ้นเมื่อเปิดโอกาสให้ตนเองทดลองใช้กระบวนการคิดในการวางแผนที่แตกต่างไปจาก	บูรณาการทั้งศาสตร์และศิลป์ในการวางแผนที่ไม่ได้คำนึงถึงผลลัพธ์ที่ต้องการเพียงอย่างเดียว แต่คำนึงถึงสิ่งอื่น ๆ รอบด้านควบคู่ไปด้วย เช่น

บทบาทหน้าที่	การเปลี่ยนแปลงทางความคิด	การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ	การเปลี่ยนแปลงด้านการกระทำ
	ในการปฏิบัติงาน มีการจัดระเบียบความคิด เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการทำงานที่ตีมากขึ้น	เดิม	ความรู้สึกรู้สึกของทีมงาน โอกาสในการเรียนรู้ จุดอ่อนจุดแข็งของพนักงานแต่ละคนในการทำงานแต่ละประเภท
2. การบริหารจัดการการทำงาน	พยายามทำความเข้าใจทีมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ดำเนินการอยู่ เพื่อคิดหารูปแบบที่เหมาะสมและก่อผลกระทบในเชิงลบน้อยที่สุดในการบริหารจัดการการทำงานให้บรรลุตามแผนงานที่ได้วางไว้	ใจเย็นมากขึ้น รู้สึกภูมิใจจากผลสะท้อนกลับที่ได้รับจากผู้บังคับบัญชา และคนในทีมจากพฤติกรรมในการบริหารจัดการทีมงานที่เปลี่ยนไป และมีความเห็นอกเห็นใจมากยิ่งขึ้น	เกิดแนวทางการบริหารจัดการทีมงานที่หลากหลาย และยืดหยุ่นไปตามคุณลักษณะของทีมงานแต่ละคน เปิดโอกาสให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พร้อมให้ความสนับสนุนอย่างเข้าใจ
3. การประเมินการทำงาน	วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากยิ่งขึ้น โดยการพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหามากกว่ามุ่งไปมองที่ข้อผิดพลาดเพียงอย่างเดียว นำปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้มุมมองทางความคิดที่	รู้สึกดีต่อสัมพันธภาพที่ดีขึ้นระหว่างตนเองและทีมงาน กล้าที่จะให้ผลสะท้อนกลับมากขึ้นและมีความอีกอดใจน้อยลง	เปลี่ยนการตำหนิหรือให้โทษเป็นการสอนให้ทำงานอย่างเข้าใจ โดยพยายามเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งๆ ที่ทีมงานทำอยู่ให้เห็นที่มาที่ไป รับฟังและเข้าใจทีมงานมากขึ้น

บทบาทหน้าที่	การเปลี่ยนแปลงทาง ความคิด	การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ	การเปลี่ยนแปลงด้าน การกระทำ
	น่าสนใจของผู้อื่น มาร่วมพิจารณา		

4. การพัฒนา ทีมงาน	วิเคราะห์ลักษณะ ทางการเรียนรู้ของ ทีมงานอย่างเข้าใจ เพื่อหากระบวนการ หรือวิธีการสื่อสารที่ เหมาะสม เปลี่ยน กรอบความคิดในเชิง ลบเพื่อทำความเข้าใจ มุมมองของทีมงาน อย่างมีเหตุผล และไม่ มีอคติ	รู้สึกมั่นใจในการพูดคุยเพื่อ การสอน และการพัฒนา ทีมงานที่อยู่ในประเด็น เข้าใจง่าย และเห็นผลลัพธ์ ที่ดี รู้สึกพึงพอใจที่สามารถ เป็นที่พึ่งของทีมงานได้	ปรับรูปแบบการสอน งานให้กับทีมงานด้วย การหาสิ่งที่เชื่อมโยง กับลักษณะทาง ความคิดของแต่ละ บุคคลเพื่อให้เกิด ความเข้าใจสูงสุด เคารพในทีมงานใน การแสดงออกอย่าง ไม่ปิดกั้น พร้อม เปลี่ยนมาใช้ในการ แนะนำมากกว่าการ สั่งสอน เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. การรายงาน และสื่อสาร	เปลี่ยนวิธีคิดในการ จัดทำรายงาน ตลอดจนการสื่อสาร ด้วยการนำความ ต้องการ หรือความ จำเป็นของผู้อ่าน หรือ ผู้ใช้ประโยชน์เป็น ศูนย์กลาง	รู้สึกยินดีที่ได้รับคำชมจาก ผู้บังคับบัญชา และการ นำเสนอรายงานที่ง่ายขึ้น ตรงตามความต้องการ และ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน หรือผู้ใช้รายงานนั้น ๆ	มีการปรับการจัดวาง ผัง และลำดับของ รายงานสำคัญๆ โดย การลดข้อมูลที่ไม่ จำเป็น และเพิ่ม ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ นำเสนอ กระชับขึ้นมาก กว่าเดิม พร้อมทั้งมี ข้อมูลที่เตรียมไว้

			เพิ่มเติมในกรณี จำเป็น สามารถ สื่อสารให้เข้าใจง่าย และรวดเร็วมากขึ้น
ชีวิตส่วนตัว	เข้าใจความแตกต่าง ของคน ที่ล้วนมีเหตุ ปัจจัยทำให้มี พฤติกรรมที่ แสดงออกที่แตกต่าง กัน พิจารณาถึงการ กระทำของบุคคล รอบตัวด้วยการมอง รอบด้านถึงสาเหตุ ความเป็นไปได้ในการ กระทำนั้น ๆ	รู้สึกสบายใจในการมองผู้อื่น ด้วยกรอบความคิดใหม่ และมีความสุขที่ ความสัมพันธ์กับบุคคล ใกล้ชิดดีขึ้น มีความขัดแย้ง น้อยลง และดีใจที่ได้เปิดใจ พร้อมทั้งช่วยเหลือผู้อื่น อย่างเต็มที่	ให้โอกาส และเปิดใจ ให้กับบุคคลบางคน หรือบางกลุ่ม ที่เคยมี ทัศนคติในแง่ลบมา ก่อน ให้เกียรติ และ เคารพในการ ตัดสินใจของผู้อื่น มากขึ้น ยินดีรับฟัง และสามารถรับฟัง ผู้อื่นได้นานมากขึ้น และยับยั้งชั่งใจได้ดี ขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของความคิดเชิงระบบของหัวหน้างาน

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเชิงระบบเกิดการพัฒนาได้ครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน มีปัจจัย
สำคัญ 2 ประการ ประกอบด้วย

1.1 การประยุกต์ใช้บอร์ดเกมในการฝึกอบรม

จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า บอร์ดเกมเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงกิจกรรม
ในห้องเรียนไปสู่สถานการณ์จริงทั้งในการทำงาน และการใช้ชีวิต เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่
ได้เรียนมาทดลองใช้อย่างเข้าใจ ส่งผลให้เกิดการจินตนาการเชื่อมต่อไปถึงสิ่งที่ผู้เรียนสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ได้ด้วยความเข้าใจที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ Taylor and Walford (1978) ที่กล่าวว่า

การจำลองสถานการณ์นั้นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ 3 ประการใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ 1) เป็นเทคนิคที่นำไปสู่ความเข้าใจ 2) เป็นประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดในการนำไปใช้กับโลกภายนอกได้ และ 3) เป็นกลไกพื้นฐานเชื่อมโยงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และการยืดหยุ่นของระดับการคิดและการตอบสนองของสถานการณ์ที่ผันแปร นอกจากนี้การสอน หรือการฝึกอบรมโดยใช้เกม ยังส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนาน และท้าทายความสามารถ ซึ่งเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ใหญ่ ดังที่ Grambs, Carr and Fitch (1970 อ้างถึงใน ลดาวัลย์ แยมครวญ, 2559) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี มีส่วนช่วยอย่างมากในการกระตุ้นทำให้ผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้

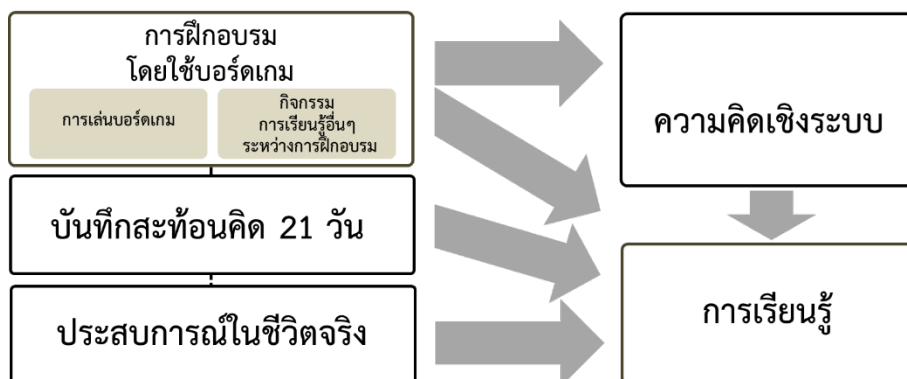
1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการฝึกอบรมที่มีการประยุกต์ใช้บอร์ดเกม

การทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการฟัง การคิด การเขียน การวาด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการกระตุ้นด้วยรางวัล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 11 ประการ ของ คาร์ล โรเจอร์ (1965 อ้างถึงใน ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, 2553) ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ควรให้ผู้ใหญ่เรียนเป็นกลุ่มย่อย กำหนดให้ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก มุ่งเน้นใช้ประสบการณ์ของผู้ใหญ่เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ และมีกิจกรรมที่การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งมีการผลักดันหรือยกย่องชมเชยระหว่างจัดกระบวนการเรียนรู้

ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้ของหัวหน้างาน

จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้างานเกิดการเรียนรู้ อันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมใน 3 มิติคือ 1) การเปลี่ยนแปลงทางความคิด 2) การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ และ 3) การเปลี่ยนแปลงด้านการกระทำ ซึ่งสะท้อนออกมาในบทบาทหน้าที่หลักสำคัญ 5 ประการในฐานะหัวหน้างาน โดยการการเรียนรู้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญ ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ของหัวหน้างาน

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ของหัวหน้างานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญ 4 ประการด้วยกัน ดังนี้

2.1 ความคิดเชิงระบบส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

เมื่อเกิดการพัฒนาความคิดเชิงระบบทำให้หัวหน้างานเกิดกรอบความคิดใหม่ในการทำงาน และการใช้ชีวิต มีวิธีการในการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ แตกต่างไปจากเดิม นำไปสู่การค้นหาความรู้ทั้งในห้องฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม เพื่อหาแนวทางใหม่ที่เหมาะสมที่สุดตามกรอบความคิดใหม่ที่ได้รับมา จนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่สำคัญ จึงสรุปได้ว่า ความคิดเชิงระบบ ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดและการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Cagle, Hotton, & McNamara (2017) ที่ได้อภิปรายว่า ความคิดเชิงระบบก่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทำให้มนุษย์ค้นพบ และเสริมสร้างทัศนคติ ความเชื่อ อุดมการณ์ และความคาดหวังในรูปแบบใหม่ อันส่งผลต่อการตัดสินใจ เป็นอยู่ และการกระทำต่าง ๆ ที่จะตามมา ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งของมนุษย์นั่นเอง

2.2 บันทึกสะท้อนคิด 21 วันกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

การทำกิจกรรมหลังการฝึกอบรมโดยการจดบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงระบบเป็นระยะเวลา 21 วันต่อเนื่อง เป็นการเขียนสะท้อนความคิด หรือ สะท้อนการเรียนรู้ (Reflective writing) ที่ทำให้เกิดการทบทวนอย่างเป็นระบบ ทำให้เข้าใจความคิด ความรู้สึกของตนเอง เห็นการเปลี่ยนแปลงชุดความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของตนเอง ซึ่งการสะท้อนความคิดเป็นการคิดใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วนย้อนกลับไปโน้มน้าวใจ เพื่อเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องนั้นให้เป็นการเรียนรู้และความรู้ การสร้างและแยกแยะความหมายของสิ่งต่างๆ ออกมาให้ชัดเจน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองและแนวคิดใหม่ การทบทวนประสบการณ์ที่ได้อ่าน ได้เห็นและได้ฟังมา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจและ

เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เป็นการถ่ายโอนความรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปใช้ในสถานการณ์หนึ่งได้อย่างเหมาะสม ในลักษณะการ บูรณาการบนฐานความรู้เดิม (วารุณี พลิกบัว 2560 อ้างถึงใน จุฬินทิพานพคุณ, 2561)

2.3 ประสบการณ์ในชีวิตจริงผลักดันให้เกิดการเรียนรู้

ประสบการณ์ในชีวิตจริงด้านต่าง ๆ ของหัวหน้างาน เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ และต่อยอดสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว การมีสิ่งเร้าเป็นสถานการณ์ ทำให้เกิดการผลักดันให้ทดลองใช้บทบาทที่เหมาะสมกว่าตามที่ได้เรียนรู้มาก่อนหน้า อีกทั้งยังกระตุ้นให้ใคร่ครวญกับตนเองถึงสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ จนนำไปสู่การค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมขึ้นตามวิถีเฉพาะของตนเอง นับเป็นการเสริมแรงให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (พิรเทพ รุ่งคุณากร, 2559) ที่เป็นการศึกษาแบบประสบการณ์นิยมและปฏิบัตินิยม มุ่งเน้นการรับรู้ เข้าใจปัญหารอบด้านที่เผชิญอย่างลึกซึ้งมีสติ แล้วน้อมใจในการพิจารณาใคร่ครวญสิ่งที่เกิดขึ้น จนตระหนักรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง หรือสภาพการณ์ตรงหน้า นำไปสู่การแก้ปัญหา และการกระทำที่เป็นอิสระ เป็นแนวปฏิบัติที่มุ่งให้มนุษย์หันกลับมาพัฒนาคุณภาพความเป็นอยู่ของตนผ่านกระบวนการเรียนรู้ ที่เกิดจากการใคร่ครวญภายในจิตใจ

2.4 การฝึกอบรมที่มีการประยุกต์ใช้บอร์ดเกมสร้างสรรค์การเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ในการฝึกอบรม ทั้งการเล่นบอร์ดเกม และกิจกรรมอื่นๆ ถือเป็นอีก 1 ส่วนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่น่าสนใจ ผู้เรียนบางส่วนมีการปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ด้านการเรียนรู้เมื่อได้ทดลองเล่นเกม นอกจากนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นระหว่างการฝึกอบรมยังช่วยเปิดโลกทัศน์ด้านอื่น ๆ เช่น มุมมองที่มีต่อเพื่อนร่วมงานต่างแผนก ชุดความคิดเกี่ยวกับทักษะความสามารถของตำแหน่งงานของเพื่อนร่วมห้องฝึกอบรม หรือแม้กระทั่งฐานคิดที่มีต่อความแตกต่างหลากหลายด้านพฤติกรรม เมื่อได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันตลอดทั้งวัน ทำให้หัวหน้างานได้เห็น และทบทวนข้อมูลที่ได้รับรู้ นำไปสู่การใคร่ครวญภายในใจและเปลี่ยนแปลงตนเองไปยังกรอบความคิดใหม่ ที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ด้วยเพราะการฝึกอบรมโดยใช้บอร์ดเกมนั้น มีลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด และสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้อันเป็นประโยชน์อย่างมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

องค์การทั้งภาครัฐและเอกชน ควรบรรจุหลักสูตร “การพัฒนาความคิดเชิงระบบ” ให้เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภาคบังคับ (Mandatory training) สำหรับพนักงานในทุกระดับชั้น และควรมีนโยบายสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการจัดฝึกอบรมในรูปแบบใหม่ๆ ที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ทั้งแบบการใช้บอร์ดเกม และสื่อการเรียนรู้แบบอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มประชากรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งพนักงานระดับปฏิบัติการทั่วไป หรือระดับผู้จัดการขึ้นไป และควรทำการศึกษาด้วยรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ โดยสามารถใช้บอร์ดเกม Ticket to ride online ในการศึกษาได้ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาการฝึกอบรมขององค์การต่าง ๆ ในการปรับเปลี่ยนตัว และปรับแผนกลยุทธ์การฝึกอบรมหลังวิกฤตการณ์ COVID 19

เอกสารอ้างอิง (References)

- จุฬินทิพา นพคุณ. (2561). การสะท้อนความคิดผ่านสมุดบันทึกภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต 14(3): 309
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอนในศูนย์เรียนรู้โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ดลพร รุจิรวงศ์. (2563). COVID-19 : พลิกมุมคิด...วิกฤต หรือ โอกาส., [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.tcdc.or.th: https://web.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/Covid-19-cover-story, [6 เมษายน 2563]
- ดุจดาว ดวงเด่น. (2558). บริหารหัวหน้างานด้วยแนวคิด Productivity., [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.ftpi.or.th: https://www.ftpi.or.th/2015/268, [3 สิงหาคม 2562]
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พีรเทพ รุ่งคุณากร. (2556). การพัฒนากระบวนการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ของสตรีไทยที่ถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่ครอง. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รมย์ฤดี เวสส์. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อเสริมสร้างจิตบริการสำหรับพนักงานสายการบิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัตนาพร กองพลพรหม. (2552). การพัฒนาวิธีการสอนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
สถาบันการพลศึกษา : วิเคราะห์การคิดเชิงระบบ. มหาสารคาม: สถาบันการพลศึกษา.
- ลดาวัลย์ แยมครวญ. (2559). การออกแบบและพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับวิชาคณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วรัตต์ อินทสระ. (2562). Game Based Learning - The Latest Trend Education 2019 -
เปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเล่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ศักดิ์พันธ์ ดันนิมรัตน์. (2561). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนับสนุนการ
เป็นแหล่งเรียนรู้ของสำนักงานหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Ashley, A. (2018, June 20). The Importance of Having a Good Supervisor.
Retrieved August 13, 2019 from www.activia.co.uk:
<https://www.activia.co.uk/management/supervisor-skills/resources/the-importance-of-having-a-good-supervisor>
- John, L. Taylor, และ R. Walford. (1978). Learning and The Simulation Game.
London: The Open University Press.
- Yusuf, S. M. (2016). A Study on the Effectiveness of a Board Game as a Training Tool
for Project Management. *Journal of Telecommunication, Electronic and
Computer Engineering*, 8(8): 171-176.

ผลกระทบของการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว
ในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

The Impact of Entrepreneurship of Laotian Foreign Workers
in Sattahip District, Chonburi Province

สมพร เพื่อนสัจจา¹ วิจิตรา ศรีสอน² สันฐาน ชยนนท์³

Somporn Poeansudja, Wijittra Srison, Sunthan Chayanon

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการและผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ตลอดจนเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงปริมาณพร้อมกันกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test และสถิติทดสอบ F-test ผลการศึกษา พบว่าสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า กิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ คือ กิจการจำหน่ายอาหาร

Received: 2020-10-05 Revised: 2020-12-22 Accepted: 2020-12-22

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง.วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.Master of Political Science Program in Government, College of Innovation and Management, SuanSunandhaRajabhat University. e-mail: s59463825029@ssru.ac.th

² วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

³ วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

(เช่น ร้านอาหารตามสั่ง ร้านส้มตำ ร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านขายอาหารประเภทรถเข็น และหาบเร่ เป็นต้น) โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตลาดสด และมีลักษณะการดำเนินการของกิจการเป็นแรงงานต่างด้าวชาวลาวเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ซึ่งจากการวิจัยผลการศึกษาพบว่า การเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ส่งผลกระทบด้านความมั่นคงโดยรวมในระดับส่งผลกระทบมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับส่งผลกระทบมากในด้านเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ด้านสาธารณสุข และด้านสังคม และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับส่งผลกระทบปานกลางในด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเมืองการปกครอง ตามลำดับ และเมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ สถานที่ตั้งของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ และลักษณะการดำเนินการของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): เจ้าของกิจการ; แรงงานต่างด้าวชาวลาว

Abstract

Research on this subject The objective is to study the state of being a business owner and the security effects of entering the business of a foreign worker in Laos. As well as to study the opinions of the people on the security effects of becoming a business owner of a foreign worker in Laos. Classified by personal factors and the condition of becoming a business owner in this research, the researcher has defined the research design as mixed methods using Convergent Parallel Design which the researcher has conducted quantitative research together with qualitative by using the interview form to collect data from interviews with community leaders. In Sattahip district Chon Buri Province, 10 people and quantitative research by using questionnaires as a tool to collect data from people aged 18 and over who are domiciled in Sattahip District. The statistics used in data analysis are Percentage, Mean, Standard Deviation, T-test and One-way Analysis of Variance. ANOVA) The study found that The state of being a business owner of a

foreign worker in Laos In Sattahip District Chon Buri province found that the business that foreign migrant workers own is the business selling food (such as a la carte restaurant, Somtum restaurant, noodle shop Food shops in the streets and hawkers, etc.), mostly located in the fresh market And the operation characteristics of the business are foreign laborers, Laos is the sole owner Security impact of becoming a business owner of Lao alien workers In Sattahip District Chon Buri province, found that both quantitative and qualitative research give the same direction of the results of the study, which is to become a business owner of a foreign worker in Laos. Affect the overall stability at the level of extreme impact When considering each aspect, it was found that Becoming a business owner of a foreign worker in Laos Affect security at the level of having a large impact on the economy, followed by public health and social and security at a moderate impact on the environment. And political respectively and The hypothesis testing found that age, education level, occupation, average monthly income Type of business in which the foreign laborers belong to Laos the location of the business that the Lao migrant workers own And the nature of the operation of the business owned by the foreign laborers in Laos Different Affect opinions on the security effects of becoming a foreign business owner of Lao migrant workers differently.

Keywords: Entrepreneurs; Lao alien workers

บทนำ (Introduction)

ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยนับว่าเป็นปัญหาของประเทศมายาวนานกว่า 10 ปี ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานต่างด้าวจำนวนมากเข้ามาในประเทศไทย เกิดจากปัจจัยสำคัญ คือ ปัจจัยผลักดันจากประเทศต้นทางที่แรงงานต้องการย้ายถิ่นออก ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวจากประเทศเหล่านั้นตัดสินใจย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น ประกอบกับระดับค่าจ้างและเงินเดือนของประเทศไทยที่สูงกว่าในประเทศของตน ส่งผลให้ในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายและลักลอบเข้ามาอย่างไม่ถูกกฎหมายเพิ่มขึ้นมาก (วศิน กลั่นจิตร. 2547) การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวแม้ว่าจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่เกิดการขาด

แคลนแรงงานระดับล่าง เพราะแรงงานต่างด้าวมีราคาถูก การจ้างงานถูก นายจ้างไม่มีการละเมิดเรื่อง
ของต้นทุนการผลิต แต่แรงงานต่างด้าวก็นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เพราะทำให้การเกิดแย่งงานของคน
ไทย นายจ้างจะเลือกจ้างคนต่างด้าวเพราะราคาถูก ควบคุมง่าย อีกทั้งไม่เป็นภาระ แรงงานต่างด้าว
อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อภัยความมั่นคง โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีถิ่นที่อยู่แน่ชัด สามารถ
แทรกซึมได้ทุกพื้นที่ จนทำให้คนไทยเกิดความหวาดกลัวและหวาดระแวงต่อคนต่างด้าวที่อยู่ใน
ชุมชนหรือในสังคมไทย (สมาน เหล่าดำรงชัย. 2556) ซึ่งจากปัญหาต่างๆ นั้นทำให้เกิดปัญหาด้าน
ต่างๆ และผลกระทบต่อแรงงานไทยเป็นอย่างมากทำให้ เกิดปัญหาด้านการสาธารณสุข เช่น วัณโรค
เท้าช้าง โรคทางเดินหายใจ และอหิวาตกโรค ปัญหาที่พบอีกประการคือ แรงงานต่างด้าวตกเป็น
เหยื่อการค้ามนุษย์หรือบังคับแรงงานเพราะขาดความรู้ และถูกหลอกจากกระบวนการนายหน้า ซึ่ง
ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ทำให้การควบคุมหรือบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้ยาก

จังหวัดชลบุรีก็เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเช่นกัน
เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเดินทาง
เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ
งานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ประกอบกับค่า
ครองชีพและรายได้มีอัตราสูงมาก จากข้อมูลสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว (กรมการจัดหางาน.2561) พบว่า ณ เดือน พฤศจิกายน 2560 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดชลบุรี มี
จำนวนทั้งสิ้น 92,802 คน โดยแบ่งเป็นแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภทพิสูจน์สัญชาติ มีจำนวน
33,983 คน คิดเป็นร้อยละ 36.62 ของจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่มีสัญชาติเมียน
มา คิดเป็นร้อยละ 70.93 รองลงมาคือ มีสัญชาติกัมพูชา คิดเป็นร้อยละ 22.88 และมีสัญชาติลาว
คิดเป็นร้อยละ 6.19 และแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภทนำเข้าตาม MOU มีจำนวน 46,851 คน
คิดเป็นร้อยละ 50.48 ของจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งหมดในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีสัญชาติกัมพูชา
คิดเป็นร้อยละ 78.18 รองลงมา มีสัญชาติเมียนมา คิดเป็นร้อยละ 13.24 และมีสัญชาติลาว คิดเป็น
ร้อยละ 8.58 จะเห็นได้ว่าจังหวัดชลบุรีก็เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากแรงงานต่างด้าว
มากเช่นกัน

ดังนั้น การศึกษาผลกระทบของการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว
ในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบถึง
สภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว และผลกระทบด้านความมั่นคง
จากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการป้องกัน การกวดขันจับกุมการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของ

แรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ให้เหมาะสม และหามาตรการเพื่อลดผลกระทบในด้านต่าง ๆ จากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ต่อผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว

สมมติฐานของการวิจัย (Research hypothesis)

สมมติฐานข้อ 1 : ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อ 2 : สภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ส่งผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ซึ่งจากข้อมูล พบว่า อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 162,986 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยเลือกตัวอย่างโดยวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550, หน้า 28) จะได้ขนาดตัวอย่าง 399.02 ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้จึงใช้ตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสตึก จังหวัด ชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย ตำบลสตึก ตำบลบางเสร่ ตำบลนาจอมเทียน ตำบลพลูตาหลวง และตำบล แสมสาร และในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้นำ ชุมชน อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาจากวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย รวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบ ปลายปิดและปลายเปิด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความแม่นยำตรง และมีความเชื่อถือได้ ผู้ศึกษาจึงดำเนินการใน การสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบด้าน ความมั่นคงจากแรงงานต่างด้าว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด รวมถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา และสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาและนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ ขอคำปรึกษาในการตรวจสอบและวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ตรงกับ กรอบแนวคิด จุดมุ่งหมายของการศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง

3. แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตรง ประเด็นของเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถามที่มีความเหมาะสมเชิง เนื้อหาและสามารถนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงใหม่ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตอำเภอ สัตหีบ จังหวัดชลบุรี แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาเพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่น

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม โดยที่ไม่ต้องนำแบบสอบถามที่ทำโดยกลุ่มตัวอย่างนี้กลับมาใช้รวมกับการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าระหว่าง 0.00 - 1.00 ยิ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเข้าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่า แบบสอบถามมีความน่าเชื่อมั่นมาก ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคที่เป็นที่ยอมรับ คือ ควรมากกว่า 0.75 จากการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามในส่วนที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคอยู่ระหว่าง 0.820 - 0.929 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และมากกว่า 0.75 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาผ่านการทดสอบระดับความเชื่อมั่น ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.852

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบระดับความเชื่อมั่น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นมา โดยทำการศึกษาจากวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย รวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น นำมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามจะมีทั้งส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งเป็นข้อมูลประเภท Nominal Scale โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ภายในชุมชน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้นำชุมชน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านสังคม ความมั่นคงด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคงด้านสาธารณสุข และความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบ

แบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย ตำบลสตึก ตำบลบางเสร่ ตำบลนาจอมเทียน ตำบลพลูตาหลวง และตำบลแสมสาร และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่ระบุข้างต้นทำการสุ่มตัวอย่างทุก ๆ ตำบล

2. ช่วงระยะเวลาที่เก็บข้อมูลการวิจัย เริ่มตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 – 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 รวมระยะเวลา 1 เดือน

3. ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไปและสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ท่าน ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2561

5. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยมีเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม คือ ค่า α จะต้องมามีค่าเข้าใกล้ 1 ยิ่งค่า α มีค่าเข้าใกล้ 1 มากเท่าใดแสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล (สุริย์ ตรีโกศาภิรมย์. 2540)

2. การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี และผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โดยการวิเคราะห์

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้แปลความหมายของผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี

3. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้เป็นสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

3.1 สถิติการทดสอบ ที (t - test) ที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ กับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2 กลุ่ม (ชูศรีวงศ์รัตน์, 2544 : 176) มีสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

$$H_0 : \bar{X}_1 = \bar{X}_2$$

$$H_1 : \bar{X}_1 \neq \bar{X}_2$$

โดยมีเกณฑ์ในการทดสอบสมมติฐานว่า ถ้าค่า t ที่คำนวณได้มากกว่า t ณ ระดับนัยสำคัญ จะยอมรับ H_0 แต่ถ้าค่า t ที่คำนวณได้น้อยกว่า t ณ ระดับนัยสำคัญ จะยอมรับ H_1

3.2 F-test (One-way Analysis of Variance ANOVA) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เป็นสถิติในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี กับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยดูค่าความแปรปรวนจากตาราง Homogeneity of Variances และจะใช้สถิติวิเคราะห์จากค่า ANOVA(F) หรือ ค่า Brown-Forsythe(B) ซึ่งมีสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \dots = \sigma_k^2$$

$$H_1 : \sigma^2 \text{ อย่างน้อย 1 คู่ที่แตกต่างกัน}$$

โดยมีเกณฑ์ในการทดสอบสมมติฐานว่า ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มากกว่า F ณ ระดับนัยสำคัญ จะยอมรับ H_0 แต่ถ้าค่า t ที่คำนวณได้น้อยกว่า t ณ ระดับนัยสำคัญ จะยอมรับ H_1 และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบความแตกต่างเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD

และสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และบันทึกข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำไปประมวลผลข้อมูล โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป

ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนวิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึบ จังหวัดชลบุรี และแนวทางในการแก้ปัญหาการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึบ จังหวัดชลบุรี

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ส่วน นำเสนอได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอ สตึบ จังหวัดชลบุรี พบว่ากิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ คือ กิจการจำหน่ายอาหาร (เช่น ร้านอาหารตามสั่ง ร้านส้มตำ ร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านขายอาหารประเภท รถเข็น และหาบเร่ เป็นต้น) โดยกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตลาดสด และมีลักษณะการดำเนินการของกิจการเป็นแรงงานต่างด้าวชาวลาวเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เงินตราไหลออกนอกประเทศมากขึ้น จนทำให้เม็ดเงินหมุนเวียนในท้องถิ่นลดลง สภาพเศรษฐกิจในท้องถิ่นตกต่ำลง ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคม ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ส่งผลให้เกิดปัญหาการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ ปัญหาผู้ติดตามและเด็กไร้สัญชาติเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น การหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานต่างด้าวอาจนำพาของผิดกฎหมายเข้าประเทศไทย ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาด้านอาชญากรรม ยาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในท้องถิ่น และอาจก่อให้เกิดกิจกรรมนอกระบบอันไม่อาจควบคุมได้ เช่น การจ้างงานเถื่อน การรักษาโดยคลินิกเถื่อน และการเพิ่มขึ้นของจำนวนอาชญากรรมที่ก่อโดยคนเถื่อน เป็นต้น ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเมืองการปกครอง ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้มีผู้มีอิทธิพลภายในกลุ่มแรงงานต่างด้าว เกิดปัญหาความต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อการบริหารนโยบายของรัฐระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และเกิดความตึงเครียดของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาวตามมา ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสาธารณสุข ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจมีการนำพาโรคติดต่อร้ายแรงต่าง ๆ ที่ไม่มีในประเทศไทยหรือไม่เกิดขึ้นในประเทศไทยมานานแล้ว ส่งผลกระทบต่อ

สุขอนามัยของในพื้นที่ และการใช้สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข และสวัสดิการของคนไทย และผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าทำให้เกิดปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้น จากการเกิดชุมชนแรงงานต่างด้าวซึ่งก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เกิดการขาดสุขลักษณะ เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค เกิดการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ หรือบุกรุกป่าไม้หรือทำลายป่าไม้ มากขึ้น

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ต่อผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 - 40 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท และเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จากการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้า สถานที่ตั้งของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ และลักษณะการดำเนินการของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาวแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษา สามารถอภิปรายผลการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

สภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาพบว่า กิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ คือ กิจการจำหน่ายอาหาร (เช่น ร้านอาหารตามสั่ง ร้านส้มตำ ร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านขายอาหารประเภทรถเข็น และหาบเร่ เป็นต้น) โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตลาดสด และมีลักษณะการดำเนินการของกิจการเป็นแรงงานต่างด้าวชาวลาวเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ. อ้างถึงในผู้จัดการออนไลน์. 2559) ระบุว่า ในปัจจุบันพบแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นลูกจ้างในประเทศไทยได้ยกระดับสู่การเป็นเจ้าของกิจการมากขึ้น ทั้งในภาคการค้า การเกษตร การก่อสร้าง โดยผลสำรวจการประกอบอาชีพค้าขายรายย่อยของแรงงานต่างด้าวใน

ประเทศไทย ในพื้นที่กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร เชียงใหม่ นครราชสีมา หนองคาย ชลบุรี และสงขลา พบว่า แรงงานต่างด้าวเป็นเจ้าของร้านในห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 6.9 ของจำนวนผู้ค้าทั้งหมด เป็นเจ้าของแผงในตลาดนัด ร้อยละ 1.8 เป็นเจ้าของแผงในตลาดสด ร้อยละ 20.9 และเป็นเจ้าของร้านในตลาดชุมชน ร้อยละ 9.7 ซึ่งต่างด้าวที่เป็นเจ้าของร้านหรือแผงค้าส่วนใหญ่มีสัญชาติพม่า รองลงมาคือ มีสัญชาติกัมพูชา และมีสัญชาติลาว ตามลำดับ

ผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาพบว่า การวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพให้ผลการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน คือ การเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ส่งผลกระทบด้านความมั่นคงโดยรวมในระดับส่งผลกระทบมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับส่งผลกระทบมากในด้านผลกระทบต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสาธารณสุข และผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคม และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับส่งผลกระทบปานกลางในด้านผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเมืองการปกครอง ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของพวงผกา อาษา (2550) พบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ต่อตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน การศึกษาของสมเกียรติ ชัยพิบูลย์ (2552) พบว่า การนำเข้าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ต่อเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การศึกษาของกิริยา กุลกลการ (2553) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อประเทศไทย การศึกษาของนิภา ปันทรัพย์ (2554) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ต่อประเทศไทย การศึกษาของอภิชัย ดำรงอนุชาติ (2555) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านสาธารณสุข ต่อตำบลนาเริก อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี การศึกษาของสมยศ กองมนต์ (2556) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมืองการปกครอง ต่อพื้นที่อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาของมณฑกา ลบล้ำเลิศ (2558) พบว่า แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อประเทศไทย การศึกษาของดวงทิพย์ พอใจ (2559) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณสุข ต่อนิคมอุตสาหกรรมสหพัฒน์ปิบล อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี การศึกษาของ Carrasco et al (2004) การศึกษาของ Orrenius and

Zavodny (2006) และการศึกษาของ Gindling (2008) พบว่า แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น

ความคิดเห็นของประชาชนในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ต่อผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว จากการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ สถานที่ตั้งของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ และลักษณะการดำเนินการของกิจการที่แรงงานต่างด้าวชาวลาวเข้ามาเป็นเจ้าของ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นผลกระทบด้านความมั่นคงจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของอภิชัย ดำรงอนุชาติ (2555) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าว การศึกษาของวิฑูรย์ ขุนหนู และประสพชัย พสุนนท์ (2558) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านส่งผลต่อความคิดเห็นผลกระทบของแรงงานข้ามชาติ และการศึกษาของดวงทิพย์ พอใจ (2559) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของแรงงานไทยที่แตกต่างกัน ได้ผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างด้าว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณสุข แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านเศรษฐกิจ ควรมีมาตรการในการตรวจสอบและควบคุมการส่งเงินกลับประเทศของแรงงานต่างด้าวชาวลาวให้มีความรัดกุมและสามารถตรวจสอบได้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการคัดกรองว่าแรงงานคนใดเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องหรือเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่ถูกกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินการทางกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

2. ด้านสังคม ควรมีมาตรการในการควบคุมการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ ปัญหาผู้ติดตามและเด็กไร้สัญชาติให้มีความเข้มงวดและเด็ดขาดมากขึ้น ตลอดจนการมีมาตรการเฝ้าระวังกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีแนวโน้มในการก่อปัญหาด้านอาชญากรรม ยาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่บุคคลในชุมชน

3. ด้านการเมืองการปกครอง ควรมีมาตรการในการกวดขัน จับกุม กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ตั้งตนเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาความต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบ

ต่อการบริหารนโยบายของรัฐระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และป้องกันความตึงเครียดของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาวตามมา

4. ด้านสาธารณสุข หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการในการตรวจสอบ และคัดกรองแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยในพื้นที่ให้เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันการนำพาโรคติดต่อร้ายแรงต่าง ๆ ที่ไม่มีในประเทศไทยหรือไม่เกิดขึ้นในประเทศไทยมานานแล้ว เข้ามามีในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของในพื้นที่ และการใช้สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข และสวัสดิการของคนไทย

5. ด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการในการควบคุมปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้น จากการเกิดชุมชนแรงงานต่างด้าวซึ่งก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เกิดการขาดสุขลักษณะ เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค ควบคู่กับการหามาตรการในการควบคุมการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ หรือบุกรุกป่าไม้หรือทำลายป่าไม้ มากขึ้นจากการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนและผู้นำชุมชนในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และศึกษาเฉพาะกรณีการเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการของแรงงานต่างด้าวชาวลาวเท่านั้น ซึ่งอาจได้ผลการศึกษาที่ยังไม่ครอบคลุม เพราะเป็นการศึกษาเฉพาะเขตพื้นที่ และเฉพาะกลุ่มแรงงานต่างด้าวชาวลาว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจทำการศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกันนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตพื้นที่อื่น และทำการศึกษาในกลุ่มแรงงานสัญชาติอื่นรวมด้วย เพื่อให้ได้ผลการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบที่ถูกต้อง มีความครอบคลุม และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

2. ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ผลการศึกษามาจากตัวเลือกในการตั้งคำถามให้เลือกตอบ ซึ่งอาจทำให้ได้ภาพรวมของประเด็นที่ศึกษาไม่ครอบคลุม ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเน้นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพให้มากขึ้น ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้คำตอบเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับบริหารและวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิริยา กุลกลการ. (2553). “ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยและโครงสร้างการผลิตและการจ้างงานในประเทศไทย”. **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**. 28(4): 29-60.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2544). **สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- เขารัตน์ เตมียกุล. (2556). **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.kruchaow.com/kr-research/renew5.pdf>. [1 สิงหาคม 2556]
- ดวงทิพย์ พอใจ. (2559). “การจ้างแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย ในนิคมอุตสาหกรรมสหพัฒน์ปิบูล อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภา ปันทรัพย์. (2554). “ความคิดเห็นของประชาชนไทยต่อแรงงานต่างด้าว”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงผกา อาษา. (2550). “ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในตำบลทาสบเส้า อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2559). **จีรัฐแก้วิกฤตต่างด้าวแย่งอาชีพคนไทย จากลูกจ้างแค่ฟรีตายกระดับสู่ “เถ้าแก่”**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/SpecialScoop/ViewNews.aspx?NewsID=9590000096586>. [15 มกราคม 2561]
- มณฑกา ลบลำเลิศ. (2558). “ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย”. **การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4**. กรุงเทพมหานคร.
- วสิน กลั่นจิตร. (2547). “การตัดสินใจของแรงงานไทย กรณีการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ”. **วิทยานิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต**. คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทวัส ขุนหนู และประสพชัย พสุนนท์. (2558). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์**. มหาวิทยาลัยทักษิณ. 10(1): 75-94.

- สมาน เหล่าดำรงชัย. (2556). **ผลกระทบแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.ias.chula.ac.th/ias/th/Research-Knowledge-Management-Detail.php?id=4>. [15 มกราคม 2561]
- สมยศ กองมนต์. (2556). “ปัญหาและผลกระทบจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในพื้นที่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมเกียรติ ชัยพิบูลย์. (2552). “ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”. **ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน. (2561). **ข้อมูลสถิติ**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.doe.go.th/prd/alien/statistic/param/site/152/cat/82/sub/0/pul/category>. [15 มกราคม 2561]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). **สำมะโนสำรวจ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nso.go.th>. [15 มกราคม 2561]
- อริชัย ดำรงอนุชาติ. (2555). “การศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อความคิดเห็นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเร็ก อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Carrasco, R., J. F. Jimeno & A. C. Ortega. (2004). The effect of Immigration on The employment opportunities of Native-born workers: Some evidence for Spain. **Working paper**. www.elsevier.com/locate/worlddev, [October 30, 2007]
- Gindling T. H. (2008). South–South Migration: The Impact of Nicaraguan Immigrants on Earnings, Inequality and Poverty in Costa Rica. **World Development**. www.elsevier.com/locate/worlddev . [October 5, 2020]
- Orrenius, P. M. and M. Zavodny. (2006). Does immigration affect wages? A look at occupation level evidence. **Labour Economics**. www.sciencedirect.com. [October 30, 2020]

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ที่มีต่อ
ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
The Study of Results of Learning Activities Based on the Constructivist
Learning Theory Toward Mathematical Problem Solving Ability
of Mattayomsuksa 3 Students

ฮัสนะฮ์ มุงมาตร¹ อมรรัตน์ สนั่นเสียง²

Hasanah Mungmart, Amornrat Sananseang

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองคือ ห้อง ม.3/4 จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุมคือ ห้อง ม.3/7 จำนวน 41 คน ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 20 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .84 โดยใช้แผนแบบสองกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Received: 2020-11-20 Revised: 2020-12-27 Accepted: 2021-01-04

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Education Degree Learning Management , Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. e-mail: mungmarth@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้; ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

Abstract

The purpose of this research were to study mathematical achievement and mathematical problem - solving ability comparing between using constructivist learning theory with using teacher manual for mathayomsuksa 3 students. The sample consisted of Mathayomsuksa 3 students of Ayutthaya Wittayalai School, in 1st semester of 2020 academic year, They were selected by multi – stage sampling and divided into 2 groups. which were 40 students from Mathayomsuksa 3/4 and 41 students from Mathayomsuksa 3/7. Total amount of time is 20 period. The research instruments used in the study were lesson plan which was constructed by constructivist learning theory and lesson plan from teacher manual, the mathematical achievement test that showed reliability was .93 and mathematical problem - solving that showed reliability was .84 ability – pre and post-test. Data were analyzed using Variance: MANOVA. Results of the study were as follows: 1) The mathematical achievement of the students using constructivist learning theory was higher than the students using teacher manual statistically different in level .05. 2) The mathematical problem - solving ability of the students using constructivist learning theory was higher than the students using teacher manual statistically different in level .05.

Keyword: Constructivist learning theory; The mathematical problem – solving

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ว่า ผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา ใช้ความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและชัดเจน เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และนำความรู้ หลักการ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 56) จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2562) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ 2 ปีซ้อนหลัง พบว่า ปีการศึกษา 2560 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 25.06 ค่าเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 26.30 และปีการศึกษา 2561 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 28.87 ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 30.04 ซึ่งทั้ง 2 ปีการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทั้ง 2 ปีการศึกษา บ่งชี้ว่าผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ และจากผลการประเมินผลนานาชาติ PISA ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาระดับบุคคลด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับประเทศพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 10 ไม่สามารถแก้ปัญหาขั้นพื้นฐานได้ และจากคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานของนักเรียนทั้งหมดพบว่า มีเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้นที่สามารถแก้ปัญหาได้ เฉพาะปัญหาพื้นฐาน แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนกว่านั้นได้ (ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ, อ้างถึงในไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2558 : 123) และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดการเรียนการสอน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่เป็นโจทย์ปัญหาไม่ได้ไม่มีกระบวนการและขั้นตอนในการแก้ปัญหา ขาดทักษะกระบวนการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และยังขาดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ผ่านมายังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ได้ดีเท่าที่ควร โดยทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 มากที่สุด (วัชรมา เล่าเรียนดี, 2556 : 70) ด้วย

เหตุผลที่ว่า นักทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง มีความเชื่อว่า ผู้เรียนสร้างความจริงด้วยตัวเอง หรืออย่างน้อยตีความหมาย ความจริง หรือข้อมูลเหล่านั้น จากการรับรู้ประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การอธิบายความสัมพันธ์ และกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ ตลอดจนสามารถปกป้องหรือยืนยันถึงเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนเลือกที่จะดำเนินการตามวิธีการใดวิธีการหนึ่ง (ชนาธิป พรกุล, 2554 : 76) การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่นักเรียนควรจะได้เรียนรู้ ผูกพัน และพัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นในตัวนักเรียน การเรียนแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีแนวทางในการคิดที่หลากหลาย มีนิสัยกระตือรือร้น ไม่ย่อท้อ และมีความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555 : 6) จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา มาช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจวิธีการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ (Constructivist) และกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา มาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 29 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 4,692 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนแบ่งเป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้อง คือ ห้อง ม.3/4 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ และกลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้อง คือ ห้อง ม.3/7 จำนวน 41 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้จำนวน 20 คาบ คาบละ 50 นาที และแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู จำนวน 20 คาบ คาบละ 50 นาที โดยผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.61 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด และผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.60 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เป็นแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ โดย ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบทั้งสองชนิดมีค่ามากกว่า 0.5 ทุกข้อ และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.77 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.36 - 0.73 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.68 - 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.30 - 0.52 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำการวัดผลก่อนเรียน

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู จำนวน 20 คาบ

4.3 ทำการวัดผลหลังเรียน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือทั้งหมด

5.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Kr – 20) ของแบบทดสอบ

5.2.3 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ค่าสถิติ t – test เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการทดลอง

5.3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความเท่ากันในเมตริกแปรปรวนร่วม ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยได้ค้นพบตามรายละเอียดดังนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูโดยใช้สถิติ t – test ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปรตาม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	40	9.20	3.12	1.98	.051
กลุ่มทดลอง	41	7.88	2.87		
กลุ่มควบคุม					
ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	40	14.48	3.19	1.70	.092
กลุ่มทดลอง	41	13.34	2.78		
กลุ่มควบคุม					

จากตาราง 1 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 9.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.12 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 7.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.87 ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 14.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.19 และค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 13.34

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.78 เมื่อทดสอบค่าที (t-test) พบว่าก่อนการทดลองกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูโดยใช้สถิติ t - test ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปรตาม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์					
กลุ่มทดลอง	40	20.30	4.23	2.28	.02
กลุ่มควบคุม	41	18.07	4.53		
ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์					
กลุ่มทดลอง	40	23.15	2.99	6.55	.00
กลุ่มควบคุม	41	19.07	2.59		

จากตาราง 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 20.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.23 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 18.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.53 ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองเท่ากับ 23.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.99 และค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 19.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.59 เมื่อทดสอบค่าที (t-test) พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

3. ผลการวิเคราะห์สถิติ MANOVA โดยการทดสอบ Box'M test เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความเท่ากันในเมตริกแปรปรวนร่วม ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3 – 4

ตาราง 3 ทดสอบความเหมือนของเมทริกซ์ค่าแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ได้รับการจัดการ
เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูก่อนการทดลอง

Box's M	F	df 1	df 2	Sig.
3.442	1.116	3	1145408	.341

จากตาราง 3 พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.116 ค่า Sig of F เท่ากับ .341 ซึ่งมากกว่า .05 แสดงว่าเมทริกซ์ค่าแปรปรวนร่วมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการ
เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

S.O.V.	D.V.	SS	df	MS	F	Sig.
Corrected Model	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35.383 ^a	1	35.38	3.93	.051
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	26.015 ^b	1	26.01	2.90	.092
Intercept	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	5905.210	1	5906.21	656.32	.000
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	15666.164	1	15666.16	1750.05	.000
กลุ่ม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35.383	1	35.38	3.93	.051
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	26.015	1	26.01	2.90	.092
Error	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	710.790	79	8.99		
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	707.195	79	8.95		
Total	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	6641.000	81			
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	16386.000	81			

S.O.V.	D.V.	SS	df	MS	F	Sig.
	แก้ปัญหา					
Corrected	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	746.173	80			
Total	ความสามารถในการแก้ปัญหา	733.210	80			

a. R Squared = .047 (Adjusted R Squared = .035)

b. R Squared = .035 (Adjusted R Squared = .023)

จากตาราง 4 พบว่า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า F เท่ากับ 3.933 ค่า Sig of F เท่ากับ .051 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 ส่วนความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า F เท่ากับ 2.906 ค่า Sig of F เท่ากับ .092 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ไม่เป็นตัวแปรร่วมในการวิเคราะห์หลังการทดลอง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้เป็นกระบวนการสร้างความรู้ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545 : 129) ที่กล่าวว่า ความรู้เกิดจากตัวผู้เรียน ผู้เรียนไม่เป็นผู้ที่มีแต่ความว่างเปล่า แต่ผู้เรียนจะดูดซับสารสนเทศใหม่เข้ากับความรู้เดิมหรือปรับเปลี่ยนสารสนเทศใหม่เข้ากับความรู้เดิม ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายแก่สิ่งที่ได้เรียน โดยการนำมาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม และทฤษฎีสร้างองค์ความรู้มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเขาว์ปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) และ (Vygotsky) (อ้างถึงใน ขนวิธิ พรกุล, 2554 : 76) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการเรียนรู้ว่าเกิดขึ้นในบริบทที่ผู้เรียนสร้างความรู้ในขณะที่ได้รับประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ทฤษฎีนี้เกิดจากการสังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็กๆ เด็กสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์แบบต่างๆ เช่น ดู ฟัง ชิม ตม สัมผัส แสดงว่าเด็กสร้างความรู้ด้วยการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวกับสถานการณ์จริงในชีวิต และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ เรย์ส Reys และคณะ (อ้างถึงในสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555 : 12) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ทางคณิตศาสตร์ โดยการคิดสะท้อนหรือคิดไตร่ตรอง พิจารณาบนการกระทำ และการคิดของผู้เรียนซึ่งเกิดจากการสังเกต วิเคราะห์ความสัมพันธ์ มองเห็นแบบรูปสรุปไปสู่ขั้นทั่วไป และสร้างความคิดที่เป็นนามธรรม ในขณะเดียวกันก็ประมวลความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมอง และสอดคล้องกับ วัชรรา เล่าเรียนดี (2556 : 70) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบหลักการ กฎกติกาต่างๆด้วยตัวเอง ครูและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมถาม - ตอบ นั่นคือ ครูที่สนใจจะจัดการเรียนรู้แบบทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ จะต้องเข้าใจแนวคิดสำคัญ หลักการของแบบการนำแนวคิดสู่การปฏิบัติทั้งข้อเสนอแนะ/ข้อควรคำนึงถึง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำ ขั้นที่ 2 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 3 ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด มีขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ ทำความกระจ่าง สร้างความคิดใหม่ และประเมินความคิดใหม่ ขั้นที่ 4 ขั้นนำความคิดไปใช้และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป/สะท้อนความคิด ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงความรู้หรือสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์กับปรากฏการณ์หรือชีวิตจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ จนได้ข้อสรุปด้วย

ตนเอง มีการเผชิญสถานการณ์อย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์การตัดสินใจ และเป็น การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นและการ ระดมความคิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา ราครองเมือง (2556) ที่พบว่าการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้น กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.40 และมีจำนวนนักเรียนร้อยละ 79.17 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ บุญรัตน์ วันโส (2559) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการเรียนรู้แบบ ร่วมมือรูปแบบ STAD เรื่อง ทศนิยมและเศษส่วน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพร นิตยารส (2562) ที่พบว่านักเรียนที่เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง อสมการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนว ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการ จัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา เป็นไปตามกระบวนการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง มีการเผชิญปัญหาอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์การตัดสินใจและวิธีการ แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยในขั้นที่ 4 ของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ ชี้นำ ความคิดไปใช้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของโพลยา (Polya) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผล ไปใช้ในการแก้ปัญหาวทางคณิตศาสตร์ทุก กิจกรรม ไม่ใช่เฉพาะแค่โจทย์ปัญหาสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา ราครองเมือง (2556) ที่ พบว่าพัฒนาการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติ วิสต์ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นสอน (3) ขั้นสรุป (4) ขั้นฝึกทักษะ (5) ขั้นประเมินผล การเรียนแต่ละวงจรนักเรียนจะต้องได้รับการทดสอบท้ายวงจรซึ่งต้องใช้ความสามารถของตนเอง นักเรียนมีการแก้ปัญหาเป็นลำดับขั้นตอน และจากแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาแบบอัตนัย ได้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 42.83 คิดเป็นร้อยละ 71.39 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ หาญพิทักษ์ (2559) ที่พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพร นิตยารส (2562) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง อสมการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้กับตัวแปรตามด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ กับการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพิจารณาว่าการเรียนรู้แบบใดเหมาะที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กรรณิการ์ หาญพิทักษ์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อ มโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสามเหลี่ยม ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการสอน คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. กรุงเทพฯ : วิพริ้นท์.
- นรวิชัย ภูสงค์. (2553). การศึกษาทักษะในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิง เส้นตัวแปรเดียว โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้น ขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. **วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญรัตน์ วันโส. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเองร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD เรื่อง ทศนิยมและเศษส่วน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยะพร นิตยารส. (2562). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติ วิสต์ที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง อสมการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. **วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรนภา ราชรองเมือง. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา เรื่อง สมการ เชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. (2558). **ศาสตร์การคิด**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติชั้น พื้นฐาน (ONET) ปีการศึกษา 2561, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.secondary3.go.th> [21 พฤษภาคม 2562.]
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). **ทักษะและกระบวนการทาง คณิตศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: 3-คิว มีเดีย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
Development of Teamwork Skills of School Administrators under
Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3

ฐิตินันท์ บัวอูบล¹ ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร² มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา³ บุศรา เชื้อดี⁴
ศิกัญจน์มณี ไชเออร์ส⁵ สาลินี ชัยวัฒนพร⁶

Thitinan Buabool, Kajornatthapol Pongwiritthon, Malai Wongruethaiwattana,
Busara Chuadee, Sikarnmanee Syers, Salinee Chaiwattanaporn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 127 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจใน

Received: 2020-11-03 Revised: 2020-11-26 Accepted: 2020-11-27

¹ โรงเรียนบ้านซับสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
Banshabshombun School, Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3.
e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต
ขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University
of Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁶ ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมชุมชน Information Center of Knowledge Local
Wisdom and Community Innovation

การให้ข้อมูลของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบ ค่าที (t-test) ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประสานงาน ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.72) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.70) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.72) ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.81) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.75) และการทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนา; ทักษะการทำงานเป็นทีม; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This descriptive research aims to study the level and compare the development of teamwork skills of the school administrators under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3. Population and samples were 127 school administrators of schools under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 using Krejcie & Morgan sampling method and applied with purposive sampling method. Because the data is important, then the respondents have to be voluntarily provided the information in the questionnaire. The research instrument was a questionnaire with a checklist part and a 5-level rating scale. The quantitative data were analyzed by descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance statistics. The research results showed that the level of development of teamwork skills of the school administrators under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 in overall was at a high level ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.74). When considering each aspect, it was found that all areas had high levels of

development in descending order as follows: coordination aspect ($\bar{X}$ =4.10, S.D.= 0.72), interaction aspect ($\bar{X}$ =4.08, S.D.= 0.70), communication aspect (), share the same goal aspect ($\bar{X}$ =4.01, S.D.= 0.72), and cooperation ($\bar{X}$ =3.96, S.D.= 0.75), respectively. The test comparison on the status of the respondents who were different in gender, age, education level, and work experience reflected no different of the average level regarding the development of teamwork skills of school administrators under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 with no statistically significant at the level of 0.05.

Keywords: Development; Teamwork Skill; School Administrators

บทนำ (Introduction)

สถานศึกษาเป็นองค์การให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก เป้าหมายสุดท้ายของสถานศึกษา ก็คือ การเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์การประเภทใด ๆ การที่สถานศึกษาจะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1. มีสมาชิกที่มีความเป็นเลิศ 2. มีตัวแบบจากภายใน 3. มีวิสัยทัศน์ร่วม 4. มีการเรียนรู้เป็นทีม และ 5. มีการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งการบริหารงานองค์การในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นองค์การหน่วยงานราชการ หรือองค์การธุรกิจต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ นโยบาย ลักษณะการทำงาน กระบวนการบริหาร การพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะทักษะในการทำงาน ตลอดจนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้องค์การอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การ โดยเฉพาะกระแสโลกยุคปัจจุบันการบริหารงานองค์การยังเกี่ยวข้องกับการใช้ปัจจัยพื้นฐานการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ (วิโรจน์ สารัตนะ, 2556) ในการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษานั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ทีมประสบความสำเร็จนั้นคือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) เป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) ในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้กำหนดโครงสร้าง การบริหารงานในสถานศึกษา บทบาทเป็นนักจัดองค์กร (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change

Manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจูงใจในการเปลี่ยนแปลง บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ผู้สื่อสาร (Communicator) ผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) ผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) ผู้จัดระบบงาน (System Manager) ผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) ผู้บริหารงานบุคคล (Personal Manager) ผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) ผู้ประเมินผล (Appraiser) ประธานในพิธี (Ceremonial Head) ผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relater) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก รวมทั้งให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและที่สำคัญต้องมีทีมและผู้ร่วมงานที่ดี จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายขององค์กร (Knezevich, 1984) แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถจัดการทำงานเป็นทีมได้อย่างเป็นระบบ บุคคลในทีมไม่มีความรู้สึกผูกพันต่อกัน ขาดการประสานงานที่เพียงพอ ทีมไม่สร้างสรรค์ และต่อต้านองค์กร การติดต่อสื่อสารระหว่างกันไม่ค่อยดี ไม่มีการเปิดเผย และขาดการไว้วางใจกัน ทีมขาดประสิทธิภาพ สมาชิกในทีมขาดความสามารถ ทีมขาดการเรียนรู้ ประสบการณ์และขาดการชำนาญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีภารกิจในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในเขต 4 อำเภอของจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ อำเภอหนองไผ่ อำเภอ빙สามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ โดยมีการบริหารงานเชิงบูรณาการเป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ มีจุดเน้น 4 ด้าน คือ สำนักงานคุณภาพ (Quality Office) โรงเรียนคุณภาพ (Quality School) ห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) นักเรียนคุณภาพ (Quality Student) ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหาเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละสถานศึกษาที่ตั้งไว้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษามีไม่มากนัก แม้จะมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารองค์การภายในสถานศึกษาที่เน้นให้มีการทำงานเป็นทีม มีการแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษาและมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ร่วมงาน ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม แต่ในการปฏิบัติกลับมีการทำงานเป็นทีมที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีคนทำงานจริง ๆ เพียงบางคนหรือบางส่วนเท่านั้น บุคคลส่วนใหญ่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงาน แต่ไม่มีบทบาทหรือไม่ได้ทำงาน จึงทำให้งานไม่มีคุณภาพ และส่งผลเสียต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ไม่สามารถทำให้เป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2563)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งในส่วนของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 และ ความสำคัญของการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนา ปรับปรุง การทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษาหน่วยงานทั่วไป และผู้สนใจ ไปใช้ในการบริหารการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไปเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดย คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการ ที่ให้ความหมายของการพัฒนาทีมงานที่สอดคล้อง และเหมือนกันซึ่งกำหนดค่าระดับความถี่สอดคล้องและเหมือนกันที่ระดับ 3 ขึ้นไป นำมาเป็นตัวแปรตามซึ่งเป็นที่มาของตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) ด้านความร่วมมือ 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ และ 5) ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 190 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจาก ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ธ (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ การพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงมีการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนั้นค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่ามีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.89 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ครูวิชาการที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 127 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีระดับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และมีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60

การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประสานงาน ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.72) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.70) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.72) ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.81) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.75) ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านความร่วมมือ	3.96	0.75	มาก
2. ด้านการประสานงาน	4.10	0.72	มาก
3. ด้านการสื่อสาร	4.01	0.72	มาก
4. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	4.08	0.70	มาก
5. ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน	3.97	0.81	มาก
โดยภาพรวม	4.02	0.74	มาก

การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96) เมื่อ

พิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน, ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน, ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศของการทำงานที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}$ =4.06, 4.03, 4.00) ตามลำดับ

2. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.10) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้สมาชิกในทีมทุกคนมีการประสานงานกันในการปฏิบัติงาน, ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการประชุม วางแผนที่เหมาะสมและมอบหมายหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแต่ละบุคคล, ผู้บริหารสถานศึกษาประสานแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบให้บุคลากร ($\bar{X}$ = 4.20, 4.11, 4.08) ตามลำดับ

3. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.01) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน, ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกต่อกันอย่างตรงไปตรงมา, ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ =4.18, 4.17, 4.10) ตามลำดับ

4. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.08) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้โอกาสครูหรือทีมงานชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการต่อที่ประชุมครู, ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนช่วยเหลือและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูทุกคน, ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูได้พบปะกันตามโอกาสที่สมควร ($\bar{X}$ = 4.17, 4.13, 4.12) ตามลำดับ

5. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.97) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วม เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น, ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและสร้างความผูกพันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้, ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำงานตามวงจร การบริหารงานคุณภาพ (P-D-C-A) ($\bar{X}$ =4.14, 3.98, 3.94) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ทางด้านประสบการณ์การทำงาน

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	F	Sig
1. ด้านความร่วมมือ	-0.06	0.95	0.24	0.79	0.07	0.95	2.44	0.06
2. ด้านการประสานงาน	-1.11	0.27	0.74	0.48	1.69	0.09	0.56	0.65
3. ด้านการสื่อสาร	0.46	0.65	1.02	0.36	0.94	0.35	0.36	0.78
4. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	0.36	0.72	3.05	0.06	1.62*	0.04	2.42	0.07
5. ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน	-0.68	0.50	1.05	0.35	0.39	0.70	1.02	0.38
โดยภาพรวม	-0.41	0.68	0.24	0.79	1.53	0.13	0.93	0.43

* แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญจากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัย ที่ควรนำมาเป็นแนวทางพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการอภิปรายผล ซึ่งมีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ระดับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประสานงาน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านความ

ร่วมมือ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้มีการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างมีการระดมความคิดและหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน ร่วมกันกับบุคลากรในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในโรงเรียน ส่งเสริมให้สมาชิกในทีมทุกคนมีการ ประสานงานกันในการปฏิบัติงาน ประสานแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบให้บุคลากร สนับสนุน ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาช่วยเหลือซึ่งกัน มีการติดตามตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ได้รับ ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน ส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกต่อกันอย่างตรงไปตรงมา มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เกื้อกูลครูเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูได้พบปะกันตามโอกาสที่สมควร ให้โอกาสครูหรือทีมงานชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการต่อที่ประชุมครูเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วม เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ และสร้างความผูกพันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ กำหนดเป้าหมายของกลุ่มต้องชัดเจน เข้าใจตรงกัน สนองความต้องการของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ นนทชัย (2558) ผลการศึกษาพบว่า การทำงานเป็นทีมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยด้านบทบาทสมมุติค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และมีเป้าหมาย ด้านการสนับสนุนและการไว้วางใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความร่วมมือและการใช้ ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริชรา อุ่นสิน (2560) ผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการ ติดต่อดสื่อสาร ด้านความร่วมมือ ด้านการประสานงาน ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และด้านการมี ความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ และ ผ่องอำไพ สระเพชร (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการทำงาน เป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เทริยมอุดมศึกษาพัฒนาการ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัย รุ่งเพชร ทรัพย์เจริญ (2560) ผลการวิจัย พบว่า การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในสถานศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carman ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะภาวะ ผู้นำ การบริหารงานตามรูปแบบการสร้างทีมงานของผู้บริหารในโรงเรียนคริสเตียน พบว่า ทักษะคติ เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมการทำงานและสภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติโดยกลุ่มตัวอย่างจากเขตตะวันออกมีทัศนคติในทางบวกใน 2 ปัจจัย คือตัวแปรสภาพแวดล้อม

การทำงานและตัวแปรสถานะผู้นำการมีส่วนร่วมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารไปทางลดลง (Carman, R. Randall, 2010)

2. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าผู้บริหารเพศชาย และผู้บริหารเพศหญิง มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือต่ำกว่า หรือปริญญาเอก มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการโดยใช้การทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริษรา อุ่นสิน (2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ปิ่นทอง ศรีสวัสดิ์ (2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ช้างเยาว์ (2561) พบว่า เปรียบเทียบการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคมอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยนั้นยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ Porter, Michael E. (1985) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้ 1.) มีคุณลักษณะผู้นำทางบุคลิกภาพ ได้แก่ มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ มีความเสียสละ อุทิศตนและเวลาให้กับการทำงานอย่างต่อเนื่อง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีบุคลิกลักษณะดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีการวางตนเหมาะสมกับกาลเทศะ น่าเคารพ เชื่อถือศรัทธา สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงควบคุมอารมณ์ตนเอง มีความอดทนอดกลั้นต่อภาวะกดดัน และ 2.) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำด้านวิชาชีพ ได้แก่ แสวงหาความรู้และพัฒนาความรู้อยู่เสมอ การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีมาตรฐานสูงและปฏิบัติได้จริง มีการวางแผน การทำงาน มีแรงบันดาลใจ มีความสามารถในการทำงานประสานงานร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เป็นผู้นำด้านศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม จะก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมและร่วมกันสร้างผลการให้บรรลุตามเป้าหมาย ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กรนั้น (Ratthan P., Busara C., Malai W., eld., 2020)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ การได้ข้อมูลในการสะท้อนกลับ (Reflection) ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ทบทวนบทบาทคุณลักษณะของตนเอง เพื่อเสริมสร้างจุดเด่นขจัดจุดด้อย เพื่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสร้างกระบวนการวางแผนพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมให้มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาและยกระดับสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ควรนำผลการวิจัยเป็นแนวทางศึกษาสำหรับจัดทำหลักสูตรทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการเพิ่มศักยภาพและความพร้อมในการยกระดับคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรนี้เป็นการดำเนินการเพื่อการพัฒนาเป็นไปอย่างถูกทิศทาง แสดงให้เห็นความสำคัญคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวโน้มที่เปลี่ยนไปของการศึกษาที่กับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังขาดวิธีการประเมินผลและวิเคราะห์ผลอย่างชัดเจน ทำให้ยังไม่ทราบผลลัพธ์ว่าคุณลักษณะการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการสร้างประสิทธิผล (Productivity) และเพิ่มศักยภาพ (Competency) อย่างไร รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่มากน้อยเพียงใด จึงควรมีการศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสังคมคาดหวังผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละด้าน เพื่อผู้บริหารได้การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาของตนเองในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นเลิศ นักเรียนนักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตลอดจนสถานศึกษามีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นเลิศสอดคล้องกับการประกันคุณภาพสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนา ช้างเยาว์. (2561). การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา: ชลบุรี.
- เบญจมาศ นนทชัย. (2558). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา: นครราชสีมา.
- ปิ่นทอง ศรีสวัสดิ์. (2560). การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา: ชลบุรี.
- ผ่องอำไพ สระเพชร. (2560). การบริหารการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวนิพนธ์ชินุทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรุงเทพฯ.
- รุ่งเพชร ทรัพย์เจริญ. (2560). การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในสถานศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา: ชลบุรี.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). **กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนคติต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2563). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=6703. [5 กันยายน 2563].
- อริชรา อุ่นสิน. (2560). การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา: ชลบุรี.

- Carman, R. Randall. (2010). **Preferred Characteristics and Diversity of Top Leadership in Christian School**. Indiana: Indiana Wesleyan University.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3), 607-610.
- Knezevich, S. J. (1984). **Administration of Public Education**. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Porter, Michael E. (1985). **Competitive Advantage**. New York: Free Press.
- Ratthanan Pongwiritthon, Busara Chuadee, Malai Wongruethaiwattana, Benyapa Kantawongwan, Kanyakan Syers. (2020). Organizing Student – Centered Learning Activity in the Basic Educational Institutions Under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(5), 231-244.

**รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลาง**
**Organizational Forms in the Spreading of Buddhism in the Center for
the Propagation of Buddhist Provinces Northeastern Region**

สมศรี แก้วกิตติ¹ จูรี สายจันเจียม² อติศักดิ์ ทุมอนันต์³ บรรจง ลาวะลี⁴

Somsri Kaewkitti, Julee Saijunjam, Adisak Thumanan, Banjong Lawalee

บทคัดย่อ(Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลาง การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสม การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในพื้นที่ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 120 รูป มาจากจำนวนประชากร 544 รูป และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 20 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การ

Received: 2020-11-19 Revised: 2020-12-21 Accepted: 2020-12-22

¹ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus. e-mail: puysound1@hotmail.com

² มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus

³ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus

⁴ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus

เผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก2) การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ พรรษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานพบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 3)ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการอย่างเท่าเทียมกันและ มาตรฐานเดียวกันโดยไม่คำนึงถึงขนาดของงาน รองลงมา คือศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดควรได้รับการขยายอาคารสถานที่ของสำนักงาน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกได้มากขึ้น และน้อยสุด คือ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดมีการวางแผนประจำปีให้มากขึ้น และชี้แจงให้ พระสงฆ์เข้าใจกว่าที่เป็นอยู่

คำสำคัญ (Keywords) : รูปแบบการบริหารจัดการ; การเผยแผ่พระพุทธศาสนา; ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the organization management in the propagation of Buddhism. 2) To compare the patterns of organization management in the propagation of Buddhism. 3) To suggest guidance on the management of the Buddhist in the Center for the Propagation of Buddhist Provinces Northeastern Region. Research Implementation Combined research Quantitative research. With samples Is the monk In the area of propagation of Buddhism. The Central East is Kalasin province, KhonKaen, Maha Sarakham province, There are 231 photographs taken from the 544 population and qualitative research. 20 interviews were used for data analysis. Statistics used to analyze data from the questionnaire were frequency, percentage, mean, standard deviation. And one-way ANOVA. The statistical significance was determined at .05 level. The research findings were as follows: 1) The organization management in the propagation of Buddhism of

the provincial Buddhism propaganda center. 2) Comparison of organization management in the propagation of Buddhism of the provincial Buddhism Propagation Center. Working experience found that the old monks had different views on the management of the organization in spreading the Buddhism of the Center for the Propagation of Buddhism in the Provinces. Northeastern Region. All four aspects were not different. 3) Suggestions on the management of Buddhism in the propagation of Buddhism of the provincial Buddhism propaganda center. The staff should serve equally and the same goes for the size of the work, the second is the center of propagation of Buddhism, the province should be expanded the premises of the office. To make the work more agile and smooth. More and less convenient is the Center for the propagation of Buddhism. The province is planning more and more to clarify the clergy than it is.

Keywords: Organization Management Model; Spreading of Buddhism; Center for the Spreading of Buddhist Provinces

บทนำ (Introduction)

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ด้วยคนไทยส่วนใหญ่ได้เคารพนับถือพระพุทธศาสนาเป็นสรณะแห่งชีวิต สืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน นับแต่โบราณกาลจวบจนปัจจุบันนี้ ชาติไทยเรามีความมั่นคง ดำรงเอกราช มีอธิปไตยเป็นอิสระอยู่ได้ตราบนานแสนนาน ก็ด้วยคนในชาติ ยึดมั่นอยู่ในสามัคคีตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมสร้างสามัคคีธรรมระหว่างคนในชาติ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่, 2560) ดังนั้น หลักธรรมคำสั่งสอนทางศาสนา จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของ ประเทศชาติ การบริหารกิจการพระศาสนานั้น เป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ แต่เนื่องจากอาณาจักรและศาสนจักร ต้องประสานกันเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติรัฐบาลในฐานะผู้รับสนอง พระราชภาระของพระมหากษัตริย์ จึงเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานกิจการทางศาสนา ตามประวัติและพัฒนาการโดยลำดับ การกิจของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนอง งานคณะสงฆ์และรัฐโดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครอง และส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแลรักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทาง

พระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาบุคลากรทางศาสนา โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคณะสงฆ์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะ ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง (2) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหาร การปกครองคณะสงฆ์ (3) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา (4) ส่งเสริมดูแลรักษาและทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา (5) ดูแลรักษาและจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง (6) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา (7) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือ นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (วัดโมลีโลกยาราม, 2560)

การดำเนินการของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการบริหาร และให้ความอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาในเขตจังหวัด โดยมีผู้บริหารงานคอยควบคุมดูแล ให้การจัดการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารงานที่เป็นระดับพระสังฆาธิการ ซึ่งเป็นหัวหน้างาน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนางานคณะสงฆ์ และการสร้างควมมีประสิทธิภาพของหน่วยงาน ภาวะผู้นำ เป็นเครื่องชี้ให้เห็น ว่าผู้นำนั้นๆ มีคุณสมบัติ ความสามารถ และภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพียงใด และผู้บริหารในฐานะผู้นำของหน่วยงานจะได้รับความร่วมมือด้วยดีได้นั้น ในการบริหารจำเป็นต้องแสดงบทบาท ภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน เพราะภาวะผู้นำมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน และนอกจากการ แสดงบทบาทภาวะผู้นำที่เหมาะสมแล้ว ผู้บริหารยังต้องนำหลักธรรมเข้ามาใช้ในการบริหารงานให้เกิด ประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้หน่วยงานมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นเมื่อกล่าวถึงองค์กรทุกคนมักจะมองและนึกถึงองค์การควบคุมหรือตีคู่ขนานกันไปเพราะคิดว่าเป็นคำเดียวกันข้อเท็จจริงองค์กรกับองค์การก็คือคำที่มีความหมายเดียวกันนั่นเองแตกต่างกันก็เพียงแต่ว่าองค์กรนั้นดูแลมีบุคลากรน้อยส่วนองค์การนั้นมองดูใหญ่โตมีบุคลากรมากองค์กรประกอบไปด้วยบุคลากรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเป้าหมายและมีวัตถุประสงค์เดียวกันทั้งองค์กร (นรินทร์ แจมจรัส, 2550 : 24)

ดังนั้น ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการปฏิบัติการเชิงรุก ต่อสถานการณ์โลกปัจจุบัน ที่มีการแข่งขันกันอย่างสูงของศาสนิกชนแต่ละศาสนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ จำนวนผู้นับถือศาสนาที่มีปริมาณมากและครอบคลุมไปทุกทวีปทุกพื้นที่ในโลก โดยคำนึงขนบธรรมเนียมประเพณี ความถูกต้อง ความมีจริยธรรม ที่มีความเสมอภาคกัน ในยุค

สมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ และสภาพการณ์สังคมที่เปลี่ยนไป การบริหาร และการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาและปรับตัวให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันมหาเถรสมาคมได้ออกระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่ พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้มีศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดและในส่วนกลางกำหนดให้ศูนย์การเผยแผ่มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและในส่วนภูมิภาคมีที่ตั้งอยู่ที่ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จังหวัดทุกจังหวัดแต่ความสอดคล้องและเข้ากันได้ในการบริหารและการปฏิบัติหน้าที่เผยแผ่ระหว่างคณะกรรมการบริหารพระนักเผยแผ่กับศูนย์การเผยแผ่ซึ่งมีผู้อำนวยการศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นเลขานุการยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และต่างก็ทำไปตามความถนัดของแต่ละองค์กรที่เคยทำมาในอดีต (ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. 2550, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยรูปแบบการบริหารการที่มีประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสังฆาธิการในเขตของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดกาฬสินธุ์ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม และศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 544 รูปวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร และด้านสถานที่ให้บริการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนผู้บริหารศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่สำนักงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าไปเก็บเข้าเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกระหว่างปฏิบัติกิจกรรมของผู้บริหาร ผู้ร่วมวิจัย เพื่อนำข้อมูลไป

วิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการองค์การในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA : F-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

6.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสรุปดังนี้

ประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 1 การวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมา ด้านที่ 4 สถานที่ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.98 และน้อยสุด ด้านที่ 2 การให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.63

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีการวางแผนกลยุทธ์ด้าน บุคคลากรในแต่ละด้านอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมา ข้อที่ 2 ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการแก่พระสงฆ์ฆาธิการ มีค่าเฉลี่ย 4.25 และน้อยสุด ข้อที่ 8 ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีการติดตามและรายงานผลในการ ปฏิบัติงานของพระสงฆ์ฆาธิการ มีค่าเฉลี่ย 4.04

2) ด้านการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อที่ 2 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในขั้นตอนการบริการเกิดความ รวดเร็ว และถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมา ข้อที่ 5 การให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว ในแต่ละขั้นตอนที่ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.75 และน้อยสุด ข้อที่ 8

ท่านมีความพึงพอใจ ต่อการให้บริการในภาพรวมของ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีค่าเฉลี่ย 3.18

3) ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ อธิบายคำสอนไว้ง่ายและชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมา ข้อที่ 8 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการให้บริการด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.25 และน้อยสุด ข้อที่ 4 เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.23

4) ด้านสถานที่ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานที่ตั้งของหน่วยงาน สะดวกในเดินทางมารับบริการ มีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมา ข้อที่ 3 อุปกรณ์ เครื่องมือ มีเพียงพอในการให้บริการมีคุณภาพดีและทันสมัย มีค่าเฉลี่ย 4.13 และน้อยสุด ข้อที่ 5 ป้ายประชาสัมพันธ์และจุดบริการของ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 3.84

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปได้ ดังนี้

การสัมภาษณ์การบริหารจัดการองค์การในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ด้านการวางแผนงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านสถานที่ให้บริการ ผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

ด้านการวางแผนงาน จากการสัมภาษณ์ได้ข้อแนะนำให้วัดมีการจัดทำแผนที่วัด แนวทางให้แต่ละวัดเป็น ศูนย์รวมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน จัดทำและวางโครงสร้างให้มีเว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา ร่วมวางแผนงานกับคณะสงฆ์ในการจัดตั้งอนุพุทธมณฑลจังหวัดจังหวัดปรับปรุงระบบ แผนการทำงานให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น

ด้านกระบวนการให้บริการ จากการสัมภาษณ์พบว่า ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด มีกระบวนการ ให้บริการ จำแนกตามงาน 6 ด้าน ของคณะสงฆ์ ได้แก่ การปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ และการจัดการด้านศาสนสมบัติ

ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร จากการสัมภาษณ์ พบว่า การอำนวยความสะดวกกับคณะสงฆ์และประชาชนทั่วไป ได้มีโอกาสจาริกแสวงบุญ ณ สังฆมณฑลสถาน ส่งเสริมและสนับสนุนพระธรรมทูต ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ประพฤติและปฏิบัติ

ตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หลักธรรมาภิบาล แนวเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้ศึกษาต่อ ฝึก ทักษะ เข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ

ด้านสถานที่ให้บริการ จากการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่งเสริมให้วัด และสถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษา สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในเข้าสอบ ธรรมศึกษา ส่งเสริมให้วัดเป็นสถานที่จัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรม สนับสนุนให้วัดเป็นสถานที่ในการจัดตั้ง โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

6.2 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พบว่า

1) การเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า พระสังฆาธิการ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2) การเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามพรรษา พบว่า พระสังฆาธิการที่มีพรรษาต่างกั้มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) การเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

4) การเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า พระสังฆาธิการที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความ

คิดเห็นต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

พระสังฆาธิการในศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรให้บริการอย่างเท่าเทียมกันและ มาตรฐานเดียวกันโดยไม่คำนึงถึงขนาดของงาน รองลงมา คือศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดควรได้รับการขยายอาคารสถานที่ของสำนักงาน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกได้มากขึ้น และน้อยสุด คือ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดมีการวางแผนประจำปีให้มากขึ้น และชี้แจงให้พระสงฆ์เข้าใจกว่าที่เป็นอยู่

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยพบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวางแผนงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัดมีการวางแผนกลยุทธ์ด้านบุคลากรในแต่ละด้านอย่างเหมาะสมมีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการให้บริการแก่พระสังฆาธิการ มีการกำหนดการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน มีการจัดอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ให้พระสังฆาธิการตามวัตถุประสงค์ของมหาเถรสมาคม และมีการติดตามและรายงานผลในการปฏิบัติงานของพระสังฆาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Hellriegel, Slocum, & Jackson (2004 : 7) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการองค์กร คืองานและกิจกรรม ซึ่งรวมถึงการกำกับองค์กรหรือหน่วยงานขององค์กร โดยใช้กระบวนการทางการจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การชี้นำ และการควบคุมสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระณปวร, สัญญาสัญญาวิวัฒน์ (2561 : 162) ได้ทำวิจัยเรื่อง ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทยผลการวิจัยพบว่า ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย มีโครงสร้างองค์กร ปฏิบัติงานตามแผน มีการพัฒนาทักษะบุคลากรให้

มีความพร้อมในการปฏิบัติงานและการสร้างค่านิยมร่วมภายในองค์กรให้บุคลากรมีความสามัคคีกัน
ข้อจำกัดที่พบ คือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่มีอยู่ยังขาดประสิทธิภาพ การสร้าง
ทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อองค์กรยังไม่ประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูสุ
กิจจานุรักษ์, พระสุธีวีรบัณฑิต, ประเสริฐ ธิลา (2562 : 61-62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี
ผลการวิจัยพบว่า 1)ภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จุดแข็ง สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทางโดยเฉพาะทาง
อินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วเข้าถึงผู้คนได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันช่วยประหยัดเวลา
และค่าใช้จ่ายจุดอ่อน พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมทำให้น่าเบื่อการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในวงจำกัด บุคลากรขาดการเรียนรู้และขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี
โอกาส การใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การ
ประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการอุปสรรค
คนทั่วไปมองว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอาจขัดต่อพระธรรมวินัย พระสงฆ์รุ่นเก่าไม่เปิดใจ
ยอมรับการเข้าถึงผ่านช่องทางสื่อที่ยึดติดรูปแบบเดิมการเผยแผ่จึงเป็นการที่ต่างคนต่างทำ 2)
องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์
ในจังหวัดสุพรรณบุรีบุคลากรการเผยแผ่บุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักธรรมมีอยู่มากแต่ขาดการ
พัฒนาความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีความพร้อมในการทำงานเชิงรุกงบประมาณ
เพื่อการเผยแผ่ขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี การสนับสนุนการเงินเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัย
ยังอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด วัสดุอุปกรณ์การเผยแผ่ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่
ทันสมัยเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาออกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะเพื่อเดินทางขาดการ
สนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐอย่างจริงจัง การบริหารจัดการระบบรูปแบบการเผยแผ่ใน
ปัจจุบันเป็นแบบต่างคนต่างทำไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันขาดการอบรมพัฒนาความรู้บุคลากรด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันตามยุคตามสมัย และ 3)แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ต้องจัดตั้งศูนย์กลาง
จัดเก็บข้อมูลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และมีศูนย์จัดฝึกอบรมความรู้
เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา
ปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานเผยแผ่
พระพุทธศาสนา ตามกระบวนการขั้นตอน คือ บุคลากรทางการเผยแผ่ งบประมาณเพื่อการเผยแผ่
อุปกรณ์การเผยแผ่ และการบริหารจัดการระบบ เพื่อปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การ

บริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศคือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ข้อมูล การวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดเก็บดูแลรักษา การจัดระบบงานเทคโนโลยี และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี โดยพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะทำงานเผยแพร่เชิงรุกให้ทันกับยุคสมัยในโลกปัจจุบัน

2. ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางตอนกลาง ด้านที่มีค่าน้อยเจ็ดน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจังหวัดมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในขั้นตอนการบริการเกิดความ รวดเร็ว และถูกต้องมีการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการให้บริการชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ PhramahasomchaiKlinchan, PrarobKaewses, Phrarachworamethee ได้ทำวิจัยเรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนา : การพัฒนารูปแบบและวิธีการเชิงรุกของคณะสงฆ์ไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของรูปแบบและวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน 4 ข้อ ได้แก่ปัญหาด้านนโยบายการเผยแพร่ โดยคณะสงฆ์ไม่มีการระดมความคิดเห็นร่วมกันจากพระสงฆ์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้นโยบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ปัญหาด้านบุคลากร โดยในวัดที่มีกิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนานั้น ขาดแคลนบุคลากรจำนวนมากโดยไม่มีการสร้างบุคลากรทดแทนบุคลากรที่ขาดหายไป นอกจากนี้ พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนายังมีปัญหาด้านทักษะในการเผยแพร่ด้วยกันทั้งปัญหาด้านรูปแบบวิธีการที่ใช้ในการเผยแพร่ ไม่สอดคล้องกับค่านิยมและไม่ตรงตามความต้องการของสังคมปัจจุบันและ ปัญหาด้านสื่อที่ไม่ทันสมัยและขาดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

3. การเปรียบเทียบประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสังฆาธิการที่มี อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลรูปแบบการบริหารจัดการในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยภาพรวม พระสังฆาธิการมีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ พระธนดล นาคสุวณโณ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุ ตำแหน่งพระสังฆาธิการ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาทางสามัญ การศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระ สังฆาธิการที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสุทิน อธิปญโญ (2562 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ,วุฒิการศึกษานักธรรม,วุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มีพรรษา,วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการวางแผนงาน ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรเข้ามาดูแล ให้คำแนะนำทันทีเมื่อได้รับคำร้องขอ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ให้เข้าไปศึกษาการทำงาน ของคณะสงฆ์อย่างใกล้ชิด และควรมีการวางแผนประจำปีให้มากขึ้น และชี้แจงให้พระสงฆ์เข้าใจกว่าที่ เป็นอยู่

1.2 ด้านกระบวนการให้บริการ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรมีกระบวนการให้บริการที่ว่องไว และสะดวกให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้เร็วกว่าเดิม และเหลือเวลาพอที่คณะสงฆ์จะเตรียมงานทัน และเจ้าหน้าที่ควรเพิ่มการลงพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อ ช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของวัดตามอำนาจหน้าที่ที่มีอย่างเต็มความสามารถ

1.3 ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรให้บุคลากรบริการอย่างเท่าเทียมกัน ควรเพิ่มเติมการจัดให้มีการอบรมเรื่องระเบียบการปฏิบัติตนต่อ พระสงฆ์ให้มีความเข้าใจมากขึ้น และควรจัดให้มีการสัมมนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านสถานที่ให้บริการ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรได้รับการ ขยายอาคารสถานที่ของสำนักงานเพื่อให้การทำงานมี

ความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกได้มาก ขึ้น ควบคุมจัดโต๊ะ เก้าอี้ไว้รองรับพระสงฆ์ที่เข้าไปติดต่อ
กิจธุระ และควรจัดให้มีพนักงานจัดการจอดรถ ให้มีระเบียบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารงานของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน
จังหวัดอื่น เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่าง หรือความสอดคล้องกันในระดับของการบริหาร
จัดการในจังหวัดอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพล้วน เพื่อให้ทราบแนวคิดใหม่หรือวิธีการใหม่ในการ
บริหารงานของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด

2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
จังหวัด ที่นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 ควรศึกษาในรายละเอียดส่วนย่อยของการบริหารงานในแต่ละด้านอย่างละเอียดเพื่อ
สนับสนุนข้อมูลการวิจัยให้ตรงกับความจริงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- นรินทร์ แจมจรัส. (2550). **การพัฒนาองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาทุนมนุษย์.
พระครูสุกิจจานุรักษ์, พระสุธีวีรบัณฑิต, ประเสริฐ ธิลา. (2562). “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี”. **วารสาร
มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 8(3), 61-72.
- พระณปวร, สันญาสัญญาวิวัฒน์. (2561). “ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดในประเทศไทย”. **วารสาร
บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**. 14(1), 162-175.
- พระสุทิน อธิปญโญ. (2562). “การบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสังฆาธิ
การในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 8(2), 29-42.
- ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. 2550, 2560, [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.watmoli.com/wittaya-one/1577/>, [17 มีนาคม 2560.]
- วัดโมลีโลกยาราม. (2560). ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ.2550,
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.watmoli.com/wittaya-one/1577/>, [3
มีนาคม 2560.]

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่, ประวัติสำนักพุทธ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://sites.google.com/site/haikru128/prawati-sanak-phuthth>, [15 มีนาคม 2560.]

Hellriegel, Don, Jackson, Susan E., & Slocum, JohnW. (2004). **Management A Competency-Based Approach**. Ohio: Thomson South-Western.

การเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง

Learning and Knowledge Transferring of Amulet Collectors

สุทธิวัฒน์ โตสมบุญ¹ พีรเทพ รุ่งคุณากร²

Suttivat Tosomboon, Bheeradhev Rungkhunakorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องพระเครื่องและการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง และ 2) เพื่อศึกษาวิธีการและการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Case Study Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเก็บข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าในเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นนักสะสมพระเครื่องไทยที่มีประสบการณ์ด้านการสะสมพระเครื่องมาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้นักสะสมพระเครื่องเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่องนั้น เกิดจากความศรัทธา ความใกล้ชิดกับผู้ที่สะสมพระเครื่อง การเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหากสามารถนำความรู้เกี่ยวกับพระเครื่องมาประกอบเป็นอาชีพอย่างจริงจัง และมีบางคนที่ได้เคยบวชจึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ส่วนในด้านการเรียนรู้ของนักสะสมพระเครื่องนั้น พบว่าใช้วิธีการหลายแบบ ได้แก่ การเรียนรู้จากหนังสือหรือนิตยสารพระเครื่อง การเรียนรู้โดยการสอบถามผู้รู้หรือเซียนพระ การเรียนรู้โดยการเข้าพระจริงมาทำการศึกษาเปรียบเทียบ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานการผลิตพระพุทธรูปและการสร้างพระเครื่องหรือวัตถุมงคลต่าง ๆ ในขณะที่การถ่ายทอดความรู้นั้นพบว่ามีทั้งการถ่ายทอดความรู้แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ โดยการถ่ายทอดความรู้แบบเป็นทางการ ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือหรือนิตยสารพระเครื่อง การถ่ายทอดความรู้ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์โดยการจัดทำวิดีโอ

Received: 2020-11-23 Revised: 2020-11-29 Accepted: 2020-11-29

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Doctor of Education in Lifelong Education and Human Development, Faculty of Education, Silpakorn University. e-mail: apinya.stanghi@gmail.com

² สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Lifelong Education and Human Development, Faculty of Education, Silpakorn University

ถ่ายทอดสด การถ่ายทอดความรู้ผ่านเฟซบุ๊ก ช่องทางยูทูบ ส่วนการถ่ายทอดความรู้แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การแนะนำหรือการให้คำปรึกษาในระหว่างการซื้อขายแลกเปลี่ยนพระเครื่อง ซึ่งนักสะสมพระเครื่องบางคนก็มีโอกาสการถ่ายทอดความรู้ผ่านรายการโทรทัศน์เนื่องจากถูกเชิญไปสัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์หรือบางครั้งถูกเชิญไปร่วมเล่นเกมในรายการโทรทัศน์

คำสำคัญ (Keywords): การเรียนรู้; การถ่ายทอดความรู้; พระเครื่อง

Abstract

The objectives of this research were to study 1] learning to the amulet and knowledge transmission of the amulet collector, 2] methods and knowledge transmission of the amulet collector. This research was qualitative research and keeping the data from any paper that relate and in-depth interview method was used for the data collection from 10 units of the amulet collector whereas they had over 10 years of the experience in the amulet collection. The results showed: The amulet learning came from belief, intimation to the amulet collector, the benefit that they would receive when they could use this knowledge to create the occupation exactly and someone had ever ordained and it made him trust too. The learning of the amulet collector had many types, e.g. learning by the amulet book, learning by asking the expert man, learning by rental the amulet to compare, learning by internet and learning by experience in amulet making or any sacred objects. While the knowledge transmission that found: It had formal methods and informal methods. Formal methods comprise with the amulet magazine, social online, live video, Facebook and Youtube channel. Informal methods comprise with suggestion during the time when they sold or bought the amulet and some collector had been invited to interviews in a television program or participated in TV game show.

Keywords: Learning; Knowledge Transmission; Amulet

บทนำ (Introduction)

ในโลกปัจจุบัน การศึกษาตลอดชีวิตมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น โดยการศึกษาตลอดชีวิตนั้นหมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้ของบุคคล กลุ่ม และชุมชน ตั้งแต่บุคคลเกิดจนสิ้นอายุขัย การศึกษาตลอดชีวิตนั้นจำเป็นต้องมีการจัดในระบบได้แก่การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในปัจจุบัน เกิดความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และการปรับปรุงตนเอง ทั้งนี้เพื่อเตรียมคนให้พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคข้อมูลข่าวสารหรือยุคโลกาภิวัตน์ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมนำไปใช้ในทางสร้างสรรค์และเกื้อกูลแก่สังคม ระบบการศึกษาที่เกื้อหนุนการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวจึงต้องเป็นระบบที่เปิดกว้าง ให้อิสระและทางเลือกสูงสุดทั้งในแง่ความหลากหลายของกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาความรู้รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะพึงรัฐฝ่ายเดียวไม่ได้ต้องอาศัยความเชื่อมโยงของ บ้าน สถาบันการศึกษา วิถีชุมชนและทุกส่วนของสังคม อย่างครบถ้วนมีดุลยภาพเป็นองค์รวมไปพร้อมๆ กันที่สำคัญเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะและการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง (Self-directedness) กล่าวคือ ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยความอยากรู้ สามารถใช้ตนเองเป็นแหล่งการศึกษาและการเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เรียนสามารถระบุได้ว่าสิ่งที่ตนต้องการเรียนรู้คืออะไร รู้ว่าทักษะและความรู้ที่ต้องการมีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง จึงเป็นผู้จัดการในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถตัดสินใจและรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี (อ้างอิง พิรเทพ. รุ่งคุณากร 2557) ปรัชญาและแนวคิดพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่ เอกสารอัดสำเนา นครปฐม: ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร)

ในสังคมมีกลุ่มผู้เรียนในลักษณะเฉพาะต่างๆ ที่เรียกว่ากลุ่มเป้าหมายเฉพาะทางการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและเรียนรู้ตามอัธยาศัยนั้นมีจำนวนมากและอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ในพื้นที่หนึ่งซึ่งเป็นสังคมเฉพาะของผู้เรียนรู้ตามอัธยาศัยกลุ่มใหญ่นั้นคือ วงการพระเครื่อง วงการนี้มีผู้คนทุกเพศ วัย ระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะทางสังคมอยู่ทั้งหมด จากการสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่าในปี 2559 มีคนเล่นพระมากถึงสิบล้านคนทั่วประเทศ เป็นวงการที่ให้คุณค่าอย่างยิ่งต่อพุทธศิลป์ ปาฏิหาริย์ และพาณิชย์ต่อพระเกจิอาจารย์และวัตถุมงคลที่สร้างขึ้นในหลายลักษณะตามพื้นฐานความเชื่อ เพราะผู้เข้าบูชามีความสนใจชื่นชอบในเชิงสุนทรียภาพ หรือมีความต้องการหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจตลอดจนปกป้องให้แคล้วคลาดจากภัย

ต่างๆ รวมทั้งมีความศรัทธาต่อพุทธคุณหรือพุทธศาสนา ความศรัทธาในตัวผู้สร้างหรือพระเกจิอาจารย์ ในอีกทางหนึ่งยังมีความคาดหวังในเชิงธุรกิจทำให้เกิดผู้ซื้อและผู้ขาย จนเป็นพุทธพาณิชย์ที่สร้างรายได้จำนวนมหาศาล โดยปัจจุบันมีการคาดคะเนธุรกิจพระเครื่องและธุรกิจต่อเนื่องอื่นๆ เช่น การสร้างพระ และนิตยสารพระเครื่อง เป็นต้น ทำให้เงินสะพัดในวงจรธุรกิจเป็นสินค้าประเภทพุทธพาณิชย์ที่มีมูลค่าสูง ประเทศไทยถือเป็นตลาดพระเครื่องที่ใหญ่ที่สุดในโลก

นักสะสมบางท่าน เมื่อมีความรู้ และประสบการณ์มาระยะเวลาหนึ่ง ก็สามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องพระเครื่องแก่ผู้อื่นได้ด้วย โดยเฉพาะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เรื่องพระเครื่องให้กับบรรดาผู้สนใจ ช่วยให้ผู้สนใจมีความรู้และศึกษาพระเครื่องอย่างถูกวิธี เกิดความรู้ใหม่และประยุกต์ใช้ในตัวตน และความรู้เหล่านี้ถูกถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นๆ เป็นการถ่ายโอนความรู้ (knowledge transfer) ผ่านทาง การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดคอร์สอบรมสัมมนา การพบปะกันตามสถานที่ต่างๆ การเขียนหนังสือ หรือการไลฟ์สดออนไลน์ทาง facebook youtube เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ทางหนึ่ง (Activity For knowledgeTransfer) ที่เหมาะกับความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนหรือ Tacit Knowledge นักสะสมพระบางท่านมีกลุ่มผู้สนใจให้การติดตามรับชมและเข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ จนเป็นวิทยากรที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก บางท่านกลายเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิดด้านพระเครื่องของเหล่าบรรดานักสะสม จึงเป็นที่สนใจว่า เขียนพระนั้นมีการพัฒนาตนเองผ่านการเรียนรู้ในด้านต่างๆ จนมีความรู้จริงและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการเรียนรู้ในวงการพระเครื่อง ซึ่งเป็นภาคการศึกษาและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ที่สาขาวิชาการศึกษาลดชีวิตให้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการเรียนรู้เรื่องพระเครื่องและการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง
2. เพื่อศึกษาวิธีการและการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามการเรียนรู้เรื่องพระเครื่องของนักสะสมพระเครื่องไทยและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview)

กับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นนักสะสมพระเครื่องไทย ที่มีการถ่ายทอดความรู้ และการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ

2. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ใช้วิธีการคัดเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยกำหนดเกณฑ์ด้านการมีประสบการณ์เกี่ยวกับพระเครื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงที่ดีหรือเป็นที่รู้จักดีในกลุ่มผู้สนใจพระเครื่องหรือได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือเป็นกรรมการพิจารณาตัดสินในการประกวดพระเครื่องพระบูชาเมืองไทย และจากการกำหนดเกณฑ์ในลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 คน จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มเลือกด้วยวิธีการแนะนำบอกต่อ (Snowball Random) จากผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ไปยังผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ไปเรื่อย ๆ จนครบทั้ง 10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้วิธีวิจัยแบบ กรณีศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Case Study Research) และมีเครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งมีโครงสร้าง (Semi – Structural in-depth Interviews Form) ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยการทบทวนเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาที่ตัวแปรที่จะนำมาสร้างเป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ทำให้สามารถจำแนกคำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ส่วนที่ 2 แนวคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ ส่วนที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ โดยผู้วิจัยนำเอาแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านเขียนพระ จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนามนุษย์ และการศึกษาตลอดชีวิต จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนหลักภาษาไทย จำนวน 1 ท่านผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 1 ท่าน

ทำการตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมตัวแปรและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดใช้ดัชนีแสดงค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) โดยกำหนดระดับ ดังนี้ 1 = สอดคล้อง, 0 = ไม่แน่ใจ และ -1

= ไม่สอดคล้อง ซึ่งผลการตรวจสอบค่า IOC ในภาพรวมอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางสังเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์วิธีการเรียนรู้พระเครื่องในด้านพุทธานุชา

รายการ	นักสะสมพระเครื่อง 10 คน										รวม
	การบอกเล่า	การดูภาพ	การฟังเสียง	การดมกลิ่น	การชิมรสชาติ	การสัมผัส	การดมกลิ่น	การชิมรสชาติ	การสัมผัส	การดมกลิ่น	
1. เรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพระ	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	8
2. เรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. เรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่อง		✓	✓					✓	✓	✓	5
4. เรียนรู้จากการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
5. เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

จากตารางที่ 1 พบว่า นักสะสมพระเครื่องมีการเรียนรู้พระเครื่องด้านพุทธานุชาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดพระเครื่อง กับ การเรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระมากที่สุด โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 10 รองลงมา คือ การเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร และเรียนรู้จากการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 8 และน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่องมีค่าความถี่เท่ากับ 5

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์วิธีการเรียนรู้พระเครื่องในด้านพุทธศรัทธา

รายการ	นักสะสมพระเครื่อง 10 คน										รวม
	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	การนศึกษาท	กรณศึกษาที่ 10	
1. เรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. เรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	7
3. เรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่อง		✓	✓						✓	✓	3
4. เรียนรู้จากการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง			✓	✓	✓	✓	✓				5
5. เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

จากตารางที่ 2 พบว่า นักสะสมพระเครื่องมีการเรียนรู้พระเครื่องด้านพุทธศรัทธาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดพระเครื่อง กับ การเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสารมากที่สุด โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 10 รองลงมา คือการเรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 7 และน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่องมีค่าความถี่เท่ากับ 3

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์วิธีการเรียนรู้พระเครื่องในด้านพุทธรูป

รายการ	นักสะสมพระเครื่อง 10 คน										รวม
	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ	การนั่งสมาธิ 10	
1. เรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. เรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. เรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่อง		✓	✓					✓	✓	✓	5
4. เรียนรู้จากการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
5. เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

จากตารางที่ 3 พบว่า นักสะสมพระเครื่องมีการเรียนรู้พระเครื่องด้านพุทธรูป จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดพระเครื่อง และ การเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร รวมทั้งเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่อง มากที่สุด โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 10 รองลงมา คือ การเรียนรู้ผ่านการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 8 และน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่องมีค่าความถี่เท่ากับ 5

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์วิธีการเรียนรู้พระเครื่องในด้านพุทธศิลป์

รายการ	นักสะสมพระเครื่อง 10 คน										รวม
	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3	กรณีศึกษาที่ 4	กรณีศึกษาที่ 5	กรณีศึกษาที่ 6	กรณีศึกษาที่ 7	กรณีศึกษาที่ 8	กรณีศึกษาที่ 9	กรณีศึกษาที่ 10	
1. เรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพระ	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	5
2. เรียนรู้จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	7
3. เรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่อง	-	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	✓	4
4. เรียนรู้จากการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	5
5. เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	7

จากตารางที่ 4 พบว่า นักสะสมพระเครื่องมีการเรียนรู้พระเครื่องด้านพุทธศิลป์ จากสื่อบุคคล เช่น ผู้รู้หรือเซียนพระ และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดซื้อขายพระเครื่องมากที่สุด โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 7 รองลงมา มีการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร รวมทั้งเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือพระและการเช่าหรือซื้อขายพระเครื่อง โดยมีค่าความถี่เท่ากับ 7 น้อยที่สุด คือ คือ การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเครื่องมีค่าความถี่เท่ากับ 4

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์วิธีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพระเครื่อง

รายการ	นักสะสมพระเครื่อง 10 คน										รวม
	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2	กรณีศึกษาที่ 3	กรณีศึกษาที่ 4	กรณีศึกษาที่ 5	กรณีศึกษาที่ 6	กรณีศึกษาที่ 7	กรณีศึกษาที่ 8	กรณีศึกษาที่ 9	กรณีศึกษาที่ 10	
1. การถ่ายทอดความรู้ ผ่านการจัดทำหนังสือ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	6
2. การถ่ายทอดความรู้ ผ่านการไลฟ์สด	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	-	5
3. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดทำเว็บไซต์	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	2
4. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดทำคลิปวิดีโอ	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	3
5. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดทำรายการผ่านช่องยูทูป (YouTube)	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	3
6. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการซื้อขายพระเครื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	8
7. การถ่ายทอดความรู้ผ่านรายการโทรทัศน์บ้างเป็นครั้งคราว	-	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	3
8. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดฝึกอบรม	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	2
9. การเป็นกรรมการตัดสินงานประกวดพระเครื่อง	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	2

จากตารางที่ 5 พบว่า นักสะสมพระเครื่องใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ผ่านการซื้อขายพระเครื่องมากที่สุด โดยมีความถี่เท่ากับ 8 รองลงมาคือการถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดทำหนังสือพระ โดยมีความถี่เท่ากับ 6 และน้อยที่สุดคือการถ่ายทอดความรู้ผ่านการจัดฝึกอบรม งานประกวดพระเครื่องและการจัดทำเว็บไซต์ ตามลำดับ โดยมีความถี่เท่ากับ 2

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ของนักสะสมพระเครื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถยกมาอภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเรียนรู้พระเครื่องจนนำไปสู่การเป็นนักสะสมพระเครื่องนั้น เกิดจากความเชื่อ ความศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์พุทธรูปคุณต่าง ๆ รวมถึง แรงจูงใจจากความคุ้นเคยใกล้ชิดของนักสะสมพระเครื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติ ภิญโญ (2561) ซึ่งพบว่า ความเชื่อ แรงจูงใจ และความต้องการ ก่อให้เกิดความนิยมในพระเครื่อง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งพบว่า เรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเครื่องนั้นก่อให้เกิดความสนใจในพระเครื่องในระดับมากที่สุด โดยที่ $\bar{X} = 5.00$ ส่วนการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่องและการเรียนรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้พระเครื่องนั้น พบว่า นักสะสมพระเครื่องใช้วิธี ดังนี้ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การเรียนรู้จากประสบการณ์การลองผิดลองถูก 3) การเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ 4) การเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ สื่อบุคคล ซึ่งสรุปได้ว่า วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่องนั้น จะมีวิธีการที่หลากหลายซึ่งส่งผลให้นักสะสมพระเครื่องเกิดความรู้เกี่ยวกับพระเครื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Eva Gibaga.Sebtian Ventura (2014) วิจัยเรื่อง “การเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ: การทบทวนความทันสมัยกับงานวิจัยในปัจจุบัน” ซึ่งพบว่า การเรียนรู้หลากหลายรูปแบบสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่เกิดปัญหาด้านเนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงกันมากกว่า 1 เรื่อง ซึ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่องนั้นจะมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ถึง 4 ด้าน ซึ่งก็คือ ด้านพุทธรูป ด้านพุทธศรัทธา ด้านพุทธศิลป์ และด้านพุทธพาณิชย์ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องดังกล่าวนั่นเอง

ประเด็นที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพระเครื่องนั้น นักสะสมพระเครื่องจะใช้หลายวิธีการ เพราะจะช่วยสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้สนใจ เพราะในเรื่องของพระเครื่องนั้น ดังที่กล่าวมาที่มีการเชื่อมโยงเนื้อหาถึงสี่ด้าน ดังนั้น การถ่ายทอดความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จึงใช้หลายวิธีการ ซึ่งก็ยังคงสอดคล้องกับ Eva Gibaga.Sebtian Ventura (2014) วิจัยเรื่อง “การเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ: การทบทวนความทันสมัยกับงานวิจัยในปัจจุบัน” ซึ่งพบว่า การเรียนรู้หลากหลายรูปแบบสามารถสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่เกิดปัญหาด้านเนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงกันมากกว่า 1 เรื่อง ส่วนกระบวนการนั้นจะมีหลายขั้นตอน เช่น ต้องจัดเตรียมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยด้านการถ่ายทอดความรู้พระเครื่องนั้นซึ่งพบว่า ใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักสะสมพระเครื่องที่เพิ่งเริ่มมีประสบการณ์กับนักสะสมพระเครื่องที่มีประสบการณ์

ยาวนานนั้น ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูสุตขยาภรณ์ (เขียวสุข) และ อัครเจตน์ ชัยภูมิ (2559) ซึ่งพบว่า วิธีการสืบทอดงานพุทธศิลป์ของนครลำปาง คือ ใช้วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยวิธีการใช้รูปแบบของความถนัดแบบเฉพาะตัวและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์

ประเด็นที่ 3 ลักษณะการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่อง การถ่ายทอดความรู้พระเครื่องด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วยความสนใจ เรียนรู้ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของตนเอง ผู้เรียนรู้เป็นผู้วางแผนในการเรียนรู้ และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่การเลือกวิธีการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนในทางศาสนา การถ่ายทอดพระเครื่องนั้นแก่นแท้จริงก็เพื่อการบูชาพระเครื่องเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมดีในทางพระพุทธศาสนา ด้านละความชั่วแม้ใน สังคมไทยจะมีมุมมองต่อสถานะและบทบาทของพระเครื่องในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะ เครื่องรางของขลัง ในฐานะปวงชนนิยมวัตถุทางศาสนา หรือในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม แต่ใน ส่วนของกลุ่มผู้สร้างพระเครื่องคือ พระเกจิอาจารย์ต่างๆ ที่ได้สัมภาษณ์นั้น ทุกรูปล้วนมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า พระเครื่องนั้นไม่ได้มีจุดประสงค์สำคัญอยู่ที่การเป็นเพียงเครื่องรางของขลังที่ใช้ใน เชิงอิทธิปาฏิหาริย์ที่สามารถป้องกันอันตราย เป็นแคล้วคลาดคงกระพัน เป็นเมตตามหานิยม บันดาล โชคลาภ เท่านั้น แต่พระเครื่องนั้น เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมให้บุคคลเป็นคนดีมีคุณธรรม เป็น อุบายที่จะโน้มน้าวทั้งผู้สร้างพระเครื่องรวมทั้งผู้ใช้พระเครื่องเองให้หันมาสู่การปฏิบัติธรรมนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

สมาคมพระเครื่องสามารถนำเอาผลการวิจัยไปพัฒนาองค์ความรู้ และแนวทางการดำเนินการเพื่อการบริหารงานด้านการให้ความรู้พระเครื่องแก่ผู้ที่สนใจพระเครื่อง และยังสามารถจัดทำแนวทางการศึกษาพระเครื่องสำหรับประชาชนที่เริ่มสนใจพระเครื่องให้เข้ามาศึกษาพระเครื่องอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนำผลวิจัยไปเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภายใน ยกระดับทักษะความรู้ และความสามารถของสมาชิกให้มีศักยภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บข้อมูลในพื้นที่ตลาดพระในพื้นที่ต่างจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย รวมทั้งอาจจะใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเข้าไปทำการสังเกตพฤติกรรมของนักสะสมพระเครื่อง ซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตลาดพระเครื่องมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด.
- คิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2557). **การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์**. มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม.
- จักรพันธ์ โสมเกษตริน. (2551). **การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นศรีสะเกษ เพื่อการแข่งขันอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- พสนัน นิมิตไชยนนท์. (2549). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 12(1), 129-141.
- พีรเทพ รุ่งคุณากร. (2557). **ความสุขกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 = Happiness: The crucial development in the 21st century**. นครปฐม : สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ ภาควิชาการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์และสังคม [คณะศึกษาศาสตร์] มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพมหานคร: สกส.
- Knowles. (1998). **Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers**. Chicago : Follett Publishing Company.
- Thorndike, R. M. (1978). **Correlation Procedures for Research**. New York: Gardner Press.

การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์และความพึงพอใจในการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิด
ของแองเจโลและครอส

Development of Mathematical Thinking Ability and Learning
Satisfaction through Angelo and Cross's Classroom Assessment
Techniques of Prathomsuksa 6 Students

ลำเทียน อรรคชาติ¹ ลลิตา ธงภักดี² มานิตย์ อรรคชาติ³
Lumthain Akkhachat, Lalita Thongphukdee, Manit Akkhachat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส 3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 29 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้น

Received: 2021-02-14 Revised: 2021-03-20 Accepted: 2021-03-25

¹ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Educational Research and Evaluation, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. e-mail: manit.a@nrru.ac.th

² สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Educational Research and Evaluation, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

ประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1. ความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.50 และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.07 คะแนน มีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 53.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.48 2. ความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอสสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนต่อการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอสโดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54) โดยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 รองลงมาคือด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54 ด้านครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.62 ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): การคิดเชิงคณิตศาสตร์; ความพึงพอใจในการเรียน; การประเมินชั้นเรียน; แนวคิดของแองเจโลและครอส

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the mathematical thinking ability of Prathomsuksa six students at Tessaban Kaengkro School before and after learning by using Angelo and Cross's Classroom Assessment Techniques, 2) to compare the mathematical thinking ability of Prathomsuksa six students at Tessaban Kaengkro School before and after learning by using Angelo and Cross's Classroom Assessment Techniques, and 3) to study students' learning satisfaction towards learning by using Angelo and Cross's classroom assessment techniques in order to promote the mathematical thinking ability of Prathomsuksa six students at Tessaban Kaengkro School. Samples were 29 Prathomsuksa six students in the first

semester of academic year 2562 at Tessaban kaengkro School, Kaengkro district, Chaiyaphum province, selected by using cluster random sampling. Research instruments included six lesson plans (12 hours) and questionnaires, asking learning satisfaction towards mathematical learning. Data were analyzed by using Percentage, Mean, Standard Deviation (S.D), and T-Test. Results showed that: 1. the mathematical thinking ability of Prathomsuksa six students before learning via Angelo and Cross's classroom assessment techniques was 10.36 scores or 34.54 %, S.D. = 4.50 and after learning via Angelo and Cross's classroom assessment techniques was 16.07 scores or 53.56%, S.D. = 6.48. 2. the mathematical thinking ability of Prathomsuksa six students after learning via Angelo and Cross's classroom assessment techniques was higher than before learning at the statistically significant difference of .05. 3. learning satisfaction of students towards learning via Angelo and Cross's classroom assessment techniques in overall was at the much level (Mean= 4.48, S.D. =0.54). When examine in each aspect, students were much satisfied with teaching activities, and assessment and evaluation (Mean = 4.55. S.D. =0.50), contents (Mean = 4.48, S.D. = 0.54), and teachers (Mean = 4.35, S.D. = 0.62) respectively.

Keywords: Mathematical thinking; learning satisfaction; Classroom Assessment; Through Angelo and Cross's

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งในสมรรถนะ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตนั้นได้กำหนดไว้ว่าเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม (เอกรินทร์ สีมหาศาล, 2551) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้

กำหนดสาระหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายการให้เหตุผล การสื่อสารการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเหตุผล กระบวนการคิด และการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์จึงเป็นวิชาที่เสริมสร้างให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผล มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบตลอดจนมีทักษะในการแก้ปัญหา ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมซึ่งเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันยิ่งกว่านั้นคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ทำให้มีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมากมายในทุกวันนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) อีกทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 56) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของคณิตศาสตร์ในด้านการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพจึงได้นำเอาการประเมินขั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอสมาเป็นแนวทางในการสอน เพื่อเป็นการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ใหม่ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอันจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ เรียนอย่างสนุกไม่เบื่อ สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อด้วยกระบวนการประเมินขั้นเรียนโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของแองเจโลและครอส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัย เป็นวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (one group pretest-posttest desing) ประเภทการวิจัยเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 2 ห้องเรียน มีทั้งหมด 57 คน

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 29 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 2 ห้องเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน เวลา 12 ชั่วโมง และเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดการทำวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ก่อนเรียน จากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรม เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับหลังเสร็จกิจกรรมตามแผน และจัดทำข้อมูลให้เป็นระเบียบ รวมทั้งวิเคราะห์ความเหมาะสมปัญหาที่พบ เมื่อเสร็จสิ้นการวัดความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียน

2. ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของการใช้กระบวนการประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ โดยให้ผู้เรียนกรอกแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ ก่อนและหลังการใช้กระบวนการประเมินชั้นเรียนประยุกต์ใช้แนวคิดของแองเจโลและครอส โดยการทดสอบค่า t (t -test) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนสูงสุด (Maximam) คะแนนต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กระบวนการประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดเชิงคณิตศาสตร์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนโดยการใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ

ตอนที่ 1 ศึกษาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

ผลการศึกษาความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส รายละเอียดปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

เลขที่	ก่อนการสอน		หลังการสอน		ความก้าวหน้า	
	คะแนน (30)	คะแนน ร้อยละ (100)	คะแนน (30)	คะแนน ร้อยละ (100)	คะแนน (30)	คะแนน ร้อยละ (100)
1.	8.50	28.33	12.00	40.00	3.50	11.67
2.	10.00	33.33	14.50	48.33	4.50	15.00
3.	3.50	11.67	7.00	23.33	3.50	11.67
4	7.50	25.00	9.50	31.67	2.00	6.67
5	12.50	41.67	18.00	60.00	5.50	18.33
6	7.00	23.33	11.00	36.67	4.00	13.33

7	4.50	15.00	7.50	25.00	3.00	10.00
8	8.00	26.67	13.50	45.00	5.50	18.33
9	11.00	36.67	17.50	58.33	6.50	21.67
10	16.50	55.00	21.50	71.67	5.00	16.67
11	4.50	15.00	8.00	26.67	3.50	11.67
12	14.00	46.67	19.50	65.00	5.50	18.33
13	12.00	40.00	20.50	68.33	8.50	28.33
14	15.00	50.00	22.50	75.00	7.50	25.00
15	8.50	28.33	10.50	35.00	2.00	6.67
16	6.50	21.67	9.00	30.00	2.50	8.33
17	13.50	45.00	20.50	68.33	7.00	23.33
18	7.50	25.00	16.50	55.00	9.00	30.00
19	5.50	18.33	10.50	35.00	5.00	16.67
20	18.00	60.00	26.50	88.33	8.50	28.33
21	11.00	36.67	13.50	45.00	2.50	8.33
22	7.50	25.00	11.50	38.33	4.00	13.33
23	19.00	63.33	28.00	93.33	9.00	30.00
24	12.50	41.67	19.00	63.33	6.50	21.67
25	18.50	61.67	28.00	93.33	9.50	31.67
26	6.50	21.67	13.50	45.00	7.00	23.33

27	13.50	45.00	23.50	78.33	10.00	33.33
28	4.50	15.00	8.50	28.33	4.00	13.33
29	13.50	45.00	24.50	81.67	11.00	36.67
$\bar{x}$	10.36	34.54	16.07	53.56	5.71	19.02
S.D.	4.50		6.48		2.59	

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ก่อนการจัดการเรียนรู้ เฉลี่ยเท่ากับ 10.36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.54 คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 16.07 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.56 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ก่อนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 19.00 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 11.67 ถึงร้อยละ 63.33 และหลังจัดการเรียนรู้มีคะแนนอยู่ระหว่าง 7.00 ถึง 28.00 หรือระหว่างร้อยละ 23.33 ถึงร้อยละ 93.33 โดยคะแนนความก้าวหน้า เฉลี่ยเท่ากับ 5.71 หรือคิดเป็นร้อยละ 19.02

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อก่อนและหลังการใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

สภาพการณ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	29	30	10.36	4.50	*11.883	.000
หลังเรียน	29	30	16.07	6.48		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ

ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อ (N=29)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	การแปลผล
1	ด้านครูผู้สอน			
	1.1 นักเรียนชอบการชี้แจงกิจกรรมการเรียนโดยครู	4.14	0.69	มาก
	1.2 นักเรียนชอบที่ครูแนะนำเรื่องต่างๆ ในการเรียนรู้	4.41	0.63	มาก
	1.3 นักเรียนชอบเมื่อครูทำให้เกิดความกระตือรือร้น	4.31	0.66	มาก
	1.4 นักเรียนชอบการอธิบายของครู	4.55	0.51	มากที่สุด
	รวม	4.35	0.62	มาก
2	ด้านเนื้อหา			
	2.1 นักเรียนชอบเรื่องที่ครูสอน	4.59	0.50	มากที่สุด
	2.2 นักเรียนชอบที่ครูสอนง่าย ๆ	4.55	0.51	มากที่สุด
	2.3 นักเรียนชอบเรื่องราวที่ครูนำมา	4.62	0.49	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	การแปลผล
	เขียนเป็นโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ 2.4 นักเรียนชอบที่จะเรียนแม่เนื้อหามีความเข้าใจยาก	4.17	0.66	มาก
	รวม	4.48	0.54	มาก
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3.1 นักเรียนชอบที่ได้มีส่วนร่วมในการเรียน 3.2 นักเรียนชอบที่ได้อธิบายความรู้ที่ตนเองเข้าใจให้ผู้ฟัง 3.3 นักเรียนชอบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 3.4 นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีความเหมาะสมกับเวลา 3.5 นักเรียนชอบที่ได้มีโอกาสซักถามและปรึกษาข้อสงสัย	4.59 4.55 4.59 4.48 4.55	0.50 0.51 0.50 0.51 0.51	มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด มาก มากที่สุด
	รวม	4.55	0.50	มากที่สุด
4	ด้านการวัดและประเมินผล 4.1 นักเรียนชอบที่ครูทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน 4.2 นักเรียนชอบแบบทดสอบที่ครูนำมาสอบวัดความรู้	4.52 4.59	0.51 0.50	มากที่สุด มากที่สุด
	รวม	4.55	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในด้านการกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยการพัฒนาความสามารถการคิดเชิงคณิตศาสตร์และความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลแก้งคร้อโดยใช้การประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.36 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.50 และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.07 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.48

2. ความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน มีคะแนนและค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ผู้เรียนมีความพึงพอใจในด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 และรองลงมาคือด้านเนื้อหา ด้านครูผู้สอน ตามลำดับ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการทดสอบวัดความรู้ทางการเรียน เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา โดยการใช้การประเมินชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้การประเมินชั้นเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มวางแผน ออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการคิดค้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้โดยการใช้การประเมินชั้นเรียนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา หมอยา (2554) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินในชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอสเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการ พบว่ามีคะแนนความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการเฉลี่ยหลังประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินในชั้นเรียน

2. ความพึงพอใจในการเรียน พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนโดยใช้การประเมินชั้นเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตอบคำถาม ได้ใช้เหตุผลในการตอบคำถามและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้การประเมินชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์สูงขึ้น จึงควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยการใช้การประเมินชั้นเรียนในการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

1.2 ครูผู้สอนทราบจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็น นอกจากนักเรียนจะเกิดการพัฒนาความรู้แล้ว ครูผู้สอนก็ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

1.3 ครูผู้สอนสามารถนำผลการใช้เทคนิคการประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแองเจโลและครอส นำไปปรับใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เพราะการประเมินแต่ละเทคนิคไม่จำเป็นต้องเหมือนกันขึ้นอยู่กับความต้องการของครูผู้สอนว่าต้องการจะประเมินนักเรียนในเนื้อหาใด การประเมินจะคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ

1.4 ครูผู้สอนสามารถใช้ประโยชน์จากการวิจัยเพื่อนำปัญหาด้านการเรียนโดยพบบ่อยของนักเรียนมาทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำเทคนิคการประเมินชั้นเรียนมาใช้พัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิด วิเคราะห์ ทักษะการประยุกต์ใช้ โดยยึดตามแนวคิดของแองเจโลและครอส

2.2 ควรนำเทคนิคการประเมินชั้นเรียนมาใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้สังคม เป็นต้น

2.3 ควรนำเทคนิคการประเมินชั้นเรียนมาใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นอนุบาล ระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหาสำหรับการสร้างเทคนิคการประเมิน
ชั้นเรียนตามแนวคิดของแอ่งเจลโลและครอสแต่ละเทคนิค

2.5 ควรมีการศึกษาความเหมาะสมของเวลาที่จะนำไปใช้ในการประยุกต์ใช้เทคนิคการ
ประเมินชั้นเรียนตามแนวคิดของแอ่งเจลโลและครอสแต่ละเทคนิค

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). **การวัดผลประเมินผลคณิตศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุจิตรา หมอยา. (2554). **การประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินในชั้นเรียนตามแนวคิดของแอ่งเจลโลและครอสเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการ**. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- เอกรินทร์ สัมहाศาล. (2551). **ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

การพัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของ
ผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก
The Development of Web Application to Enhance the Marketing
Potential of Tak Beef Cattle in the Area of Tak Province

ธนภรณ์ นาคนรินทร์¹ จักรพันธ์ วงศ์ฤกษ์ดี² ขจรอรุณพล พงศ์วิริทธิ์ธร³
สิรินี ว่องวิไลรัตน์⁴

Thanaporn Naknarin, Chakkapan Wongrerkrdee, Kajornatthapol Pongwiritthon,
Sirinee Wongwilairat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของ
ผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของ Web
Application ที่เหมาะสมสำหรับการจัดเก็บข้อมูล การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการบริหารจัดการ
โคพันธุ์ตากของผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาต้นแบบ Web Application ที่สามารถเพิ่มศักยภาพด้าน
การตลาด และเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนา Web Application โคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสอบถาม
(Questionnaires) จากกลุ่มผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตาก จำนวน 400 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วย
วิธีการเลือกตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น ใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบ
เจาะจง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญของงานวิจัย จำนวน 200 คน ที่จะเป็น
ผู้ใช้ Web Application โดยผู้จัดเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายสามารถเก็บรวบรวม และนำมา
วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามได้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 181 ชุดคิดเป็นร้อยละ 91 ของแบบสอบถาม
ทั้งหมดจำนวน 200 ชุด โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. ผลการศึกษารูปแบบของ Web

Received: 2020-10-31 Revised: 2020-11-14 Accepted: 2020-11-17

¹ โรงเรียนอนุบาลวังเจ้า Anubanwongchao School. e-mail: noulnaknarin@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก Faculty of
Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Tak

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

Application พบว่าจากการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากับกลุ่มผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ต้องการให้ระบบมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านโคพันธุ์ตาก ข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลลูกค้า และสามารถบริหารจัดการด้านการตลาดได้ โดยมีรูปแบบการใช้งานไม่ยากจนเกินไปนัก 2. ผลการพัฒนาต้นแบบ Web Application พบว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ดูแลระบบ / เจ้าของร้าน กลุ่มสมาชิก/ลูกค้า และผู้ใช้ทั่วไป โดยระบบดังกล่าวมีการจัดเก็บข้อมูล ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสามารถบริหารจัดการโคพันธุ์ตากของผู้ประกอบการได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดให้มีความทันสมัย ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน 3. ผลการนำเสนอต้นแบบ Web Application สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ 2.1) ด้านความยากง่ายในการใช้งาน Web Application มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.08 หรือผลลัพธ์ในระดับ มาก และ 2.2) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งาน Web Application มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.35 หรือผลลัพธ์ในระดับ มาก

คำสำคัญ (Keywords): ต้นแบบ; เว็บแอปพลิเคชัน; โคพันธุ์ตาก; จังหวัดตาก

Abstract

This research is to study on Web Application development. To increase the marketing potential of the cattle in Tak province. The objective is to study the appropriate web application for data collecting, transfer knowledge and manage of Tak cattle breeds of entrepreneurs. To develop a Web Application prototype that can increase marketing potential and to present a web application development model for cattle breeding in Tak province. The instruments in this research were an interview and questionnaires from 400 cattle breeders. The sampling method was used to randomly select a sample using a specific selection method because 200 target audiences that provides information that is important for the research. They will be Web Application users, the data collector can be collects and analyzes the data from 181 questionnaires. It's 91 percentages from 200 questionnaire. The summary of this study are following this: 1. The results of the study on the Web Application form were found that from the face-to-face interview with a group of cattle Tak entrepreneurs want the system to collect data on cattle species Tak Farmers information, customer information, and marketing management

capabilities. The patterns of the system are not too difficult. 2. The results of the development of Web Application prototypes were found that people involved in the system were 3 groups of administrators / shopkeepers, member groups / customers and general users. The system has stored the information, transfer knowledge and can manage the operator's cattle in a systematic manner. It can also help increase the market potential to be up to date. Matching the needs of consumers in the present. 3. The results of the Web Application prototypes can be divided into) 4.08 or high level results and 2.2)) 4.35 or high level results.

Keywords: Prototype; Web Application; Tak Beef; Tak Province

บทนำ (Introduction)

เทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายผ่านเครื่องมือสื่อสารแบบพกพา (Wireless Communication Through Portable Devices) ได้แก่ โทรศัพท์และสมาร์ตแท็บเล็ต มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งในอนาคตข้างหน้าผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ มากขึ้น จากผลสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทย (Thailand Consumer Barometer, 2016) ระบุว่า ร้อยละ 85 ของคนไทยเข้าใช้เว็บไซต์ทุกวัน ร้อยละ 69 ของคนไทยกำลังเดินทางไปสู่วิถีของดิจิทัลมากขึ้น ร้อยละ 70 ของคนไทยเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ และร้อยละ 58 ของคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตทำกิจกรรมหลายอย่างพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ยังมีผู้ให้บริการด้านวิจัยการตลาดและสื่อระดับโลก (นิลเส้น ประเทศไทย, 2559) เผยผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนของคนไทยสรุปว่า คนไทยใช้สมาร์ทโฟนโดยเฉลี่ย 234 นาที หรือ เกือบ 4 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งมีการใช้งานหลักๆ คือ การติดต่อสื่อสารรวมถึงการคุยโทรศัพท์ แชท อีเมลล์ ส่งข้อความ 78 นาที การใช้แอปพลิเคชันต่างๆ ที่ไม่ใช่การสื่อสาร เช่น เครื่องคิดเลข ปฏิทิน นาฬิกา GPS ออฟฟิศโมบาย 66 นาที เล่นเกมและมัลติมีเดียต่างๆ 42 นาที การตั้งค่า บริหารจัดการมือถือ 27 นาที และค้นหาข้อมูลข่าวสาร เปิดเว็บไซต์ 21 นาที จะเห็นได้ว่า โมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) มีมากมายหลายประเภท ทำให้ผู้ใช้สามารถสื่อสารได้หลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น เช่น ผู้ใช้สามารถส่งอีเมลล์ ค้นหาสถานที่ ถ่ายรูป เล่นเกม ดูดวง ตรวจสอบการจราจร รับส่งข่าวสาร และพูดคุยในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่งผลให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนหันมาให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านเครื่องมือสื่อสารแบบพกพามากขึ้น ซึ่งประโยชน์หลักที่องค์กรได้รับจากการใช้โมบายแอปพลิเคชัน

ชั้น คือ การสร้างรายได้ให้แก่องค์กรและการสนับสนุนภาพลักษณ์องค์กร แต่การที่องค์กรจะพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันนั้นจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้งานของผู้ใช้บริการ โดยจะต้องให้ความสำคัญกับฟังก์ชันการทำงานของระบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ (Usability) เป็นหลัก เนื่องจากหากพัฒนาแอปพลิเคชันแล้วใช้งานยากหรือไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ก็อาจจะทำให้สูญเสียทั้งเงินทุนและเสียโอกาสในการเพิ่มลูกค้า

โคเนื้อพันธุ์ตาก (Tak Beef Cattle) เป็นสายพันธุ์โคเนื้อที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาในประเทศไทยโดยศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ตากได้มีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อพันธุ์ใหม่ (Synthetic breeds) ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2529 โดยได้ศึกษาอัตราการเจริญเติบโตที่สูงเลี้ยงง่ายในสภาพอากาศที่ร้อนของประเทศไทยเมื่อนำมาเลี้ยงขุนให้เนื้อที่มีคุณภาพดีตรงตามความต้องการของตลาดตั้งแต่ระดับกลางถึงระดับสูงและได้ทำการผสมข้ามพันธุ์ (Cross breeding) ระหว่างโคพันธุ์ชาร์โรเลส์ (Charolais) กับโคพันธุ์บราห์มัน (Brahman) ได้เป็นโคพันธุ์ตากระดับสายเลือดของโคสายพันธุ์ชาร์โรเลส์ 62.5 เปอร์เซนต์บราห์มัน 37.5 เปอร์เซนต์และมีคุณสมบัติที่ดีคือมีการเจริญเติบโตที่เร็ว เนื้อนุ่มเนื้อมีไขมันแทรก (Marbling) ชากมีขนาดใหญ่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดเนื้อคุณภาพดีเลี้ยงง่ายหากินเก่งทนต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีพอควรเหมาะที่จะนำมาผสมพันธุ์กับแม่โคพื้นเมืองแม่โคบราห์มันและลูกผสมบราห์มันเพื่อนำลูกโคที่ได้มาใช้ในการขุน มีข้อเสียคือการเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือทุ่งนา โดยไม่ดูแลเอาใจใส่ โดยฟาร์มที่ขุนโคเป็นธุรกิจสามารถใช้โคพันธุ์ตากขุนเพื่อส่งตลาดเนื้อโคชั้นสูงได้ เนื่องจากไม่มีสายเลือดโคพื้นเมือง โคพันธุ์ตากจึงโตเร็ว เนื้อโคที่ได้จะนุ่ม มีสีชมพู สามารถขุนให้มีไขมันแทรกสูงได้ ซึ่งเป็นลักษณะประจำพันธุ์ของโคพันธุ์ชาร์โรเลส์ อย่างไรก็ตามในการปรับปรุงพันธุ์ได้มีเป้าหมายให้โคพันธุ์ตากสิ้นสุดการขุนที่น้ำหนักมีชีวิตเพื่อส่งตลาดที่ 450 กก. ซึ่งเป็นน้ำหนักที่ตลาดมีความต้องการ เนื่องจากจังหวัดตาก มีการเลี้ยงโคพันธุ์ตาก เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่รู้จักพันธุ์ชนิดนี้ ซึ่งเนื้อโคพันธุ์มีราคาสูงกว่า โคที่มีอยู่ในตลาด แต่ด้วยปัญหาการจำหน่ายโคพันธุ์ตาก เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งตลาดเนื้อโคพันธุ์ตากได้ ทำให้ตลาดโคพันธุ์ตากไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตาก จึงมีความสนใจที่จะเพิ่มช่องทางการตลาด ในรูปแบบใหม่ๆ เช่น เว็บไซต์ การขายผ่านโซเชียลมีเดีย และการขายผ่านตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีเล็งเห็นว่าการศึกษา และพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก เป็นกระบวนการที่จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากในพื้นที่จังหวัดตาก และเป็นการขยายช่องทางการตลาดที่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และศึกษา

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ Web Application ให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากในพื้นที่จังหวัดตากต่อไปในอนาคต

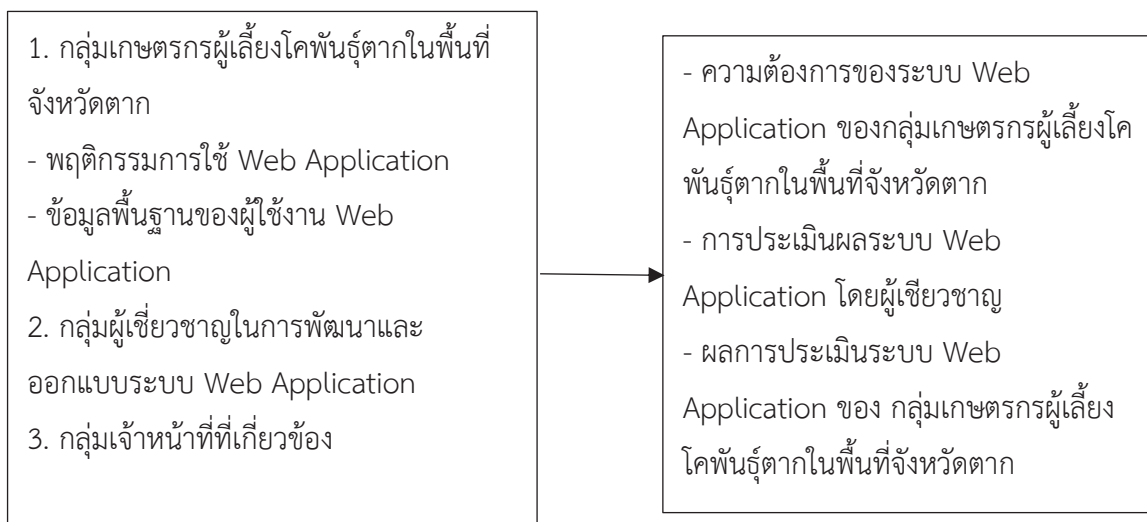
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. ศึกษารูปแบบของ Web Application ที่เหมาะสมสำหรับการจัดเก็บข้อมูลการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการบริหารจัดการโคพันธุ์ตากของผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดตาก
2. เพื่อพัฒนาต้นแบบ Web Application ที่สามารถเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนา Web Application โคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากในพื้นที่จังหวัดตาก เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับองค์การธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถานการเงิน หรือธุรกิจอื่นๆ สามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน 400 คน

2.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน 200 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ซึ่งใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) กำหนดให้มีความน่าเชื่อถือ 95% และมีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญของงานวิจัย จำนวน 200 คน ที่จะเป็นผู้ใช้ Web Application

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างเครื่องมือ

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบ Web Application ที่สามารถเพิ่มศักยภาพ ด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก มีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิจัย คือ 1) การสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับความต้องการด้านการตลาดที่ผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้พูดคุยเพื่อทำความรู้จักอธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัย และขออนุญาตสัมภาษณ์ โดยการบันทึกเทป ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบในรายละเอียดของงานวิจัย รวมทั้งได้รับอนุญาตให้บันทึกเทปสัมภาษณ์แล้ว เพื่อให้ได้ Web Application ที่เหมาะสมสำหรับการจัดเก็บข้อมูล การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการบริหารจัดการโคพันธุ์ตาก และ2) แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

3.2 เกณฑ์การให้คะแนนในส่วนของแบบสอบถาม แบ่งออกได้ 3 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งจะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการซื้อสินค้า/บริการ ผ่านอินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับข้อมูลประสบการณ์การใช้โปรแกรมทางด้านคอมพิวเตอร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เป็นต้น เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับความยากง่ายในการใช้ระบบ การติดตั้งโปรแกรม และประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนเป็นลักษณะการกำหนดระดับมาตราส่วนให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีของ Likert Scale ซึ่งมีระดับการยอมรับ 6 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อทำการศึกษาด้านแบบ Web Application ที่สามารถเพิ่มศักยภาพ ด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก โดยมีการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบงานต้นแบบ Web Application เพิ่มศักยภาพ ด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก

4.2 ดำเนินการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลจากสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม แล้วปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

เป็นสถิติที่ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุป ลักษณะของกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวเลข ที่เก็บรวบรวมมา ซึ่งไม่สามารถอ้างอิงลักษณะประชากรได้ (ยกเว้นมีการเก็บข้อมูลของประชากรทั้งหมด) ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก

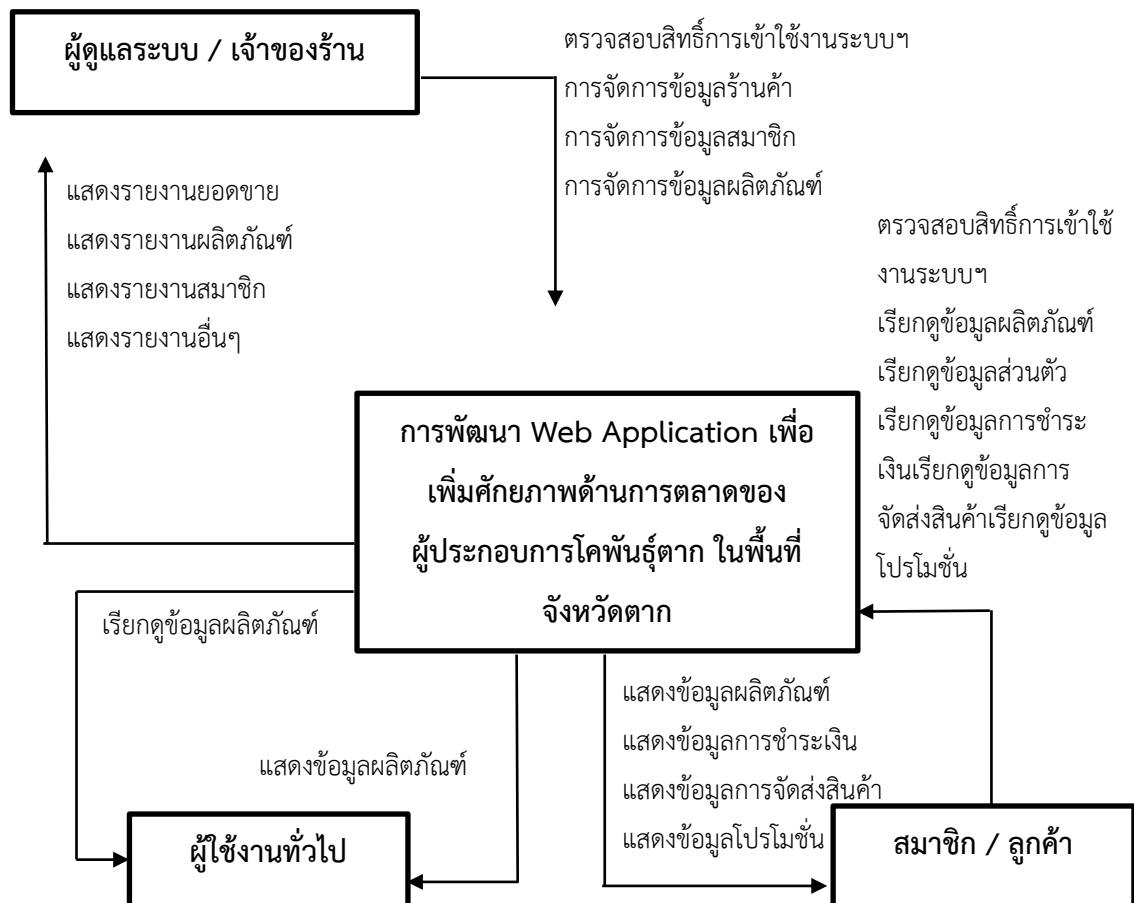
5.1 แบบสอบถามในส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 ปัจจัยเกี่ยวกับข้อมูลประสิทธิภาพการใช้โปรแกรมทางด้านคอมพิวเตอร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการงานวิจัย และข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับความยากง่ายในการใช้งานระบบ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) คือ ค่ากลาง ซึ่งคำนวณจากผลรวมของข้อมูล และหารด้วยจำนวนของชุดข้อมูล และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

การพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก สามารถแบ่งส่วนของผลสรุปของการวิจัยในครั้งนี้ได้เป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบของ Web Application จากการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากับกลุ่มผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ต้องการให้ระบบมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านโคพันธุ์ตาก ข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลลูกค้า และสามารถบริหารจัดการด้านการตลาดได้ ต้องมีรูปแบบการใช้งานไม่ยากจนเกินไปนัก โดยผู้วิจัยได้ทำการออกแบบแผนผังบริบทพัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 แผนผังบริบทของระบบการพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก

จากภาพที่ 2 แสดงภาพรวมของระบบการพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ดูแลระบบ / เจ้าของร้าน กลุ่มสมาชิก/ลูกค้า และผู้ใช้ทั่วไป โดยแต่ละกลุ่มมีหน้าที่การจัดการข้อมูลหรือการใช้งานแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับการใช้ที่ระบบฯ ได้กำหนดไว้

2. การศึกษาด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดตาก พบว่าเป็น เพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 เพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 49.75 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 41.43 เป็นส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 มีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 66.29 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 83.97 และมีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ต จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 83.42

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นแบบ Web Application โคพันธุ์ตาก โดยภาพรวมในแต่ละด้านเกี่ยวกับต้นแบบ Web Application โคพันธุ์ตาก สามารถแสดงผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1) ด้านความยากง่ายในการใช้งาน Web Application พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าต้นแบบ Web Application มีความสามารถในการเพิ่มสินค้ามากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 4.14 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก รองลงมา มีความสามารถในการจัดการผู้ใช้งาน คือมีค่าเฉลี่ย 4.14 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีขั้นตอนและความสะดวกในการเข้าใช้งาน คือมีค่าเฉลี่ย 3.86 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความยากง่ายในการใช้งาน Web Application

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ผลลัพธ์
ด้านที่ 1 ด้านความยากง่ายในการใช้งาน			
ขั้นตอนและความสะดวกในการเข้าใช้งาน	3.86	0.48	ปานกลาง
ความสะดวกในการเพิ่ม ลบ และแก้ไขข้อมูล	4.14	0.69	มาก
ความสามารถในการจัดการเนื้อหา	4.13	0.44	มาก
ความสามารถในการเพิ่มสินค้า	4.15	0.46	มาก
ความสามารถในการจัดการผู้ใช้งาน	4.14	0.69	มาก

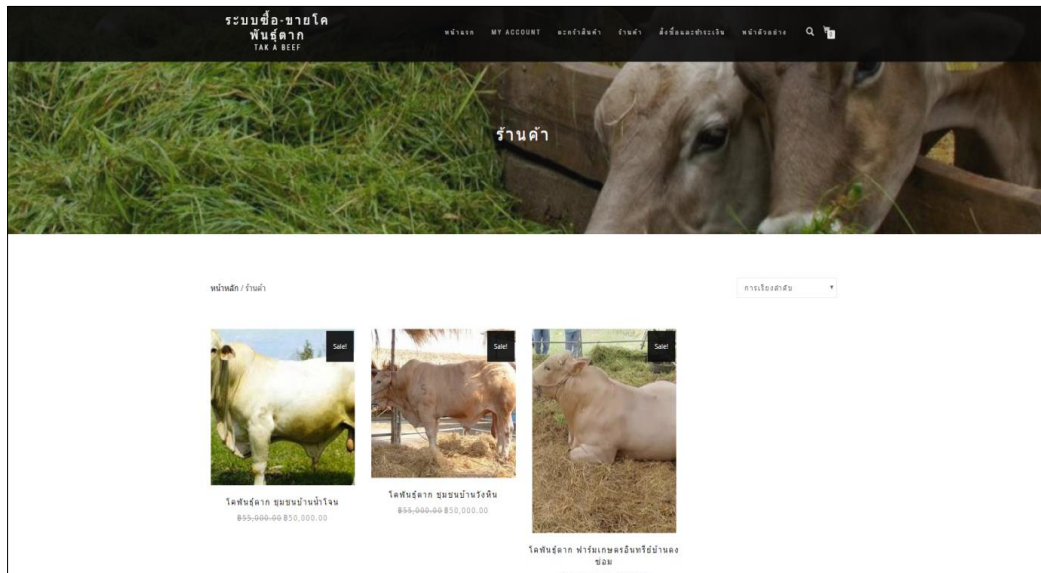
ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ผลลัพธ์
ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น	4.10	0.78	มาก
รวมด้านที่ 1	4.08	0.59	มาก

3.2) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งาน Web Application พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าต้นแบบ Web Application มีประโยชน์ในเรื่องของมีฟังก์ชันการใช้งานที่ทันสมัยมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย 4.69 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา มีประโยชน์ในด้านคุณภาพของตัวอักษรที่แสดงบน Web Application คือมีค่าเฉลี่ย 4.35 มีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก และมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการแสดงข้อมูล คือมีค่าเฉลี่ย 4.24 และมีผลลัพธ์อยู่ในระดับ มาก เป็นส่วนน้อยที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งาน Web Application

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ผลลัพธ์
ด้านที่ 2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งาน			
รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการแสดงข้อมูล	4.24	0.60	มาก
มีฟังก์ชันการใช้งานที่ทันสมัย	4.69	0.62	มากที่สุด
คุณภาพของตัวอักษรที่แสดงบน Web Application	4.35	0.51	มาก
คุณภาพของภาพที่แสดงบน Web Application	4.33	0.79	มาก
คุณภาพของวิดีโอที่แสดงบน Web Application	4.23	0.64	มาก
สามารถใช้งาน Web Application ได้ทุก ระบบปฏิบัติการ	4.28	0.86	มาก
สามารถ Backup ข้อมูลได้	4.33	0.77	มาก
รวมด้านที่ 2	4.35	0.68	มาก

4. ผลการนำเสนอต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก พบว่า เกษตรกรสามารถเพิ่มยอดขายผ่านช่องทาง Web Application ที่พัฒนาขึ้น ช่วยทำให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มช่องทางการติดต่อซื้อขาย เพราะผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องไปเลือกซื้อยังสถานที่จำหน่ายด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนา Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 3 ผลการออกแบบ และพัฒนา Web Application (ข้อมูลจากผลการวิจัย)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก มีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จของเว็บไซต์ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ภุริชวิศิษฐ์ ผาสุขพันธ์, 2555) ที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อแนวทางออกแบบเว็บไซต์ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ จนผู้บริโภคให้การยอมรับ และมีความเชื่อมั่นในการใช้บริการกับทางเว็บไซต์ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ และใช้แบบสอบถามแนวคิดในยุคปัจจุบันในมุมมองของผู้บริโภคต่อการออกแบบเว็บไซต์และความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กับกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในประเทศไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ต และซื้อสินค้าออนไลน์เป็นประจำหรือเคยซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นจำนวน 400 คน

การพัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดของผู้ประกอบการโคพันธุ์ตาก ในพื้นที่จังหวัดตาก ช่วยทำให้โคพันธุ์ตากเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อซื้อขาย เพราะผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องไปเลือกซื้อยังสถานที่จำหน่ายด้วยตนเอง ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนา

Web Application ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในประเทศไทย (พรคิต อ้นขาว และ วรรณพร ทีเก่ง, 2559) ที่ได้พัฒนาต้นแบบ Web Application เพื่อช่วยในการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ เช่น เตรียมเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องการจะเผยแพร่บนเว็บไซต์ หรือเตรียมสินค้าไว้สำหรับให้ลูกค้าเลือกซื้อในรูปแบบออนไลน์ได้ โดยศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนถ้าเสียเป็นชุมชนที่มีข้อมูลเกี่ยวกับที่พักแบบ Home Stay มีสถานที่ท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์ มีสินค้าที่ผลิตขึ้นในชุมชน และมีผักผลสดสารพัดจำหน่ายอีกด้วย ดังนั้นการทำช่องทางการตลาดออนไลน์ผ่าน Web Application จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการทำตลาดออนไลน์ หรือ Web Application ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการเพื่อฝึกอบรมด้านการใช้งานเว็บไซต์ซื้อ-ขายสินค้าออนไลน์ หรือการใช้งาน Web Application ซื้อ-ขายสินค้าแก่กลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการทำตลาดออนไลน์แก่กลุ่มเกษตรกรต่อไป

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เนื้อหา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโคพันธุ์ตากผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ และ Social Media ต่างๆ เพื่อช่วยในการกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายโคพันธุ์ตาก และให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโคพันธุ์ตาก แก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกจังหวัดได้รู้จักโคพันธุ์ตากมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการวิจัยครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้นยังเฉพาะเจาะจงประชากรที่ อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดตาก ดังนั้นการดำเนินโครงการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งจะทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2) ควรจัดเก็บข้อมูลวิจัยเพิ่มเติมในลักษณะการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) เพื่อเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) ควรต่อยอดจากต้นแบบจากการวิจัยในครั้งนี้ และพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านการทำตลาดออนไลน์ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพันธุ์ตากต่อไป เพื่อยกระดับโคพันธุ์ตาก และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายโคพันธุ์ตากให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- จุฑารัตน์ เกียรติศรีศรี. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จิตาภา ทัดหอม. (2558). การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและคุณภาพของระบบสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางการถ่ายทอดสดเฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ของผู้บริโภคออนไลน์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชาญชัย ศุภอรรถกร. (2560). จัดการฐานข้อมูลด้วย MariaDB + MySQL ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์.
- พิสนุ พองศรี. (2552). การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธากา
รพิมพ์จำกัด.
- พรคิต อ้นขาว และวรรณพร ทีเก่ง. (2559). รูปแบบการพัฒนา Web Application ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ภูริวิชิตส์ ผาสุขพันธ์. (2555). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของเว็บไซต์ตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์วิทยาการสารสนเทศมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). การพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทย และสถานการณ์การผลิตเนื้อโคในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุพัตรา คำแหง, ศิวรัตน์ ณ ปทุม และปริญ ลักขิตามาศ. (2561). รูปแบบของปัจจัยความสำเร็จในการบริหารการตลาดสมัยใหม่ ของผู้ประกอบการใหม่สู่ประเทศไทย 4.0. วารสาร
ธรรมศาสตร์ 37(2), 1-18.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมียนมา
ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร
Myanmar Students' Needs for the 21st Century Skills Development,
Samut Sakhon Provincial Office of the Non-Formal and Informal
Education

ธันยรัตน์ เสริมเสนาพร¹ พีรเทพ รุ่งคุณากร²

Thanyarat Soemsenaporn, Bheeradhev Rungkhunakorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแรงงานเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ และระดับชั้นการศึกษา ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาเมียนมาที่ลงทะเบียนเรียนใน ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร ภาคการศึกษา 2/2562 จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยต่อยอดโดยปรับจากแบบสอบถามของ อาจารย์ ดร. พีรเทพ รุ่งคุณากร คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) เท่ากับ 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วน

Received: 2020-11-19 Revised: 2020-12-24 Accepted: 2020-12-28

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Doctor of Education in Lifelong Education and Human Development, Faculty of Education, Silpakorn University. e-mail: apinya.stanghi@gmail.com

² สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Lifelong Education and Human Development, Faculty of Education, Silpakorn University

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และใช้ค่าสถิติ T-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมียนม่านั้นมีความต้องการในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$) โดยจำแนกเป็นด้านที่มีความต้องการมากเป็นอันดับแรกได้แก่ ด้านการประยุกต์ใช้การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ ($\mu=4.11$) อันดับต่อมา คือ การคิด ($\mu=4.03$) ด้านการอ่าน ($\mu=3.99$) การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ($\mu=3.98$) การรู้เท่าทันสื่อ ($\mu=3.96$) การเรียนรู้เพื่อการเป็นตัวเองและการพัฒนาตนเอง ($\mu=3.95$) การเรียนรู้ ($\mu=3.95$) การสื่อสารและความร่วมมือ ($\mu=3.95$) ด้านการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง ($\mu=3.93$) การเขียน ($\mu=3.92$) ความเข้าใจทางวัฒนธรรม ($\mu=3.90$) และคณิตศาสตร์ ($\mu=3.90$) ตามลำดับ 2) ความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมียนมา จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับชั้นที่ศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ลำดับค่าคะแนนระดับมากทุกกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพื้นฐานทางการศึกษา 3.98 กลุ่มสังคมสมัยใหม่ 3.95 และกลุ่มชีวิตประจำวัน 3.95 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : ความต้องการพัฒนาทักษะ; ในศตวรรษที่ 21; นักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทย

Abstract:

The objectives of this research were 1) to study the 21st century learning skills development needs of Myanmar students. Center for Non-formal and Informal Education Samut Sakhon Province 2) to compare the needs for learning skills development in the 21st century among Myanmar labor students Center for Non-formal and Informal Education Samut Sakhon Province, classified by gender, age range and educational level. The study population was Myanmar students enrolled in Center for Non-formal and Informal Education Samut Sakhon Province, semester 2/2019, of 69 people. The instrument used in this research was a questionnaire which the researcher extended from the questionnaire of Lecturer Dr. Peeratthep Rungkunakorn. The index of correspondence between question and objectives (Index of item objective congruence: IOC) was 06.00-11.00 and

confidence was 0.89. The statistical analysis used frequency and percentage to find the mean (μ) and standard deviation (σ .) and using statistical values for T-test and F-test. The results showed that 1) the needs for developing 21st century learning skills among Myanmar students are overall needs in all aspects. It was at a high level ($\mu=3.96$) which was classified as the area with the highest demand as the first. Application of reading, writing, and mathematics ($\mu=4.11$), followed by thinking ($\mu=4.03$), reading ($\mu=3.99$) and coexistence learning ($\mu=3.98$).) Media Literacy ($\mu=3.96$) Learning for Self and Self Development ($\mu=3.95$) Learning to Know ($\mu=3.95$) Communication and Collaboration ($\mu=3.95$) Learning for practicality ($\mu=3.93$), writing ($\mu=3.92$), cultural comprehension ($\mu=3.90$) and mathematics ($\mu=3.90$), respectively; 2) of the Myanmar students classified by sex, age, and study grade had a statistically significant difference at 0.05. 3) All groups of high-level scores were ranked as educational background group 3.98, modern society group 3.95, and life group. Daily 3.95 statistically significant at 0.05

Keywords: Needs the Skills Development; 21St Century; Non-Formal and Informal Education

บทนำ (Introduction)

นโยบายหลักที่สำคัญในการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ การส่งเสริมให้คนในประเทศมีโอกาสดำเนินการเข้าถึงระบบการศึกษาที่ได้มาตรฐาน โดยได้กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 1 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ซึ่งเน้นให้มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ผ่านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา คือ การส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 อันประกอบไปด้วยความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน ความสามารถในการคิดคำนวณ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม ต่าง

กระบวนการทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ ทักษะด้านการสื่อสาร การรู้เท่าทันสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ, 2561) ด้วยความหลากหลายของแรงงานที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรมนั้นเอง แรงงานเหล่านั้นจึงต้องเรียนรู้ปรับตัวในหลายๆด้านทั้งการใช้ชีวิตและเรียนรู้งานที่เป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งทุกทักษะที่กล่าวมามีผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งทุนมนุษย์ที่กล่าวถึงนี้ไม่ได้นับแต่เพื่อคนไทยเท่านั้นเนื่องจากในปัจจุบันการอพยพของแรงงานมากขึ้น โดยสาเหตุของการอพยพนี้มีมากมายหลายปัจจัย อาทิ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงาน และค่าครองชีพ ปัจจัยในด้านสังคมวิทยา ความหนาแน่นของประชากรและคุณภาพชีวิต รวมทั้งปัจจัยด้านการศึกษาและการพัฒนาชีวิตที่คนต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ได้รับสวัสดิภาพและการบริการทางสังคมที่ดีขึ้น เป็นต้น (ฝ่ายวิจัยและศูนย์สารสนเทศวิทยาลัยประชากรศาสตร์ 2551) ซึ่ง สุณี ฉัตราคม 2553 ได้เคยวิเคราะห์ปัจจัยในการอพยพแรงงานจากที่ต่างๆ คือ ปัจจัยผลักดันจากประเทศที่มีแรงงานเคลื่อนย้ายออก ประกอบไปด้วย อัตราการว่างงานที่อยู่ในอัตราที่สูง รวมไปถึงปัญหาที่เกิดจากการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพที่ตรงกับความสามารถของตนได้ ปัญหาระดับค่าจ้างที่เทียบแล้วต่ำกว่า หรือขาดสิ่งที่เป็นแรงจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอนาคต และสุดท้ายปัจจัยทางสังคมและการเมือง ความวุ่นวายในประเทศ เป็นต้น และยังมีปัจจัยดึงดูดในประเทศที่มีแรงงานย้ายเข้า ประกอบไปด้วย ระดับค่าจ้างและเงินเดือนที่สูงกว่าในประเทศต้นทาง การขาดแคลนกำลังคนในบางสาขา โอกาสสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพที่มีอัตราที่ก้าวหน้าได้มากกว่า เป็นต้น จากข้อมูลตามประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพจำนวนกว่า 3,090,825 คน (กรมการจัดหางาน. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2562) โดยมีจำนวนแรงงานต่างด้าว 4 สัญชาติ (กัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนาม) ที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและได้รับอนุญาตทำงานตามมาตรา 59 จำนวน 2,935,946 คน ถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพใช้แรงงาน กรรมกร คนรับใช้ตามบ้าน ที่ผ่านมาการหลังไหลเข้ามาเป็นจำนวนมากของแรงงานต่างด้าว ทำให้รัฐต้องมีนโยบายต่อประเด็น ดังกล่าว ซึ่งนโยบาย หรือมาตรการต่างๆของรัฐเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวนั้นมักอยู่ในรูปแบบของ การควบคุม ตรวจสอบการเข้าเมือง การพิสูจน์สัญชาติ การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ซึ่งประกอบด้วยคณะอนุกรรมการระดับบริหาร 7 ฝ่ายหลักๆ และ คณะทำงานฝ่ายปฏิบัติอีก 4 ฝ่าย

เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน และมาตรการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาระงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมือง โดยนโยบายหลักของ กพร. คือ ไม่ต้องการให้มีแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย และเปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองทุกพื้นที่ ทุกกิจกรรม มาจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549 ได้ระบุลงในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ไว้ในมาตราที่ 7 โดยระบุสาระสำคัญตอนหนึ่งว่า “การศึกษาของชาตินั้นมีหน้าที่ในการส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” ทั้งในระบบการศึกษาในโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือ การศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้คนในสังคมพัฒนาตนเองให้มีความเจริญงอกงาม รวมทั้งทำหน้าที่เป็นผู้ที่จะต้องเรียนรู้และสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ของชาติ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และสร้างสรรค์สิ่งดีงามและการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป การศึกษาและการเรียนรู้ได้มีการให้ความสำคัญกับการเข้ามาทำงานในต่างประเทศของกลุ่มแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีภาครัฐได้เห็นถึงความสำคัญของพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต และโดยเฉพาะการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้คนพัฒนาดตนเอง ซึ่งที่ผ่านมาซึ่งไม่สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของแรงงานต่างด้าวได้ทั้งหมด ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทย จึงถือได้ว่าเป็นอีกหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแรงงานต่างด้าเหล่านั้นให้มีความรู้ความสามารถ และเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้แรงงานเรียนรู้การใช้บริการสาธารณะประโยชน์ต่างๆ เข้าใจและยอมรับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

ในขณะเดียวกันนอกจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดของแรงงาน หรือเข้าเมืองผิดกฎหมายของแรงงานแล้วนั้น ยังมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนา ชีตความสามารถของแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาประกอบอาชีพอย่างถูกต้องกฎหมาย เพราะเมื่อมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจำนวนมากเข้ามา

ประกอบอาชีพต่างๆ ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็น งานรับใช้ในบ้าน งานกรรมกร งานอุตสาหกรรม การเกษตร หรือประมง การเข้ามาของแรงงานที่มาพร้อมกับการย้ายถิ่นนั้น ทำให้ประเทศไทยและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทั้งจากผู้ใช้แรงงานและผู้ติดตาม การเพิ่มมากขึ้นของประชากรย่อมส่งผลให้ภาครัฐต้องรับภาระในการจัดทำบริการสาธารณะที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการต้องสร้างความเข้าใจในการสร้างการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย วิธีชีวิตความเป็นอยู่ ความรู้ ความเข้าใจที่แตกต่างไปจากคนในท้องถิ่นนั้นๆ จึงก่อให้เกิดผลกระทบในหลายด้าน อาทิ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแรงงานสัญชาติเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแรงงานสัญชาติเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาครจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ และระดับชั้นการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนนักศึกษาแรงงานสัญชาติเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาแรงงานสัญชาติเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 69 คน แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษาจำนวน 42 คน ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 14คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 13 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ทางการศึกษาตลอดชีวิตของอาจารย์ ดร.พีรเทพ รุ่งคุณากร 2562 รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ และระดับชั้นการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาแรงงานสัญชาติเมียนมา ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาครจำนวนรวม 100 ข้อ ดังนี้

- กลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษา ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และการประยุกต์ใช้การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์

- กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่ ประกอบด้วย การคิด ความเข้าใจทางวัฒนธรรม การสื่อสารและความร่วมมือ และการรู้เท่าทันสื่อ

- กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย การเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง การเรียนรู้เพื่อการเป็นตัวเองและพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

ผลการวิจัย

1. ภาพรวมความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทยนั้น พบว่า มีความต้องการในภาพรวมทุกด้าน ประกอบกลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษา กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่ และกลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$) 2 ความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทยนั้นมีความต้องการมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ การประยุกต์ใช้ การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ ($\mu=4.11$)

ตารางแสดงภาพรวมความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทย ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร

ทักษะ ที่	ความต้องการพัฒนาทักษะ	μ	σ	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
กลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษา					

1	ด้านการอ่าน	3.99	0.86	มาก	3
2	ด้านการเขียน	3.92	0.87	มาก	10
3	ด้านคณิตศาสตร์	3.90	0.86	มาก	12
4	ด้านการประยุกต์ใช้ การอ่าน การเขียน และ คณิตศาสตร์	4.11	0.77	มาก	1
รวม		3.98	0.54	มาก	
กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่					
5	ด้านการคิด	4.03	0.84	มาก	2
6	ด้านความเข้าใจทางวัฒนธรรม	3.90	0.88	มาก	11
7	ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ	3.95	0.84	มาก	8
8	ด้านความรู้เท่าทันสื่อ	3.96	0.80	มาก	5
รวม		3.96	0.62	มาก	
กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน					
9	ด้านการเรียนรู้เพื่อรู้	3.95	0.86	มาก	7
10	ด้านการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง	3.93	0.85	มาก	9
11	ด้านการเรียนรู้เพื่อการเป็นตัวเองและพัฒนา ตนเอง	3.95	0.90	มาก	6
12	ด้านการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น	3.98	0.87	มาก	4
รวม		3.95	0.64	มาก	
ภาพรวมของทุกด้าน		3.96	0.56	มาก	

2. ผลรวมรายด้านของการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาการเขียน ($\text{Sig}=0.04$) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทางความคิด ($\text{Sig}=0.01$) ด้านความเข้าใจทางวัฒนธรรม ($\text{Sig}=0.00$) ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ ($\text{Sig}=0.00$) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ($\text{Sig}=0.04$) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การเรียนรู้เพื่อรู้ ($\text{Sig}=0.00$) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ด้านทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง ($\text{Sig}=0.01$) ด้านการเรียนรู้เพื่อการเป็นตัวเองและ

พัฒนาตนเอง (Sig=0.03) ด้านการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น (Sig=0.00) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางแสดงการเปรียบเทียบความต้องการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทย ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ และระดับชั้นการศึกษา

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	ตัวแปรอิสระ		
	เพศ	ช่วงอายุ	ระดับการศึกษา
	Sig	Sig	Sig
กลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษา			
1 การอ่าน	0.11	0.80	0.66
2 การเขียน	0.04*	0.24	0.46
3 คณิตศาสตร์	0.75	0.15	0.47
4 การประยุกต์ใช้ การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์	0.32	0.68	0.10
รวม	0.10	0.76	0.33
กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่			
5 การคิด	0.88	0.54	0.01*
6 ด้านความเข้าใจทางวัฒนธรรม	0.79	0.88	0.00*
7 ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ	0.70	0.06	0.00*
8 ด้านการรู้เท่าทันสื่อ	0.38	0.07	0.00*
รวม	0.28	0.38	0.00*
กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน			
9 การเรียนรู้เพื่อรู้	0.19	0.66	0.00*
10 การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติจริง	0.79	0.46	0.01*
11 การเรียนรู้เพื่อการเป็นตัวเองและพัฒนาตนเอง	0.73	0.47	0.03*
12 การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น	0.20	0.10	0.00*
รวม	0.22	0.10	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. ภาพรวมความต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทยนั้น พบว่ามีความต้องการในภาพรวมทุกด้าน ประกอบกลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษากลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่ และกลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$) สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ พรหมทอง 2559 ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาตนเองของบุคคลเพื่อก้าวสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบุคคลอย่างเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษนี้มีความสำคัญ กล่าวคือจะทำให้บุคคลได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนทันสมัยทันโลก ทันเหตุการณ์ โดยมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดชีวิต อันประกอบด้วย การพัฒนาทักษะพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และทักษะการปฏิบัติในทุกด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของบุคคล การพัฒนาการเรียนรู้ด้านนวัตกรรม การพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกๆด้านบุคคลที่พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสม่ำเสมอ

2. กลุ่มทักษะพื้นฐานทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทมนัส เลิศสิริกาลกุล (2557) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ให้กับบ้านและชุมชนในตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ไม่รู้หนังสือในตำบลท่าตอนนั้นเมื่อได้รับการพัฒนาก็สามารถอ่านคำ ข้อความ ประโยคต่าง ๆ ที่เห็น และอ่านหนังสือนอกเวลา หนังสือธรรมะ โดยเข้าใจความหมายจากเรื่องที่อ่าน สามารถอธิบายเรื่องราวที่อ่านได้ จนเกิดความมั่นใจในการติดต่อประสานงานกับบุคคล หน่วยงานราชการ โดยเฉพาะที่ว่าการอำเภอแม่เมาะ เพราะสามารถอ่านข้อความบนเอกสาร ขออนุญาตออกนอกพื้นที่ได้ และการติดต่อประสานงานกับโรงเรียน โดยสามารถอ่านใบรายงานผลการเรียนของนักเรียนและอ่านเอกสารโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนได้ ทำให้บ้านและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากขึ้นการจัดการเรียนรู้ให้กับบ้านและชุมชนในตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนในด้าน การเขียน พบว่า ผู้ไม่รู้หนังสือในตำบลท่าตอนเมื่อได้รับการพัฒนาการเขียน นั้นก็สามารถเขียนคำ ข้อความ ประโยค และเรียบเรียงเป็นเรื่องได้ และสามารถเขียนกระทู้ธรรม เข้าใจความหมายและอธิบายเรื่องที่เขียนได้ เกิดความมั่นใจมีความกล้า ในการติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานราชการ โดยสามารถเขียนชื่อ นามสกุล

ตัวเองได้ แทนการพิมพ์ลายนิ้วมือ ในการลงลายมือชื่อบนเอกสารต่าง ๆ สามารถเขียนสื่อสารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน และเขียนประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนได้ และในด้านการประยุกต์ใช้ การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ พบว่าผู้ไม่รู้หนังสือในตำบลท่าตอน สามารถฟัง ดู และพูดสื่อสารภาษาไทยกลางกับบุคคล และหน่วย งานต่าง ๆ ได้โดยเข้าใจเรื่องที่ได้รับฟัง สามารถพูดโต้ตอบ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้เป็นคำพูดได้ มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของผู้ไม่รู้หนังสือในตำบลท่าตอน ได้แก่ อาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพก่อสร้าง และอาชีพทำไร่นา ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เพราะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เกิดความกล้าที่จะพูดกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อร่วมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนร่วมกับโรงเรียน ในขณะที่ ปิยธิดา รอดซุงและคณะ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม มีประโยชน์มีความถูกต้องและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ตามแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่สังเคราะห์ขึ้นสามารถทำให้นักเรียนมีคะแนนการวัดนิสัยรักการอ่านที่เพิ่มขึ้นและมีคะแนนการสังเกตพฤติกรรมการอ่านในระดับ ดีมาก กิจกรรมที่นักเรียนชอบคือ กิจกรรมเส้นทางนักอ่านและกิจกรรมนิทานสำราญใจ และมีประสิทธิผลการใช้กิจกรรมในด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเหมาะสมของกิจกรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเชิงทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรม และการสัมภาษณ์

3. กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในสังคมสมัยใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทญา โกมลมาลย์ 2561 ที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้เท่าทันสื่อเพชบุ๊กของวัยรุ่นไทยที่ระบุว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการใช้สื่อ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดพัฒนาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นสื่อ งานวิจัยเรื่องความรู้เท่าทันสื่อเพชบุ๊กของวัยรุ่นไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของระดับการรู้เท่าทันสื่อเพชบุ๊กของวัยรุ่นไทย โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนนิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมใช้เพชบุ๊กมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อที่จะพูดคุย/ส่งข้อความคุยกับเพื่อนใน Messenger มากที่สุด รองลงมา เพื่ออัปเดตและแชร์รูปของตนเอง/เพื่อน/แฟน ในขณะที่การให้ความคิดเห็นทางการเมือง จะอยู่ในระดับน้อยที่สุด และผลการศึกษายังพบว่า วัยรุ่นไทยที่มีอายุมากกว่าและระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีระดับการรู้เท่าทันสื่อเพชบุ๊ก ในด้านการตระหนักรู้ถึงผลกระทบของเพชบุ๊ก, ด้านความเข้าใจกระบวนการทำงานของเพชบุ๊ก ด้านความเข้าใจเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นมุมมองทางวัฒนธรรมและ

วิถีชีวิต รวมถึงด้านความเข้าใจด้านศีลธรรมและจริยธรรม มากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า และระดับการศึกษาน้อยกว่า ส่วนในด้านความสนุกสนานและชื่นชมเนื้อหา พบว่ามีความแตกต่างกันในช่วงอายุและเพศ โดยวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่ มีมุมมองต่อเฟซบุ๊กว่าเป็นพื้นที่สร้างเครือข่ายทางสังคมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ใหม่ๆ ทางสังคม มากที่สุด ในขณะที่ ประภาภรณ์ พลเยี่ยม 2560 ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2 ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีคุณภาพระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.22 แต่เนื่องจาก การใช้บทเรียนที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ 2 ทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แบ่งงานกันตามที่ได้รับมอบหมายผู้วิจัยได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เช่น Google for education Facebook ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาในบทเรียนและการอย่างรวดเร็วและยังสามารถที่จะศึกษาได้ทุกเวลา ทุกสถานที่จึงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มมากยิ่งขึ้นในส่วนของการที่จะตอบคำถามให้คำปรึกษานักเรียนทันทีส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้นอีกด้วย และกมลรัตน์ เทอร์เนอร์และคณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล; โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็ม (STEM Project-Based Learning) ต่อทักษะ ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลที่ประเมินตามกรอบแนวคิดของ Trilling และ Fadel (2009) ได้แก่ ทักษะ 3Rs คือ Reading (อ่านออก) (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น) และทักษะ 7Cs ได้แก่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem solving) ด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) ด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership) ด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information & Medial Literacy) ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) และด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career & learning self-reliance) ประชากร คือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 114 ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็ม ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 3 ลำดับแรก 4 ทักษะ ได้แก่ 1) การคิด

สร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การอ่านออก เขียนได้ และคณิตศาสตร์ 3) มี 2 ทักษะ คือ ความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและ ภาวะผู้นำผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักศึกษา มีทักษะศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น ดังนั้นควรนำการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มนี้ไปใช้ในการจัดการศึกษาวิชาการศึกษาอิสระในปีการศึกษาต่อไป และขยายผลไปทดลองใช้ในรายวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล

4. กลุ่มทักษะการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย สราญจิตร (2553) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถานประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี ที่ผู้วิจัยพบว่า ความต้องการของแรงงานในด้าน การศึกษานั้นมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความต้องการด้านการศึกษาเพื่อต้องการปรับปรุงชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น 2.ความต้องการด้านการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน 3. ความต้องการด้านการศึกษาเพื่อปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนของตนเอง 4. ความต้องการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพในการประกอบอาชีพของตนเอง ในขณะที่ ทศนีย์ จิตต์ทองกุล 2554 ที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องสาเหตุและปัญหาของแรงงานไทยในการไปทำงานต่างประเทศ กรณีศึกษาแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานไต้หวัน ซึ่งผลวิจัยสรุปว่า ผลการวิจัยพบว่า (1) แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานไต้หวันส่วนมากเป็นเพศชาย มี ช่วงอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และใช้บริการผ่านบริษัทจัดหางานเดินทางไปทำงานไต้หวันในตำแหน่งในโรงงานอุตสาหกรรม มี รายได้ต่อเดือนระหว่าง 17,001 - 18,000 บาท (2) สาเหตุก่อนไปทำงานไต้หวันเพราะเป็นแรงงานที่ว่างงานและมีภาระหนี้สิน ปัญหาในด้านภาษาและการสื่อสารกับนายจ้างต่างชาติเป็นปัญหามาก ที่สุดในการเดินทางไปทำงานไต้หวัน และ (3) แรงงานไทยได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานต่างประเทศให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้รัฐเป็น ผู้ดำเนินการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศให้มากขึ้น เผยแพร่พฤติกรรมกรรมการหลอกลวงของสาย/นายหน้าผ่านสื่อที่แรงงานรับฟังหรือรับชมได้โดยง่าย รัฐควรเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ใน กระทรวงแรงงานในต่างประเทศ และ เสาวนีย์ ชมชื่น 2555 ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลของการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอัสสัมชัญ ลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการ

เรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 5 แผน และแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า (1) ได้แผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์โดยการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 15 คาบ ซึ่งแผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปางที่เรียนโดยการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีระดับการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05รวมทั้ง ๓ วัฏจักร ๒๕๕๙ ด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากข้อสอบวัดผล ผู้เรียนครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 55 ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดในสัดส่วนนี้ มีผู้เรียน ร้อยละ 14.81 ที่มีผลการทดสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป ด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากผลงานวิจัย พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 37.04 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเยี่ยม รองลงมา คือ ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก และระดับดีคิดเป็นร้อยละ 18.52 และร้อยละ 14.81 ตามลำดับ สำหรับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนแตกต่างกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดที่ 70 คะแนนหรือ เกเรด C และด้านความพึงพอใจจากการเรียนแบบลงมือปฏิบัติ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในภาพรวม และรายด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ พบว่า ด้านการสอนของอาจารย์ เป็นด้านที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านความรู้ของนักศึกษา และด้านการประเมินผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1) สำหรับผู้อำนวยการและครูศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ ต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษาและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2). สำหรับครู ควรมีการกำหนดรูปแบบและกระบวนการในการทำงาน เพื่อทำให้งานเป็นระบบ และเชิญชวนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง
- 3). สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารต้องใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจและสร้างการมีส่วนร่วมระดับ ครู นักเรียน และชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้ดำเนินงานด้วยตนเอง

ผู้บริหารจะเป็นผู้สังเกตการณ์ คอยกำกับติดตามการทำงานของครู และให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1).ควรพัฒนานำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบายทางการศึกษาเพื่อพัฒนา
นักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทยของศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยใน
ท้องถิ่นต่างๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการจัดหางาน. (2559). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2560 – 2565.
กรุงเทพมหานคร: กรมการจัดหางาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- จิราภรณ์ พรหมทอง. (2559). การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่21.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10(2), 63-72.
- ทัศนีย์ จิตต์ทองกุล. 2554. สาเหตุและปัญหาของแรงงานไทยในการทำงานต่างประเทศ :
กรณีศึกษาแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานได้หวัน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทมนัส เลิศสิริกาลกุล. (2557). การจัดการเรียนรู้ให้กับบ้านและชุมชนในตำบลท่าตอน อำเภอแม่
สาย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- ประภาภรณ์ พลเยี่ยม. 2560. การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊ก
ซอว์ 2 ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมหมาย สราญจิตร. (2553). ความต้องการด้านการศึกษาของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในสถาน
ประกอบการขนาดใหญ่ จังหวัดสิงห์บุรี. Myanmar Students' Needs for the
21St Century Skills Development, Samut Sakhon Provincial

Office of the Non-Formal and Informal Education. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี.

เสาวนีย์ ชมชื่น. (2555). ผลของการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อการคิดวิเคราะห์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Trilling, Bernie & Fadel, Charles. (2009). **21 Century skill learning for life in
ourtimes**. California: Jossey-Bass.

ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตผู้ใช้บริการ GRABFOOD

The Rangsit University Student Satisfaction of Grabfood Service

จิตาภรณ์ สุพิพัฒน์¹ นพปฎล สุวรรณทรัพย์²

Thidaporn Suphipat, Noppadol Suwannasap

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood และศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบที การทดสอบสถิติความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความถดถอยพหุคูณ พบว่า ความสามารถที่สัมผัสได้(A) การเข้าถึงจิตใจผู้อื่น(E) การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ(C) และความมั่นใจ(D) มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $Satisfaction = 1.150 + 0.333A + 0.250E + 0.263C - 0.133D$

คำสำคัญ (Keywords): ความพึงพอใจ; คุณภาพการให้บริการ; GrabFood

Received: 2020-12-06 Revised: 2020-12-27 Accepted: 2020-12-28

¹ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต Student in Master of Science in Management of Logistics, Graduate School Rangsit University. e-mail: Thidaporn.s57@rsu.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต Lecturer in Master of Science in Management of Logistics, Graduate School Rangsit University.

Abstract

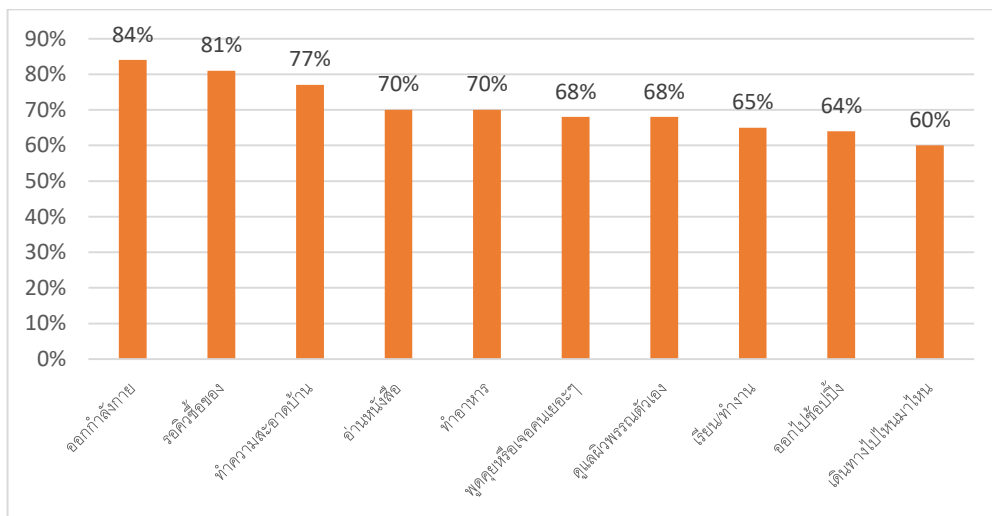
This research aimed to study the satisfaction level of Rangsit university's students as GrabFood users and to study the factors in service quality affecting the satisfaction level of Rangsit university's students as GrabFood users. The research was quantitative and the sample group was 400 students at Rangsit university, the sampling method was Convenience Sampling and the data collection was conducted by questionnaire. The statistics for data analysis consisted of Percentage, Frequency, Mean, and hypothesis testing with the Tests of Statistical Hypotheses including the Independent Sample : t-test, One-Way Analysis of Variance (ANOVA : F-test) and Multiple Linear Regression Analysis. The result showed that 1) The overall satisfaction level of Rangsit university's students as GrabFood users was high 2) The result of Multiple Linear Regression Analysis indicated that the tangible ability (A) empathy (E) response to the user's needs (C) and confidence (D) affected the satisfaction and the forecasting equation can be set as $Satisfaction = 1.150 + 0.333A + 0.250E + 0.263C - 0.133D$

Keyword: Satisfaction; Service Quality; GrabFood

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี หรือที่เรียกว่า Digital Disruption ส่งผลให้ธุรกิจภาคบริการ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศต่างต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค (มนตรี ศรีวงษ์, 18 พฤษภาคม 2563) ทำให้ผู้คนจำนวนมากหันมาพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น เนื่องจากตอบโจทย์การใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องของการประหยัดเวลาและแรงงาน จนมีแนวโน้มนำไปสู่สังคมแห่งความเคยชิน หรือที่เรียกว่า “ความขี้เกียจ” และ “เศรษฐกิจขี้เกียจ” (Lazy Economy) ซึ่งหมายถึงเศรษฐกิจที่ถูกขับเคลื่อนความต้องการของคนที่ต้องการความสะดวกสบาย เพื่อช่วยลดภาระการทำงานเล็กๆ น้อยๆ จะได้มีเวลาทำงานที่สำคัญมากขึ้น โดยที่ผู้บริโภค “ยินดีที่จะจ่ายเงิน” หากสินค้าหรือบริการนั้นๆ ช่วยทำให้รู้สึกว่าได้รับความสะดวกสบายมากกว่าเดิม และจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีความต้องการความสะดวกสบายขั้นสุด ยังทำให้เกิดธุรกิจที่ตอบโจทย์ความต้องการดังกล่าวอย่าง

ต่อเนื่อง และได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ที่เห็นชัดเจนคือ ธุรกิจขนส่ง ฟู้ดเดลิเวอรี่ ธุรกิจจูงควายสินค้าออนไลน์ อาหารพร้อมรับประทาน เป็นต้น ซึ่งเป็นเทรนด์ที่ยังมีแนวโน้มเติบโตในปัจจุบัน (วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 18 พฤษภาคม 2563)

รูปที่ 1 แสดงการจัดอันดับกิจกรรมที่คนไทยใช้เกียจมากที่สุด

ที่มา : วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562

จากงานวิจัยการทำการตลาด Lazy consumer ในสาขาการตลาด วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า 10 อันดับกิจกรรมที่คนไทยใช้เกียจมากที่สุด ได้แก่ 1. ออกกำลังกาย ร้อยละ 84 ลำดับที่ 2.) รอคิวซื้อของ ร้อยละ 81 ลำดับที่ 3.) ทำความสะอาดบ้าน ร้อยละ 77 ลำดับที่ 4.) อ่านหนังสือ ร้อยละ 70 ลำดับที่ 5.) ทำอาหาร ร้อยละ 69 ลำดับที่ 6.) พุดคุยหรือเจอคนเยอะๆ ร้อยละ 68 ลำดับที่ 7.) ดูเลิฟพอร์นตัวเอง ร้อยละ 68 ลำดับที่ 8.) เรียน/ทำงาน ร้อยละ 65 ลำดับที่ 9.) ออกไปช้อปปิ้ง ร้อยละ 64 และลำดับสุดท้าย 10.) เดินทางไปไหน มาไหน ร้อยละ 60 โดยเฉลี่ย “ระดับความเกียจ” ต่อกิจกรรมนั้นๆ อันดับแรก คือ รอคิวซื้อของ ตามมาด้วย การออกกำลังกาย การทำความสะอาด ทำอาหาร อ่านหนังสือ เดินทางไปไหนมาไหน พุดคุยหรือเจอคนเยอะๆ เรียน/ทำงาน ออกไปช้อปปิ้ง และดูเลิฟพอร์นตัวเอง จะเห็นได้ว่าหนึ่งในธุรกิจที่ตอบโจทย์ความเกียจในการรอคิวซื้อของและเกียจในการทำอาหารนั้น คือ “Food Delivery” ศูนย์วิจัยกสิกรไทย แอปพลิเคชันสั่งอาหาร (Food Delivery Application) มีผลทำให้ธุรกิจฟู้ด เดลิเวอรี่เติบโต 10% ในช่วงปี 2557-2561 และในปี 2562 มีมูลค่าอยู่ที่ 33,000 – 35,000 ล้านบาท

เติบโตต่อเนื่องรายร้อยละ 14 จากปี 2561 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของมูลค่าธุรกิจร้านอาหารของประเทศไทยในปี 2562 ประมาณ 3-4 หมื่นล้านบาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 18 พฤษภาคม 2563) ซึ่งมีผู้ให้บริการหลักๆ ได้แก่ Food Panda, LINE MAN, Grab, GET! ศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินไว้ว่าในปี 2563 ธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทยจะมีมูลค่ารวมถึง 4.37-4.41 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.4-2.4 จากปี 2562 และในปี 2563 ทิศทางของธุรกิจร้านอาหารจะเดินหน้าอย่างไรต่อไปผู้ประกอบการจะต้องเร่งปรับตัวให้ทันกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 18 พฤษภาคม 2563) และจากผลประกอบการเมื่อปี 2562 พบว่า Grab มีส่วนแบ่งการตลาดมากกว่าร้อยละ 50 ของธุรกิจ Food Delivery

วงศ์ทิพพา วิเศษเกษม ได้กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมคนไทยต่อการใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ที่สั่งอาหารออนไลน์เป็นคนในกลุ่มระหว่าง GEN Z และ GEN Y ช่วงอายุที่มีการใช้งานมากที่สุดคือ 18-34 ปี (Techsauce Team, 18 พฤษภาคม 2563) และบริษัท ฟู้ดแพนด้า (ประเทศไทย) จำกัด เปิดเผยข้อมูลออเดอร์บริการจัดส่งอาหารในหมู่นักเรียน-นักศึกษามหาวิทยาลัยเยอะมากขึ้น 25% ในปี พ.ศ. 2561 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2560 แสดงให้เห็นถึงเทรนด์ในการใช้ชีวิตที่สะดวกสบาย ความสนใจในการสั่งอาหารออนไลน์ที่สูงขึ้น (marketeeronline, 19 พฤษภาคม 2563) และอีกปัจจัยในการตัดสินใจเลือกรับประทานอาหารของผู้บริโภค ได้ระบุถึงความสะดวกรวดเร็ว (สถาบันวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 19 พฤษภาคม 2563) นอกจากความสะดวกรวดเร็วแล้วนั้น ส่วนประสมการตลาดส่วนอื่นก็เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการแอปพลิเคชันนั้นๆ อีกด้วย เช่น ราคา การส่งเสริมการตลาด กระบวนการ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าธุรกิจ Food Delivery เป็นธุรกิจบริการขนส่งอาหารที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยธุรกิจมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาและกลุ่มคนวัยทำงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการนั้นนอกจากส่วนประสมทางการตลาด ยังมีปัจจัยด้านคุณภาพของการให้บริการที่ยังมีผลต่อความตั้งใจในการใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ (สุรภี ฤทธิ์มาก, 2562) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำงานวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวของธุรกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างยอดขายและดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood

สมมติฐานการวิจัย (Research hypothesis)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการมีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ที่ใช้บริการแอปพลิเคชัน GrabFood โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) และใช้จำนวน 400 คนที่เป็นผู้ใช้บริการแอปพลิเคชัน ซึ่งจำนวนนี้ได้จากการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) ที่พัฒนาสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองเบื้องต้น และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามในลักษณะให้ผู้ตอบเลือกคำตอบ (Checklist) และแบบเติมคำ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต
ผู้ใช้บริการ GrabFood

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 400 ชุด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัย บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการกำหนดขอบเขตข้อมูลและจัดทำแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

5.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน 30 คน นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555, น. 216) พบว่าโดยภาพรวมแล้วมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.981 ถือว่าอยู่ในระดับสูง

5.2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

5.3 ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.5) และเพศชาย (ร้อยละ 49.5) ในสัดส่วนใกล้เคียงกันส่วนใหญ่มีอายุ 20 – 22 ปี (ร้อยละ 34.75) รองลงมาคือ มีช่วงอายุ 29 – 31 ปี (ร้อยละ 18.25) และต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 17.5) ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี (ร้อยละ 53.5) และปริญญาโท (ร้อยละ 43.25) โคนส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 48.75) รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 29.25) โดยส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยประเภทหอพักนักศึกษา (ร้อยละ 40.0) และบ้านของตนเอง (ร้อยละ 39.25)

2. ระดับของปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการจำแนกตามรายด้านและโดยภาพรวม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ	4.08	0.51	มาก
2	ความสามารถที่สัมผัสได้	4.07	0.58	มาก
3	ความมั่นใจได้	4.04	0.59	มาก
4	ความน่าเชื่อถือได้	4.03	0.60	มาก
5	ความเข้าถึงจิตใจผู้อื่น	3.97	0.70	มาก
รวม		4.04	0.54	มาก

พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood มีความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณภาพการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาเป็นด้านความสามารถที่สัมผัสได้ ($\bar{X} = 4.07$) และด้านความเข้าถึงจิตใจผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.97$)

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกัน

ตัวแปร	สถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ	t-test	0.000*	สอดคล้อง
อายุ	F-test	0.719	ไม่สอดคล้อง
ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษา	F-test	0.842	ไม่สอดคล้อง
ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่	F-test	0.000*	สอดคล้อง
ประเภทที่พักอาศัย	F-test	0.087	ไม่สอดคล้อง

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ และ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ มีผลต่อความพึงพอใจในของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการโดยรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกัน ในส่วนของ อายุ ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษาและประเภทที่พักอาศัย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีผลต่อความพึงพอใจในของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการโดยรวมที่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

4. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยคุณภาพการให้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood

ตัวแปร	สถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
ความสามารถที่สัมผัสได้	MRA	0.000*	สอดคล้อง
ความน่าเชื่อถือได้หรือความไว้วางใจ	MRA	0.108	ไม่สอดคล้อง
การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ	MRA	0.000*	สอดคล้อง
ความมั่นใจได้	MRA	0.028*	สอดคล้อง
การเข้าถึงจิตใจผู้อื่น	MRA	0.000*	สอดคล้อง

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พบว่า ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ด้านความสามารถที่สัมผัสได้ การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ความมั่นใจได้ และการเข้าถึงจิตใจผู้อื่น มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือได้หรือความไว้วางใจ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายตามผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. จากสมมติฐานการวิจัยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของที่พักอาศัย ที่แตกต่างกันมีผลทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน อาจเกิดจากกลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยศึกษามีสถานภาพหลักเป็นนักศึกษา ซึ่งไม่ว่าอายุเท่าไร ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ (ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก) หรือ มีที่พักอาศัยอยู่ที่ไหน อาจจะต้องใช้เวลาทุ่มเทให้กับการอ่านหนังสือ การทำการบ้าน รายงาน หรือภาระหรือหน้าที่งานอื่นๆ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องหาตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกไม่ว่าจะเป็นการสั่งอาหารแบบส่งถึงที่ หรือ food delivery ที่เป็นตัวช่วยหนึ่งในการลดระยะเวลาในการออกไปซื้ออาหาร หาที่จอดรถและนั่งรออาหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพงษ์ สุทธะมุสิก (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลละอุ่น จังหวัดระนองผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

เพศ ที่แตกต่างกันมีผลทำให้ความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา จรัสพันธ์ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์บริการลูกค้า จีเนท โมบายเซอร์วิส เซ็นเตอร์ จันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจการรับบริการพบว่าผู้บริโภคเพศหญิงมีความพึงพอใจในการรับบริการมากกว่าเพศชายเพราะมีความละเอียดอ่อนในด้านต่างๆและไวต่อการรับรู้ถึงคุณภาพในการรับบริการมากกว่าเพศชาย และจาริณี อิศรางกูร ณ อยุธยา (2559) ที่ศึกษาความพึงพอใจและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของลูกค้าชาวไทย ใน

จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในด้านการบริการของร้านขนมไทย ในจังหวัดกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ในส่วนของชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ มีผลทำให้ความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 กับ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 และ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลต่อความพึงพอใจแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่ในด้านการเรียน ภาระงานหรือกิจกรรม ของแต่ละชั้นปีที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการเลือกใช้และการตัดสินใจด้านความพึงพอใจที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์

2. จากสมมติฐานการวิจัยศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการมีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถที่สัมผัสได้ การเข้าถึงจิตใจผู้อื่น การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และความมั่นใจ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ซึ่งสาเหตุที่คุณภาพการให้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เป็นเพราะว่า ผู้ใช้บริการจะเกิดความพึงพอใจในการใช้บริการได้ ต้องเกิดจากคุณภาพของการให้บริการ เช่น หากบริษัท หรือพนักงานผู้ให้บริการ GrabFood มีความพร้อมในการให้บริการ มีทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาให้เบื้องต้น เพื่อให้การบริการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทมีการจัดเตรียมพนักงานผู้ให้บริการไว้คอยให้บริการอย่างเพียงพอต่อความต้องการ ฯลฯ ย่อมทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในกระบวนการการให้บริการของบริษัทหรือพนักงานได้ หากบริษัทได้มีการอบรมพนักงานให้บริการให้มีจิตสำนึกของการให้บริการ เต็มใจให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้บริการผู้ใช้บริการอย่างเท่าเทียมกัน บริการด้วยความรวดเร็ว มีบุคลิกภาพและการวางตัวที่ดี มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ใช้บริการ ก็ย่อมทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการให้บริการด้านบุคลากรมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาอย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานุตรา จันทระเกตุ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อคุณภาพของการให้บริการรถยนต์โดยสารประจำทางของบริษัท ขนส่ง จำกัด ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร จังหวัดสระบุรี พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถที่สัมผัสได้ ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้านความมั่นใจได้ และด้านการเข้าถึงจิตใจผู้อื่น มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุวดี สมบูรณ์ทวี (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำผลิตภัณฑ์อาหารผ่านผู้ให้บริการ “Food Panda Application” ผลการวิจัย

พบว่า ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนอง ด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความเอาใจใส่ และด้านสิ่งที่สามารถจับต้องได้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำผลิตภัณฑ์อาหาร ผ่านผู้ให้บริการ Food Panda Application ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสุรภี ฤทธิ์มาก (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้แอปพลิเคชันไลน์ฟู้ด (Line Food Application) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการด้านสิ่งที่สามารถจับต้องได้มีอิทธิพลต่อความตั้งใจใช้ แอปพลิเคชันไลน์ฟู้ด (Line Food) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการกับเพศชายมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายโดยอาจมีการพิจารณาพฤติกรรมการใช้งานของเพศชายโดยตรงแล้วจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายหรือ Promotion ให้ตรงใจ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการเพศชายเพิ่มขึ้น

2) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับชั้นปีที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เนื่องจากผู้รับบริการอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน อาจมีการรับรู้บริการที่แตกต่างกันออกไปได้ เช่นในเรื่องของระยะเวลาการรอคอยของนักศึกษาในชั้นปีสุดท้าย (ปีที่ 4 หรือ 5) โดยส่วนมากจะมีการะงาน และเรียนหนัก อาจมีความคาดหวังในการให้บริการอย่างรวดเร็วมากขึ้น

3) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านความสามารถที่สัมผัสได้ โดยการเพิ่มจำนวนผู้ให้บริการในพื้นที่ที่มีผู้ใช้งานหนาแน่น และอาจมีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการโดยการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

4) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ โดยการเพิ่มช่องทางการติดต่อให้หลากหลาย เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อ และพนักงานผู้ให้บริการควรมีความเอาใจใส่ รายงานสถานะการให้บริการเพื่อให้ลูกค้าได้ติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

5) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านความมั่นใจได้ โดยการเพิ่มการมีเสถียรภาพในการคิดค่าบริการให้เป็นมาตรฐาน อีกทั้งควรมีการอบรมพัฒนานักงานผู้ให้บริการให้มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้

6) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณภาพการให้บริการด้านการเข้าถึงจิตใจผู้อื่น โดยการอบรมพัฒนาพนักงานผู้ให้บริการให้มีจิตบริการ ตระหนักรู้ใส่ใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการให้บริการ และพัฒนาระบบให้มีการติดตามสถานะการดำเนินการให้มีความเสถียรถูกต้องชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ใช้บริการ GrabFood ในด้านของปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ ผู้ที่สนใจจะศึกษาควรเพิ่มการศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ เช่น ส่วนประสมทางการตลาด อรรถประโยชน์ของการใช้บริการ ความจงรักภักดีต่อสินค้า เป็นต้น เพื่อให้ผลการวิจัยที่มีข้อมูลที่ละเอียด ลึกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรมีกำหนดและควบคุมตัวแปรแทรก ที่อาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อน

2) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ใช้เครื่องมือแบบสอบถามปลายปิดในการวิจัย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการใช้เครื่องมือที่ผสมผสาน เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการทำการแบบสอบถามในลักษณะปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการขยายขอบเขตการวิจัยในด้านเนื้อหาให้กว้างขึ้นอีกด้วย

3) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการขยายขอบเขตในการศึกษาให้กว้างและครอบคลุมยิ่งขึ้น เช่น อาจจะมีการขยายพื้นที่ต่างจังหวัด และบุคคลทั่วไป ที่ใช้บริการ เพื่อให้ทราบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งอาจจะมีผลแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกตุวดี สมบูรณ์ทวี. (2561). “ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำผลิตภัณฑ์อาหารผ่านผู้ให้บริการ Food Panda Application”. วารสารการจัดการสมัยใหม่. 16(1), 153 – 162
- จาริณี อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2559). “ความพึงพอใจและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของลูกค้าชาวไทย ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร”. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จิรพงษ์ สุทธิธรรมมุสิก. (2556). “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลละอุ่น จังหวัดระนอง”. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฐานุตรา จันทระเกตุ. (2554). “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อคุณภาพของการให้บริการรถยนต์โดยสารประจำทางของบริษัท ขนส่ง จำกัด ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดสระบุรี”. **การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

เพ็ญภา จรัสพันธ์. (2557). “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์บริการลูกค้า จีเนท โมบายเซอร์วิส เซ็นเตอร์ จันทบุรี”. **งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนตรี ศรีวงษ์, **โอกาสธุรกิจ Food App ไทย ปี 2563**. [ออนไลน์].แหล่งที่มา :

www.thaimescenter.com/โอกาสธุรกิจ-food-app-ไทย-ปี-2563, [18 พฤษภาคม 2563.]

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2562). **5 ธุรกิจมาแรง! เกาะกระแส Lazy Economy โกงเงินลูกค้า “มนุษย์รักสบาย**. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.positioningmag.com/1245819, [18 พฤษภาคม 2563.]

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2562). **การแข่งขันของแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ดันธุรกิจ Food Delivery เติบโตต่อเนื่อง คาดมีมูลค่าสูงถึง 33,000 – 35,000 ล้านบาท ในปี 2562**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/z2995.aspx, [18 พฤษภาคม 2563.]

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2563). **ปี 2563 ธุรกิจร้านอาหารเผชิญกับโจทย์ท้าทายสูง และรูปแบบการแข่งขันที่เปลี่ยนไป คาดมีมูลค่า 4.37 – 4.41 แสนล้านบาท**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/z3067.aspx, [18 พฤษภาคม 2563.]

- สถาบันวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2560). **พฤติกรรมการทำงานอาหารของคนกรุงเทพฯ**. [ออนไลน์] . แหล่งที่มา : www.bltbangkok.com/lifestyle/urban-living/3877/, [19 พฤษภาคม 2563.]
- สุรณี ฤทธิ์มาก. (2562). “ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้แอปพลิเคชันไลน์ฟู้ด (Line Food Application) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร”.**การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Marketeeronline, **ผู้ดูแลร้านค้าเผย ยอดสั่งซื้อในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในปี 2561 เพิ่มขึ้น 25%**. [ออนไลน์] . แหล่งที่มา : www.marketeeronline.co/archives/72665, [19 พฤษภาคม 2563.]
- Techsauce Team, **GET FOOD เผยสถิติ คนโสดสั่งอาหารบ่อย ยอดสั่งขนมไข่มุกสูงถึง 3 แสนแก้วต่อเดือน**. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : www.techsauce.co/news/get-thailand-millennial, [18 พฤษภาคม 2563.]
- Yamane. (1967). **Taro Statistic : An Introductory Analysis**. New York : Harper and Row Publishers.

ศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในจังหวัดพัทลุง

Tourism Potential Affecting to the Satisfaction of Thai Tourists
in Phatthalung Province

ตนุยา เพชรสง¹ ชมพูนุช จิตติถาวร² ผกามาศ ชัยรัตน์³

Tanuya Petsong, Chompoonuch Jittathavorn, Pakamas Chairatana

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุง 2) เพื่อศึกษาการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลอนุกรมประเภทยุติภูมิ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุงจำนวน 400 คน โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติแบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวระดับเห็นด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรที่ได้ศึกษา พบว่า สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ระดับความพึงพอใจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ

Received: 2020-11-18 Revised: 2021-01-23 Accepted: 2021-01-23

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยพะเยา Doctor of Philosophy Program Tourism and Hotel Management Program Phayao University.
e-mail: tanuya.pe@northbkk.ac.th

² หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยพะเยา Doctor of Philosophy Program Tourism and Hotel Management Program Phayao University

³ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยพะเยา Doctor of Philosophy Program Tourism and Hotel Management Program Phayao University

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านสถานที่ รองลงมา ได้แก่ ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวที่จับต้องได้ บุคลากรทางการท่องเที่ยว บริการทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ 3) จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพัทลุง พบว่า สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว โดยมีประสิทธิภาพร่วมกันในการทำนายศักยภาพของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อศักยภาพของการท่องเที่ยวได้ ร้อยละ 68.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): ศักยภาพการท่องเที่ยว; ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว; ผลผลิตทางด้านการท่องเที่ยว; จังหวัดพัทลุง

Abstracts

Objectives of this article were: 1) to study the tourism potential and the satisfaction of tourists in Phatthalung Province 2) to study the tourism potential that affects the satisfaction of tourists in Phatthalung province. The data used in the study were the secondary types of serial data. The questionnaire was used as a research tool by collecting data from 400 Thai tourists who traveled within Phatthalung province by using descriptive statistics and using multiple regression analysis to predict the relationship between tourism potential in Phatthalung province and the satisfaction of tourists in tourism products. The result revealed that 1) The opinion level on tourism potential was at high level and when considering each side classified by the variables that have been studied, it was found that the attraction of tourism with the highest average, followed by accommodation, tourism activities, accessibility to tourist attraction, tourism services and facilities. 2) The satisfaction level of satisfaction of Thai tourists in tourism in Phatthalung province as was at high level. And when considering each side, it was found that the side with the highest mean including places, followed by the tangible tourism products tourism personnel tourism services in order. 3) The analysis of the multiple regression of tourism potential affecting the satisfaction of Thai tourists in Phatthalung province, it found that tourist attractions,

accommodation and tourism activities in addition to tourism services. There was a combined efficiency in predicting the potential of tourism affecting tourism potential at 68.1%, which was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Tourism potential; Satisfaction of Thai tourists in tourism; Tourism products; Phatthalung Province

บทนำ (Introduction)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ สามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิต อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานการณ์และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เป็นความท้าทายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย และมีหน่วยงานได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์และการดำเนินงานการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และกรอบนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้ประเทศไทยต้องเป็นประเทศที่มั่นคง ประชาชนมั่งคั่งอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ (ชัยรัตน์ จุสปาโล, 2561) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา โดยมีการสำรวจและคัดสรรเอกลักษณ์และจุดเด่นของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และกลุ่มพื้นที่เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้เป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยได้มีการดำเนินโครงการ Domestic Destination Marketing มีการจัดโครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และโครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาดพลัส (Tourism Council of Thailand, 2558) โดยมีพื้นที่จังหวัดท่องเที่ยวทางเลือกในประเทศไทย 5 ภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 24 จังหวัด

พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยมีการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าสูงให้กับประเทศไทย และพบว่า มีแหล่งใหญ่อยู่ทางฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และตรัง และนอกจากนี้ ทางทิศ

ตะวันออกมีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและประเทศอื่น ๆ ไกล่เคียงได้เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นการท่องเที่ยวที่กระจุกตัว ทำให้การกระจายรายได้ไม่ได้ไหลเวียนไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น

จังหวัดพัทลุง เป็นจังหวัดหนึ่งในเมืองรอง และจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มเมืองต้องห้ามพลาดพลัส ที่มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และมีความหลากหลายในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พัทลุงตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของแหลมมลายู หรือแหลมทอง (Golden Chersonese) ที่สำคัญ จังหวัดพัทลุงมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวมากมาย ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม และยังคงรักษาเอกลักษณ์ศิลปะการแสดงประจำท้องถิ่นสืบทอดมาถึงปัจจุบัน (สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพัทลุง, 2561) ที่สำคัญ ความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในจังหวัดพัทลุงกลับมาเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวไทย และยังมีส่วนช่วยหนุนการท่องเที่ยวในช่วงครึ่งแรกของปี สิ่งสำคัญคือ ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยว เช่น นโยบายลดหย่อนภาษีสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองรอง 55 จังหวัด และยังคงตั้งเป้าหมายให้รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดรอง ควรมีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 12 ต่อปี ซึ่งหนึ่งใน 12 จังหวัดที่ได้รับการเลือกสรรว่ามีความโดดเด่นในด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วิถีชีวิต ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม นั่นก็คือจังหวัดพัทลุง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง, 2561)

สถานการณ์ท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่ผ่านมา 5 ปีมีอัตราการเติบโตไม่มากนัก หากแยกพิจารณาเป็นคนไทยและชาวต่างประเทศ พบว่า ผู้เยี่ยมเยือนคนไทยที่เป็นตลาดหลัก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากความหวั่นวิตกจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่แวะพักค้างแรม 1 คืน หรือเดินทางไปพักค้างแรมยังจังหวัดใกล้เคียงแทน นอกจากนี้พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย 1 วัน และจากจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนวันที่พัก และค่าใช้จ่ายแต่ละวันประมาณ 934.27 บาท (ส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อค่าอาหาร/เครื่องดื่ม และค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก)โดยมีค่าใช้จ่ายระหว่างอยู่ในจังหวัดนี้ประมาณ 730 บาท สำหรับสถานการณ์ด้านการพักแรม พบว่า จำนวนห้องพักในพัทลุงโดยประมาณ 400 ห้อง โดยนักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยในสถานพักแรมเท่ากับ 1.57 วัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2557)

ผู้วิจัยจึงเห็นถึงปัญหาที่อาจจะเกิดกับการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง เนื่องจากจังหวัดพัทลุงเป็นเมืองรองในการท่องเที่ยว การศึกษาด้านศักยภาพของการ

ท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่นี้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยว และ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ซึ่งประกอบด้วย 11 อำเภอ ดังต่อไปนี้ อำเภอเมือง อำเภอบางแก้ว อำเภอกวนขน อำเภอศรีนครินทร์ อำเภอป่าพะยอม อำเภอเขาชัยสน อำเภอศรีบรรพต อำเภอตะโหมด อำเภอกงหรา อำเภอป่าบอน และอำเภอปากพะยูน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน แต่ทราบว่ามีความหลากหลาย และต้องการประมาณค่าสัดส่วนของกลุ่มประชากร โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน และผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนไป 4 เปอร์เซ็นต์ เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของข้อมูล จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่คลาดเคลื่อน จำนวน 400 คน (Cochran 1977 อ้างอิงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาในการศึกษาวิจัยดังกล่าวอย่างสมบูรณ์ โดยมีวิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือสอบถาม ซึ่งจะแบ่งออกเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากร ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบให้เลือกตอบ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ซึ่งจะประกอบด้วย

- สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว (attraction)
- ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (accessibility)
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (amenity)
- ด้านที่พัก (accommodation)
- ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (activity)

ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (ancillary)

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ สินค้าที่มีรูปร่างจับต้องได้ บริการทางการท่องเที่ยว สถานที่ และบุคลากร

4. เป็นคำถามปลายเปิดเรื่อง ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หลังจากที่ได้เก็บข้อมูลตามจำนวนที่ได้ตั้งไว้แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563 ถึงเดือนสิงหาคม 2563

1. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

- สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ทดสอบความตรงของเนื้อหา (A test of validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item objective congruence: IOC) การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีของคอนบาค (Cronbach)

- สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) จะใช้ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ สถิติแบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ตอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ปรากฏดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นต่อศักยภาพด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในภาพรวม

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว	4.19	0.50	มาก	1
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.53	0.31	มาก	4
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.39	0.32	ปานกลาง	6
4. ด้านที่พัก	4.09	0.40	มาก	2
5. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.01	0.41	มาก	3
6. ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว	3.41	0.38	ปานกลาง	5
รวม	3.77	0.18	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) (S.D. = 0.18) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรที่ได้ศึกษา พบว่า สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.19$) (S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านที่พัก ($\bar{X} = 4.09$) (S.D. = 0.40) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.01$) (S.D. = 0.41) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.53$) (S.D. = 0.31) ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.41$) (S.D. = 0.38) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.39$) (S.D. = 0.32) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงในภาพรวม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านสถานที่	4.09	0.46	มาก	1
2. ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวที่จับต้องได้	4.07	0.42	มาก	2
3. บุคลากรทางการท่องเที่ยว	3.99	0.41	มาก	3
4. บริการทางการท่องเที่ยว	3.94	0.40	มาก	4
รวม	4.02	0.33	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) (S.D. = 0.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านสถานที่ ($\bar{X} = 4.09$) (S.D. = 0.46) รองลงมา ได้แก่ ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวที่จับต้องได้ ($\bar{X} = 4.07$) (S.D. = 0.42) บุคลากรทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.99$) (S.D. = 0.41) บริการทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.94$) (S.D. = 0.40) และตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง

ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	β	t	p
Constant	.585	.146		3.998	.000
1. สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว (X_1)	.292	.037	.335	7.810	.000*
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (X_2)	.048	.044	.059	1.098	.273
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	-.042	.036	-.050	-1.179	.239

ความสะอาด (X ₃)					
4. ด้านที่พัก (X ₄)	.107	.033	.109	3.294	.001*
5. ด้านกิจกรรมการ ท่องเที่ยว (X ₅)	.223	.046	.228	4.828	.000*
6. ด้านการบริการ เสริมทางการ ท่องเที่ยว (X ₆)	.214	.032	.318	6.629	.000*
R=0.828	R ² =0.685	Adjusted R ² =0.681	F=142.762	Sig.=.000*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงมากที่สุด คือ สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว ($\beta = 0.335$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว ($\beta = 0.318$) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\beta = 0.228$) และด้านที่พัก ($\beta = 0.109$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) ระหว่างชุดตัวแปรอิสระ ได้แก่ สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว (X₁) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (X₂) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X₃) ด้านที่พัก (X₄) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (X₅) ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว (X₆) กับตัวแปรตาม (ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง) เท่ากับ 0.828 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เท่ากับ 0.685 และสัมประสิทธิ์การอธิบาย (Adjusted R²) เท่ากับ 0.681 โดยมีประสิทธิภาพร่วมกันในการทำนายศักยภาพของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อศักยภาพของการท่องเที่ยวได้ ร้อยละ 68.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่องศักยภาพการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ 3 ด้านดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรที่ได้ศึกษา พบว่าสิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแตกต่างจาก ผกามาศ ชัยรัตน์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี พบว่าระดับความพึงพอใจของการประเมินศักยภาพของการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดพัทลุงในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรม เนื่องจากพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกันทำให้ศักยภาพการท่องเที่ยวในแต่ละด้านมีความต่างกัน

2. การวิจัยครั้งนี้พบว่าระดับพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวพบว่าระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านสถานที่ รองลงมา ได้แก่ ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวที่จับต้องได้ บุคลากรทางการท่องเที่ยว บริการทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ วลัยรักษ์ วรวัลย์รัตน์ และศศิธร จัวนพันธ์ 2557 ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโฮมสเตย์อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านที่พักที่มีบรรยากาศที่ดี มีความสงบ และร่มรื่น โดยมีค่าเฉลี่ย 8.41 มีความพึงพอใจด้านราคาของอาหารที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 8.00 มีความพึงพอใจในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย 7.83 มีความพึงพอใจในด้านการส่งเสริมการขาย โดยมีค่าเฉลี่ย 7.28 มีความพึงพอใจในด้านบุคลากรที่มีความเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการให้บริการ โดยมีค่าเฉลี่ย 8.37 มีความพึงพอใจในกิจกรรมของการท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ย 8.02 และมีความพึงพอใจในกระบวนการให้บริการต่อพนักงานที่ให้ความช่วยเหลือลูกค้าด้วยความเต็มใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 8.21

3. การวิจัยครั้งนี้พบว่าจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของศักยภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดพัทลุงพบว่าศักยภาพของการท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงมากที่สุด คือ สิ่งดึงดูดในการท่องเที่ยว ($\beta = 0.335$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว ($\beta = 0.318$) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\beta = 0.228$) และด้านที่พัก ($\beta = 0.109$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งสอดคล้องกับ วลัยรักษ์ วรวัลย์รัตน์ และศศิธร จัวนพันธ์ 2557 ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโฮมสเตย์อำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคลากรด้านการจัดรายการนาเที่ยว และด้านการให้บริการ มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโฮมสเตย์ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเทียบเท่ากับ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน สามารถพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ศักยภาพการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น บริการขนส่งสาธารณะ และบริการส่งเสริมการท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงระหว่างอำเภอในจังหวัดพัทลุง เนื่องจากพบว่า นักท่องเที่ยวจะกระจุกตัวในแหล่งเที่ยวบางแห่งเท่านั้น และนอกจากนี้ควรทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดพัทลุง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). รายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทย, [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.mots.go.th/> [30 พฤษภาคม 2562]
- ชัยรัตน์ จุสปาโล. (2561). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภายใต้อัตลักษณ์และวิถีของท้องถิ่น
ลุ่มน้ำทะเลสาบ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, กรุงเทพฯ.
- ฐิติพร คณาวงษ์. (2559). สัมฤทธิ์ผลของการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโครงการ “12
เมืองต้องห้าม..พลาด” ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
กรุงเทพฯ.
- ปรัชญากรณ์ ไชยคช และคณะ. (2558). ศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านต้นหยงลูโละ
ตำบลต้นหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543
- มนัสสินี บุญมีศรีสง่า และคณะ. (2013). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมของ
นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อตลาดจัดสรรสินค้าในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
มหาวิทยาลัยศิลปากร, เพชรบุรี.
- วลัญช์รัช วรวัลย์รัตน์ และศศิธร จัวนพันธ์. (2557). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ใน
รูปแบบโฮมสเตย์ อำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม. มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพฯ.

- ณัฐพงศ์ พันธน้อย และคณะ. (2563). การสร้างแบรนด์ของเมืองเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวใน
จังหวัด, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.banmuang.co.th/news/education/153878> [5 เมษายน 2563]
- ดวงกมล บุญทวีทรัพย์. 2555. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อุทยาน
แห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- มงคล ชนินทรสงขลา, พันธเทพ มารังกูร และวีราวรรณ มารังกูร. (2560). แนวทางในการออกแบบ
ภูมิทัศน์เมืองเก่าชัยบุรี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นอัตลักษณ์
ของจังหวัดพัทลุง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, นครศรีธรรมราช.
- สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพัทลุง. (2561). การท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง, [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/phatthalung/index.php> [5 กันยายน 2562]
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ. (2550). จิตวิทยาบริการ (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: อุดลพัฒน์กิจ.

รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
Pattern of Organizational Culture Affecting the Effectiveness
of Educational Institutions under Nakhonsawan Primary Educational
Service Area Office 2

จันจิรา เพือกจีน¹

Janjira Phueakchen

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 306 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม พบว่า ค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.965 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) (Pearson,s Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1).

Received: 2020-12-13 Revised: 2021-01-15 Accepted: 2021-01-17

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา The Master degree of Education. Faculty of Humanities and social science of Chaopraya University. e-mail: tnk_nu@hotmail.com

รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของ สถานศึกษาทุกรูปแบบ พบว่า รูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ และ ต่ำสุด คือ วัฒนธรรมแบบราชการ 2). ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านครูและบุคลากร และ ต่ำสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 3). ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ ของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.69$) 4). มีตัวแปรรูปแบบของวัฒนธรรมที่เน้น ความสำเร็จ (X_4) วัฒนธรรมแบบราชการ (X_2) ที่ร่วมกันทำนายประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร สามารถอธิบายการผันแปรของระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 68 ($R^2 = 0.68$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้ $\hat{Y} = 4.08 + 0.19 (X_4) + 0.15 (X_2)$ เขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังต่อไปนี้ $\hat{Z}_y = 0.27 Z_4 + 0.26 Z_2$

คำสำคัญ (Keywords): รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of thesis were: 1) to study the level pattern of organizational culture under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2, 2) to studies the level of the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2, 3) to study the relationship between pattern of organizational culture and the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2 and 4) to create equations for forecasting pattern of organizational culture that can predict

the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2. The sample groups were 306 administrator and teachers of basic education institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office. Using a questionnaire tool, it was found that the IOC of the questionnaire was between 0.60 - 1.00 and the confidence value. (Reliability) is 0.965. The statistics used for analyzed in terms of frequency, means, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient; r and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results was found that: 1). The overall of pattern of organizational culture under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level. When considering all forms of organizational culture, it was found that all forms of practice were at a high level. It was based on the pattern that has a descending average: achievement culture, followed by adaptability culture, clan culture and bureaucratic culture, respectively. 2). The overall of the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level. When considered in each aspect, every aspect of the practice was in a high level. By considering the aspects that at a high average, as follows: teachers and personnel, followed by the academic ability and desirable characteristics of the learners, the competence of the administrators, and the environment of educational institutes, respectively. 3). The results of the analysis of the relationship between pattern of organizational culture and the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2, it was found that organizational culture had a moderate positive relationship with the effectiveness of educational institutions under Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2 was significantly different at the level of 0.01 ($r = 0.69$). 4). There are variables in achievement culture (X_4), bureaucratic culture (X_2) together predict organizational culture that can predict the effectiveness of educational institutions under

Nakhonsawan Primary Educational Service Area Office 2 with statistical significance ($p\text{-value} < 0.001$). All 2 variables can explain the variation of the moral level of effectiveness by 68 percent ($R^2 = 0.68$). Create a forecast equation as follows. The regression coefficients in raw score $\hat{Y} = 4.08 + 0.19 (X_4) + 0.15 (X_2)$ The regression coefficients in standard score $\hat{Z}_y = 0.27 Z_4 + 0.26 Z_2$

Keywords: Pattern of Organizational Culture; Effectiveness of Educational

บทนำ (Introduction)

สังคมในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาทพร้อมกับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และเป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมณตรี, 2553: 3)

วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะวัฒนธรรมองค์การเป็นค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมร่วมที่สมาชิกองค์การส่วนใหญ่หรือทั้งหมดปฏิบัติมาเป็นระยะเวลานานจนเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางพฤติกรรมของสมาชิกโดยมิต้องมีหลักการใดมากำกับ เป็นตัวกำหนดความคิด ความเชื่อ ชี้นำพฤติกรรม และบอกสมาชิกกลุ่มที่จะรับรู้ คิด และรู้สึกถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อปัญหาต่าง ๆ แต่ด้วยเหตุที่องค์กรแต่ละแห่งต่างก็มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อด้อย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวัฒนธรรมองค์การ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะหรือปัจจัยต่าง ๆ ทั้งที่ช่วยเสริมสร้างหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การที่สนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากรายงานผลการนิเทศติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ในปี 2562 พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีวัฒนธรรมในการบริหารงานที่หลากหลายและแตกต่างกัน สะท้อนถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กร เช่น ด้านพฤติกรรมและวิสัยทัศน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ การกำหนดนโยบายโดยที่ไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ด้านครูผู้สอนพบปัญหา ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพแวดล้อมยังพบสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาขาดการดูแลเอาใจใส่อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพและบรรยากาศในการทำงานขาดการสนับสนุน และช่วยเหลือกันอาจทำให้ขาดความสามัคคีในองค์กร ด้านผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำและขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์รูปแบบของวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าปรับปรุงและดัดแปลงจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด และทฤษฎีของวัฒนธรรมองค์กรและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

นำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วใช้แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) แบบของ ครอนบาค (Cronbach) โดยยอมรับค่าความเชื่อมั่นที่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 รูปแบบของวัฒนธรรมองค์กร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 แบบสอบถามตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 รวมแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประสานงานกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 และผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแล้วจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ตามสัดส่วนที่กำหนดขึ้น โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเอง และจัดส่งทางไปรษณีย์ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถไปได้ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) (Stepwise Multiple Regression Analysis) (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554: 134)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ภาพรวม

แบบที่	รูปแบบวัฒนธรรมองค์การ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	วัฒนธรรมแบบเครือญาติ	3.68	0.87	มาก
2	วัฒนธรรมแบบราชการ	3.65	0.83	มาก
3	วัฒนธรรมแบบปรับตัว	3.90	0.74	มาก
4	วัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ	3.94	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาทุกรูปแบบ พบว่า รูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.94$) และต่ำสุด คือ วัฒนธรรมแบบราชการ ($\bar{X} = 3.65$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ด้านความสามารถทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	3.90	0.88	มาก
2	ด้านความสามารถของผู้บริหาร	3.86	0.80	มาก
3	ด้านครูและบุคลากร	3.96	0.88	มาก
4	ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	3.85	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูและบุคลากร ($\bar{X} = 3.96$) และต่ำสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.85$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_{tot}
X_1	1.00				
X_2	0.66 ^{**}	1.00			
X_3	0.71 ^{**}	0.70 ^{**}	1.00		

X_4	0.17 ^{**}	0.23 ^{**}	0.30 ^{**}	1.00	
Y_{tot}	0.10 ^{**}	0.41 ^{**}	0.44 ^{**}	0.15 ^{**}	1.00

^{**} $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด คือ วัฒนธรรมแบบปรับตัว ($X_3 = 0.44$) รองลงมา คือ วัฒนธรรมแบบราชการ ($X_2 = 0.41$), วัฒนธรรมแบบที่เน้นความสำเร็จ ($X_4 = 0.15$) และวัฒนธรรมแบบเครือข่าย ($X_1 = 0.10$)

4.ผลการสร้างสมการพยากรณ์ที่เกิดจากรูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ในการพยากรณ์รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

ตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)	b	SE_b	β	t	p
วัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ (X_4)	0.19	0.05	0.27	3.73 ^{**}	0.000
วัฒนธรรมแบบราชการ (X_2)	0.15	0.03	0.26	4.59 ^{**}	0.000
ค่าคงที่ (Constant)	4.08			19.59 ^{**}	0.000
$R = 0.69$ $R^2 = 0.68$ $F = 14.351$ $p \text{ value} < 0.001$					

^{**} $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.13 การศึกษารูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า มีตัวแปรวัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ (X_4) วัฒนธรรมแบบราชการ (X_2) ที่ร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร สามารถอธิบายการผันแปรของระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 68 ($R^2 = 0.68$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบ

คะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้ $\hat{Y} = 4.08 + 0.19 (X_4) + 0.15 (X_2)$ เขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังต่อไปนี้ $\hat{Z}_y = 0.27 Z_4 + 0.26 Z_2$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รูปแบบของวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาทุกรูปแบบ พบว่า รูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรมที่เน้นความสำเร็จ และต่ำสุด คือ วัฒนธรรมแบบราชการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยการประนีประนอม บุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับเพื่อนร่วมงาน บุคลากรได้รับความช่วยเหลือความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในการทำงานให้มีความมั่นคง สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และบุคลากรส่วนใหญ่เชื่อว่าการกระทำสิ่งใดก็ตามจะต้องผ่านขั้นตอนการคิดอย่างรอบคอบ สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ สพฐ. สถานศึกษาตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสถานศึกษามุ่งเน้นการให้รางวัลและผลตอบแทนเป็นสำคัญในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาส่งผู้เรียนเข้าแข่งขันทางวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ สถานศึกษามุ่งเน้นผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายเป็นสำคัญ และสถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินผลสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงส่งผลให้วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เกษร (2555) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชานูชี ยีปิง (2556) ได้ศึกษา ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาสรับรู้วัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย ปูผ้า (2558) ได้ศึกษา การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนดัดดรุณี

จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและระเบียบแบบแผนของโรงเรียนดัดดรุณีบุคลาการยึดถือกฎ ระเบียบ และจารีตประเพณี เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน ดูแลช่วยเหลือกันเหมือนบุคคลในครอบครัวเดียวกัน และต้องรักษาวัฒนธรรมองค์กรที่ดีงาม เป็นแบบอย่างให้บุคลากรรุ่นต่อไปได้เรียนรู้ นอกจากนี้บุคลากรต้องรู้รอบและเรียนรู้เทคโนโลยีให้เหมาะสมและทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาพร ภูวิจิตร, ยุภาพร ยุภาศ และสัญญา เคนาภูมิ (2558) ได้ศึกษารูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ วัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกนึกคิดจนเกิดเป็นค่านิยมและพฤติกรรมการทำงาน เช่น วัฒนธรรมการปรับตัว วัฒนธรรมการมุ่งความสำเร็จในงาน และการทำงานต่าง ๆ ที่เกิดจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับตามสายการบังคับบัญชา งานทั้งนี้วัฒนธรรมองค์กรที่ดีก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานรูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) วัฒนธรรมการปรับตัว 2) การมุ่งความสำเร็จ 3) วัฒนธรรมเครือข่าย 4) วัฒนธรรมระบบราชการ 5) ค่านิยมหลักขององค์กรร่วมกัน และ 6) ค่านิยมการปรับเปลี่ยนร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของดรุณี รัตนสุนทร, อินทร์ จันท์เจริญ และวีรพันธ์ ศิริฤทธิ์ (2560) ได้ศึกษา วัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการบริหารการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษณี มงคลพิทักษ์สุข (2561) ได้ศึกษา วัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมสอดคล้อง วัฒนธรรมปรับตัว และวัฒนธรรม พันธกิจมีการดำเนินงานในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเดนนิสัน และ มิชรา (Denison and Mishra, 1995) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรและประสิทธิผล พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมองค์กร 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) มีส่วนร่วม (Involvement) 2) มีวัฒนธรรมที่แข็งแกร่ง (Consistency) 3) การปรับตัว (Adaptability) และ 4) มีพันธกิจ (Mission) วัฒนธรรมองค์กรทั้ง 4 ลักษณะนี้ผ่านการตรวจสอบที่มีผลต่อประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ควรมีการส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบของวัฒนธรรมองค์กรที่หลากหลายเพื่อให้สถานศึกษาใช้ในการทำงานตอบสนองนโยบายการพัฒนาทางการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมองค์การที่เอื้อและที่เป็นอุปสรรค ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรุณา บุญแก้ว. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กาญจนา เกษร. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กัญญาณัฐ บุญพวง. (2551). วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ
อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ชานูซี ยีปง. (2556). ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตาม
การรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**.
24(2): 83-103.
- ณัฐภาสรณ์ พรหมอ่อน. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับ
ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ดรณี รัตนสุนทร, อินทร์ จันท์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์. (2560). วัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อการ
บริหารการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดเชียงราย. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 10(2): 365-378.
- ธนกฤต เปรมสวัสดิ์ และสุวรรณา โชติสุกานต์. (2558). รูปแบบวัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารวิชาการ**
มหาวิทยาลัยธนบุรี. 9(19): 94-107.
- นิภารัตน์ ป้อสีลา. (2550). วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร**
การศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ ไชยประณีธาน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรมองค์การและการเป็น
องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร**
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษา ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลัย ปูผ้า. (2558). **การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา**.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิภาภรณ์ สร้อยคำ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.**
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2553). การเปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์การที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลองค์การ กรณีศึกษารัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. **วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สมาพร ภูวจิตร, ยุภาพร ยุภาศ และสัญญา เคนาภูมิ. (2558). รูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่มี ประสิทธิภาพ. **JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE.** 9(1): 73-77.
- สมพร หิรัญลักษณ์สุด. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. **งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและ การตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรคุุณบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2561-2562). **ข้อมูลสารสนเทศทาง การศึกษา ปีการศึกษา 2561- 2562.** นครสวรรค์ : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2553). **พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- Cameron, K. S. & Quinn, R. E. (2011). **Diagnosing and changing organizational culture : Based on the competing values framework.** (3rd ed.). San Francisco: Jossey – Bass.
- Daft, R. L. (2004). **Organization theory and design.** (8th ed.). Mason, OH : South-Western College.
- Gordon, J. R. (1999). **Organizational behavior: A diagnostic approach.** Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Handy, C. (1993). **Understanding organizations.** (4th ed.). London : Penquion.
- Harrison, R. (1972). Understanding your ornization's character. **Harvard Business Review.** 50(3): 119-128.

กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 กรณีศึกษา: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

บ้านคลองมวน ตำบลหนองปรือ อำเภอรัญญา จังหวัดตรัง

The Mechanism in Services During the COVID-19 Crisis: A Case Study

of Ban Khlong Muan Health Promoting Hospital of Nong Prue

Subdistrict, Ratsada District, Trang Province

ชลธิชา ชุมอินทร์¹ ศิริรัตน์ อินทร์รัตน์² สุธิมาภรณ์ วินฉ้วน³ ธีรภัทร ปานดำ⁴ อภิษฎา นุ้ยผุด⁵

ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง⁶

Chonthicha Chum-in, Sirirat Intharat, Suttimaporn Vinchuan, Teerapat Pandum

Apisada Nuiyput, Hasan Akrim Dongnadeng

บทคัดย่อ (Abstract)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในทุกภูมิภาคทั่วโลก ส่งผลให้หน่วยงานด้านสุขภาพมีการปรับเปลี่ยนการให้บริการเพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน จำนวน 2 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 3 คน และ ประชาชนผู้รับบริการ จำนวน 10 คน ผลการวิจัย พบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน มีกลไกการให้บริการในช่วงวิกฤตโควิด-19 จำนวน 9 กลไกหลัก ครอบคลุม 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ด้านศักยภาพบุคลากร 4 กลไก ได้แก่ การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ การประชุมประจำเดือน การวางแผนกระบวนการทำงาน และการปฏิบัติงานตาม

Received: 2021-05-03 Revised: 2021-05-20 Accepted: 2021-05-25

^{1 2 3 4 5 6} หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง Public Administration Program in Public Management, Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus. e-mail: arsun.do@psu.ac.th

จรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ด้านกระบวนการให้บริการ 3 กลไก ได้แก่ การจัดเจ้าหน้าที่ไปจ่ายยาให้ประชาชน จัดเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอรองรับการให้บริการอย่างเต็มที่ และการเปิดทำการนอกเวลาราชการ และ 3) ด้านการเข้าถึงผู้รับบริการ 2 กลไก ได้แก่ การจัดให้มีการลงพื้นที่ติดตามดูแลผู้ป่วย และการจัดช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ งานวิจัยนี้เสนอแนะว่า ผู้นำในระดับต่าง ๆ ควรเข้ามาร่วมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่

คำสำคัญ (Keywords): กลไกการให้บริการ; การบริการภาครัฐ; โควิด-19; โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

In response to the COVID-19 pandemic throughout the world, the health authorities have adjusted their servicing strategies in order to cope with the pandemic. The objective of this research was to study the mechanism in services of Ban Khlong Muan Health Promoting Hospital during the COVID-19 crisis. This research was advanced as a qualitative study with an application of in-depth interviewing method. A total of 15 respondents was selected based on a purposive sampling approach consisting of two full-time Health Promoting Hospital staff, three village health volunteers (VHVs), and ten service users. As for a result, this research has drawn nine key mechanisms of Ban Khlong Muan Health Promoting Hospital in services during the COVID-19 crisis. They are categorized into three core components: 1) employee potential consisting of four mechanisms in employee training, monthly meeting organization, process planning, and morally-committed operation, 2) servicing process comprising of three mechanisms in deployment of VHVs for medicines distribution to the public, adequate provision of equipment for complete services, and operation hours extension in addition to normal office hours, and 3) accessibility to the services covering two mechanisms in patient monitoring visits and organization of communication channels with service users. This research recommends that leaders across different levels should mutually participate in building public confidence within the areas.

Keywords: Services mechanism; public services; COVID-19; Health Promoting Hospital

บทนำ (Introduction)

การบริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากประชาชนทุกคนจะต้องได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส มีความทันสมัย มีจุดมุ่งหมายสำหรับแข่งขันการผลิตและบริการที่ได้มาตรฐานของเทคโนโลยีสมัยสมัยใหม่ เพื่อให้เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์พัฒนาในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ คนไทยมีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก สังคมมีความมั่นคงประชาชนมีการว่างงานที่น้อยลง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันมีความยุติธรรม ซึ่งแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปี โดยกระทรวงสาธารณสุขนั้นได้กำหนดให้มีกลไกในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ โดยจะต้องมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีทักษะในทศวรรษที่ 21 บนฐานความเป็นไทย มีวินัยรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมทั้งจะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ (สำนักงานพยาบาล. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2559)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นสถานพยาบาลประจำตำบลภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีขีดความสามารถระดับปฐมภูมิ ได้รับการยกฐานะจากสถานีนามัย หรือศูนย์สุขภาพชุมชน เมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณภายใต้ แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 เพื่อยกระดับสถานีนามัย หรือศูนย์สุขภาพชุมชนให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งให้บริการด้านการรักษาพยาบาล งานควบคุมป้องกันโรค งานส่งเสริมสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตรับผิดชอบ ตั้งแต่เกิดจนตาย กล่าวได้ว่า ภารกิจโดยรวมของหน่วยงานล้วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้บริการแก่ประชาชน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี., 2563) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในทวีปภูมิภาคของโลก องค์การอนามัยโลกได้ประกาศว่า การระบาดครั้งนี้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศและคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติได้มีมติให้โรคติดเชื้อโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามประกาศกระทรวง สาธารณสุขเรื่องเชื้อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่2) พ.ศ.2563 (อวาทิพย์ แว, 2563)

สำหรับประเทศไทยได้มีมาตรการในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคตั้งแต่เริ่มพบการระบาดในประเทศจีนผู้ป่วยช่วงแรกเป็นผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงการขยายพื้นที่ระบาดเกิดขึ้นต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว โดยในวันที่ 25 มีนาคม 2563 นายกรัฐมนตรีได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และวันที่ 26 มีนาคม 2563 ได้ประกาศข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) โดยได้ออกข้อกำหนดและข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการ ที่

เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ลดลงได้โดยเร็วและป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น (กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข, 2563) โดยทั่วไปเมื่อเข้าสู่ฤดูฝน อากาศจะเริ่มเย็นลง อัตราการเกิดโรคทางเดินหายใจจะเพิ่มมากขึ้น เช่น โรคไข้หวัดใหญ่ หรือโรคไข้หวัดรวมถึง โควิด-19 เป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจโรคหนึ่งด้วยการระบาดของเชื้อโควิด-19 หรือการติดเชื้อจากกลุ่มคนที่เดินทางกลับมาจากต่างประเทศ เมื่อมีมาตรการผ่อนปรนเป็นระยะออกมา อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการระบาดระลอก 2 อีกทั้งโรงเรียนเริ่มมีกำหนดเปิดเทอม ดังนั้น ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อของประชาชนในระลอก 2 นั้นมีมากยิ่งขึ้น เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2563 ซึ่งเป็นวันที่พบหญิงไทยวัย 67 ปี อาชีพค้าขายที่ตลาดกลางกุ้ง ใน ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร ติดเชื้อโดยไม่มีประวัติการเดินทางออกนอกประเทศ กรมควบคุมโรคจึงได้พยายามค้นหาต้นเชื้อหรือสาเหตุการติดเชื้อของหญิงรายนี้ ซึ่งคาดว่าเป็นการติดเชื้อจากแรงงานชาวมียนมาในตลาดกลางกุ้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานมียนมาอยู่อย่างหนาแน่น เมื่อลงไปตรวจก็พบว่าผู้ติดเชื้อจำนวนมากโดย 90% เป็นแรงงานมียนมา ที่เหลือเป็นคนไทย และราว 90% ของผู้ติดเชื้อพบว่าไม่มีอาการ ซึ่งทำให้เกิดการแพร่ระบาดสู่ผู้อื่นได้ง่าย อีกทั้งแรงงานมียนมาพักอยู่รวมกันแออัด จึงเกิดการติดเชื้อจำนวนมาก นอกจากในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสาคร แล้วยังพบว่าผู้เดินทางไปซื้อขายที่ตลาดกุ้งติดเชื้อและนำเชื้อออกไปนอกจังหวัด (สาธารณสุขประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย, 2563)

จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังได้มีมาตรการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้มีการให้ส่วนราชการและหน่วยงานทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ลดความแออัดในสถานที่ทำงาน โดยเหลื่อมเวลาการทำงาน เหลื่อมเวลาพักรับประทานอาหาร จัดที่นั่งให้ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตรโดยให้หน่วยงานราชการทุกหน่วยงานทำแผนการเหลื่อมเวลาการทำงานและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อศูนย์บริการสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ในส่วนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้การให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการบริการเนื่องจากประชาชนได้รับผลกระทบจากการเข้ารับบริการในวันคลินิกชุมชน วันฉีดยาวัคซีน วันคลินิกความดันเบาหวาน มีประชาชนมาเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก พื้นที่บริการเกิดความแออัด เก้าอี้ไม่เพียงพอ เนื่องจากการเว้นระยะห่างทางสังคม การลดโอกาสการสัมผัสระหว่างบุคคล เพื่อลดการแพร่เชื้อของประชาชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองมวนมีนโยบายปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ่ายยา โดยในภาวะปกติประชาชนจะเป็นผู้ที่มารับยาด้วยตนเอง แต่ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยจ่ายยาผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อทำการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนใน

แต่ละหมู่บ้าน ส่วนในด้านบุคลากร ไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชนเพราะจะต้องแบ่งเจ้าหน้าที่ไปยังจุดคัดกรองบุคคลในการเข้าออกหมู่บ้านทำให้เกิดความล่าช้าในการตรวจรักษาโรค (กนกรัตน์ สุวรรณนิมิตร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 มกราคม 2564) ผู้วิจัยจึงสนใจว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองมวน มีกลไกในการให้บริการประชาชนในวิกฤติโควิด-19 อย่างไร

การศึกษาการให้บริการของหน่วยงานบริการด้านสุขภาพระดับปฐมภูมิควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในการให้บริการ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการให้บริการของหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ศักยภาพของบุคลากร กระบวนการให้บริการ และการเข้าถึงผู้รับบริการ ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบบริการประชาชนของหน่วยบริการสุขภาพขั้นปฐมภูมิ (Primary Health Care)

องค์ประกอบหลัก	รายละเอียด	แหล่งที่มา
ศักยภาพของบุคลากร	บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะในการให้บริการ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่	(Du et al, 2019; Pan American Health Organization, 2009)
กระบวนการให้บริการ	ขั้นตอนการบริการ จากผู้ให้บริการไปยังผู้ขอรับบริการ โดยเป็นการมุ่งเน้นตามความต้องการของผู้ขอรับบริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการบริการประชาชน	(ณัฐธิดา จุมปา และเพ็ญพักตร์ ไชยณรงค์, 2561; สุรียรัตน์ เข็นกลาง, 2559)
การเข้าถึงผู้รับบริการ	การเข้ารับบริการสุขภาพที่ ประชาชนพึงได้และจำเป็น โดยมีการเยี่ยมเยียนบ้าน ดูแลผู้ป่วยติดเตียง การทำงานสอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวบ้าน ง่าย สะดวก อยู่ใกล้ชุมชนและประชาชนในเขตรับผิดชอบและการติดต่ออาจใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อความสะดวกต่อการปรึกษาจึงมีขั้นตอนในการให้บริการที่ไม่ซับซ้อน และมีการให้บริการ	(จิตติมา พะนา, 2550; ชูลีวรรณ บัวอินทร์, 2551; ฉัตยาพร เสมอใจ, 2550)

องค์ประกอบหลัก	รายละเอียด	แหล่งที่มา
	กระจายที่ทั่วถึง	

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลกระทบของการให้บริการในวิกฤติโควิด-19 ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผลจากการวิจัยทำให้ทราบถึงกลไกในการให้บริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่เป็นกรณีศึกษาดำเนินการเพื่อรับมือกับสถานการณ์โควิด-19 ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากงานวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมถึงหน่วยงานผู้ให้บริการด้านสุขภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆสามารถเรียนรู้บทเรียนการดำเนินงานและนำไปเป็นแนวทางในการรับมือกับในการให้บริการในวิกฤติโควิด-19 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาผลกระทบของการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวนในวิกฤติโควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เหตุผลที่เลือกใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากนักวิจัยสามารถเข้าไปสัมผัสและมีส่วนร่วมโดยตรงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความยืดหยุ่นในระหว่างเก็บข้อมูล ไม่มีการกำหนดผลที่คาดหวังล่วงหน้า ผลที่ได้จากการศึกษาจะเกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมจากนักวิจัย (นฤมล จิตรเอื้อ และ ประสพชัย พสุนนท์, 2561)

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้วิธีการแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน จำนวน 2 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่คือ เป็นผู้ปฏิบัติงานหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการให้บริการ และคัดเลือกประชาชนที่เข้ารับบริการ จำนวน 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกประชาชน คือ จะต้องเป็นผู้ที่เข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองมวนอย่างน้อย 5 ครั้ง เหตุผลที่เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มเนื่องจากเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานหน้าที่และเข้ารับบริการโดยตรง สามารถรู้ถึงการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีข้อมูลในรายละเอียดให้กับผู้วิจัยได้อย่างชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนการนำไปใช้จริง โดยแบบสัมภาษณ์มีจำนวน 2 ชุด ซึ่งทั้ง 2 ชุดมีส่วนประกอบทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งงาน ตอนที่ 2 กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 ครอบคลุมองค์ประกอบในด้าน ศักยภาพบุคลากร กระบวนการให้บริการ และการเข้าถึงผู้รับบริการ

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในช่วงสถานการณ์โควิด-19 โดยดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลคือ ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย การขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์และการถ่ายวิดีโอประกอบเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยให้ลงนามในใบพิทักษ์สิทธิ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการถอดเทปบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำมาประมวลข้อมูลเพื่อจัดหมวดหมู่คำตอบวิเคราะห์แก่นสาระ และนำมาสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการเก็บข้อมูลเจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองมวน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ข้อมูลทั่วไปพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 24-57

ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี และการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้รับบริการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 23-64 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 2 กลุ่ม ทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและประชาชนผู้รับบริการ สามารถสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับกลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 แบ่งตามองค์ประกอบสำคัญของการให้บริการ ผลการวิจัยนำเสนอตั้งตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19 ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน

องค์ประกอบหลัก	กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19	
	ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่	ข้อมูลจากประชาชน
ศักยภาพของบุคลากร	- จัดอบรมเจ้าหน้าที่ - การประชุมประจำเดือน - การวางแผน กระบวนการทำงาน - ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	- เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม - เจ้าหน้าที่มีการประชุมเตรียมพร้อมให้บริการ - มีการวางแผนรับมืออยู่ตลอดเวลา - เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน
กระบวนการให้บริการ	- จัดเจ้าหน้าที่อสม.ไปจ่ายยาให้ประชาชน - จัดเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอรองรับการให้บริการอย่างเต็มที่ - เปิดทำการนอกเวลาราชการ	- มีอสม.ไปรับยาแจกจ่ายให้ประชาชน - มีการเตรียมความพร้อม เตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอต่อการให้บริการ - เจ้าหน้าที่มีการทำงานนอกเวลา
การเข้าถึงผู้รับบริการ	- จัดให้มีการลงพื้นที่ติดตามดูแลผู้ป่วย - จัดช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ โดยจัดให้มีประกาศเสียงตามสาย การติดต่อสื่อสารทาง	- มีการลงพื้นที่ไปดูแลผู้ป่วยและมีการให้บริการที่ทั่วถึง - มีการประกาศเสียงตามสาย มีการติดต่อสื่อสารทาง Line กลุ่มเพจFacebook ของโรงพยาบาล

องค์ประกอบหลัก	กลไกการให้บริการในวิกฤตโควิด-19	
	ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่	ข้อมูลจากประชาชน
	Line กลุ่ม เพจ Facebook ของ โรงพยาบาลส่งเสริมตำบล	ส่งเสริมตำบล

จากผลการวิจัยพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองมวน มีกลไกในการให้บริการประชาชนในวิกฤติ โควิด-19 ทั้งหมด 9 กลไกสำคัญ ครอบคลุม 3 ด้านหลัก คือ ด้านศักยภาพบุคลากร 4 กลไก ได้แก่ การจัดอบรมเจ้าหน้าที่ การประชุมประจำเดือน การวางแผนกระบวนการทำงาน และการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกระบวนการให้บริการ 3 กลไก ได้แก่ การจัดเจ้าหน้าที่ไปจ่ายยาให้ประชาชน จัดเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอรองรับการให้บริการอย่างเต็มที่ และการเปิดทำการนอกเวลาราชการ ด้านการเข้าถึงผู้รับบริการ 2 กลไก ได้แก่ การจัดให้มีรถลงพื้นที่ติดตามดูแลผู้ป่วย และการจัดช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ สามารถนำมาอภิปรายรายละเอียดได้ดังนี้

ด้านศักยภาพบุคลากร

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน มีการอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเตรียมพร้อมรับมือโควิด-19 ทั้งนี้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระบุว่า ในการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์โควิด-19 มีการอบรมให้ความรู้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ World Health Organization Western Pacific Region (2021) ที่แนะนำให้มีการอบรมบุคลากรที่ให้บริการรับทราบถึงแนวทางในการป้องกันตนเองในการให้บริการและการแนะนำผู้รับบริการเกี่ยวกับการป้องกันเชื้อ COVID-19 เช่น การล้างมือ การเว้นระยะห่าง การกักตัวของเสียจากกระบวนการให้บริการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาชญญา รัตนอุบล

(2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ว่าการฝึกอบรมมีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร สามารถนำมาปรับใช้เพื่อออกแบบกระบวนการฝึกอบรมได้อย่างมีรูปธรรมส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรเป็นทรัพยากรมนุษย์เกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าในวิกฤตโควิด-19 บุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวนปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเต็มที่ ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงหา พงศา (2555) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน ล้วนสำคัญต่อทุกสายอาชีพทั้งสิ้นเพราะจะเป็นเกราะป้องกัน ไม่ให้เกิดข้อเรียกร้อง หรือ โต้แย้งจากผู้อื่นได้ ยิ่งด้วยวิชาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ป่วยแล้วนั้น ยิ่งสำคัญเป็นอย่างมากที่จะมีมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจนทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการป้องกันการร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากผู้ป่วยหรือฝ่ายอื่นๆ

ด้านกระบวนการให้บริการ

ในด้านกระบวนการให้บริการ ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และประชาชนระบุตรงกันว่ามีการจัดเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มารับยาและแจกจ่ายยาให้ประชาชนถึงบ้าน และทางเจ้าหน้าที่ได้มีการเปิดทำการนอกเวลาเพิ่มเวลาการให้บริการจากวันจันทร์ถึงศุกร์เป็นเปิดให้บริการเต็มสัปดาห์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ World Health Organization Western Pacific Region (2021) ที่แนะนำให้หน่วยบริการสุขภาพขั้นปฐมภูมิจัดบริการจ่ายยาถึงบ้านให้แก่ผู้ป่วย และขยายเวลาช่วงเวลาในการให้บริการเพื่อลดความแออัดของประชาชน ณ สถานบริการสุขภาพ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ ชูรัตน์ (2561) ที่พบว่าหน่วยงานที่ให้บริการคำนึงถึงกระบวนการในการให้บริการที่ตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ และจำเป็นต้องมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปปรับปรุงกระบวนการให้บริการอย่างทันที่ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวนมีการให้บริการที่ดีมีการจัดเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอและสามารถรองรับการให้บริการอย่างเต็มที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Peiris et al. (2021) ที่ศึกษารวบรวมแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริการในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของหน่วยบริการสุขภาพในประเทศที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง พบว่าแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยบริการสุขภาพขั้นปฐมภูมิ คือ การมีทรัพยากรอย่างเพียงพอกับการปฏิบัติงาน เพิ่มเติมจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชินชัยนัต เพ็ชรนิล (2558) ที่ระบุว่า

ความเพียงพอของอุปกรณ์หรือเครื่องมือหรือคุณภาพและความทันสมัยของอุปกรณ์รวมถึงบรรยากาศของสถานที่มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เข้ารับบริการมีความมั่นใจต่อการเข้ารับบริการ

ด้านการเข้าถึงผู้รับบริการ

ผลการวิจัยพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน มีการลงพื้นที่ไปดูแลผู้ป่วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยส่วนหนึ่งที่พบว่าการลงพื้นที่ดูแลเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ป่วยมีความต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์ลงพื้นที่ไปดูแลผู้ป่วยถึงบ้าน นอกจากนี้การลงพื้นที่ดูแลผู้ป่วยที่บ้านเป็นวิธีการหนึ่งในการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ได้ (หทัยทิพย์ ธรรมวิริยะกุล, 2553; วสันต์ วิเชียร, 2560) สอดรับกับ Yard and Lewy (2020) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ว่าเป็นการสนับสนุนครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย ยิ่งในช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 ครอบครัวต้องเผชิญกับความกดดันรอบด้าน อย่างไรก็ตามผู้ที่ปฏิบัติงานในการเยี่ยมผู้ป่วยต้องมีการระบอบการในการป้องกันและให้คำแนะนำอย่างถูกต้องด้วย ผลการวิจัยนี้ยังพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวนยังจัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการอย่างหลากหลายทั้งการประกาศเสียงตามสาย การติดต่อทาง LINE รวมถึงกลุ่มเพจ Facebook ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองมวน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ Pietig (2021) ที่แนะนำว่าในวิกฤติโควิด-19 หน่วยงานให้บริการสุขภาพควรมีการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการด้วยหลากหลายช่องทางการสื่อสาร เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการติดต่อสื่อสารและสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด อีกทั้งยังตรงกันกับข้อเสนอแนะของ World Health Organization Western Pacific Region (2021) ที่แนะนำหน่วยบริการสุขภาพขั้นปฐมภูมิให้มีการสื่อสารกับผู้รับบริการอย่างชัดเจนถึงแนวทางในการให้บริการและการให้คำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสถานการณ์โควิด-19 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญดาว กล่ำรัตน์และคณะ (2556) ที่พบว่าการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารแก่ผู้รับบริการทำให้ผู้รับบริการมีสุขภาพที่ดีขึ้นเนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้นำในระดับต่างๆควรร่วมสร้างความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์โควิด-19
2. ควรมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์โควิด-19
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและงานหน่วยบริการสุขภาพควรเตรียมพร้อมรับมือในการให้บริการในสถานการณ์โควิด-19 ทั้งในรูปแบบ onsite และ online เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาประเด็นการรับมือในการให้บริการประชาชนของโรงพยาบาลของรัฐ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 944-317 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Research Methodology for Public Administration) ภาคการศึกษาที่ 2/2563 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/g_other02.pdf. [13 มกราคม 2563].
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). มาตรการการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัดตรัง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://drive.google.com/file/d/102GWphJw9qm7T4x9-vJOQmTql21NpDq-/view> [13 มกราคม 2563].

ขวัญดาว กล่ำรัตน์, ศิริบุณ จงวุฒิเวศย์, ภัทรพล มหาจันทร์, และนวลฉวี ประเสริฐสุข. (2556).

“ปัจจัยเชิงสาเหตุเชิงพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภูมิภาคตะวันตกของประเทศ
ไทย”. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 7(3), 93-103.

จิตติมา พะนา. (2550). “การตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาลในโครงการประกันสังคม”.

วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ซีเคยูเคชั่น

ชลีวรรณ บัวอินทร์. (2551). “คุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานที่ดินส่วนแยกบ้านบึง
จังหวัดชลบุรี”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ชูชาติ ชูรัตน์. (2561). “ประสิทธิผลการให้บริการของโรงพยาบาลพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัด
พัทลุง”. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ, 6(2), 16-24.

ณัฐธิดา จุมปา และเพ็ญพักตร์ ไชยณรงค์. (2561). “สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและ
ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างความเสมอภาคในสังคม:
กรณีศึกษาชุมชนชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย”. Veridian E-Journal,
SilpakornUniversity, 11(3), 1508-1525.

นฤมล จิตรเอื้อ และ ประสพชัย พสุนนท. (2561). การใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
งานวิจัยเพื่อการศึกษาการดำเนินการที่เป็นเลิศของสถานศึกษา, [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: file:///C:/Users/User/Downloads/144039-Article%20Text-383894-
1-10-20180904.pdf. [14 มกราคม 2564].

วสันต์ วิเชียร. (2560). “หลักการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชนเทศบาลตำบลหนองหอย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา. 8(2), 81-93.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2563). โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://th.wikipedia.org/wiki/> [13 มกราคม 2563]

สาธารณสุขประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย. (2563). [ออนไลน์].

แหล่งที่มา:<https://www.bbc.com/thai/thailand-55383363> [24 มกราคม 2563].

สิงหา พังงา. (2555). พฤติกรรมด้านจรรยาบรรณพยาบาลที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของ
ประชาชนในจังหวัดราชบุรี, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://e->

research.siam.edu/wp-content/uploads/2019/05/MBA-2018-IS-Behaviors-on-nursing-ethics-that-influence-the-confidence-of-people-at-Ratchaburi-province-compresses-compressed.pdf [21 มีนาคม 2564].

สุชินชยันต์ เพ็ชรนิล. (2558). “การให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของประชาชนเทศบาลตำบลปราสาททองอำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 25(41), 135-144.

สุริรัตน์ เซ็นกลาง. (2559). “แนวทางการพัฒนาการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนเขตบางนา กรุงเทพมหานคร”. *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หทัยทิพย์ ธรรมวิริยะกุล. (2553). “ความต้องการในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชนเทศบาลตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. *วารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัว*, 2(6), 15-25.

อาวทิพย์ แว. (2563). “COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้”. *วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ*, 35(1), 24-29

อาชัญญา รัตนอุบล. (2548). *การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ห้องสมุดประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Du, S., Cao, Y., Setiawan, A., Thandar, M., Koy, V., Bin Nuramal, V., Anh, H., Kunaviktikul, W., & Hu, Y. (2019). “The knowledge, ability and skills of primary health care providers in SEANERN countries: a multi-national cross-sectional study”. *BMC Health Services Research*. 19: 602. 1-8.

Pan American Health Organization. (2009). *Primary health care-base health system: Strategies for the development of primary health care team*. Washington, D.C.: PAHO.

Peiris, D. et al. (2021). “Strengthening primary health care in the COVID-19 era: a review of best practices to inform health system responses in low- and middle-income countries”. *South- East Asia Journal of Public Health*. 10(3), 6-25.

- Pietig, M. (2020). **Communication is key to patient experience during and after COVID**, [Online]. Retrieved from: <https://electronichealthreporter.com/communication-is-key-to-patient-experience-during-and-after-covid/> [Arl 23, 2021].
- World Health Organization Western Pacific Region. (2021). **Role of primary care in the COVID-19 response**, [Online]. Retrieved from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle> [Arl 24, 2021].
- Yard, R., & Lewy, D. (2020). **The Crucial Role of Home Visiting During COVID-19: Supporting Young Children and Families**, [Online]. Retrieved from: <https://www.chcs.org/the-crucial-role-of-home-visiting-during-covid-19-supporting-young-children-and-families/> [Arl 23, 2021].

การพัฒนาทักษะการเพิ่มพูนคำศัพท์โดยใช้วิธีการอ่านแบบเสริมการเรียนรู้
Scaffolding Improving Vocabulary Skill and Enhancing Reading
Confidence: The Scaffolding Reading Approach

Thananya Viriyapanyanont¹

Abstract

This study aimed at developing vocabulary skill for undergraduate students and enhancing their confidence in reading in English by employing the scaffolding reading approach. The participants of this study were 60 first-year students majoring in Bachelor of Arts in English Program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, and they were selected by using the purposive sampling method. The students were enrolling in Reading Comprehension course in the first semester, academic year of 2020, and they were assigned to participate in Reading Skills Enhancing Project via the use of scaffolding reading approach which included the step-by-step reading technique to enhance the students' vocabulary remembering skills and to stimulate their confidence in reading through the use of English picture storybooks with 3 scenarios. The research instruments were: 1) 6 sets of vocabulary pre-tests and vocabulary post-tests; 2) a checklist of noticeable students' confidence in reading in English with the use of scaffolding reading technique; and 3) a satisfactory questionnaire. The data collection was conducted in 4 weeks which included the stages of lesson planning and teaching reading strategies, and then the reading scaffolding activities and strategy activities were implemented. Finally, the students were administered to complete a questionnaire regarding their perception and satisfaction in attending the project. The collected

Received: 2020-11-09 **Revised:** 2021-05-16 **Accepted:** 2021-05-16

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University (NRRU), e-mail: thananya.lecturer@gmail.com

data were analyzed manually by comparing the scores of pre-tests and post-tests in order to evaluate the improvement of the students' vocabulary knowledge via the use of scaffolding reading technique, and then the students' reading confidence during the project participation was summarized and coded with the references of students' confidence checklist. The results showed that the students found text as a helpful learning aid for them to comprehend the stories and increase their English vocabulary knowledge. Moreover, their reading fluency was improved with the use of scaffolding reading approach, and they enjoyed having the story class every week. As the results, applying English picture storybooks to teach in classrooms to enhance students' reading skills and vocabulary knowledge should be recommended to promote as one of the techniques for teaching English reading comprehension.

Keywords: Scaffolding Reading; Vocabulary Skill; Reading Confidence

Introduction

In the period of globalization, English plays as an international language of the world because it is as a tool for connecting people around the world and for many aspects: worldwide communication, trading and education. Most learners learn English as a foreign language in order to communicate with foreigners successfully and to be successful in language learning. In Thailand, Ministry of Education has assigned English into the Core Curriculum and added it as a main foreign language which is studied for all levels of education (Ministry of Education, 1996, p. 8). Hence, the ways of learning English language in Thailand have majored in learning all the macro skills of English: speaking, writing, reading and listening. Recently, the teachers have been able to create effective instructional materials of teaching English language which means that they can find out appropriate materials as teaching aids in the classroom (Apple, 1992 cited in Richard & Renandya, 2002, p. 82). The use of various instructional materials can help teachers figure out whether they advantage for their teaching methods. From this point of view, the teachers

need to be more critical to explore authentic materials in current issues. Indeed, the different materials can enhance students' learning process and lead them to perceive what is happening in the society (Prapphal, 2003, p. 140-157). There are many interesting materials that are used to teach all English language skills, especially vocabulary. Therefore, vocabulary plays as a major role to deal with language used in students' daily life. For this reason, the effective vocabulary teaching can help improve students' proficiency in learning a language (Nation, 2007, p. 1), namely, the students can build up their vocabulary knowledge via variety of materials and activities in the classroom.

As a matter of fact, the ways of enhancing vocabulary knowledge of the students are not only materials and activities but also the use of reading teaching techniques. Scaffolding reading approach is one of the reading techniques proposed by Vygotsky; that can help the students build up stronger understanding and ultimately, greater independence in the learning process (The Glossary of Education Reform, 2015, online). Although these are the effective methods to help students increasing vocabulary through scaffolding reading approach freely, the students are still inefficient positive attitudes towards learning English language. Therefore, the students must have their own self-direction to learn language both attitudes and behaviors because the teachers cannot force them to study new language all the time (Pilling, 1990, p. 24). Likewise, if the students have positive attitudes towards English language, they can increase motivation to learn foreign language automatically (Wright, 1987, cited in Addisu, S. A., 2020, 3).

In fact, the students have opportunities to study English language as a foreign language which is coped with the curriculum for all levels of education, but there are some problems in studying English in Thailand because the teachers emphasize more on teaching the four macro skills and grammar rather than teaching vocabulary. Thus, that is not enough for acquiring new vocabulary in the students' memories. Actually, in some universities, the students have to enroll a English foundation course for all of their levels as a core course; but most of them

still lack of efficient knowledge of vocabulary because the teachers neglect to find out effective methods to enable students to make sense of the words in reading; that make them cannot neither recall the meanings of the words nor memorize vocabulary as well. Hence, the researcher tried to figure out effective methods to implement vocabulary by using news sources because there were large words in texts in certain news, and there were useful sources of reading for pleasure. Furthermore, the researcher believed that it was necessary to find out suitable ways to increase vocabulary knowledge, to develop English language skills for all learners, and to focus into the students majoring in English at Nakhon Ratchasima Rajabhat University who were enrolling in the Reading Comprehension course. For two academic years later, it showed that scores of students who failed in this course were increasing because they did not know much more of the vocabulary. So, they did not interpret or translate the contexts of the story. As I am a lecturer and their advisor, I need to help and support them to achieve more and to learn with more careful directions because they need to apply these achievements into their lives and professions in the future.

Research Objectives

1. To develop vocabulary skill for students by using scaffolding reading approach.
2. To enhance student's confidence between traditional reading and scaffolding reading approach.

Research Benefits

This research provides the benefits of the Scaffolding Reading Approach into the reading for the students and teachers or who are interested in reading in all levels, especially in the reading courses. Educators can also use this approach in their researches, too.

Research Questions

1. How can the students develop vocabulary knowledge by using The Scaffolding Reading Approach?
2. How can the Scaffolding Reading Approach enhance student's reading confidence ?

Definition of Terms

1. Vocabulary skill refers to words that people can acquire automatically along with learning language that require practice, training or experience.
2. Scaffolding reading approach refers to a variety of instructional techniques used to move students progressively toward stronger understanding, greater independence in the learning process.
3. Self-confidence refers to knowing what you're good at, the value you provide involves believing you are better in reading.

Significance of The Study

1. The ways of enhancing vocabulary skill through scaffolding reading approach can build up the knowledge of vocabulary for the students.
2. This research can help students to store and recall many words to be used in daily life.

Research Methodology

The study was to investigate how the students improved their vocabulary skill through the scaffolding reading approach. They consisted of;

1. Learning ability which was evaluated by pretest and posttest.
2. experience of studying English.
3. questionnaire used in teaching vocabulary through scaffolding reading approach for knowing student's feedback notes.

Research Instruments

1. Pretest: to determine the students' proficiency level of the knowledge of vocabulary.
2. Posttest: to figure out the students' proficiency level after the students learn vocabulary from scaffolding reading approach.
3. Confidence questionnaire: to evaluate opinions of the students from the teaching of vocabulary through scaffolding reading approach.

The framework of Scaffolding Reading

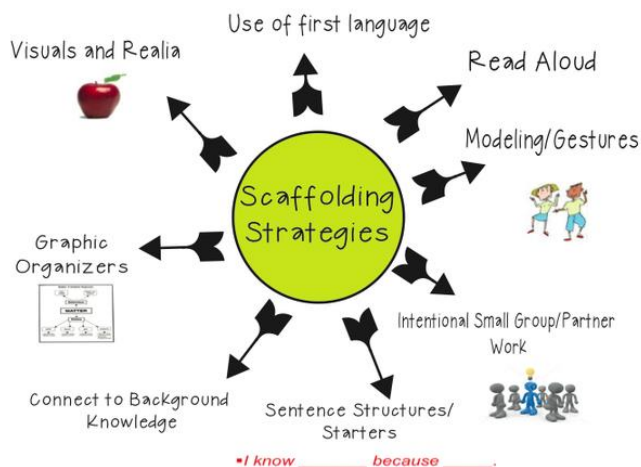

Figure 1 Vygotsky's scaffolding

Source: Houser, 2015, (Online: <https://www.mshouser.com/teaching-tips/8-strategies-for-scaffolding-instruction>)

How to Collect Data

1. Using survey questionnaire in order to check about the proficiency level of student's knowledge of vocabulary, how they think about reading, what they want to take success in reading.
2. Using Pretest and posttest in order to evaluate the student's knowledge of vocabulary after learned vocabulary through using scaffolding reading approach.

3. Using questionnaire in order to formulate confidence of the students and check about what they come up with vocabulary from the teaching of vocabulary through scaffolding reading approach.

4. Use the observation from for in-depth interview about confidence with scaffolding reading approach.

Literature Review

The scope of literature review includes the following topics:

1. Teaching reading strategy/approach
2. Scaffolding Reading theory (Vygotsky)
3. Self-confidence
4. Related research

In the most recent decade, a tremendous group of examination has been focused on the significance of knowing and applying reading techniques continuously for language learners. They have been enthusiastic for their significance in reading classes where the language students tend to manage their association with the composed content and attempt to comprehend that composed talk, however, could reasonably be expected. So as to have precision and familiarity, second language learners need to work at idealizing both their base up and top-down aptitudes that are methodologies to help readers perceive as well as decipher the written text. To peruse productively, there ought to be constant interaction between the top-down and base up processes. Such a perusing is precise and fluent. Familiar perusing includes first interpreting the information and afterward relating it to the earlier knowledge for better cognizance. Grabe (1988, cited in Redondo, 1997, p. 150) accepts that in interactive models of perusing all the four abilities at all levels are grinding away. They collaborate and are accessible to each user during the time spent perusing and comprehending the text. In such a model, a decent per user is the one who is capable both to translate and decipher the content. As the reader builds up his understanding expertise, the deciphering skills become progressively programmed however they are as yet

significant in the translation of the content (Eskey, 1988, p. 101-113). According to Rumelhart (1977, p. 742) and Stanovich (1980, pp. 32-71), not only what is on the composed content is significant yet additionally what the per user adds to the content by utilizing the top-down and bottom-up procedures to oversee perusing the text. Carrell (1988, pp. 101-113) states that accentuating both of the two processes at the expense of disregarding the other one will lead the second language students to understanding troubles.

From that point forward, an expanding number of instructive pros and specialists have utilized the idea to portray and clarify the job of grown-ups or progressively proficient friends in managing kids' learning and advancement (Stone, 1998, pp. 344-364; Daniels, 2014, p. 21). Platform, in any case, can be followed to Vygotsky's (1978, p. 76) idea of "the zone of proximal turn of events" (ZPD), which is the real formative degree of the student contrasted and the degree of potential improvement that can happen with direction or cooperation with an increasingly skilled individual. It focuses on the requirement for help in the learning procedure, and does as such in a way that underscores that greatness in instructing is essentially receptive to the condition of comprehension accomplished by specific students. In PC intervened innovations, a human coach, peer understudies or astute specialists can give platform with the goal that students could accomplish new abilities, ideas and information (McLoughlin, 2004, online). Vygotsky characterizes.

Inspiration and fearlessness are likewise important for all students (Wigfield & Eccles, 2000, pp. 68-81). Notwithstanding, many general study hall educators, metaphorically, will in general put the entirety of their eggs in the second-language bushel. They respect the absence of English capability as the serious issue and see the advancement of second-language securing as the main goal, not simply the improvement of motivation and fearlessness (Ball, 2012, pp. 286-291).

RESEARCH METHODOLOGY

This study was conducted according to the purposes of the research. The first purpose was to develop the students' vocabulary knowledge by using The Scaffolding Reading Approach. The second purpose was to compare students confident between traditional reading and scaffolding reading approach. This section presents the research methodology in the following procedure.

1. Target Group

The target group was the first-year students majoring in English who enrolled in the Reading Comprehension course, and they did not pass this course, or they got the “F” grade. The number of students was about 40 from 2nd semester of 2018.

2. Research Instruments

- 2.1 Pre-test and Post-rest questionnaire
- 2.2 Self-confidence questionnaire (checklist)
- 2.3 In-dept about self-confidence (observation)

3. Data Collecting Procedure

Phase 1: the contextual study was done in order to build an instructional framework of the reading comprehension instructional model for university students by using survey technique and review of related literature and research. The target group consisted of one hundred first year students majoring in English at Rajabhat Nakhon Ratchasima University. The data were collected by using a semi-structured interview form and a questionnaire on problems and difficulties in English reading comprehension. The data were analyzed by using percentage and content analysis.

Phase 2: English reading comprehension instructional model was designed and developed by the action research with 3-hour-six lesson plans. The data were collected by using a self- confidence form (checklist), an in-dept interview (observation) form and an English reading comprehension test. The research statistics used were percentage, mean, standard deviation and t-test. The data were

analyzed by descriptive statistics and content analysis, and used to compare the reading proficiency of students before and after the experiment.

Phase 3: The quasi-experimental research was done in order to assess the efficiency of the instructional model. The students were divided into two groups. Group 1 studied "Reading comprehension" course with scaffolding reading approach, and Group 2 had a regular or traditional learning style class of "Reading comprehension" course. The data were collected by a reading comprehension proficiency test, and t-test was used to compare the reading proficiency of the students before and after the experiment using t-test.

4. Data analysis

4.1 Form the part of Pre-test, Post-rest questionnaire and Self-confidence questionnaire (checklist), I will analyze the data in the checking scores that are upper or lower than the standard test has fixed.

4.2 In-dept about self-confidence (observation)the data will be describe in the narrative inquiry.

RESEARCH RESULTS

From the topic of Improving Vocabulary Skill and Enhancing Reading Confidence: The Scaffolding Reading Approach. The results were show in each session;

Students' feedbacks to the questionnaire with their learning experience were presented. First, regarding vocabulary learning, Item 1 and 2 triggered at this aspect. Item 1 asked about students' perceptions of the vocabulary learning activities. Most of the students (80.5%), (84.5) and (85.7) agreed that the vocabulary activities such as matching the word with the corresponding picture, word search, and word formation activities helped them memorize the taught vocabulary. Next, Item 2 asked, "If the teacher teaches the new words before telling the story, will this help you comprehend the story better during storytelling?".

Table 1 Students' Learning Results

Item	Pre	Post	results
Scenario No. 1	79.5	80.5	Upper
Scenario No. 2	71.2	84.5	Upper
Scenario No.3	70.1	85.7	Upper

In each lesson, the teachers printed bigger texts or modified the text on posters. Did the printed bigger texts on posters help students comprehend the story? Items 1 to 3 looked into students' perceptions about the texts teachers used while presenting and telling the story. Students agreed that the teacher-designed printed texts on posters helped them comprehend the story better and learn English better (80.5%), and they also helped them understand the story the teacher presented (84.5%). How did students benefit from this English reading project? A great number of students (85.7%) agreed after this semester's English reading class, their read-aloud ability was improved. Also, they thought their English ability was improved after this English reading project. How did students like this English reading? To sum up, students indicated positive attitudes toward the 6-week English reading project and showed great improvements in learning English.

Reading fluency with the vocabulary

First of all, during the story, the teachers read to the whole class first. The teachers read to help set the space as well as model proper pronunciation. Teachers' read-aloud helped model fluent and expressive reading and develop comprehension. Next, as English picture storybooks were applied, the teacher were reading aloud stories that were interesting and engaging for the aim of increasing students' vocabulary knowledge and comprehension skills. Then, when the scaffolding reading strategy was used, it could also help students develop appropriate intonation based on the context of the passage. Moreover, readers' theater, used as a fun, convenient and effective way to create interest in reading

among young children, was applied twice in this project. It helped develop students' reading fluency, word recognition, and comprehension by emphasizing expressive reading.

Students' self-confidence

After the students attended this course, I observed them in each section and I found that most of them enjoyed more in the traditional reading class, for example:

I like and want to learn it more.

(Suthasinee, first-student)

Scaffolding give me more word that I have before.

(Jakkrawut, second-student)

Reading like this, take my vocabulary bank increasing.

(Wannapa, third-student)

Read it step by step, I am okay with this technique.

(Pakdee, fourth-student)

From the data, they showed that the students liked to join the class because they could take more newly vocabulary in the new contexts in each scenario. When they were in the classroom, I always saw the fresh lively laughs and smiles that eager to respond with the teacher. When they got the assignments, they were active in planning to do them either as individual or group works. After finishing the Scaffolding project, I had them take a post-test and the scores showed that if the students got upper scores; it meant that their reading was going to be better.

DISCUSSION

Reading fluency with the vocabulary

First of all, during the story, the teachers read to the whole class first. The teachers read to help set the space as well as model proper pronunciation.

Teachers' read-aloud helped model fluent and expressive reading and develop comprehension. Next, as English picture storybooks were applied, the teacher were reading aloud stories that are interesting and engaging for the aim of increasing students' vocabulary knowledge and comprehension skills. Then, when the scaffolding reading strategy was used, it could also help students develop appropriate intonation based on the context of the passage. Moreover, readers' theater, used as a fun, convenient and effective way to create interest in reading among young children, was applied twice in this project. It helped develop students' reading fluency, word recognition, and comprehension by emphasizing expressive reading.

Students' English competence

The student understudies' English ability differs in rudimentary study halls. Understudies are distinctive in character, capacity, and learning styles. Accordingly, there is no single technique, hypothesis, or set of learning materials that can effectively show all youngsters to peruse. Thusly, students must be comfortable with a wide scope of encouraging techniques so as to make an adjusted blend that will help the entirety of their understudies in the homeroom. Likewise, they should be knowledgeable in the topic to have the option to furnish understudies with the same number of platforms as are expected to help their learning.

Students' self-confidence

Self-assurance convictions, characterized as individuals' decisions of their ability to perform explicit errands, are a result of a perplexing procedure of self-influence that depends on intellectual handling of assorted wellsprings of certainty data (Bandura, 1990, p. 128). These wellsprings of data incorporate execution achievements, vicarious encounters, verbal influence, and physiological states.

Execution achievements should give the most reliable certainty data since they depend on one own dominance encounters. One's dominance encounters influence self-assurance convictions through intellectual preparing of such data. On the off chance that one has over and over again saw these encounters as triumphs,

fearlessness will increment; if these encounters were seen as disappointments, self-assurance will diminish. Besides, oneself observing or spotlight on triumphs or disappointments ought to effectly affect conduct and fearlessness, contingent upon which is checked (Bandura, 1986, cited in Druckman & Bjork, 1994, p. 174): concentrating on one's victories ought to give more support and more noteworthy certainty than concentrating on one's disappointments.

In conclusion, scaffolding reading experience benefits students in reading. The students learnt how to read into step-by-step which helped them understand the story they were reading better as well as it helped them extend their vocabulary knowledge and learning skills in order to comprehend what they were reading. The implications of this study are very dynamic; and carefully structured reading experiences are beneficial to all students. In this paper, the researcher has reported one small-scale study by adopting scaffolding reading experience to teach students to read English picture storybooks. Scaffolding can make it possible to provide academically challenging instruction for students.

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). หลักสูตรภาษาอังกฤษ 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Ball, J. (2012). Identity and knowledge in Indigenous young children's experiences in Canada. *Childhood Education*, 88(5), 286–291. <https://doi.org/10.1080/00094056.2012.7178>
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1990). Perceived self-efficacy in the exercise of personal agency. *Journal of Applied Sport Psychology*, 2, 128-163.
- Carrell, P. (1988). Some Causes of Text-boundedness and Schema Interference in ESL Reading. In P. Carrell, J. evine and D. Eskey (eds.), *Interactive*

- Approaches to Second Language Reading. Cambridge: Cambridge University Press, 101-113.
- Daniels, H. (2014). Vygotsky and Dialogic Pedagogy. *Cultural Historical Psychology*, 10(3), 19-29.
- Druckman, D. & Bjork, R. A. (1994). *Learning, Remembering, Believing: Enhancing Human Performance*. Washington D.C.: National Academy Press.
- Eskey, D.E. (1988). Holding in the Bottom: An Interactive Approach to the Language Problems of Second Language Readers, in Carrell, P.L., Devine, J. and Eskey, D.E. (eds) (1988) *Interactive Approaches to Second Language Reading*. Cambridge: CUP.
- Addisu, A. G. (2020). Factors affecting the attitudes of students towards learning English as a foreign language. *Cogent Education*, 7:1, 1738184
- Grabe, W. (1988). Reassessing the Term Interactive, in Carrell, P.L., Devine, J. and Eskey, D.E. (eds) (1988). *Interactive Approaches to Second Language Reading*. Cambridge: CUP.
- McLoughlin, C. (2004). Achieving excellence in teaching through scaffolding learner competence. In *Seeking Educational Excellence. Proceedings of the 13th Annual Teaching Learning Forum*, 9-10 February 2004. Perth: Murdoch University. Retrieved from:
<https://clt.curtin.edu.au/events/conferences/tlf/tlf2004/mcloughlin.html>
- Ministry of Education. (1996). *The 1996 English curriculum*. Bangkok: Khrusapha Press. (In Thai)
- Nation, P. (2007). Managing vocabulary learning. *RELC Portfolio Series*, 2, 1-57.
- Pilling, J. (1990). *The Assessment of Self-Directed Learning Among Pre-Service students in an Ontario Faculty of Education. An Unpublished Master Thesis*. Ontario: Brock University.
- Prapphal, K. (2003). Authentic test tasks using the internet in language teaching and testing. In G. Poedjosoedarmo (Ed.), *Teaching and assessing language proficiency, RELC Anthology Series 45* (pp.140-157). Singapore: RELC.

- Redondo, M. (1997). Reading Models in Foreign Language Teaching. *Revista Alicantina de Estudios Ingles*, 10, 139-161.
- Richards, J. C., & Renandya, A. W. (2002). *Methodology in language teaching: An anthology of current practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rumelhart, D. E. (1977). Toward an Interactive Model of Reading. In S. Dornic (ed.), *Attention and Performance IV*. New York, NY: Academic Press.
- Stanovich, K.E. (1980). Towards an Interactive-compensatory Model of Individual Differences in the Development of Reading Fluency. *Reading Research Quarterly*, 16(1), 32-71.
- Stone, C. A. (1998). The metaphor of scaffolding: Its utility for the field of learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 31(4), 344-364.
- The Glossary of Education Reform. (2015). Scaffolding. Retrieved from: <https://www.edglossary.org/scaffolding/>
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wigfield, A., & Eccles, J.S. (2000). Expectancy-value theory of achievement motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 68-81. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1015>
- LITERATURE CITED.
- Wright, T. (1987). *Roles of teachers and learners*. HongKong: Oxford University Press.

การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรม

การเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

Design and Development of Online Learning Media to Meet the Learning Behaviors of Students in the Digital Age

ธนวัฒน์ พูลเขตนคร¹ นิตยา นาคอินทร์² พิชญาภา ยวงสร้อย³

Thanawat Punkhetnakorn, Nittaya Nak-in, Phichayapa Yongsoi

บทคัดย่อ (Abstract)

นวัตกรรมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศ และสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยภายในประเทศ จากนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 และวิกฤตสังคมสูงวัย ล้วนมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถนำมาใช้ปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้จากระบบการศึกษาแบบเดิม ไปสู่โอกาสในการศึกษาที่มีมาตรฐานระดับโลกได้ และการเข้าถึงบริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในรูปแบบ

Received: 2020-11-14 Revised: 2021-02-01 Accepted: 2021-02-21

^{1 2} หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Ph.D., Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education Naresuan University. E-mail : thanawat@nu.ac.th, nittayana61@email.nu.ac.th

² หลักสูตรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education Naresuan University. E-mail : khunnueng09@gmail.com

ทุกวัน ทุกที่ ทุกเวลาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการเตรียมความพร้อมกำลังคนเข้าสู่ยุคดิจิทัลระยะยาว ขณะกระแสโลกาภิวัตน์ที่มากับเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้โลกแคบลงและเกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างประเทศทั้งตะวันตกและตะวันออกเข้าสู่ประเทศไทยในอัตราเร่งที่เร็วมากอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน (แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ.2561-2565) ด้วยความสำคัญดังกล่าว สถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องมุ่งเน้น การพัฒนาทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามหลักการและแนวคิดของ 3R x 7C ซึ่ง 3R ก็คือ Reading (อ่านออก), WRiting (เขียนได้), ARithmetics (คิดเป็น) และ 7C ก็คือ Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม), Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์), Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ), Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ), Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร), Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) (วิจารณ์ พานิช. 2555)

คำสำคัญ (Keywords): การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์; พฤติกรรมการเรียนรู้, ผู้เรียนในยุคดิจิทัล

Abstract

Innovation and leap forward in digital technology Causing a sudden technological change Which in addition to affecting the economy It also affects the livelihoods of people in countries around the world who are faced with many digital technologies in their daily lives. Both in education and teaching in educational institutions Management of natural resources, travel, use of information for the administration and management of work. Information technology is involved in all aspects of daily life, so young people should learn and understand digital technology. In order to be aware of it and use it to benefit oneself Society and country And in line with the needs of the 21st century skilled manpower and domestic factors. From the policy of converting the country to Thailand 4.0, the 20-year strategy 2017-2036 12th National Economic and Social Development Plan

2017-2021 And the aging society crisis All have an impact on the management of education for the development of human resources of the country. Which digital technology can be used to transform education and learning from traditional education systems To opportunities for education of world-class standards And access to lifelong learning services for students, students and the general public in a form of everyday, anytime, anywhere with digital technology. It is to prepare manpower for the long term digital age. While globalization comes with digital technology. This narrowing the world and creating an influx of western and eastern foreign cultures into Thailand at an unprecedented accelerated rate. (5-Year Digital Economy and Society Action Plan 2018-2022). With such importance Educational institution Therefore need to focus on Developing 21st century skills everyone must learn from kindergarten to university and lifelong learning. Based on the principles and concepts of 3R x 7C, 3R is Reading (reading out), WRiting (writing), ARithmetics (thinking) and 7C is Creativity & innovation (creative skills. And innovation), cross-cultural understanding (Cross-cultural understanding skills Different paradigms), Collaboration, teamwork & leadership (cooperation skills, teamwork, And leadership), Communications, information & media literacy (communication skills, information and media literacy), Computing & ICT literacy (computer skills, And information and communication technology), Career & learning skills (Career skills and learning skills) (Vicharn Panich. 2012)

Keywords: Learning Media Design and Development; Learning behavior, digital age Learners

การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์

ปัจจุบัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วอย่างก้าวกระโดด และเกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน กระแสแห่งการตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงนี้ Digital Disruption คือ ผลกระทบจากการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีดิจิทัล กับรูปแบบการดำเนินงานลักษณะใหม่ รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนปรับวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ หรือการศึกษา 4.0 ซึ่งมีจุดมุ่งเน้นสำคัญคือ การเรียนรู้เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ในขณะที่

ที่ไม่ละเลยการพัฒนาในมิติอื่นๆ ไปพร้อมกัน โดยมีจุดประสงค์ที่สร้างผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะสำคัญแห่งอนาคต โดยอาศัยวิถีคิด วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถเติมโตและเป็นพลเมืองที่พร้อมในการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นในด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ การสอน และการอบรม โดยส่วนหนึ่งก็คือทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการเรียนรู้ให้ตอบสนองกับสังคมที่เปลี่ยนไป และรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2561)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพื่อการดำรงชีวิต สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องทักษะสูงในการเรียนรู้และการปรับตัว ซึ่งเป็นความท้าทายของครูเพื่อศิษย์ว่า จะออกแบบการเรียนรู้อย่างไร ให้ศิษย์ได้เรียนรู้ทักษะเหล่านี้ติดตัวไป เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งทักษะเหล่านี้สอนโดยตรงไม่ได้ แต่จัดระบบการเรียนรู้ได้ ซึ่งครูต้องไม่เน้นสอน แต่มีทักษะการเป็นโค้ช ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (Facilitate) การเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ หรือปฏิบัติ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง และบรรยากาศของการตั้งคำถามและตั้งปัญหา นอกจากจะช่วยวางรากฐานการเป็นนักเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ศิษย์แล้ว ยังจะทำให้ชีวิตนักเรียนเป็นชีวิตที่สนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ กระตุ้นจินตนาการ ยั่วให้ค้นคว้า ค้นหา สร้าง และเรียนรู้ คือให้โรงเรียนไม่เป็นสถานที่น่าเบื่อหรือสร้างความทุกข์ให้แก่ศิษย์ (วิจารณ์ พานิช. 2555) ซึ่งสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก สื่อคอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของมนุษย์ทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบ เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การใช้ชุดความรู้เดิมที่เคยได้เรียนรู้มา คงไม่เพียงพอต่อคุณภาพชีวิตที่ดี จำเป็นต้องมีชุดความรู้ใหม่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ความรู้วิชาแกน คุณธรรมและลักษณะที่ส่งเสริมทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคมและทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ (ทศนา แหมมณี. 2557)

ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หรือที่เรียกว่าผู้เรียนยุค Gen Z ซึ่งผู้เรียนกลุ่มนี้ถือว่าเป็นผู้เรียนในยุคอนาคตซึ่งได้รับการมองว่ามีคุณสมบัติที่แตกต่างจากผู้เรียนในยุคที่ผ่านมาก่อนข้างชัดเจน เนื่องจากการผู้เรียนในกลุ่มดังกล่าวเกิดมาพร้อมกับ ยุคที่โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือสื่อสาร และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน การใช้

เครื่อง การใช้เครื่องมือดังกล่าวของผู้เรียน Gen Z ถือเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต นอกจากนี้ผู้เรียนในยุค Gen Z มักจะมีแนวโน้มที่จะมองโลกมองโลกในแง่ดี ชอบทำงานเป็นทีม ชอบการเรียนรู้ แต่หากจำกัดเฉพาะในเรื่องที่สนใจเท่านั้น และการถือความต้องการและความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ สำหรับในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ผู้เรียน Gen Z มักให้ความสนใจกับการเรียนรู้จากเครือข่ายหรือจากชุมชนทั้งรอบตัวและออนไลน์ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีความสนใจเดียวกัน มากกว่าการเรียนรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2561) ผู้สอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง หลังจากศึกษาผ่านบทเรียนออนไลน์ที่จัดทำขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิด และทักษะการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะการศึกษาจากการเรียนและทำแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว อาจสามารถแสดงถึงความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาได้ แต่ไม่สามารถสะท้อนแนวคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ได้ดีเพียงพอเท่ากับการสร้างสรรค์ผลงานจริง (ธนพงษ์ ไชยลาภ. 2559)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือในการพัฒนา จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไป การออกแบบเนื้อหาและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องสามารถตอบสนองพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในยุคดิจิทัลและมีความเหมาะสมกับวัย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะ ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21

พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ตามกล่าวมาข้างต้น ทำให้พฤติกรรมวิถีชีวิต และการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไป มีรูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้การดำเนินชีวิตมีความสะดวกสบายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การซื้อ – ขายออนไลน์ การทำธุรกรรมทางการเงิน ทุกอย่างสะดวกสบายมากขึ้น จากการสำรวจพบว่าผู้เรียนที่อยู่ใน Gen Y (19-38 ปี) มีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 10 ชั่วโมง 36 นาที รองลงมาคือผู้เรียน Gen Z (ต่ำกว่า 19 ปี) อยู่ที่ 10 ชั่วโมง 35 นาที การเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ในแต่ละรุ่นเปลี่ยนแปลงไป มีปริมาณการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). 2563) รวมถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าข้อมูล ศึกษาสิ่งที่ต้องการรู้ได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น โลกแห่งการเรียนรู้ได้พัฒนาไปอย่างมาก มาจากระบบอินเทอร์เน็ตและการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งระบบเครือข่ายความรู้ออนไลน์มีพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจนเห็นได้อย่างชัด ระบบอินเทอร์เน็ตจะมีบทบาทมากขึ้น ทั้งหมดส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไป (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). 2563)

ซึ่งทำให้ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละ **Generations** มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันไปตามลักษณะช่วงอายุ ตามความสนใจของแต่ละคนและมีการปรับตัวเพื่อนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์มากที่สุดในการดำรงชีวิต

ลักษณะของผู้เรียน Generations Y

Generations Y คือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523 - 2540 คน ช่วงวัยนี้โตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเทคโนโลยีแบบพกพา เป็นช่วงวัยที่มีความคิดสร้างสรรค์อีกทั้งชอบหาสินค้าต่าง ๆ ที่สามารถแสดงถึงตัวตน (ปณณธร เจริญชัยพฤกษ์. 2559) ชอบความสะดวกสบาย ชอบแสดงออก มีการเปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลาย คนช่วงวัยนี้ถูกดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี มีโอกาสทางการศึกษาที่ดี มีแนวคิดเป็นตัวของตัวเอง ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ และปฏิเสธสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ ปัจจุบันคนกลุ่มนี้อยู่ในทั้งช่วงวัยเรียนมหาวิทยาลัยและวัยทำงาน ซึ่งมีความสามารถในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร ชอบงานด้านไอที มีความคิดสร้างสรรค์ทำสิ่งใหม่ๆ สามารถทำอะไรหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว (Posttoday. 2562) มีความสนใจทางด้านเทคโนโลยี และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้งานในชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวกรวดเร็วและยังมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่คล่องแคล่ว (พิสิฐ กมลวัตนินสา, & อรพรรณ คงมาลัย. 2020)

ลักษณะของผู้เรียนในกลุ่มคนช่วงวัยนี้จึงเป็นวัยที่มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำสิ่งใหม่ ๆ นำมาสร้างเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ และการทำงานได้เป็นอย่างดี และยังสามารถนำเทคโนโลยีมาสร้างเป็นธุรกิจออนไลน์ในการประกอบอาชีพ ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ และสร้างรายได้ให้กับตนเองได้อีกด้วย

ลักษณะของผู้เรียน Generations Z

Generations Z คือ กลุ่มคนที่เกิดช่วงหลัง พ.ศ. 2540 เป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เกิดมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกรอบด้าน เรียนรู้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมแบบดิจิทัล มีการติดต่อสื่อสารไร้สาย และสื่อบันเทิงต่าง ๆ เนื่องจากเกิดมาในยุคเทคโนโลยีที่ทันสมัย เด็กยุคนี้สามารถรับข้อมูลข่าวสารมากมายด้วยความรวดเร็ว ทันโลกและวิเคราะห์สถิติเรื่องต่าง ๆ เพื่อคาดการณ์อนาคตและตัดสินใจทำอะไรอย่างรวดเร็ว เปิดกว้างทางความคิดและยอมรับความ

แตกต่างทางวัฒนธรรมมากขึ้นจากการมองเห็นในโลกดิจิทัล สามารถปรับทัศนคติได้ แต่มีความอดทนต่ำ ต้องการคำอธิบายมากขึ้น ต้องมีเหตุผล (Posttoday. 2562)

ซึ่งลักษณะของผู้เรียนในเด็กรุ่นนี้จึงเป็นลักษณะที่ทุกอย่างจะต้องรวดเร็ว แสดงออกชัดเจน มีเหตุมีผล กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วสืบค้นข้อมูลหรือศึกษาสิ่งที่ตนเองสนใจได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว

จากลักษณะของผู้เรียน Generations Z และ Generations Y ดังกล่าว มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันตามลักษณะช่วงอายุ ตามความสนใจของแต่ละคน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลในสิ่งที่ตนเองสนใจได้อย่างรวดเร็วและศึกษาได้ด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจ ทั้งในด้านการเรียนการทำงาน กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิดนอกกรอบกล้าตัดสินใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์คิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถนำเทคโนโลยีนำไปใช้มาสร้างเป็นธุรกิจออนไลน์ในการประกอบอาชีพ เป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมในสิ่งที่ตนเองสนใจ และสร้างรายได้ให้กับตนเองได้

พฤติกรรมและความต้องการการเรียนรู้ ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล (Gen Y, Gen Z)

จากการสำรวจพฤติกรรมของผู้เรียนในยุคดิจิทัล (Gen Y, Gen Z) พบว่าความรู้และทักษะที่ผู้เรียนในยุคดิจิทัลต้องการ คือ ทักษะความรู้ในการทำงาน ทักษะชีวิตและความรู้ในชีวิตประจำวัน คนรุ่นใหม่กับทักษะที่จำเป็น นอกจากนี้ ผู้เรียนทุกช่วงวัยเห็นว่าสิ่งที่ เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ออนไลน์ คือ ไม่มีอินเทอร์เน็ต ปัญหาด้านภาษาที่สื่อสารส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษควรมีหัวข้อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดทำสื่อที่มีรูปภาพมากๆ เนื้อหาที่เป็นตัวอักษรน้อย และผู้สอนสื่อออนไลน์ควรมีความรู้ในเรื่องที่สอน จะช่วยกระตุ้นให้สื่อออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตน่าสนใจและเข้าไปใช้มากขึ้น (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2560)

วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน Gen Z คือ สามารถหาความรู้ได้ทุกที่จะไม่ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบบรรยาย ชอบข้อมูลแนวกราฟ ภาพ สถิติ เน้นข้อมูลสั้น ๆ ที่เข้าใจง่าย เพราะจดจำข้อมูลได้ดี (Posttoday. 2562) ผู้เรียน Gen Z จะสนใจเฉพาะเรื่องที่อยากรู้หรือเรื่องที่ตนเองสนใจ จะไม่ฟังในสิ่งที่ตนเองไม่อยากรู้ และไม่สนใจว่าตนเองจะรู้เรื่องนั้นหรือไม่ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนในช่วงวัยนี้ ต้องใช้จิตวิทยาการเรียนรู้เข้ามาช่วยในการเรียนมากขึ้น ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่า ตัวผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องรู้ และโน้มน้าวให้เกิดความอยากรู้ ซึ่งจะต้องมีการออกแบบการสอนว่าจะทำอย่างไรให้ชั้นเรียนน่าสนใจและผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนรู้สึกอยากที่จะมาเข้าชั้นเรียน

การใช้กิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนในช่วงวัยนี้ได้ลงมือปฏิบัติจะเป็นสิ่งที่ช่วยได้เป็นอย่างมาก และยิ่งปัจจุบันในยุคดิจิทัล มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล หาความรู้ต่าง ๆ มีอยู่มากมาย ช่องทางที่ผู้เรียนใช้หาความรู้ก็มีหลากหลายเช่นกัน ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเองผู้สอนไม่สามารถสอนทุกอย่างที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ได้ แต่ควรเน้นที่วิธีการเรียนรู้และการทำความเข้าใจใน concept ที่จำเป็น (วรรณพงษ์ เจริญโพธิ์. 2557) สำหรับสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ควรสื่อที่ผสมผสานระหว่างสื่อที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ง่าย เช่น วีดีโอ Social Media ร่วมกับสื่อแบบเดิม เช่น หนังสือ การพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน การถ่ายทอด เป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการทำงานเช่น ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้ค้นคว้าด้วยตนเอง และปฏิบัติงานจริง การปรับทัศนคติและยอมรับความแตกต่างจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันที่ดีได้ การสร้างแรงบันดาลใจและการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ได้ทดลองปฏิบัติจริงจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงมือปฏิบัติและสร้างสถานะของการแข่งขันมีส่วนช่วยกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2560)

สรุป

วันนี้แนวโน้มโลกเปลี่ยนแปลง อุตสาหกรรมหรือชีวิตก็เปลี่ยนวิธีไป มีการผสมผสานสองโลกเข้าด้วยกันเป็น Cyber Physical Model เมื่อทุกอย่างเปลี่ยนไป อนาคตการทำงานจึงเป็นเรื่องของทักษะที่คนรุ่นใหม่จะต้องคิด ทำ และวิเคราะห์ได้ด้วยตัวเอง มีทักษะในชีวิตอีกแบบมากกว่าจะเป็นการใช้แรงงานอย่างเดียว เพราะต้องดำเนินชีวิตในสองโลก เพราะฉะนั้นทักษะของแรงงานทักษะของผู้เรียนในยุคนี้ ก็ต้องเป็นลักษณะของทักษะที่ไม่ใช่แบบเดิม เพราะจะมีเครื่องจักรมาแทนที่ จึงต้องสร้างคนรุ่นใหม่ให้คิด ให้ทำเห็นสมรรถนะที่ต้องการ เช่น ผู้เรียนต้องเรียนรู้เร็วและเรียนรู้ด้วยตัวเอง สามารถประยุกต์หรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าอาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะมีอะไรบ้าง แต่กระบวนการทำงานทุกอย่างจะต้องผสมโลกทางกายภาพและไซเบอร์สเปซเข้าด้วยกัน” (ยีน ภู่วรรณ. 2560) ซึ่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น ผู้สอนเองก็ต้องมีการพัฒนาด้วยเช่นกัน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

การออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ผู้สอนจะต้องมุ่งเน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจธรรมชาติของ

ผู้เรียนในแต่ละ Generations เพื่อที่จะได้ออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ให้ตรงตามความสนใจตรงความต้องการของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีมีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติ นำสิ่งที่ตนเองสืบค้นมาแลกเปลี่ยนกันช่วยกันแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและตอบสนองพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (ปริญญาเอก), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). **ปลุกโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. 2561. **นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในยุคการเรียนรู้ 4.0**. เชียงใหม่: ทองสาม ดีไซน์.
- ปิ่นนธร เอียรชัยพลกษ. (2559). **บทบาทของอาจารย์กับนักเรียน : Gen Y**. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 4(1), 97-98.
- พิสิฐ กมลวาทนิตา, & อรพรรณ คงมาลัย. (2020). **การยอมรับหลักสูตรปริญญาโทออนไลน์ของกลุ่ม Gen Y ในยุคดิจิทัล**. Paper presented at the การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2020" บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: องค์การแห่งการเรียนรู้
Human Resources Develop Management Towards Learning
Organization

กิมภวิมล ปรมัตถ์วรโชติ¹

Pimvimol Poramatworachote

บทคัดย่อ (Abstract)

การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน ถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นของผู้บริหารที่จะต้องให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากในปัจจุบันธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างสูงทั้งในการนำเสนอสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่ ๆ ประกอบกับสภาพแวดล้อมภายนอกธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีกลยุทธ์และแนวทางในการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กร คือ ความรู้ที่ต้องมีการเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยลักษณะการเรียนรู้ดังกล่าว องค์กรจะต้องพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลลัพธ์ของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่องค์กรได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เกิดจากการที่องค์กรมีสมาชิกที่มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีการแลกเปลี่ยนความรู้อันเกิดจากการลองผิดลองถูก มีความสามารถในการถ่ายโอนความรู้ไปยังสมาชิกอื่นในองค์กร และสามารถนำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการได้อย่างสร้างสรรค์ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนทฤษฎีการเรียนรู้ แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการนำเสนอแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์; องค์กรแห่งการเรียนรู้

Received: 2020-11-30 Revised: 2020-12-29 Accepted: 2021-01-08

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี Bachelor of Business Administration in International Business Management, Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University. e-mail: Pimvimol.p@ubru.ac.th

Abstract

Creating a competitive advantage is essential for executive to focus on business operations. Since, at the present, the business is highly competitive in offering products and services in new ways with the changing external environment. Therefore, executives have to design strategies and guidelines for creating a competitive advantage of the organizations which are knowledge from learning continuously and systematically. These learning characteristics, the organizations have to develop themselves to become a surviving, learning organization leading to sustainable development. The results of becoming a learning organization would give the organization sustainable efficiency and effectiveness. The development of human resources into a learning organization is due to members of the organization are learning all the time, sharing knowledge arising from trial and error, transferring knowledge to other members of the organization to achieve ongoing results and bringing the experience and expertise to create value for product and services with creativity. This article aims to giving a review of the learning theory, learning organization concept, and then proposing a guideline for human resources development towards a learning organization.

Keywords: Human Resources Develop Management; Learning Organization

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันและความอยู่รอดขององค์กร โดยเฉพาอย่างยิ่งภายใต้สภาพแวดล้อมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่ละองค์กรต่างได้รับผลกระทบจากการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้า และความต้องการของแรงงานไม่มากนักน้อย (สุจิตรา ธนानันท์, 2554: 11) ผู้บริหารต่างตระหนักดีว่าถ้าองค์กรมีการเติบโตขึ้นแล้ว องค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นการศึกษาเรื่องการปรับเปลี่ยนองค์กรจึงมีความสำคัญอย่างสูงสุด เพราะจะทำให้ผู้บริหารในองค์กรทุกระดับได้ปรับปรุง พัฒนาระบบการทำงานให้เหมาะสมและถูกต้องส่งผลให้องค์กรมีความยืดหยุ่น และ

เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น (วิเชียร วิทยอุดม, 2550: 17) กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะถ้าองค์กรใดไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ ก็ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่องค์กรจะต้องมีการเตรียมการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ และมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์กรอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์กรสามารถก้าวผ่านอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและช่วยพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรขององค์กรก้าวสู่ความสำเร็จ (Buyens et al., 2001) องค์กรจะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องการเรียนรู้ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลลัพธ์ของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่องค์กรได้อย่างยั่งยืนได้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหน้าที่ที่สำคัญของการบริหารจัดการองค์กร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการลงทุนด้านบุคลากร (Human capital) และเป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาคู่ขนานไปพร้อมกันทั้งองค์กรและบุคลากรโดยผ่านกระบวนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะมีความหมายครอบคลุมการให้ศึกษาเรียนรู้งาน การฝึกอบรมให้ปฏิบัติงานได้ และการพัฒนาสายงานอาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำงานของพนักงานทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2556: 4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 4 ด้าน คือ การให้การศึกษา (Education) การฝึกอบรม (Training) การพัฒนา (Development) และการเรียนรู้ (Learning) ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไว้ดังนี้ Buyens et al. (2001) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการมุ่งเน้นที่พนักงานเรียนรู้อย่างเปลี่ยนแปลง สุจิตรา ธนารักษ์ (2554: 35-36) ได้สรุปว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยองค์กร เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงให้บุคลากรมีทักษะ

ความรู้ และความสามารถในการทำงานที่เหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงเจริญเติบโตทางจิตใจและบุคลิกภาพที่ดีขึ้นทั้งในปัจจุบันและเพื่อเตรียมสำหรับงานในอนาคต อันจะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการแข่งขัน และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี (2559: 19) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ 2 ประการ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายโดยแคบ คือ การพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ (Learning) ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ประสบการณ์ใหม่ ๆ (Experience) และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปฏิบัติงานตามที่ต้องการ เพื่อสามารถทำให้สมการแห่งความสำเร็จอันประกอบด้วยผลรวมของการบรรลุความต้องการของปัจเจกบุคคล รวมแล้วมีค่าเท่ากับความสำเร็จขององค์กรเป็นจริง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายกว้าง หมายถึง การพัฒนามนุษย์ในระดับสังคม ประเทศ และสากล มีองค์การหลายระดับที่ถูกคาดหวังให้ร่วมกันรับผิดชอบในการพัฒนามนุษย์ในระดับมหภาคจากค่านิยมของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ข้างต้น สามารถสรุปใจความสำคัญได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ก็คือ กระบวนการที่องค์การพัฒนาขึ้นเพื่อที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และเพิ่มระดับความสามารถให้กับบุคลากรในองค์การ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การพัฒนา และการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้ทั้งตัวบุคลากรและองค์การ

การเรียนรู้

เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย เป็นเหตุให้องค์การต้องมีการปรับตัวด้วยการนำความรู้ด้านต่าง ๆ มาพัฒนาศักยภาพขององค์การ การเรียนรู้เป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้พนักงานในองค์การมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ทันทีและมีประสิทธิภาพเมื่อทำงานในองค์การ (Employability) ซึ่งจะทำให้พนักงานเป็นผู้เรียนรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เมื่อชีวิตการทำงานได้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญที่ทำให้องค์การมีความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถแข่งขันได้มากขึ้นในระดับโลกก็คือ การเรียนรู้ (Learning) (Mishra & Bhaskar, 2010) ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชน โดยองค์การจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุกระดับขององค์การ และมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directing learning) เพื่อให้บุคลากรเกิดการพัฒนิตนเองอยู่ตลอดเวลาหรือเรียกว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning) ซึ่งเป็นสิ่งที่ยิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาระดับปัจเจกบุคคล (สุจิตรา ธนานันท์, 2554: 69) ดังนั้นหากองค์การต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ทันที

และมีประสิทธิภาพ จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องความหมายของการเรียนรู้ และทฤษฎีการเรียนรู้
ดังนี้

ความหมายของการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ กิรติ ยศยิ่งยง (2549: 111) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในความคิดภูมิปัญญา (ความรู้ ความเข้าใจ การหยั่งรู้) ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอันเกิดจากการฝึกหัดและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ได้แก่ ความจริง (Facts) หลักการ (Principles) แนวคิด (Concepts) นิสัย (Habits) ทศนคติ (Attitude) ความสนใจ (Interests) ค่านิยม (Value) และทักษะ (Skill) เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ญัฐพันธุ์ ขจรนันท์ (2551: 63) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการฝึกฝนของระบบ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการในทุกช่วงเวลา และสถานที่ วันชัย มีชาติ (2551: 43) การเรียนรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ ทศนคติผ่านการฝึกฝนและประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร สุจิตรา รัตนันท์ (2554: 85) การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนและประสบการณ์ นิติพล ภูโตโชติ (2557: 82) ได้สรุปประเด็นสำคัญของการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์ ความพยายามในการปรับตัว การกำหนดรูปแบบของการแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าตามสถานการณ์ต่าง ๆ 2) พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ขึ้นมา หากการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะชั่วคราว ก็ไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ 3) ประสบการณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการฝึกฝน จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่เกิดก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างถาวร ที่เกิดจากการนำเอาความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ได้จากการฝึกฝนและประสบการณ์ อันเป็นผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้

การศึกษาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของบุคคลในองค์กรนั้นมีแนวคิดอยู่หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญในการอธิบายการเรียนรู้ ได้แก่ แนวคิดเชิงพฤติกรรม (Behavioral approach) แนวคิดเชิงพุทธิปัญญา (Cognitive Learning) แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคม

(Social learning) และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) แต่ละแนวคิดมีรายละเอียดดังนี้ (วันชัย มีชาติ, 2551: 44-55)

1. แนวคิดเชิงพฤติกรรม (Behavioral approach) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากนักพฤติกรรมศาสตร์ และนักจิตวิทยา โดยเริ่มจากการศึกษาและวิจัยกับสัตว์และการตอบสนองของสัตว์ที่มีต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น โดยการศึกษาถึงการตอบสนองแบบธรรมชาติ หรือแบบไม่มีการวางเงื่อนไข แนวคิดนี้จะมุ่งสนใจไปที่ผลของการกระทำ และมีพฤติกรรมซ้ำ หรือการแสดงพฤติกรรมซ้ำ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นไม่ได้เกิดจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นเท่านั้น แต่จะเกิดจากผลของพฤติกรรมหรือผลที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นด้วย โดยเฉพาะพฤติกรรมที่ได้รับเป็นทิศทางที่ต้องการ การแสดงพฤติกรรมจึงเป็นการสมัครใจหรือเลือกที่จะมีพฤติกรรมดังกล่าว

2. แนวคิดเชิงพุทธิปัญญา (Cognitive learning) เป็นแนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็นการกระทำที่มุ่งตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่เข้ามากระตุ้น เพียงแต่การเกิดพฤติกรรมไม่ได้เกิดจากสิ่งกระตุ้นแต่เพียงอย่างเดียว แนวคิดนี้ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในด้านสติปัญญาของแต่ละบุคคลว่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมรูปแบบการแสดงออก ซึ่งกระบวนการภายในบุคคลนี้แต่ละบุคคลจะแตกต่างกันตามประสบการณ์ ความคาดหวัง ทักษะและธรรมชาติของบุคคล ทำให้การตอบสนองต่อสิ่งเร้ามีความแตกต่างกัน

3. แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) เป็นการเรียนรู้ในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลเป็นการสังเกตจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือจากประสบการณ์โดยตรงของแต่ละบุคคล แนวคิดนี้เห็นว่าการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมานั้นเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงออกมาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแนวคิดนี้บุคคลจะกำหนดแบบพฤติกรรมของตน โดยสังเกตและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้วเลียนแบบพฤติกรรมของคนอื่น ซึ่งการเลือกสังเกตพฤติกรรมของใคร และเลือกที่จะเลียนแบบอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลทั้งในการการแสดงพฤติกรรมและผลของพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้ โดยกระบวนการในการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมตามแนวความคิดนี้มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นความสนใจ 2) ขั้นความทรงจำหรือบันทึกไว้ 3) ขั้นการแสดงพฤติกรรม และ 4) ขั้นรักษาพฤติกรรม ในกระบวนการสร้างพฤติกรรมของบุคคล บุคคลที่เลียนแบบพฤติกรรมของคนอื่นที่ตนเห็นว่าดี

4. แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในฐานะที่จะเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมโดยตรง ให้ความสำคัญกับการสรุปประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นแนวความคิดและการนำแนวความคิดที่มีไปปฏิบัติ โดยการเรียนรู้

มี 4 ขั้นตอนคือ 1) การมีประสบการณ์ตรง 2) การสังเกตและไตร่ตรองทบทวน 3) การเรียนรู้จากหลักการและเหตุผล และ 4) การทดลองปฏิบัติ

จะเห็นว่าแนวคิดที่อธิบายการเรียนรู้มีหลายแนวคิดแต่ละแนวคิดมีการอธิบายในแง่มุมของการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป องค์การจะต้องแสวงหาวิธีการผสมผสานแนวความคิดเหล่านี้ตลอดจนเลือกใช้แนวคิดเหล่านี้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์การ และพนักงานในองค์การ โดยปกติองค์การจะการเรียนรู้ของบุคคลเป็นเครื่องมือในการบริหารในองค์การหลายประการ เช่น ใช้ในการฝึกอบรมพนักงาน ใช้ในกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคมในองค์การ อันจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์การ และใช้ในการสอนงาน เป็นต้น

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของพนักงานมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินธุรกิจ เช่นเดียวกับการสร้างทฤษฎีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้นอยู่กับมีส่วนร่วมเต็มรูปแบบของพนักงานทุกคน (Wang & Wang, 2004) กัญญามณ อินทวาท (2561) ได้กล่าวว่า ในการเรียนรู้ทุกคนจะเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การประยุกต์ใช้ และเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะเกิดจากความร่วมมือระหว่างกันและกัน ซึ่งในลักษณะดังกล่าวเป็นการเรียนรู้แบบดั้งเดิม แต่ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้ให้เป็นลักษณะการเรียนรู้ในที่ทำงานเป็นลักษณะการฝึกปฏิบัติแบบชุมชน (Communities of practice) ซึ่งคนจะร่วมกันในกิจกรรมการทำงานจะแลกเปลี่ยนความสนใจหรือความต้องการที่จะทำกิจกรรม มีการฝึกปฏิบัติแบบร่วมมือกัน การเรียนรู้เป็นลักษณะการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Action learning) ลักษณะการเรียนรู้ในที่ทำงานนั้นจะเป็นวิธีที่ดีในการสร้างให้เกิดความรู้ แต่การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อเรียนรู้ด้วยตัวเอง แลกเปลี่ยนความรู้ เลียนแบบผู้รู้ และลองผิดลองถูก ซึ่งจะพบว่า กิจกรรมการทำงานทุกวันสามารถกำหนดให้เป็นการเรียนรู้ได้ แต่จะต้องมีการผสมผสานระหว่างคน สิ่งของ และแนวคิดให้สอดคล้องกัน ตลอดจนหาวิธีที่จะเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น คนเราสามารถจะมีความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับงาน แม้ว่าจะไม่ได้รับการเรียนรู้ด้านวิธีการทำงานจากผู้เชี่ยวชาญหรือแม้กระทั่งการฝึกอบรมในงาน การจัดสถานที่ทำงานเพื่อการเรียนรู้ก็คือ การสนับสนุนการกำหนดแนวทางด้วยตนเองและช่วยเหลือตนเองและพัฒนาแนวคิดที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เป็นเป้าหมายระดับสูง นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมในงาน (On the job training) ซึ่งสร้างขึ้นบนหลักการพื้นฐานที่ว่า “การเรียนรู้โดยการลงมือทำ” และถ่ายทอดทักษะเหล่านี้ไปยังที่ทำงานเมื่อกลับจากการอบรม วิธีการถ่ายทอดความรู้และการฝึกงานจากพนักงานไปยัง

พนักงานคนอื่นจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติในระหว่างการทำงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการเรียนรู้ในองค์กรมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ 3 ระดับ คือ การเรียนรู้ระดับบุคคล การเรียนรู้ระดับกลุ่ม และการเรียนรู้ระดับองค์กรหรือองค์การแห่งการเรียนรู้ (Chawla & Joshi, 2011)

1. การเรียนรู้ของบุคคล ในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลการเรียนรู้ระดับบุคคลถือว่าเป็นกิจกรรมจากประสบการณ์ของบุคคลในองค์กรโดยมีพื้นฐานมาจาก ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understand) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) (Hodgkinson, 2000)

2. การเรียนรู้ของทีม เป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่เรียกว่า ทีมการเรียนรู้ (Team learning) ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้าง ประเมินและรวมองค์ความรู้ (Loewen & Loo, 2004) การทำงานใด ๆ จำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน (Performance analysis) ตั้งแต่เริ่มการทำงานขณะปฏิบัติงานและสิ้นสุดการทำงาน เพื่อจะได้นำผลสรุปมาเป็นบทเรียนหรือประสบการณ์เพื่อสามารถทำได้ดีกว่าเดิม หรือเรียนรู้ความสำเร็จจากผลงานที่ผ่านมา หรือแม้กระทั่งการเรียนรู้จากการทำงานแบบข้ามทีมงาน (Cross functional team) (กัญญามน อินทวง, 2561) การทำงานเป็นกลุ่มและพลังของกลุ่มเป็นพื้นฐานของการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ขององค์กร (Griego et al., 2000)

3. องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) คือ ทักษะของการคิดอย่างสร้างสรรค์ ได้รับและถ่ายทอดความรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจถึงสิ่งใหม่ (Griego et al., 2000; Hodgkinson, 2000; Wang & Rafiq, 2009) ซึ่งทักษะนี้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน (Keith & Stephen, 2006)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการเรียนรู้ในองค์กรมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ 3 ระดับ คือ การเรียนรู้ระดับบุคคล การเรียนรู้ระดับกลุ่ม และการเรียนรู้ระดับองค์กรหรือองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมเต็มรูปแบบของพนักงานทุกคน โดยเป็นการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้ในที่ทำงาน พนักงานทุกคนร่วมกันทำกิจกรรม และทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ เลียนแบบผู้รู้ และลองผิดลองถูก พนักงานจะถ่ายโยงทักษะที่เกิดเหล่านี้ไปยังการทำงาน และเกิดวิธีการถ่ายโยงความรู้และการฝึกงานจากพนักงานไปยังพนักงานคนอื่น ซึ่งจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติในระหว่างการทำงาน และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้

องค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์การที่สร้างและใช้ความรู้ในการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน (Mishara & Bhaskar, 2010) องค์การต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ในทุกระดับขององค์การเพื่อรักษาระดับการแข่งขันขององค์การ (Keith & Stephen, 2006)

ตามแนวคิดเรื่องวินัย 5 ประการสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ Peter M. Senge (1990) (Hodgkinson, 2000; Raiden & Dainty, 2006; Senge, 1990 a,b) ได้อธิบายแนวคิดได้ดังนี้

1. การคิดเชิงระบบ (Systems thinking) การคิดเชิงระบบเป็นกรอบแนวคิดองค์ความรู้และเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนามานานกว่าห้าสิบปีที่ผ่านมาเพื่อให้รูปแบบที่ชัดเจนและเพื่อช่วยให้เห็นว่าแนวทางในการเปลี่ยนองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บุคคลที่รอบรู้ (Personal mastery) คือ การเรียนรู้ส่วนบุคคลเป็นวินัยอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และมีวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลชัดเจน เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง อยู่เสมอ องค์การที่เรียนรู้ต้องสามารถส่งเสริมให้คนในองค์การสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเอง คือการสร้างความมุ่งมั่นในการใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล สร้างสรรค์ผลที่มุ่งหวัง และสร้างบรรยากาศกระตุ้นเพื่อนร่วมงานให้พัฒนาศักยภาพไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

3. รูปแบบความคิด (Mental models) หมายถึง แบบแผนทางความคิดความเชื่อทัศนคติจากการสั่งสมประสบการณ์กลายเป็นกรอบความคิดที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสามารถในการทำความเข้าใจวินิจฉัยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

4. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Building shared vision) การสร้างทัศนคติร่วมของคนในองค์การให้สามารถมองเห็นภาพและมีความต้องการที่จะมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน

5. การเรียนรู้เป็นทีม (Team learning) เมื่อองค์การเกิดการเรียนรู้ในลักษณะทีมการเรียนรู้ (Team learning) โดยบุคคลทั้งหมดในองค์การต้องละทิ้งข้อคิดของตนเองแล้วหันมาคิดร่วมกัน ทั้งนี้ทำคนต้องตระหนักถึงรูปแบบของพฤติกรรมที่ยับยั้งการเรียนรู้ แล้วหาวิธีการรับมือกับพฤติกรรมเหล่านี้เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ (Ikehara, 1999) จะทำให้องค์การกลายเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ขึ้นมาได้

องค์การแห่งการเรียนรู้สามารถสร้างขึ้นมาได้ด้วยความร่วมมือของสมาชิกในองค์การโดยอาศัยวินัย 5 ประการเป็นหลักที่สมาชิกในองค์การจะใช้เพื่อพัฒนาตนเอง องค์การต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ในทุกระดับขององค์การ เพื่อรักษา

ระดับการแข่งขันขององค์กร ซึ่งทักษะนี้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยองค์การแห่งการเรียนรู้

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กร หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาองค์กร (Human resource development for organization development) และเพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ต้องมีการพัฒนาความรู้ ค่านิยม ทักษะคิด แนวการคิด และกระบวนการทำงานบุคลากรด้วย โดยองค์การสามารถดำเนินการพัฒนาได้ดังนี้

1. การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมต่อการเรียนรู้ขององค์กรให้พนักงานทุกคนได้รู้และเข้าใจ เพราะว่าพื้นฐานของการพัฒนาองค์กร คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Readiness for change) เพราะเมื่อองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนแล้วก็ต้องถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติและเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติ เมื่อบุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายขององค์กร มีความรู้และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง บุคลากรก็พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงและผลักดันให้การพัฒนาองค์กรประสบผลสำเร็จโดยปราศจากการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Resistance to change)

2. ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนได้พัฒนาตนเองทั้งนอกและในสภาพการทำงาน โดยส่งเสริมให้ทีมงานเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง (Self-managed team) โดยให้พนักงานแต่ละคนเผชิญกับข้อมูลอย่างน้อยคนละ 4 ครั้ง ใน 4 ขั้นตอนของการออกแบบการเรียนรู้ขององค์กร กล่าวคือ 1) เมื่อเรียนรู้ (Learn) จะถูกชี้แนะให้รวมอภิปราย 2) เมื่อนำไปประยุกต์ใช้ (Apply) แนวทางปฏิบัตินั้นเป็นจริงได้เพียงใด และต้องปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดบ้าง 3) ต้องถ่ายทอดสอน (Teach) ประสบการณ์ที่สั่งสมที่สร้างสรรค์ให้แก่คนอื่น ๆ และ 4) เมื่อติดตามหรือตรวจสอบ (Inspect) ซึ่งเมื่อพนักงานนำแนวทางนี้ไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มต่าง ๆ ในแผนงาน เช่น หัวหน้างาน สอนลูกน้อง รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง ก็จะเป็นการทวีคูณความรู้ การเรียนรู้ และเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของการเรียนรู้ให้แก่ผู้สอนได้มากยิ่งขึ้น

3. ส่งเสริมให้พนักงานมีวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล เพราะว่าคนที่มีความวิสัยทัศน์จะเป็นคนที่มีการทำงานแบบทุ่มเท (Commit) จึงย่อมประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าคนที่ไม่มีวิสัยทัศน์ส่วนตัว ซึ่งจะมีลักษณะเป็นคนหลักลอย และเมื่อเข้าร่วมในกระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม จิตใจก็จะอยู่แค่ระดับเห็นพ้องไปในทิศทางเดียวกัน

4. ปลุกฝังความภาคภูมิใจและความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การ โดยบุคคลทุกคนที่จะต้องมีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน และส่งเสริมให้พนักงานมีความคิดในการทำงานเป็นทีม

5. การพัฒนาสมรรถนะ (Competencies) ทักษะ (Skill) และความสามารถของบุคคล (Individual ability) ในแต่ละตำแหน่งงาน เพราะสมรรถนะและทักษะส่วนบุคคลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างสิ่งตอบสนองความคาดหวังของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด ด้านการบริหาร ทักษะหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่มีจะปรากฏให้เห็นจากความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานขององค์การด้วย ซึ่งแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและทักษะของพนักงาน เพื่อให้เกิดเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้นั้นมีหลายวิธี ดังนี้ 1) การเสนองาน โดยทางฝ่ายการบริหารทรัพยากรมนุษย์กำหนดหน้าที่ การทำงานของพนักงานตั้งแต่วันแรกที่เริ่มเข้างาน 2) การจัดทำมาตรฐานอ้างอิง (Benchmarking) คือ การให้พนักงานได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นที่ได้รับการยอมรับว่ามีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) โดยการปรับสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นให้เข้ากับสภาพขององค์การเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น 3) การสอนงาน (Coaching) เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมในห้องได้ผลน้อยและยังสิ้นเปลืองทรัพยากรด้วย ดังนั้นเพื่อให้การเรียนรู้งานรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพและทำให้พนักงานได้เรียนรู้ มองเห็นถึงสภาพการทำงานที่แท้จริง การสอนงานเป็นวิธีหนึ่งที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ยุ่ยาก หรือสถานการณ์ที่ต้องการให้การเปลี่ยนแปลง คุณค่าของการสอนงานอยู่ที่ที่จะช่วยความสัมพันธ์อันดียิ่งในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการสอนงานนอกจากจะช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เรียนรู้ สามารถปฏิบัติงานประสิทธิภาพ มีความก้าวหน้าในงานแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็จะเกิดการเรียนรู้จากการสอนงานนั้นด้วย 4) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) คือ การให้รุ่นพี่หรือผู้ที่อยู่ในระดับตำแหน่งสูงกว่า โดยเฉพาะระดับผู้บริหารในหน่วยงานให้คำปรึกษาแนะนำให้ความช่วยเหลือแก่รุ่นน้อง หรือผู้ที่อยู่ในระดับตำแหน่งต่ำกว่า เพื่อให้รุ่นน้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น มีศักยภาพสามารถเลื่อนระดับเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้การจัดให้มี Mentoring จะช่วยให้ได้มาซึ่งผู้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน บริหารและงานวิชาการ และเป็นการเตรียมผู้นำที่มีความสามารถสำหรับอนาคต นอกจากนั้นยังเป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งจนทั่วทั้งองค์การ 5) การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication technology: ICT) เข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ เนื่องจากจากเทคโนโลยีและการสื่อสารได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และได้มีการพัฒนาให้อำนวยต่อการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ ทั้งระดับบุคคล ระดับทีมงานและระดับองค์การ เช่น ให้พนักงานบันทึกข้อมูล

การทำงานต่าง ๆ ลงในระบบคอมพิวเตอร์ในรูปแบบฐานข้อมูล (Data base) และพัฒนาสู่ฐานความรู้ (Knowledge base) ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) จนสามารถพัฒนาเป็นฐานความรู้อัจฉริยะ (Intelligent knowledge base) นอกจากนี้ข้อมูลการปฏิบัติงานประจำที่พนักงานบันทึกลงในระบบคอมพิวเตอร์ (Transaction system) สามารถนำมาพัฒนาสู่ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management information system: MIS) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision support system: DSS) และระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารระดับสูง (Executive information system: EIS) หรือพัฒนาสู่ระบบฐานความรู้อัจฉริยะ (Intelligent Knowledge base system) ได้ในที่สุด (พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล, 2562: 1-2)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้นั้น พนักงานต้องมีการพัฒนาความรู้ ค่านิยม ทักษะ ทักษะ และกระบวนการทำงาน โดยองค์การสามารถดำเนินการพัฒนาได้ด้วยการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมให้พนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ขององค์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยการเตรียมความพร้อมของพนักงานเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมให้พนักงานทุกคนได้พัฒนาตนเองทั้งนอกและในสภาพการทำงาน การพัฒนาศักยภาพและทักษะของพนักงานเพื่อให้เกิดเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สามารถพัฒนาได้ผ่านการเสนองาน การจัดทำมาตรฐานอ้างอิง การสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง และการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ พัฒนาสู่ฐานความรู้ จนสามารถพัฒนาเป็นฐานความรู้อัจฉริยะได้

บทสรุปของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่องค์การแห่งการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างถาวร จากการนำเอาความรู้ ทักษะ ทักษะที่ได้จากการฝึกฝนและประสบการณ์ อันเป็นผลไปสู่การเปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญของการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากการตระหนักและเห็นถึงความสำคัญมีความต้องการ ความคาดหวัง หรือแม้กระทั่งความจำเป็นในการพัฒนา ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะเป็นการเพิ่มศักยภาพที่ดีให้บุคลากรขององค์การ การสร้างการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นั้น องค์การจะต้องส่งเสริมให้การเรียนรู้เกิดขึ้นในทุกระดับขององค์การ และมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directing learning) เพื่อให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาหรือเรียกว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการ

เตรียมความพร้อม และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร องค์กรต้องให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถจัดสรรทรัพยากรและพัฒนาความสามารถของบุคลากร โดยองค์กรจะต้องสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สนับสนุนและให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ในการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในองค์กร การทำงานเป็นทีม การมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและการสร้างแรงจูงใจการทำงานที่ดีให้กับบุคลากร เป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งจะเป็สิ่งจูงใจให้บุคลากรสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์กรสามารถก้าวผ่านอุปสรรคจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิด และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรขององค์กรก้าวสู่ความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิริติ ยศยิ่งยง. (2549). การจัดการความรู้ในองค์กรและกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด.
- กัญญามน อินทว้าง. (2561). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาองค์กร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.thaihealth.or.th/partner/blog/23056>. [31 สิงหาคม 2561].
- ณัฐพันธ์ ขจรนนท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นิติพล ภูตะโชติ. (2557). พฤติกรรมองค์กร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2556). การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- พรสวรรค์ สุรพรสถิตกุล. (2562). องค์กรแห่งการเรียนรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/284187>. [2 กันยายน 2562].
- วันชัย มีชาติ. (2551). พฤติกรรมการบริหารองค์กรสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี. (2559). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตรา ธนนันท์. (2554). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพมหานคร: ทีพีเอ็น เพรส.

Buyens, D., Wouters, K. & Dewettinck, K. (2001). Future challenges for human resource development professionals in European learning-oriented organizations. **Journal of European Industrial Training**, 25(9), 442-453.

Chawla, D. & Joshi, H. (2011). Impact of knowledge management on learning practices in India: An exploratory analysis. **The Learning Organization**, 18(6), 501-516.

Griego, O. V., Geroy, G. D. & Wright, P. C. (2000). Predictors of learning organizations: a human resource development practitioner's perspective. **The Learning Organization**, 7(1), 5-12.

Hodgkinson, M. (2000). Managerial perceptions of barriers to becoming a “learning organization”. **The Learning Organization**, 7(3), 156-166.

Ikehara, H. I. (1999). Implications of gestalt theory and practice for the learning organization. **The Learning Organization**, 6(2), 63-69.

Loewen, P. & Loo, R. (2004). Assessing team climate by qualitative and quantitative approaches building the learning organization. **The Learning Organization**, 11(3), 260-272.

Keith, T. & Stephen, A. (2006). The learning organisation: a meta-analysis of themes in literature. **The Learning Organization**, 13(2/3), 123-139.

Mishra, B. & Bhaskar, U. A. (2010). Knowledge management process in two learning organizations. **Journal of Knowledge Management**, 15(2), 344-359.

Raiden, A. B. & Dainty, A. R. J. (2006). Human resource development in construction organisations an example of a “chaordic” learning organization?. **The Learning Organization**, 13(1), 63-79.

Senge, P. M. (1990). The leader's New York: building learning organizations. **Sloan Management Review**, 32(1), 7-23.

Senge, P. M. (1990). **The fifth discipline**. New York: Doubleday.

- Wang, C. L. & Rafiq, M. (2009). Organizational diversity and shared vision resolving the paradox of exploratory and exploitative learning. **European Journal of Innovation Management**, 12(1), 86-101.
- Wang, G. G. & Wang, J. (2004). Toward a theory of human resource development learning participation. **Human Resource development Review**, 3(4), 326-353.

แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ

Approach Financial Planning for Quality of Life Retirement Age

สุดาร์ตน์ ทิพาพงศ์¹

Sudarat Tipapong

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวางแผนทางการเงินให้กับผู้สูงอายุ ที่เตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณอายุ โดยเริ่มจากการวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ การลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยและเกิดผลคุ้มค่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนที่เหมาะสมกับตัวเอง ซึ่งแนวทางในการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ มีทั้งหมด 5 ขั้นตอนได้แก่ การสำรวจตัวเอง การสำรวจแหล่งเงินได้หลังเกษียณ การคำนวณวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ การทำตามแผนและการติดตามทบทวนประเมินผล หากดำเนินการเตรียมความพร้อมทุกขั้นตอนและเหมาะสมกับวิถีชีวิตดังที่กล่าวข้างต้นนั้น จะทำให้วัยเกษียณมีความมั่นคงในชีวิต ประกอบกับการดำเนินชีวิตหลังรายได้ลดลงได้อย่างปกติสุข มีสุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่แข็งแรงอีกด้วย

คำสำคัญ (Keywords): วางแผนทางการเงิน; คุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ; แนวทางการวางแผน

Abstract

The Study of Financial planning approach for quality of life retirement age. It is a study of the concept of financial planning for the elderly. That prepare when entering retirement age. Starting with systematic financial planning. An investment with low risk and good value. Obtaining investment information that is suitable for you. Which approach for financial planning for quality of life in retirement age. There are 5 steps which are Self exploration, Survey of income sources after retirement, The calculation of goal planning, retirement expenses,

Received: 2020-12-11 Revised: 2021-01-13 Accepted: 2021-01-15

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Doctorate of Business Administration Program Faculty of Business Administration Ramkhamhaeng University.
e-mail: pong_m8@hotmail.co.th

Plan implementation and follow-up Review .If all preparation steps are taken and suitable for the lifestyle mentioned above, Will make retirement age more stable in life Coupled with a normal life after income declines Have good physical health Strong mental health as well

Keywords: Financial Planning; Quality of Life; Retirement Age; Planning Approach

บทนำ(Introduction)

สำหรับประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุระดับสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2564 หมายถึงสังคมที่มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด คือ มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด (ไม่รวมแรงงานข้ามชาติ) 66 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุ 12 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด ประเด็นท้าทายที่สำคัญคือ ประชากรไทยกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วมาก อีก 4 ปีข้างหน้า เราจะเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” เมื่อสัดส่วนผู้สูงอายุถึงร้อยละ 20 และอีก 20 ปีข้างหน้า สัดส่วนประชากรสูงอายุจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด อีก 20 ปีข้างหน้าจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จะลดลงจาก 12 ล้านคน เหลือ 9 ล้านคน คนในวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี จะลดลงจาก 44 ล้านคน เหลือ 37 ล้านคน แต่ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าตัวจาก 11 ล้านคนเป็น 20 ล้านคน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562, 2)

ด้วยรัฐบาลได้มีแนวนโยบายในการปฏิรูปประเทศไทย โดยกำหนดกรอบการปฏิรูปภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และให้ทุกส่วนราชการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการจัดทำภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในสังกัด และได้แจ้งเวียนผลการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระยะ 20 ปี เพื่อทราบและใช้กรอบแนวทางในการกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนงานของส่วนราชการระดับกรมในอนาคต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) แผนปฏิรูป และจัดทำแผนแม่บท (Operation Plan) อีกทั้งการดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ได้ประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไปกรมกิจการผู้สูงอายุ จึงได้มีการ

พัฒนายุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี กรมกิจการผู้สูงอายุที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในการนำพาประเทศไทยก้าวสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติที่บรรจุหลักการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 71 วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุคนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกัน มิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พ้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว (รัฐธรรมนูญ, 2560, 19)

ในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ นั้นเป็นเรื่องสำคัญของชีวิตที่ทุกคน โดยเฉพาะคนที่กำลังจะเป็นผู้สูงอายุควรจะมีความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปสู่สังคมผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิวัฒนาการความก้าวหน้าด้านการแพทย์ ทำให้แนวโน้มของประชากรผู้สูงอายุมีอายุขัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไปด้วย สำหรับการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวของบุคลากรก่อนวัยเกษียณและความรู้ ความเข้าใจ ความจำเป็นในการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุของกลุ่มวัยก่อนเกษียณอายุนั้นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนทางการเงินในด้านเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น การออมในรูปแบบต่างๆ การลงทุนเมื่อยามเกษียณอายุไปแล้ว นอกจากนั้นยังมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบแนวคิดการวางแผนการเงินเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุอีกด้วย ซึ่งผลการวิเคราะห์บทความนี้จะทำให้ได้แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงรูปแบบในการเตรียมความพร้อมในการวางแผนทางการเงิน และการกำหนดแนวทางในการจะช่วยให้บุคคลผู้เกษียณอายุมีเงินเหลือเพียงพอไว้ใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุได้

การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หมายถึง การวางแผนชีวิตของบุคคลก่อนจะเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และเป็นการป้องกันภาวะวิกฤตในช่วงสุดท้ายของชีวิต วัยสูงอายุเป็นระยะสุดท้ายของวงจรชีวิต เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ บุคคลควรมีการเตรียมตัวเองล่วงหน้าก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อให้ชีวิตในวัยสูงอายุเกิดความสุข ดังนี้ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547)

1. การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ โดยเตรียมเกี่ยวกับการมีรายได้เป็นตัวเองการประเมินรายรับ - รายจ่าย การเตรียมสะสมเงินเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายเมื่อยามเจ็บป่วย ยามฉุกเฉิน การเตรียมทำพินัยกรรมให้แก่บุตรหลาน

2. การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ ควรดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงเสมอ โดยการหาความรู้เรื่องสุขศึกษา รับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

3. การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ควรจะมีการปรับปรุงซ่อมแซมเพื่อให้เหมาะสมกับ สภาพของผู้สูงอายุ

4. การเตรียมความพร้อมด้านสังคม ควรมีการเตรียมความพร้อมที่จะพบว่าการเปลี่ยนแปลง เมื่อ เข้าสู่วัยสูงอายุโดยการมองโลกในแง่ดี

แนวคิดในการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ บรรลุ ศิริพานิช (2550) ได้อธิบายไว้ว่ามีความพร้อมทั้งหมด 4 ด้านได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านสังคม การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ และการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ในบทความนี้ผู้เขียนมุ่งประเด็นในด้านของการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงิน กล่าวคือการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อเกษียณอายุแล้วรายได้ที่เคยได้รับจะลดน้อยลง หากไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านการเงินไว้ล่วงหน้าจะประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจศรีเรือน แก้วกังวาล (2545: 525) กล่าวว่า ผู้เกษียณอายุควรมีการเตรียมความพร้อมเรื่องทรัพย์สินเงินทอง ไว้ล่วงหน้าตั้งแต่วัย กลางคน เพราะเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้วโอกาสที่จะหางานที่มีรายได้สูงเป็นไปได้ยาก การหวังพึ่งลูกหลานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นเรื่องค่อนข้างลำบาก การมีฐานะการเงินที่มั่นคงเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความสุขในบั้นปลายชีวิต ไม่เป็นภาระของลูกหลาน รายงานการศึกษาวิจัยทั้งในและต่างประเทศได้ข้อสรุปตรงกันว่า ความรู้สึกมั่นคงเกี่ยวกับการเงินเป็นปัจจัยสำคัญของความสุข และความพึงพอใจในตัวเอง (กิตติพัฒน์ แสนทวีสุข, 2550)

ในการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจสามารถกระทำได้ ในเบื้องต้นดำเนินการได้ไม่ยากจะเป็นการประมาณการรายรับในแต่ละเดือน และวิเคราะห์แหล่งที่มาของรายรับ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญ รายได้จากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รายได้จากดอกเบี้ย/ค่าเช่า รายได้ที่ได้รับจากบุตรหลานและแหล่งต่างๆ รวมทั้งจากการทำงานหลังเกษียณอายุ การประมาณการรายจ่ายในแต่ละเดือน และวิเคราะห์รายจ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ภายหลังเกษียณ เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหาร เงินสำหรับทำบุญ - บริจาคเพื่อสาธารณกุศลและเบ็ดเตล็ดอื่นๆ การควบคุมค่าใช้จ่ายให้สมดุลกับรายรับ ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป การเตรียมหางานสำรองเพื่อเพิ่มรายได้หลังเกษียณ การเตรียมสะสมเงินสำรองไว้ใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุ ซึ่งควรเริ่มต้นสะสมตั้งแต่วัยหนุ่มสาว ในการสะสมอาจแบ่งเงินบางส่วนสะสมในรูปอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้านที่ดิน บางส่วนสะสมในรูป ทองคำ พันธบัตร และบางส่วนสะสมในรูปตัวเงิน การประกันชีวิตและสุขภาพ และการหาความรู้ในเรื่องการลงทุนเพื่อให้ทรัพย์สินงอกเงย และเตรียมจัดทำพินัยกรรมหรือนิติกรรมต่างๆ ซึ่งในด้านเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่ต้องเตรียมคือเมื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุแล้ว รายได้ที่เคย

ได้รับจะลดน้อยลง การเตรียมการด้านการเงิน และความพึงพอใจตัวเองจากรายได้ที่ปรับเปลี่ยนไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมการวางแผนให้ชัดเจน (วิจิตร บุญยะโทระ, 2537: 39)

นอกจากนี้ นภาพร หะวานนท์ และธีรวัลย์ วรธโนทัย ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุว่า การเป็นผู้สูงอายุไม่ได้มีความหมายเฉพาะทางร่างกาย แต่หมายรวมถึงภาวะทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม ความหมายของผู้สูงอายุแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ผู้สูงอายุแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. การที่ผู้สูงอายุยังสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ใกล้เคียงกับผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนให้ได้มากที่สุด ผู้สูงอายุจะสร้างภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเองจากการที่คนอื่นมองหรือคิดกับตัวผู้สูงอายุ ความสามารถในการดำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ของตนเองแม้อายุจะมากขึ้น จะช่วยดำรงไว้ซึ่งเคารพในตนเอง และสามารถดำรงรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคมไว้ได้

2. ผู้สูงอายุถอนตัวออกจากสังคม กระบวนการนี้เกิดขึ้นทั้งในระดับผู้สูงอายุและระดับสังคม การถอนตัวออกจากสังคมเกิดจากการที่ต้องการแยกออกจากสังคม มาจากผู้สูงอายุเป็นเรื่องกลไกการบังคับทางสังคม เช่น กำหนดให้เกษียณอายุ ซึ่งเป็นการยอมให้สังคมถอนตัวเองออกจากปัจเจกบุคคล ความสำเร็จของการเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นการปรับเปลี่ยนจากการมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างสมบูรณ์ ไปสู่การถอนตัวออกจากสังคมอย่างราบรื่น เช่น การที่ผู้สูงอายุถอนตัวออกจากความรู้สึกเป็นอิสระจากงานความรับผิดชอบ และความอิสระทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข การถอนตัวเป็นข้อผูกมัดที่จะต้องเกิดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ

3. การดำเนินชีวิตแบบเข้าร่วมกับสังคมอย่างแข็งขัน สามารถนำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่วัยชราได้ การเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นการปรับตัวของการเข้าสู่วัยสูงอายุต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดจากผู้สูงอายุและข้อกำหนดของสังคม สังคมมีส่วนสำคัญในการกำหนดเงื่อนไขการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุสามารถปรับทิศทางการดำรงความเป็นตัวตนของตนเองโดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต การเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้สูงอายุมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น เมื่อผู้สูงอายุได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ สิ่งสำคัญที่ต้องกระทำเมื่อต้องเข้าสู่วัยเกษียณของผู้สูงอายุนั้น มีปัจจัยสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดหลักคือ 1) การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ และ 2) แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ หลักการสำคัญสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ เพื่อนำสร้างแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุโดยมีรายละเอียดดังนี้

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

การวางแผนทางการเงินนั้นมิได้หลายรูปแบบ เพราะเป้าหมายของการออม การลงทุน และความต้องการในการใช้เงินหลังเกษียณอายุของแต่ละคนนั้นไม่เท่ากัน บางคนเลือกที่จะออมเงินไว้ในธนาคาร บางคนเลือกลงทุนในสินทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน ทองคำ เป็นต้น บางคนเลือกที่จะลงทุนไว้ในหลักทรัพย์ต่างๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการออมและการลงทุนในรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละคนมีการยอมรับความเสี่ยงที่ไม่เท่ากัน โดยเฉพาะบุคคลที่มีอายุน้อยๆ อาจจะลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงได้มากกว่าบุคคลที่มีอายุใกล้จะเกษียณหรือวัยเกษียณ ดังนั้น ในการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุจะต้องจัดทำแผนการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณให้เหมาะสมกับตัวเองให้มากที่สุด

ในการวางแผนการลงทุนทางการเงินนั้นต้องมีความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับระบบทางการเงิน มูลค่าเงินตามเวลา อัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยง เพื่อที่จะสามารถทราบถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ในการลงทุนและการจัดหาเงินทุน
2. แนวทางในการคำนวณระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่ภายใต้ทางเลือกการลงทุนต่างๆ
3. แนวทางในการกำหนดหลักทรัพย์ที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนภายใต้ข้อจำกัดในด้านระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่
4. แนวทางในการกำหนดเงินทุนที่ต้องการ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในด้านระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ
5. แนวทางในการคำนวณหามูลค่าเมื่อสิ้นสุดการลงทุน จากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ ภายในระยะเวลาการลงทุนที่กำหนดจากจำนวนเงินลงทุนเบื้องต้น
6. การคำนวณอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ต่างๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทางเลือกการลงทุน มี 2 รูปแบบหลักคือ รูปแบบที่ 1 สินทรัพย์แท้จริง เป็นการลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริงจะเป็นการลงทุนทางตรงโดยการซื้อสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการต่างๆ เพื่อสร้างรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการนั้นๆ เช่น รถยนต์ อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เพชร เป็นต้น และรูปแบบที่ 2 สินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินจะเป็นการลงทุนทางอ้อมโดยการเข้าทำสัญญาเพื่อถือสิทธิทางอ้อมในการถือครองสินทรัพย์แท้จริงอีกทอดหนึ่ง เช่น หุ้นกู้ พันธบัตร หุ้นบุรุษสิทธิ หุ้นสามัญ ตราสารอนุพันธ์ และตราสารทางการเงินอื่นๆ การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินมีข้อได้เปรียบสินทรัพย์ที่แท้จริงในด้านสภาพคล่อง เนื่องจากการซื้อขายได้ง่าย สะดวก คล่องตัวและประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายกว่า

การลงทุนในสินทรัพย์แท้จริง (ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553)

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ มีกระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุหลังจากหยุดการทำงาน ภายใต้มาตรฐานการครองชีพที่ต้องการและเป็นไปได้ซึ่งต้องอาศัยการคาดการณ์อายุที่คาดว่าจะเกษียณการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บุคคลมีเงินไว้ใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณอายุ เพื่อรักษาคุณภาพชีวิตในมาตรฐานที่ต้องการของแต่ละบุคคล จึงขอสรุปเป็นขั้นตอนดังนี้ (พรทิพย์ เกิดขำและศิริภัทร โรจนสัญชัยกุล, 2553)

ขั้นที่ 1 ประเมินการจำนวนเงินที่ต้องการมีไว้ใช้ต่อไปในช่วงเกษียณอายุหลังจากเตรียมความพร้อมด้านการเงินจะสามารถประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องการสำหรับการเกษียณอายุต่อไปได้และจะสามารถประมาณจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อไปในช่วงเกษียณอายุได้เช่นกัน

ขั้นที่ 2 ประเมินการรายได้ต่อไปที่จะได้รับในช่วงเกษียณอายุ รายได้ของบุคคลที่จะได้รับสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ประเภทแรกเป็นรายได้หลักที่จะได้รับตามระบบคือ เงินได้จากเงินบำเหน็จบำนาญ เงินได้จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินได้จากเงินประกันสังคม ส่วนรายได้ประเภทที่สองเป็นรายได้ที่เกิดจากการวางแผนการเงินที่ดีได้แก่ เงินได้จากการทำประกันชีวิต ประเภทรายได้ประจำ รายได้ที่เกิดจากการลงทุนเช่นดอกเบี้ยรับ เงินปันผล ค่าเช่า หรืออาจมีรายได้อื่นๆ เช่น รายได้จากการทำงานพิเศษ หรือจากการทำงานอดิเรก และรายได้ที่ได้รับจากลูกหลานญาติพี่น้อง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 คำนวณหารายได้ที่ต้องการเพิ่มเติมต่อไปหลังจากปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ

จากการคำนวณในขั้นที่ 1 ประเมินการจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อไปในช่วงเกษียณอายุประมาณ 324,000 บาทต่อปีและขั้นที่ 2 ประเมินการรายได้ต่อไปที่บุคคลจะได้รับในช่วงเกษียณอายุหากมีจำนวนสูงกว่า 324,000 บาทบุคคลนั้นก็ไม่จำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเติมเนื่องจากมีรายได้มากกว่ารายจ่ายต่อปีแต่หากมีรายได้ต่อไปที่จะได้รับในช่วงเกษียณอายุ เท่ากับ 250,000 บาท ซึ่งต่ำกว่าจำนวนเงินในขั้นที่ 1 บุคคลนั้นมีความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเติมอีกปีละ $(324,000 - 250,000) = 74,000$ บาท สมมติการคำนวณในครั้งนี้เป็นกรวางแผนก่อนเกษียณ 25 ปี จำนวนเงิน 74,000 บาทเป็นมูลค่าปัจจุบันซึ่งจะต้องคำนวณหามูลค่าในอนาคตโดยพิจารณาอัตราเงินเฟ้อ

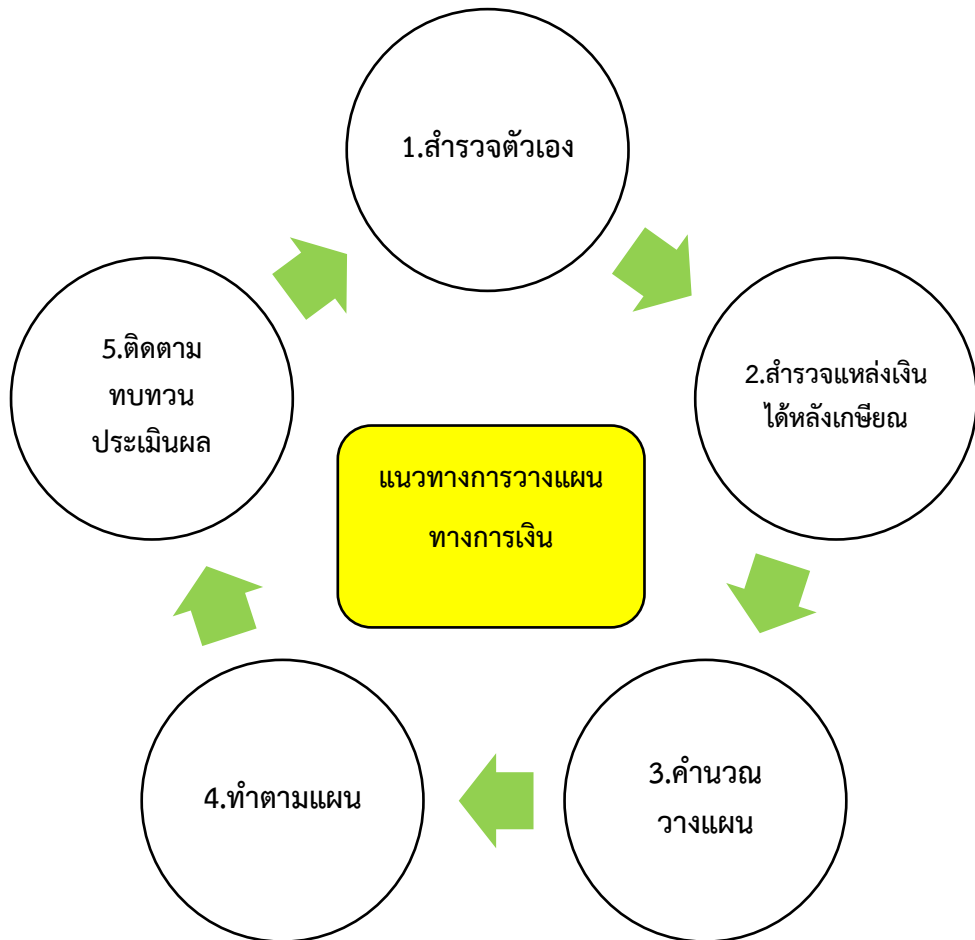
ข้อสรุปข้างต้นเป็นการประมาณการแบบง่าย ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุหากเริ่มวางแผนการออมเมื่ออายุน้อยก็จะมีเวลาในการเก็บออมมากขึ้นจะส่งผลต่อจำนวนเงินที่ต้องเก็บออมต่อไปจะลดน้อยลงหรือจะทำให้มีเงินในวันเกษียณอายุเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

การมีชีวิตในวัยเกษียณอย่างมีความสุขไม่ใช่เรื่องยากหากมีการวางแผนทางการเงินที่ดี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้านการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ติดตามข่าวสารทางธุรกิจและเศรษฐกิจสม่ำเสมอ ควรสำรองเงินสดไว้ใช้ยามฉุกเฉินในรูปแบบของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย โดยปกติควรสำรองไว้ประมาณ 6 เท่าของค่าใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือน และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สิน การทำประกันชีวิตและประกันภัยเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่ครอบครัว ส่วนการวางแผนภาษีก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะนำสิทธิประโยชน์มาใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการออมและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ และควรวางแผนการจัดการทรัพย์สินพร้อมที่จะส่งมอบให้กับลูกหลานด้วยการทำพินัยกรรมเพื่อจัดการมรดกให้กับทายาทหรือองค์กรหรือบุคคลที่ต้องการส่งมอบต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้นิพนธ์สรุปได้ว่า การวางแผนการเงินเพื่อการวัยเกษียณเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ช่วยให้บุคคลมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและมีเป้าหมายที่ชัดเจนภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนหากมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่เมื่อเริ่มมีรายได้หรือตั้งแต่วันนี้ก็จะทำให้สามารถเป้าหมายของการวางแผนเกษียณได้ง่ายขึ้นซึ่งเทคนิคในการวางแผนเกษียณของแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรายได้และความพร้อมของแต่ละคนให้มีความสำคัญในการวางแผนเกษียณอายุจะทำให้มุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้คือการมีคุณภาพชีวิตหลังเกษียณที่ดีบนมาตรฐานที่ต้องการและสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ

แนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคง และเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุนั้นสามารถอธิบายได้ดังรูปแบบการวางแผนทางการเงินดังภาพประกอบนี้

ภาพประกอบที่ 1 แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ
ประยุกต์มาจากศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนา
ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553)

จากภาพประกอบดังกล่าวข้างต้นอธิบายได้ดังนี้

1.การสำรวจตัวเอง การวางแผนเกษียณให้สำเร็จได้นั้นต้องเริ่มจากการสำรวจตัวเองใน
อันดับต้นก่อน เนื่องจากรายได้ในทุกวันนี้หรือรายรับที่มีในปัจจุบันนั้นมีความมั่นคงเพียงพอต่อการยัง
ชีพมากน้อยเพียงใด และหากจะมีการลงทุนต่อไปในอนาคต สามารถทำอาชีพต่อไปได้หรือไม่ และ
ในห้วงของอนาคตนั้นจะสามารถทำไปได้ยาวนานเพียงใด ซึ่งประกอบกับการรักษาสุขภาพให้
สมบูรณ์ มีกำลังในการดำเนินชีวิตนั่นเอง หรือที่เรียกว่าการบริหารเงินนั่นเอง ซึ่งการบริหารเงิน

ส่วนบุคคลนั้นเป็นการการจัดระเบียบทางการเงินบุคคลนั้น ๆ ให้มีความเหมาะสม เป็นการจัดสรรเงินที่เข้ามา และที่จ่ายออกไปให้เกิดความสมดุล หรือให้สามารถเหลือเก็บออมได้ ซึ่งการใช้เงินของแต่ละคนก็มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่าย หรือภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ถึงแม้จะได้รับเงินเดือนเท่ากัน บางคนอาจจะมีเงินเหลือใช้ทุกเดือน แต่หากบางคนก็ไม่พอใช้ในแต่ละเดือน ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างนี้ นั่นก็คือ “การบริหารเงิน” หากผู้ใดไม่รู้จักรวธีการบริหารเงินแล้วผู้นั้นก็ไม่สามารถมีเงินเหลือ หรือมีเงินพอใช้จ่ายในแต่ละเดือนได้นั่นเอง

2.การสำรวจแหล่งเงินได้หลังเกษียณ แหล่งเงินที่พบส่วนใหญ่ของวัยเกษียณนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการสะสมทุนในช่วงของวัยแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญ (กบข.) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) รายได้จากค่าเช่า อสังหาริมทรัพย์เงินปันผลต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสำรวจรายละเอียดให้ชัดเจนว่ามีแหล่งเงินทุนสำรองไว้หรือไม่ พร้อมกับคาดการณ์ว่าจะมีเงินหลังเกษียณรวมแล้วเท่ากับเท่าไร มีความเหมาะสมต่อการยังชีพ หรือเหมาะสมในการนำไปลงทุนหรือไม่ สำหรับการสำรวจแหล่งเงินนั้นอาจเป็นการรวบรวมข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลทางการเงินของตนเอง เพื่อใช้วางแผนทางการเงิน ข้อมูลทางการเงินประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินทั้งหมด และเอกสารทางการเงินต่าง ๆ อย่างเช่น สมุดเงินฝากธนาคาร ตัวสัญญาใช้เงิน สัญญากู้ยืมเงิน เงินเดือน รายได้เสริม ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ถ้ามีใบเสร็จรับเงินก็ยิ่งดี) เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการลงทุน ทะเบียนรถ โฉนดที่ดิน ธรรมเนียมประกันชีวิต และธรรมเนียมประกันภัย ซึ่งการเก็บข้อมูลทางการเงินเป็นขั้นตอนพื้นฐานในการวางแผนการเงินนั่นเอง

3.การคำนวณวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ การวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายนั้นมีข้อสังเกตได้ว่าหากมีการคำนวณวางแผนเป้าหมายไว้ชัดเจนแล้วจะทำให้ทราบได้ทันทีว่าควรที่จะเตรียมความพร้อมหรือมีการวางแผนที่จะเกษียณอายุตอนอายุเท่าไร และเมื่อเกษียณแล้วต้องการมีเงินใช้หลังเกษียณประมาณเท่าไร พร้อมกับคำนวณค่าใช้จ่ายว่ามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างที่มีความจำเป็นต้องเตรียมเงินไว้ เช่นกรณีของการเจ็บป่วยฉุกเฉิน การเกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม ไฟไหม้ เป็นต้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์และประเมินสถานะทางการเงิน โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ เพื่อให้คุณทราบเกี่ยวกับสถานะทางการเงินในปัจจุบันว่ามีฐานะการเงินเป็นอย่างไร จะต้องหารายได้เสริมอีกเท่าไร จึงสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ กรณีเช่นนี้อาจต้องหาแหล่งลงทุนเพื่อนำเงินที่ออมไปลงทุนเพิ่มพูนดอกผลให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนทางการเงิน หลังจากวิเคราะห์และประเมินแล้ว อาจจะเขียนแผนการเงินให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่

วางไว้ พร้อมทั้งหาทางเลือกที่ดีที่สุด สำหรับการหารายได้เสริม หรือหาแหล่งเงินลงทุนที่เหมาะสมกับเป้าหมายของคุณ

4.การทำตามแผน หลังจากที่ได้ทำการเตรียมการในขั้นตอนที่ 1 – 3 ไปแล้วนั้นสิ่งที่เหมาะสมและนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจก็คือ การทำตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจคัดเลือกกองทุน หรือ หุ้นที่เหมาะสมกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ตามกำลังที่พึงมี หรือตามปริมาณของเม็ดเงินที่สามารถลงทุนลงไปได้ ซึ่งเมื่อลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จะต้องทำอะไร เวลาใด เช่น การหารายได้เสริมจะต้องทำเงินเท่าไร ในช่วงเวลาใด และต้องนำเงินไปลงทุนในทางเลือกที่กำหนดเอาไว้ และหลังจากที่ปฏิบัติตามแผนทางการเงินสักระยะหนึ่งแล้วจำเป็นต้องทบทวน และปรับปรุงแผนทางการเงินให้มีความสอดคล้องกับสถานะ ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทำให้จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนในการวางแผนทางการเงินด้านการเงินอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันปัญหาทางการเงินที่ไม่สามารถควบคุมได้ในอนาคตนั่นเอง

5.การติดตาม ทบทวนประเมินผล หลังจากได้ดำเนินการตามแผนครบวงจรแล้ว การติดตามและทบทวนจำเป็นต้องมีขึ้นเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นประเมินผลอย่างน้อยทุก 6 เดือน หรือ 1 ปี ว่าผลตอบแทนเป็นไปตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้นบ้างพร้อมกับคำนวณระยะเวลาของการคืนทุนเมื่อได้ทำการลงทุนไปสักระยะหนึ่งแล้ว ทั้งนี้หากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ การประเมินผลจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแผนที่ได้วางไว้ให้เกิดความเหมาะสมที่สุด พร้อมกับทำการศึกษาทิศทางและแนวโน้มนโยบายการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ด้วย เพื่อเตรียมพร้อมในการลงทุน หรือการซื้อกองทุนรวม หรือ หุ้นที่ได้ลงทุนไปด้วย แม้กระทั่งการติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบตัวเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของเศรษฐกิจ หรือเกี่ยวกับธุรกิจที่ได้ทำการลงเงินไปแล้วอีกด้วย

ในการดำเนินงานนั้นหากดำเนินการเตรียมความพร้อมทุกขั้นตอนที่กล่าวข้างต้นนั้น จะทำให้วัยเกษียณมีความมั่นคงในชีวิต ประกอบกับการดำเนินชีวิตหลังรายได้ลดลงได้อย่างปกติสุข มีสุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่แข็งแรงอีกด้วย

บทสรุป (Conclusion)

แนวทางในการวางแผนทางการเงินที่ดีนั้นควรคำนึงถึงมูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด เมื่อจำนวนเงินเก็บออมต่อปีมากที่สุดและผลตอบแทนสุทธิที่สูงสุด ณ อายุการเริ่มออมที่เท่ากันและมูลค่าเงินในอนาคตรวมทั้งหมดมากที่สุด หากเริ่มต้นการเก็บออมเร็วกว่า ณ จำนวนเงินออมต่อปีที่เท่ากัน ดังนั้นหากมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุแล้วเพื่อต้องการมีความ

ต้องการความมั่นคงในชีวิตวัยสูงอายุวัยเกษียณอายุ ควรเก็บออมเงินอย่างสม่ำเสมอเพื่อลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนสุทธิตามกว่าอัตราเงินเฟ้อ เช่น การลงทุนประเภทต่างๆ เช่น การลงทุนในเงินฝากธนาคาร,การลงทุนในหุ้นทุน, การลงทุนให้หุ้นสหกรณ์,การลงทุนในกองทุนรวม,การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล,การลงทุนในการทำประกัน เป็นต้น เป็นต้น เนื่องจากจำนวนเงินต้น อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มพูนเงินออมให้กองเงยมากยิ่งขึ้น นั่นคือ อัตราดอกเบี้ยทบต้นช่วยให้ผลตอบแทนเพิ่มสูงขึ้นได้ตามระยะเวลาและจำนวนเงินต้นที่นำไปลงทุนซึ่งจะทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับวัยสูงอายุ

แนวทางสำคัญในการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุนั้น ผู้นิพนธ์นำเสนอประเด็นสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนทางการเงินได้แก่ การวางแผนนั้นต้องเริ่มสำรวจตัวเองเกี่ยวกับรายได้ที่มีในแต่ละวัน รายรับ รายจ่ายที่เกิดขึ้น ความมั่นคงทางการเงินที่มีอยู่นั้นเพียงพอต่อการยังชีพมากน้อยเพียงใด หากไม่เพียงพอ แนวทางต่อไปคือ ต้องสำรวจแหล่งเงินได้หลังเกษียณ ว่ามีรายได้จากแหล่งใดบ้าง และทำการรวบรวมข้อมูลทางการเงินทั้งหมด เพื่อนำไปกำหนดเป้าหมายสำคัญต่อเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณแล้ว แนวทางที่สามคือ การคำนวณวางแผนเป้าหมายค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ เป้าหมายนี้สำคัญคือจะทำให้ทราบทันทีว่าจะเตรียมความพร้อมหรือมีการวางแผนที่จะเกษียณอายุตอนอายุเท่าไร และเมื่อเกษียณแล้วต้องมีเงินใช้หลังเกษียณประมาณเท่าไรซึ่งอาจจะเขียนเป็นแผนการเงินให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ แนวทางที่สี่คือ การทำตามแผนที่วางไว้ โดยนำข้อมูลแนวทางการวางแผนที่กำหนดไว้ตั้งแต่แนวทางที่ 1 -3 มาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อตัดสินใจคัดเลือกกองทุนหรือ หุ้นที่เหมาะสมกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ตามกำลังที่มี หรือตามปริมาณของเม็ดเงินที่สามารถลงทุนได้เพื่อป้องกันความผันผวนทางการเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและแนวทางสุดท้ายคือ การติดตาม ทบทวนประเมินผล เมื่อทำจนครบวงจรแล้ว ต้องทำการประเมินผลอย่างน้อยทุก 6 เดือน หรือ 1 ปี ว่าผลตอบแทนที่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้น ซึ่งการประเมินนั้นเป็นการปรับเปลี่ยนแผนที่วางไว้ให้เหมาะสมที่สุด พร้อมกับศึกษาทิศทางในอนาคต แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมในการลงทุนให้มีความเหมาะสมกับทิศทางเศรษฐกิจอีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (Suggestions)

1.การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของผู้สูงอายุ นั้น การศึกษาทิศทางและความเป็นไปได้ เกี่ยวกับการลงทุนในสภาพการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้มีความพร้อมเมื่อต้องเกษียณอายุ

2.ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเกษียณอายุ ซึ่งมีทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านความเสี่ยง และผลตอบแทนที่คาดหวังจากการออม และการลงทุน ปัจจัยทางด้านแนวคิดทัศนคติ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ และประสบการณ์ในการออมและการลงทุน

3.ควรศึกษาแนวทางที่เหมาะสม หรือรูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ยาเกษียณอายุ ประกอบกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเงินที่ทันสมัย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติพัฒน์ แสนทวีสุข. (2550). **เงินทองต้องใส่ใจ**. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- นภาพรณี หะวานนท์ และธีรวัลย์ วรธนัทย์. (2552). **ปฏิรูปเรื้อนจำด้วยการสร้างชุมชนแห่งความห่วงใย**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิล กรุ๊ป
- บรรลุ ศิริพาณิชย์. (2550). **ผู้สูงอายุไทย**. กรุงเทพฯ: สมาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2562). **รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดียนตุลา.
- พรทิพย์ เกิดขำและศิริภัทร โรจนสัญชัยกุล. (2553). พฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). **การวิจัยปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป มหาวิทยาลัยศิลปากร**
- วิจิตร บุญยะโหดระ. (2537). **ชีวิตและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า
- ศรีเรื้อน แก้วกังวาล. (2545). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). **หลักสูตรวางแผนการเงิน ชุดวิชาที่ 4 การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ**.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการอบรมผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสู่การพิมพ์

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม และการศึกษา เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน โดยบทความผู้พิมพ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละ 1 ท่าน ส่วนบทความผู้พิมพ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิมพ์บทความและผู้พิมพ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีย่อประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้พิมพ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้พิมพ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารเสถียรภาพวิชาการต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/index>

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข* เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของ ผู้พิมพ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข* กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้พิมพ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้นทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ โดยระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์คั่นด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author./Year of Publication : page) เช่น Anuwat (2018: 18) หรือ (Brown, 1997: 18-22) เป็นต้น

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา

รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย			
จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

- อนุกวัตร กระสังข์. (2560). **พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์**. พระนครศรีอยุธยา:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york: John wiley & sons.

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์.//(ปีที่พิมพ์).//**ชื่อหนังสือ**.//ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี).//เมืองที่พิมพ์.//
สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).//**Title of Book**.//Edition of Book.//Place of
Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

ภุชญา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.
New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์.//(ปีที่พิมพ์).//**ชื่อเรื่อง**.//เมืองที่พิมพ์.//หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author.//(Year of Publication).//**Title**.//Edition of Book.//Place of
Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
Improvement Chiang Mai Thailand**. Chiang Mai: Chiang Mai
University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์.//(ปีที่พิมพ์).//**ชื่อวิทยานิพนธ์**.//วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงไปให้ชัดเจน)//ชื่อสถานศึกษา.

Author.//(Year of Publication).//**Title of Thesis**.//Degree of Thesis.//
Publisher Name.

ตัวอย่าง

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions**. Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์.//(ปีที่พิมพ์).//**ชื่อบทความ**.//**ในชื่อรายงานการประชุม**.//
วันเดือนปีที่จัด.//เลขหน้า.//สถานที่.//สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).//**"Title of Article."**//**In Title**.//

Date of Publication.//page.//Place of Publication:/Publisher Name.

ตัวอย่าง

Sinlarat, P. (1995). "Success and Failure of Faculty Development in Thai University." In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อวารสาร./ปีที่พิมพ์
(ฉบับที่พิมพ์)/:/เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Journal.//Year
(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

อรรคเดช สนลอย. (2020). "ปัญหาของชาวม้งลาวในเขตพื้นที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ."วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(1): 47-59.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อหนังสือพิมพ์.//
เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Newspaper.//
page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). "เกียรติอันภาคภูมิใจ." กรุงเทพฯธุรกิจ.
หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). "Silent Aircraft' Spreads its Wings."
Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่.//(ปี).//ชื่อบทความ."//[ประเภทสื่อที่เข้าถึง].//แหล่งที่มา://
แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//[Online].//Available:/:
Name of website.//Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). "พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
[http://www.moc. go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm](http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm). [3 กรกฎาคม
2548]

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.//(ปี,/เดือน/วันที่).//ตำแหน่ง(ถ้ามี).//สัมภาษณ์.

Name of Interview.//(Date of Publication).//position.//Interview.

ตัวอย่าง

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

